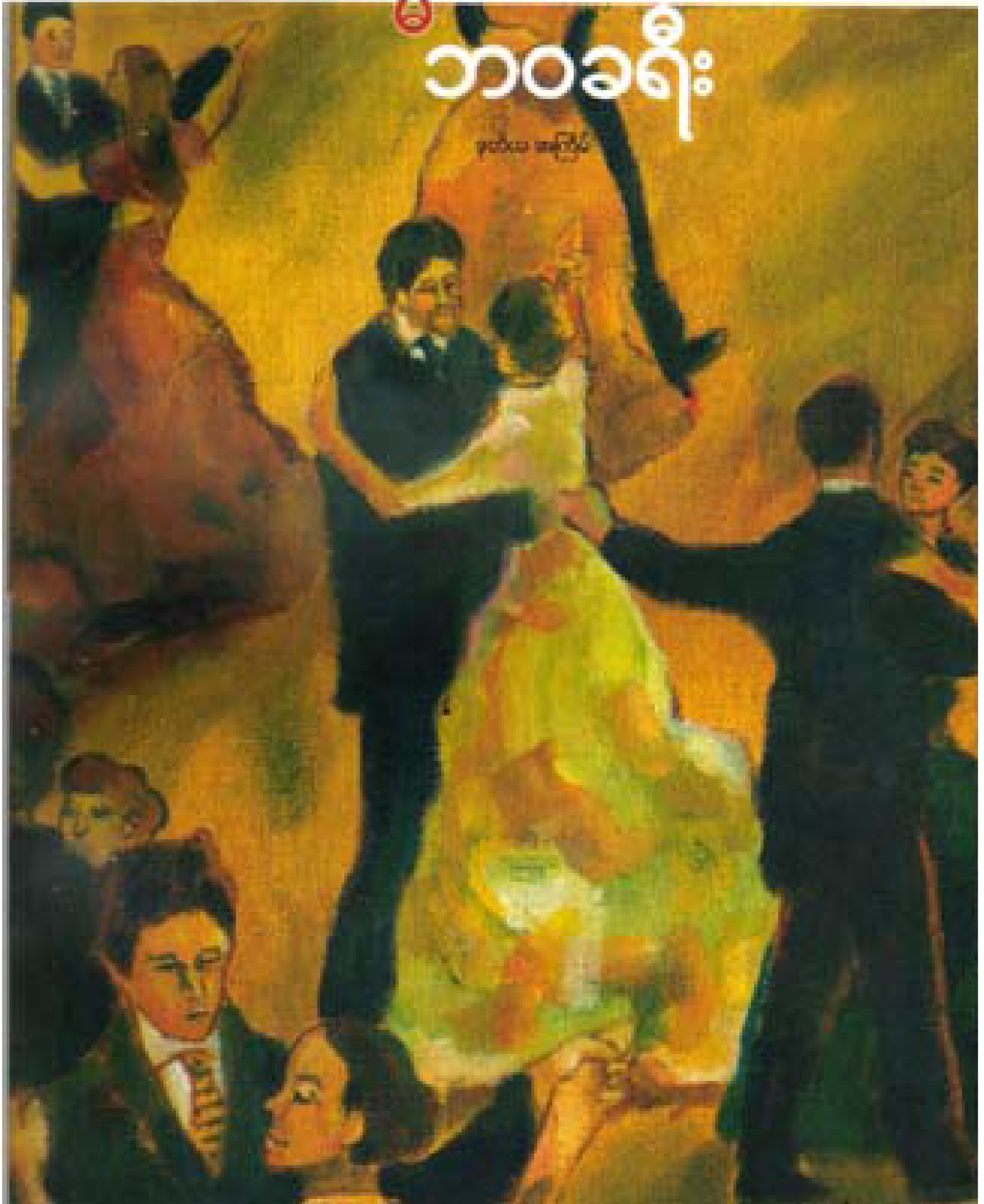

အိတ်စီအေအေ

မောင်ဝံသ သမုတကတော်၏

ဘဝခရီး

မောင်ဝံသ အမည်ရှိ

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၅၆/ ၂၀၀၃-၇)
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၇၄/ ၂၀၀၃ -၁၀)
ဒုတိယအကြိမ်၊ ၂၀၀၃ ခု၊ ဒီဇင်ဘာ

ထုတ်ဝေသူ
ဦးထွန်းထွန်းဦး၊ နှင်းဦးလွင်စာပေ
အမှတ် ၅၃၃၊ အ (၈) ရပ်ကွက်
ပြည်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

အတွင်းပုံနှိပ်သူ
ဦးကျော်လှိုင် စေတနာပုံနှိပ်တိုက် (၅၅၇၃)
အမှတ် ၅၉၊ ၁၉ လမ်း၊ လသာမြို့နယ်။

မျက်နှာဖုံးပန်းချီ
ဇော်မောင်

မျက်နှာဖုံးပုံနှိပ်
ငွေကံ့ကော်ပိုနိုက်တိုက် (၀၆၃၆၁)
အမှတ် ၂၀-၃၀၊ ၂၄ လမ်း၊ လသာမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

စောင်ရေ
၅၀၀

တန်ဖိုး
၁၀၀၀ ကျပ်

ဖြန့်ချိရေး
နန်းဒေဝီစာပေ၊ ၂၀၁/၁၅၊ ပန်းဆိုးတန်းလမ်း (လယ်)၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း - ၂၄၅၂၂၄

နိုင်ငံရေးသမား လူမှုရေးသမား အိမ်ထောင်သည်များအတွက်

မောင်ဝံသ

သမ္မတ ကတော်၏ အဝခရီး

မာတိကာ

မောင်ဝံသ၏ အစီရင်ခံစာ	၇
အေဗရာဟင်လင်ကွန်းနှင့်	
မေရီလင်ကွန်း အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း	၂၁
ဒုတိယအကြိမ် ပုံနှိပ်ခြင်းအတွက် စာရေးသူ၏ အစီရင်ခံစာ	၂၉
ဖူးစာရှင်ဘယ်မှာရှိတယ်	၃၃
ကြွေးပူနေသော ရွှေနေတစ်ယောက်	၃၉
ဖိနပ်ကြိုးပြတ်ခဲ့ရသော ကပွဲသဘင်	၄၈
အိပ်မက်ထဲက သမ္မတလောင်း	၅၆
မင်းသားတက်လုပ်ရသော လူကြမ်း	၆၅
မွှာသောကဇာတ်လမ်းအစ	၇၃
ဘယ်မိန်းမကိုမှ စေ့စေ့မကြည့်ရ	၇၉
မပေးဖြစ်လိုက်သော ဖြတ်စာတစ်စောင်	၈၆
ကျိတ်ဆွေးသမားကြီး၏ လျှို့ဝှက်ချက်	၉၅
ချစ်ထာဝစဉ်နှင့် ငရဲပြည်သို့	၁၀၅
လင်နေစ ဆင်သေမှ	၁၁၉
အိမ်ထောင်ငရဲ မှတ်တမ်းများ	၁၃၈

နိုင်ငံရေးသမား ဇနီးမယား ဘဝအစ	၁၅၅
အာဏာလောဘ ဗျာပါဒ	၁၆၃
နောက်ဆုံးရှုံးပွဲမှသည် အိမ်ဖြူတော်သို့	၁၇၇
မောင်သာထမ်း မယ်မရွတ်	၁၉၂
အိမ်ဖြူတော်မှ သောကမီးများ	၂၀၀
မုန်းသူတွေ ဝိုင်းဝိုင်းလည်	၂၁၇
ဒေါသမာန ခေါင်ခိုက်လေသမျှ	၂၂၅
အကောင်းမြင်ရှုထောင့်မှ တစ္ဆန်းတစ	၂၄၅
အိမ်ဖြူတော်မှ ထွက်တော်မူ	၂၅၆
မာနရှင်၏ ဘဝနိဂုံး	၂၆၉

အမေရိကန်ပြည်ရဲ့ သမ္မတ ဖြစ်လာနိုင်သူကိုမှ လက်ထပ်မယ်ဟု
အခိုင်အမာ သန္နိဋ္ဌာန်ချခဲ့သော မိန်းမပျိုကလေး မေရီတော့ဒ်။

မောင်ဝံသ၏ အစီရင်ခံစာ

ချစ်စွာသော စာဖတ်သူများ ခင်ဗျား

ဤစာအုပ် သမ္မတကတော်၏ ဘဝခရီးကို ကြော်ငြာခဲ့ရာ၌ နိုင်ငံရေးသမား ဇနီးမယားများအတွက်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရေး သမား၊ လူမှုရေးသမား အိမ်ထောင်သည်များ အတွက်ဟူ၍ လည်းကောင်း ညွှန်းဆိုခဲ့ပါသည်။

သို့ရာတွင် ဤစာအုပ်သည် ယခင်က မောင်ဝံသ ရေးသား ပြုစုခဲ့သော အတ္ထုပ္ပတ္တိများကဲ့သို့ နိုင်ငံရေးစာအုပ် မဟုတ်ပါ။ အယူ ဝါဒရေးရာနှင့် ပတ်သက်သော နိုင်ငံရေး အကြောင်းကိစ္စများကို ဤစာအုပ်၌ ဖော်ပြစရာလည်း မလိုပါ။

သို့ဖြစ်လျှင် မောင်ဝံသ၏ စာအုပ်များကို နိုင်ငံရေးနှင့် ပတ်သက်၍သာ စိတ်ဝင်စားပြီး ဖတ်ရှုကြသည့် သီးသန့်စာဖတ်ပရိသတ် များက ဤစာအုပ်ကို ဖတ်ချင်မှ ဖတ်မိကြလိမ့်မည်ဟု တွက်ဆမိပါ သည်။

ဤတွင် အဆိုပါ ‘နိုင်ငံရေးစာပေ သီးသန့် ဖတ်ရှုသည့် ပရိသတ်များ’ အား ပထမဦးစွာ ပန်ကြားလိုပါသည်။

ဤစာအုပ်ကို ခြွင်းချက်အနေဖြင့် ဖတ်ဖြစ်အောင် ဖတ်ပါရန် ပန်ကြားလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၁။

ဤစာအုပ်သည် နိုင်ငံရေးသမားတစ်ဦး၏ နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုများ အကြောင်း မဟုတ်။ နိုင်ငံရေးသမားတစ်ဦး၏ အိမ်ထောင်ရေးဘဝ အကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။

အိမ်ထောင်ရေးဘဝဟူသည် သာမန် အရပ်သူ အရပ်သား တစ်ဦးအဖို့လည်း နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ရှောင်လွှဲ၍မရ၊ ထိတွေ့ ဆက်ဆံနေ ရသောဘဝ ဖြစ်သည်။ ဇနီး၊ ခင်ပွန်း၊ သားသမီး၊ ဆွေမျိုး၊ ပတ်ဝန်းကျင် စသည်ဖြင့် အိမ်ထောင်တိုင်း အိမ်ထောင်တိုင်းသည် လူ့အဖွဲ့အစည်း အားလုံး၌ တူညီသော ရပ်တည်ချက် ရှိကြသည်။

အိမ်ထောင်ရေးသည် လူတို့၏ဘဝကို လွှမ်းမိုးနိုင်စွမ်း ရှိသည်။ အိမ်တွင်းရေး အဆင်ပြေခြင်း၊ အဆင်မပြေခြင်းက လူတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင် ဆက်ဆံရေး အခြေအနေကို ရံဖန်ရံခါ အဆုံးအဖြတ် ပေးနိုင်စွမ်း ရှိသည်။ လွယ်ကူသော ဥပမာပေးရလျှင် အိမ်၌ မိန်းမနှင့် ရန်ဖြစ်လာ သောအရာရှိသည် ရုံး၌ လက်အောက် ငယ်သားများ အား ခါတိုင်းနှင့် မတူဘဲ ဆူပူကြိမ်းမောင်းခြင်း။

သို့ဖြစ်လျှင် အိမ်ထောင်ရေးဘဝက နိုင်ငံရေးသမား တစ်ဦး အပေါ် လွှမ်းမိုးလာလျှင် မည်သို့ရှိမည်နည်း။

ဤစာအုပ်သည် ထိုအချက်ကို လေ့လာဆွေးနွေးထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၂။

ရပ်ရွာတိုင်းတွင် အောက်ခြေအဆင့် လူမှုရေးကိစ္စများမှအစ တိုင်းရေး ပြည်ရေး နိုင်ငံရေးကိစ္စများအထိ မိမိတတ်နိုင်သော ဝန်ကို ထမ်း၍ လူ့အဖွဲ့အစည်းအား အလုပ်အကျွေး ပြုနေသူများ ရှိကြသည်။

ယင်းသို့ ရပ်ကျိုးရွာကျိုး တိုင်းကျိုးပြည်ကျိုး ဆောင်ရွက်

သမ္မတကတော် မေရီလင်ကွန်း။ သမ္မတက ရှည်လွန်းပြီး
သမ္မတကတော်က ပုလွန်း၍ အတူယှဉ်တွဲ ဓာတ်ပုံအရိုက်မခံဘဲ
တစ်ဦးချင်း ဓာတ်ပုံရိုက်ခဲ့ပုံ။

ကြသူများအား လူထုအများက ကြည်ညိုလေးစားကြသည်။ အားကိုးအားထား ပြုကြသည်။

သို့ရာတွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များအား သူတို့၏ ဇနီးမယားများက မည်သို့ သဘောထားသနည်း။ မည်သို့ ဆက်ဆံတတ်ကြသနည်း။

မောင်တစ်ထမ်း မယ်တစ်ရွက် ဆိုသလို ဘက်ညီညီဖြင့် လင်စုံ မယားဖက် အများအကျိုး ဆောင်ရွက်နေကြသော မောင်နံ့များ ရှိသကဲ့သို့ အိမ်မှနေ၍ တဆူဆူတပူပူ လုပ်နေတတ်သော မသိသား ဆိုးဝါးလှသည့် မယားများလည်း အများအပြား ရှိတတ်သည်။ အချို့ ဇနီးမယားများသည် မိမိ၏လင်သား ထမ်းဆောင်

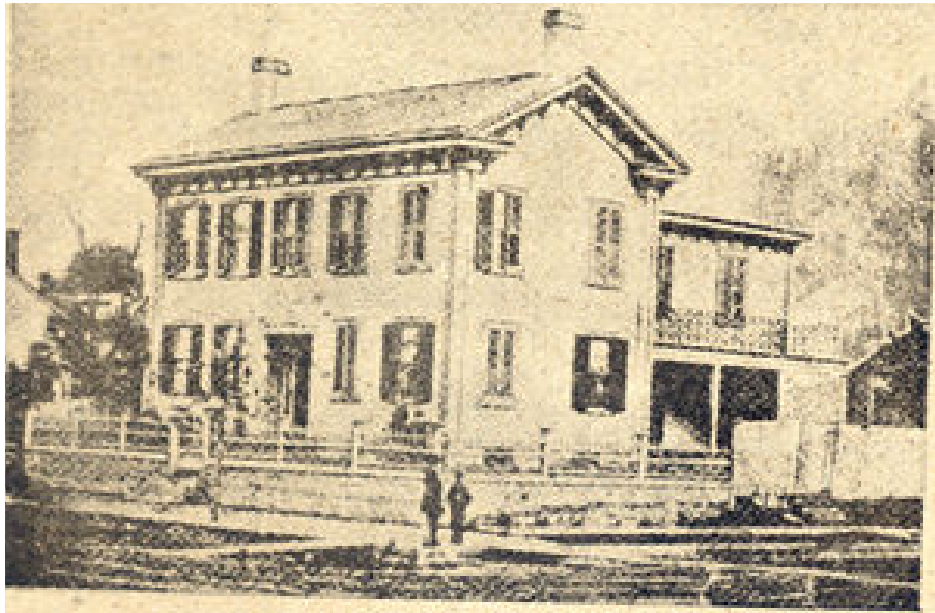

လင်ကွန်းမောင်နံ့တို့၏ ပထမဆုံးသော ကိုယ်ပိုင်အိမ်ကလေး။

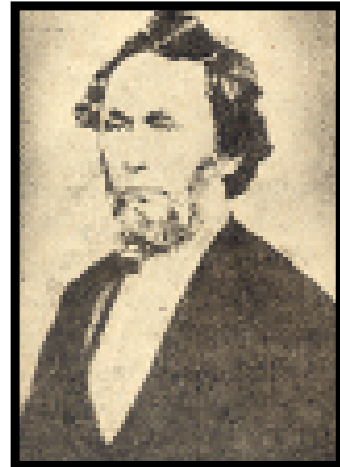
နေသော အလုပ်တာဝန်ကိုလည်းကောင်း၊ မိမိ လင်သား၏ ယုံကြည်ချက် ခံယူချက်ကို လည်းကောင်း နားလည်း နားမလည်၊ ဂရုလည်း မစိုက်၊ အတ္တစွဲ လွန်ကဲလွန်းစွာဖြင့် ငါမှငါ၊ ငါ့အိမ်ကိစ္စမှ ငါ့ကိစ္စ၊ ငါ့သားသမီးအရေးမှ ငါ့အရေးဟူသော သေးသိမ်လှသည့် စိတ်ဓာတ်

မျိုးဖြင့် နေထိုင်ဆက်ဆံတတ်ကြသည်။ ရပ်ရွာကိစ္စများကို အင်တိုက် အားတိုက် ပါဝင်ထမ်းရွက်နေသော လင်ယောက်ျားအား မလိုတမာ ငြူစူဆူလျက် အရှိန်ပျက်အောင် နှောင့်ယှက်လေ့ ရှိကြသည်။

ထိုအခါ အိမ်ထောင်ရေး ဂယက်လှိုင်းသည် ပတ်ဝန်းကျင် လူမှုဆက်ဆံရေး ဘဝကို ရိုက်ခတ် လှုပ်ရှားစေတတ်သည်။ လူပုဂ္ဂိုလ် ၏ အရေးပါအရာရောက်မှု အကြီးအသေးကို လိုက်၍ တစ်စုံတရာ သော အလှည့်အပြောင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သည်။

လင်ကွန်း ခရီးထွက်နေစဉ် မေရိက တစ်ထပ်အိမ်ကလေးကို နှစ်ထပ်အိမ်ကြီးဖြစ်အောင် တိုးချဲ့လိုက်၍ အိမ်ပြန်လာသော လင်ကွန်းမှာ ကိုယ့်အိမ်ကိုယ် မမှတ်မိသည်အထိ ဖြစ်ခဲ့ရ၏။

ရှေ့နေရုံးခန်း လခ
အကြွေး ဆိုင်းလွန်း၍
အလုပ်သင်
ရှေ့နေကလေး
လင်ကွန်း၏
အပေါ်အင်္ကျီ
ချွတ်ပေးရသည်အထိ
ကြည့်ရှုစောင့်မခဲသော
လင်ကွန်း၏
လက်ဦးဆရာ
ရှေ့နေကြီး
ဂျွန်တော့ဒ်စတူးဝပ်။
လင်ကွန်း၏ ဇနီး
ဖြစ်လာမည့်
မေရီတော့ဒ်၏
ဝမ်းကွဲအစ်ကို ဖြစ်၏။

လင်ကွန်းအပေါ်
သစ္စာအရှိဆုံးနှင့်
အနစ်နာအခံဆုံး
သူငယ်ချင်း ဂျီရှာစပိဒ်။
မေရီလင်ကွန်း၏
အမုန်းဆုံး ရန်သူတစ်ဦး
ဖြစ်ခဲ့ရ၏။

မေရီလင်ကွန်း၏
ဇာတိရုပ်ကို
သူ၏စာအုပ်ထဲတွင်
မညှာမထောက်
ဖွင့်ချဖော်ထုတ်ခဲ့သော
ဝီလျံဟင်ဒန်။ သူသည်
လင်ကွန်း၏
လက်ထောက်
ရှေ့နေအဖြစ်
နှစ်ပေါင်းများစွာ
တွဲလုပ်ခဲ့ဖူး၍
မေရီ၏အကြောင်းကို
အတွင်းသိတစ်ဦး
ဖြစ်ခဲ့၏။

သမ္မတ လင်ကွန်းနှင့် သမ္မတကတော် မေရီတို့ ၁၈၆၁ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၄ ရက်မှ ၁၈၆၅ ခုနှစ် ဧပြီလထိ နေထိုင်ခဲ့သော အိမ်ဖြူတော်။

၃။

အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ ၁၆ ဆက်မြောက် သမ္မတကြီး အေဗရာဟမ် လင်ကွန်းသည် သာမန် နိုင်ငံရေးသမား အမျိုးအစားမဟုတ်။ ရာထူးသက်တမ်း စေ့၍လည်းကောင်း၊ ဖြုတ်ချခံရ၍လည်းကောင်း၊ ကွယ်လွန်သွား၍ လည်းကောင်း တိုင်းပြည်ခေါင်းဆောင်အဖြစ်မှ သက်ဆင်းခဲ့ရပြီးနောက် ဆယ်စုနှစ် အနည်းငယ်အတွင်း လူထု၏ အသိဉာဏ်ထဲမှ ပျောက်ပျက်သွားတတ်သော ခေါင်းဆောင်မျိုး မဟုတ်။

လင်ကွန်းသည် ခေတ်တစ်ခေတ်ကို ကိုင်လှုပ်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူ့အကြောင်းကို နှစ်ပေါင်းများစွာ တသသတမ်းတ ပြောဆိုရစ်ကြရအောင် သမိုင်းမှတ်တိုင် စိုက်ထူခဲ့သူဖြစ်သည်။

ယင်းသို့ ကြီးကျယ်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၏ အကြောင်းထုပွတ်တို့ကို နှောင်းလူများက လေ့လာကြသည်။ သင်ခန်းစာ ယူစရာတို့ကို

ယူကြသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၏ ဇာတိဇာစ်မြစ်၊ ငယ်စဉ်ဘဝ၊ ကြီးပွား
တိုးတက်အောင် အားထုတ်ပုံ၊ ဘဝတိုက်ပွဲ အဖုံဖုံ၊ နိုင်ငံရေး ကြိုးပမ်း
ချက်များ၊ ဆုံးရှုံးမှုများ၊ အောင်မြင်သူများ၊ ထူးခြားသော လုပ်ရပ်များ၊
လမ်းညွှန်ဩဝါဒများ စသည်တို့ကို အလေးအနက် လေ့လာခဲ့ကြ

သည်။ မှတ်သား နာယူခဲ့
ကြသည်။

မောင်ဝံသသည် အေ
ဗရာ ဟင်လင်ကွန်း အတ္ထု
ပ္ပတ္တိကို အသက် ၁၂ နှစ်
သား အရွယ်လောက်က စ၍
ဖတ်ရှုခဲ့ဖူးသည်။ ထို
နောက်တွင်လည်း လင်ကွန်း
အကြောင်း မြန်မာဘာသာ
ပြန် စာအုပ် သုံးအုပ်ခန့်ကို
တွေ့ရှိ၍ တွေ့တိုင်းလည်း
ဖတ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဆရာ
တက်တိုး ဘာသာပြန်ခဲ့သော
လင်ကွန်းအတ္ထုပ္ပတ္တိ ကို
စာအုပ်စင်၌ လက်လှမ်း တမီ
ထားရှိ၍ သတိရတိုင်း
ပြန်ဖတ်မိတတ်သည်။

**မေရီ၏ဘဝကို တွယ်ရာမဲ့ မုဆိုးမ
ဖြစ်စေခဲ့သော လူသတ်သမား
ဇာတ်မင်းသား ဘုရား။**

ဤအကြောင်းကို ဖော်ပြသည်မှာ မောင်ဝံသ၌ ငယ်စဉ်
က စ၍ ‘လင်ကွန်း အစွဲကလေး’ ရှိခဲ့ပုံကို တင်ပြလို၍ ဖြစ်ပါသည်။
မောင်ဝံသကိုယ်တိုင် စာအုပ်စာတမ်းများ ရေးသားနိုင်စွမ်းရှိလာချိန်
တွင် အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်များကို အများဆုံး ရေးဖြစ်ခဲ့ခြင်းမှာ အဆိုပါ
‘လင်ကွန်းအစွဲကလေး’ ၏ စေ့ဆော်ချက်လည်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း
ပါဝင်လိမ့်မည်ဟု တွေးမိပါသည်။

၄။

မျက်မှောက်ခေတ် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် ပေါ်ပင် ကမ္ဘာ့
နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများ အကြောင်းကို (ကာတွန်းဆရာများက
စာနယ်ဇင်းများမှ အကြိမ်ကြိမ် သရော် လှောင်ပြောင် ဝေဖန်ခဲ့ရ

မေရီနှင့် သမ္မတကြီး လင်ကွန်း ကပွဲအတူကြည့်နေစဉ်
လူသတ်သမား ဘုတ်က ဝင်ရောက် ပစ်သတ်သွားပုံ
စိတ်ကူးပန်းချီ။

သည်အထိ) သူ့ထက်ငါ အလှူအယက် ရေးထုတ်နေကြချိန်တွင်
မောင်ဝံသသည် စာအုပ်အသစ် တစ်အုပ်မျှ မထွက်နိုင်ဘဲ ၁၀ လ
ကြာအောင် ‘ငုပ်ကောင်’ ဖြစ်နေခဲ့ရသည်။

တစ်နှစ်နီးပါးမျှ ‘ငုပ်ကောင်’ ဖြစ်နေသော်လည်း
စာမရေးဘဲ နေခြင်းမဟုတ်ပါ။ ရေးသင့်ရေးအပ်သည်တို့ကို
ရေးခဲ့ပါသည်။ စာအုပ်အဖြစ်သာ မထွက်နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယခုမူ ‘သမ္မတကတော်၏ ဘဝခရီး’ ကို ‘ငုပ်ကောင်’ ပြန်ပေါ်သော လက်ရာအဖြစ် တင်ဆက်လိုက်နိုင်ပါပြီ။

‘သမ္မတကတော်၏ ဘဝခရီး’ သည် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သော မောင်ဝံသ၏ ‘လင်ကွန်းအစွဲ’ မှ ပေါက်ဖွားလာခြင်း ဖြစ်သည်။ လင်ကွန်းကို စွဲလမ်း၍ လင်ကွန်းအကြောင်း စာအုပ်များကို တွေ့သမျှ ဖတ်ရှုခဲ့ရာမှာ လင်ကွန်း၏ဇနီး ‘မေရီ’ က မောင်ဝံသကို ဖမ်းစားလာခဲ့သည်။

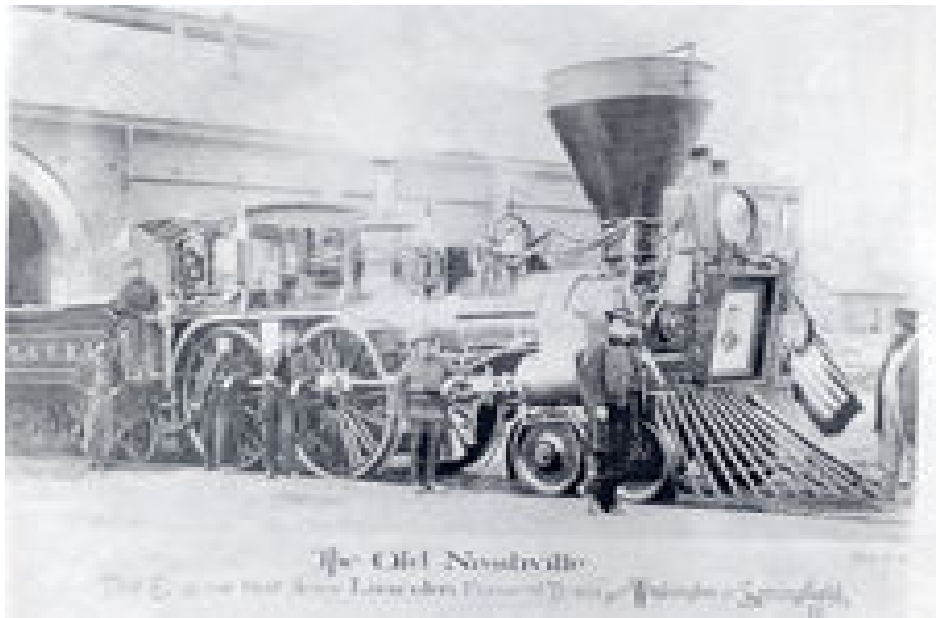
သမ္မတ လင်ကွန်း၏ နောက်ဆုံးအချိန် ပန်းချီ သရုပ်ဖော်ချက်

မေရီသည် လင်ကွန်း၏ ဘဝကို လွှမ်းမိုးခြယ်လှယ်ခဲ့သူဖြစ်၏။ နိုင်ငံရေးသမား လင်ကွန်း၏ အိမ်ထောင်ရေးဘဝသည် မေရီကြောင့် သာမန်ထက် ပို၍ ထူးခြားခဲ့သည်။ အိမ်ထောင်ရေး လှိုင်းဂယက်တို့၏ ဒဏ်ကို လင်ကွန်းသည် အလူးအလဲခံခဲ့ရသည်။ မေရီကား ထိုလှိုင်းဂယက်တို့ကို ဖန်တီးသူ။

မေရီလင်ကွန်းသည် ရှေ့နေလင်ကွန်း၊ နိုင်ငံရေးသမားလင်ကွန်း၊ သမ္မတလင်ကွန်း ဘဝအဆင့်ဆင့်တွင် အရေးကြီးသော

အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင် ပတ်သက်ခဲ့သည်။ မေရီကြောင့် လင်ကွန်း၏ ဘဝသည် အလှည့်အပြောင်းများ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

သို့ဖြစ်၍လည်း မေရီလင်ကွန်းအကြောင်းကို အမေရိကန် နိုင်ငံတွင် စာတစ်စောင် ပေတစ်ဖွဲ့ ရေးသားခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ မေရီသည် နိုင်ငံရေးသမား ဇနီးမယားများအတွက် သင်ခန်းစာနှင့် သံဝေဂ ယူစရာ ထူးခြားသော အမျိုးသမီးတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့သည်။

သမ္မတ လင်ကွန်း၏ နောက်ဆုံးခရီး ပို့ဆောင်မည့် ရထား

၅။

ယမန်နှစ် (၁၉၇၅ ခုနှစ်) သည် ကမ္ဘာ့အမျိုးသမီးနှစ်ဖြစ်၍ အမျိုးသမီးများနှင့် ပတ်သက်သည့် စာအုပ်များစွာကို ပိုင်းဝန်း ရေးသားခဲ့ကြသည်။

ထိုအချိန်တွင် စာရေးဆရာ အောင်ခန့်က မောင်ဝံသအား ‘မဒမ်ကျူရီ’ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်ကို ပေး၍ ဘာသာပြန်ဆိုရန် တိုက်

တွန်းခဲ့သည်။ မောင်ဝံသ၏ ဇနီးက နာမည်ကျော် ဗြိတိန်ဝန်ကြီးချုပ် ချာချီလ်၏ နိုင်ငံရေး ပါရမီဖြည့်ဘက် ‘လေဒီချာချီလ်’ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဘာသာပြန်ဆိုရန် တိုက်တွန်းသည်။ စာရေးဆရာ မြသန်းတင့်က လီနင်၏ ဇနီး ‘ကရူ(ပ်)စကားယား’ အကြောင်း ရေးမည်ဆိုလျှင် စာအုပ်များ ရှာပေး၍ ကူညီမည်ဟု အားပေးသည်။ သတင်းထောက် ဈာန်ရက တရုတ်ပြည် တော်လှန်ရေးနှင့် မဒမ် ဆွန်ယက်ဆင် အကြောင်းကို ရေးသင့်သည်ဟု အကြံပေးသည်။

အဆိုပါ အမျိုးသမီးကြီးသည် ကမ္ဘာ့အမျိုးသမီးနှစ်နှင့် အလိုက်ဖက်ဆုံး အမျိုးသမီး အာဇာနည်များချည်း ဖြစ်ကြသည်။ ရေးသင့်ရေးအပ်သော အတ္ထုပ္ပတ္တိများလည်း ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် မောင်ဝံသသည် ဆရာများနှင့် မိမိဇနီး၏ တိုက်တွန်းအကြံပေးချက် တို့ကို သွေဖည်၍ မည်သူမျှ စိတ်ကူးထဲ မထည့်သော ‘မေရီလင်ကွန်း’ အကြောင်းကို စုဆောင်း ရေးသားခဲ့သည်။

‘မေရီလင်ကွန်း’ ကား သူမ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဖတ်ရှုလေ့လာ၍ အတုယူရမည့် စံပြု အမျိုးသမီး မဟုတ်။ ‘မေရီလင်ကွန်း’ ထံမှ သင်ခန်းစာနှင့် သံဝေဂသာလျှင် ယူ၍ ရနိုင်ကောင်းသည်။

‘သမ္မတကတော်၏ ဘဝခရီး’ စာအုပ်ကို စတင် ရေးသား စဉ်က ရုသ် ပိန့်တာ ရင်းဒေါလ်၏ ‘မေရီလင်ကွန်း သို့မဟုတ် အိမ်ထောင် တစ်ခု၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ’^၁ စာအုပ်၊ ဝီလျံဟင်ဒန်၏ ‘လင်ကွန်း ၏ဘဝ’^၂ နှင့် စတီဗင်လိုရန်၏ ‘အေဗရာဟမ် လင်ကွန်း၏ဘဝ’^၃ စာအုပ်သုံးအုပ်ကို အခြေခံ၍ ရိုးဒါးစ်ဒိုင်ဂျက် (အမေရိကန်စာပဒေ

၁။ Mary Lincoln: Biography of a Marriage;
by Ruth Painter Randall.
၂။ Herndon's Life of Lincoln.
၃။ The Life of Abraham Lincoln; by Stephen Lorant.

သာ) မဂ္ဂဇင်းအဟောင်းများမှ စာတိုပေစများနှင့် ပေါင်းစပ်ရေးသား ခဲ့သည်။

ထိုအခိုက် စာရေးဆရာ သခင်တင်ဦးနှင့် စကားစပ်မိ၍ မေရီ လင်ကွန်းအကြောင်း ရေးနေကြောင်း ပြောပြရာ နောက်တစ်နေ့ တွင် သခင်တင်ဦးက 'ဒေးလ်ကာနက်ဂျီ၏ လင်ကွန်းအတွင်းရေးများ' စာအုပ်ကြီးကို အိမ်အရောက်လာပေး၍ 'ဖတ်ကြည့်စမ်းပါ။ ရေးပြီး သား စာမူတွေကို မေ့ထားလိုက်ဦး၊ ဒီစာအုပ်ကို ဖတ်ပြီးမှ ပြန်ရေးပါ' ဟု တိုက်တွန်းသွားသည်။

သို့ဖြင့် ဒေးလ်ကာနက်ဂျီ၏ စာအုပ်ကို ဖတ်မိရာ လက်က မချနိုင်အောင် စွဲသွားရတော့သည်။ ဤစာအုပ်ကို အတွေ့နောက်ကျလေ ခြင်းဟု ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အပြစ်တင်မိသေးသည်။

ဒေးလ်ကာနက်ဂျီ၏ စာအုပ်အကြောင်းကို မောင်ဝံသ၏ ဇနီးအား ပြောပြရာ ဇနီးသည်က ထိုစာအုပ် မြန်မာပြန်ပြီးသား ရှိ ကြောင်းပြော၍ နောက်တစ်နေ့တွင် စာကြည့်တိုက်မှ ငှားလာ ခဲ့သည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသား ဦးလှဒင် ထုတ်ဝေသော စာအုပ်ဖြစ်၏။ လုံးစေ့ပတ်စေ့နီးပါး ဘာသာပြန်ထားခြင်း ဖြစ်ပြီး အလွန် ပြေပြစ်သော ဘာသာပြန် လက်ရာကောင်း တစ်အုပ် ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရ၏။

ဤသို့ဖြင့် 'သမ္မတကတော်၏ ဘဝခရီး' အတွက် ပို၍ ပြည့်စုံ သော အချက်အလက်များကို 'လင်ကွန်းအတွင်းရေး' စာအုပ်မှ ရရှိခဲ့သည်။ ရှင်းလင်းပြေပြစ်သော ဝါကျများနှင့် စကားလုံး များကို ဘာသာပြန်စာအုပ်မှ ထပ်ဆင့်မှီးယူခဲ့ရသည်။

ယခင်က အဓိကအခြေခံ၍ အချက်အလက်များ ရယူ ခဲ့သော ရုသ်ပိန့်တာရင်းဒေါလ်၏ စာအုပ်နှင့် စတီဖင်လိုရန်၏ စာအုပ် များမှာ ဆန္ဒစွဲ ရေးသားချက်များက များနေကြောင်း တွေ့ရှိလာ

၄။ Lincoln The Unknown; by Dale Carnegie.

ရသည်။ ယင်းနှစ်ဦးသည် မေရီလင်ကွန်း၏ ‘ဆိုးမျိုးအထွေထွေ’ တို့ကို အကောင်းမြင်ရှုထောင့်မှ သက်သာရာ ရရာကြောင်း ဖေးမ ရေးသားခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ (ဤစာအုပ် စာမျက်နှာ ၂၄၅-၂၅၅ တွင် ဖော်ပြထားသည်။) ဒေးလ်ကာနက်ဂျီကမူ အဆိုးမြင် အကောင်းမြင် ဆန္ဒစွဲမပါဘဲ အချက်အလက်များကိုသာ အဓိကအားပြု၍ ရေးသားထားခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဒေးလ်ကာနက်ဂျီ၏ စာအုပ်ကို ကျောရိုးလုပ်၍ ‘သမ္မတကတော်၏ ဘဝခရီး’ ကို ပြန်ရေးခဲ့ပါသည်။

ကျန်ရှိသော လိုအပ်သည့် အချက်အလက်များကို ဟားဘတ် မစ်ဂန်း တည်းဖြတ်သော ‘လင်ကွန်းအပေါ် သူတို့အမြင်’^၅ အင်ဂယ်လ် တည်းဖြတ်သော ‘လင်ကွန်းလက်ဖွဲ့’^၆ စာအုပ်တို့မှ ထပ်မံ ဖြည့်စွက် ရယူခဲ့ပါကြောင်း။

မောင်ဝံသ

မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာတိုက်
၁၉၇၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀ ရက်

၅။ Lincoln; As they Saw Him; Edited by H. Mitgang.

၆။ The Lincoln Reader; Edited by Paul M. Angle.

အေဗရာဟင်လင်ကွန်းနှင့် မေရီလင်ကွန်း အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

(‘သမ္မတတော်၏ ၁၁ ဝခရီး’ ကို မဖတ်မီ ဤအတ္ထုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းကို အကြမ်းမျှ ဖတ်ရှုထားသင့်ပါသည်။ သို့မှသာ စာဖတ်သူသည် ဇာတ်ကြောင်း၏ နောက်ခံကားချပ်ကို ပို၍ ရှင်းလင်းဖွယ် ရှိပါသည်။)

စာရေးသူ

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ၁၆ ဆက်မြောက် သမ္မတ အေဗရာဟင် လင်ကွန်းအား ၁၈၀၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၂ ရက်တွင် ကင်တပ်ကီပြည်နယ် ဟာဒင်ကိုးနယ်ရှိ လယ်တောတစ်ခုမှ သစ်လုံး အိမ်ကလေး တစ်အိမ်၌ မွေးဖွားသည်။ ဖခင်မှာ သောမတ်လင်ကွန်း (၁၇၇၈-၁၈၅၁) ဖြစ်သည်။ လင်ကွန်း၏ အဘိုးမှာ အင်္ဂလန်ပြည် ဟင်းဟမ်းနယ်မှ ဆင်မြူယယ်လင်ကွန်းဆိုသူ ဖြစ်သည်။ ဆင်မြူ ယယ်သည် ဇနီးသည် ‘မာသာ’ နှင့်အတူ ၁၆၃၅ ခုနှစ်တွင် အမေ ရိကန်ပြည် မက်ဆာချူးဆက်နယ်သို့ ရောက်ရှိလာပြီး အခြေစိုက် နေထိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းတို့မှ ကလေး ၁၁ ယောက် မွေးခဲ့သည့်အနက် သားတစ်ဦးဖြစ်သော ‘သောမတ်’ သည် လက်သမားအဖြစ် အသက် မွေးခဲ့သည်။ ၁၈၀၆ ခုနှစ်တွင် နန်စီဟန်နှင့် လက်ထပ်သည်။ နန်စီ ဟန်၏ မိခင် လူစီဟန်သည် ဖခင်အမည် မဖော်နိုင်ဘဲ နန်စီဟန်အား မွေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ နန်စီဟန်သည် အေဗရာဟင် လင်ကွန်း၏

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ၁၆ ဆက်မြောက် သမ္မတကြီး
အေဗရာဟမ်လင်ကွန်း

မိခင်ဖြစ်သည်။ လင်ကွန်း၏ အစ်မ ‘ဆာရာ’ ကို ၁၈၀၇ နှစ်တွင် မွေးသည်။ ဆာရာသည် ၁၈၂၈ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်သွားသည်။ လင်ကွန်းအောက် ညီငယ်တစ်ဦး မွေးခဲ့သေးရာ ငယ်စဉ်မှာပင် ဆုံးပါး သွားသည်။

မေရီတော့ဒ်လင်ကွန်းနဲ့ သား ဝီလီ(ဝဲ)၊ သားငယ် တက်ဒ်(ယာ)

လင်ကွန်း ခုနစ်နှစ်သားအရွယ်တွင် ဂျင်ထရီးဗီးလ်မြို့အနီး စပင်ဆာကိုး ကျေးလက်သို့ မိသားစု ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြသည်။ မိခင် နန်စီဟန်သည် အသက် ၃၅ နှစ်အရွယ် ၁၈၁၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ ၅ ရက်တွင် ကွယ်လွန်သွားသည်။ ဖခင်သည် ၁၈၁၉ ခုနှစ်တွင် မစ္စစ်ဆာရာဘွတ်ရှ်ဂျွန်စတန်ခေါ် မုဆိုးမတစ်ဦးနှင့်

နောက်အိမ်ထောင်ပြုသည်။ မိထွေးဖြစ်သူသည် လင်ကွန်း ကလေး အပေါ် အလွန်ကောင်းမွန်ခဲ့သည်။

လင်ကွန်း အရွယ်ရောက်လာသောအခါ လှေထိုးသား အဖြစ် အလုပ်စတင်လုပ်ခဲ့သည်။ သူသည် အရပ် ၆ ပေ ၄ လက်မ မြင့်၍ အလုပ်ကြမ်းသမားတစ်ဦး အသွင်ရှိသည်။

၁၈၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် လင်ကွန်းတို့မိသားစုသည် မာ့ကွန် ကောင်တီ (အီလီနွိုင်းပြည်နယ်) သို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ကြသည်။ ၁၈၃၁ ခုနှစ်တွင် ကိုလက်စ်ကောင်တီနယ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ကြပြန်သည်။ လင်ကွန်းသည် ၁၈၃၁ ခုနှစ်မှ ၁၈၃၇ ခုနှစ်အထိ နယူးဆဲလမ်မြို့ ၌ နေထိုင်ကာ ကျပန်းအလုပ် လုပ်ခဲ့သည်။ ၁၈၃၂ ခုနှစ်တွင် အီလီ နွိုင်းပြည်နယ် အထွေထွေလွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲသို့ ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။ ရှုံးနိမ့်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ်တွင် သိန်းနက်စစ်ပွဲ၌ အပျော် တမ်း တပ်သားအဖြစ် ပါဝင် တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ၁၈၃၄ ခုနှစ်မှစ၍ ရွေးကောက်ပွဲ လေးကြိမ် အနိုင်ရပြီး ဥပဒေပြု လွှတ်တော်အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်ခဲ့သည်။

နယူးဆဲလမ်မြို့တွင် လင်ကွန်းလုပ်ခဲ့သော အလုပ်များမှာ ကုန်စုံဆိုင်ဖွင့်ခြင်း၊ မြေတိုင်းစာရေးလုပ်ခြင်း၊ စာတိုက်ဗိုလ်လုပ်ခြင်း တို့ ဖြစ်သည်။ လင်ကွန်း၏ အချစ်ဦးဖြစ်သည်ဟု ထင်ရှားခဲ့သော ‘အန်းရတ္တလက်’ သည် အသက် ၁၉ နှစ်အရွယ် ၁၈၃၅ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်သွားသည်။

၁၈၃၇ ခုနှစ်တွင် လင်ကွန်းသည် စပရင်းဖီးလ်မြို့သို့ ပြောင်း ရွှေ့ အခြေစိုက်သည်။ ရှေ့နေလိုင်စင် ရရှိပြီး ရှေ့နေလိုက်၍ အသက် မွေးခဲ့သည်။ ၁၈၃၉၊ ၁၈၄၄၊ ၁၈၅၂၊ ၁၈၅၆ ခုနှစ်များတွင် သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲများ၌ ရီပတ်ဗလီကင် ပါတီအတွက် လှုံ့ဆော်သူအဖြစ် ကူညီခဲ့သည်။ ၁၈၄၃ ခုနှစ်တွင် ကွန်ဂရက်လွှတ်တော် အမတ် ရွေးကောက်ပွဲ၌ ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ရာ ရှုံးနိမ့်ခဲ့သည်။ ၁၈၄၇

ခုနှစ်တွင် အရွေးခံခဲ့ရသည်။ မက္ကဆီကို စစ်ပွဲကို ဆန့်ကျင်ဟောပြောမိ၍ နောက်တစ်ကြိမ် ကွန်ဂရက်အမတ် ပြန်မဖြစ်တော့ဘဲ နိုင်ငံရေးနယ်မှ ခေတ္တနားနေခဲ့ရသည်။ ၁၈၅၄ ခုနှစ်တွင် ကျွန်စနစ် ဆန့်ကျင်ရေး အတွက် တက်ကြွစွာ ဟောပြောလှုံ့ဆော်ခဲ့သည်။ ၁၈၅၅ ခုနှစ်တွင် အထက်လွှတ်တော် (ဆီးနိတ်) ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရာ ရှုံးနိမ့်ခဲ့သည်။ ၁၈၅၆ ခုနှစ်တွင် ရီပတ်ဗလီကင်ညီလာခံ၌ လင်ကွန်းအား ဒုသမ္မတ လောင်းအဖြစ် အဆိုပြုခြင်း ခံရသည်။ သို့ရာတွင် ရွေးချယ်ခြင်း မခံရဘဲ ပြုတ်ကျန်နေခဲ့သည်။ ထိုနှစ်တွင် ရီပတ်ဗလီကင် သမ္မတ လောင်း ဖရီးမွန်အတွက် မဲဆွယ်တရားပွဲ ၅၀ ခန့် လှည့်လည် ဟောပြောပေးခဲ့သည်။

လင်ကွန်းမောင်နှံ၏ ရင်နှစ်သည်းချာကလေး လေးဦးအနက် သုံးဦး။
ရောဘတ်(ဝဲစွန်) မှာ စစ်ဝန်ကြီး။ သံအမတ်ကြီး စသည်ဖြင့်
ထိပ်တန်း တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ရပြီး ၈၃ နှစ်အရွယ်အထိ
အသက်ရှည်ခဲ့သည်။ အိမ်ဖြူတော်၌ နေထိုင်စဉ် ကွယ်လွန်ခဲ့သော
ဝီလီ(အလယ်) အတွက် သမ္မတကတော် မေရီသည် မှော်ဆရာ
ဘိုးတော်တစ်ဦးကို ပင့်၍ ဝိညာဉ်ခေါ်စေခဲ့၏။ အိမ်နိမ့်စံ ဘဝတွင်
ကွယ်လွန်ခဲ့သော သားကလေး တက်ဒ် (ယာစွန်) အတွက် မေရီမှာ
ရှူးမတတ် သောကမီး တောက်လောင်ခဲ့ရ၏။

၁၈၅၈ ခုနှစ်တွင် လင်ကွန်းသည် အထက်လွတ်တော်အမတ် ရွေးပွဲဝင်ပြန်ရာ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီမှ စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ်အား ရှုံးနိမ့်ခဲ့ရသည်။ ကျွန်စနစ်ကို ဆက်လက် ရှင်သန်စေရန် လှုံ့ဆော် နေသော စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ်နှင့် ကျွန်စနစ် ဆန့်ကျင်ရေးသမား လင်ကွန်းသည် ၁၈၅၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ် ၂၁ မှ အောက်တိုဘာ ၁၅ အထိ အီလီနွိုင်းပြည်နယ်မြို့ကြီး ခုနစ်မြို့တွင် အချေအတင် စကား စစ်ထိုးပွဲများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

၁၈၆၀ ပြည့်နှစ် မေလ ၁၈ ရက်တွင် ချီကာဂိုမြို့၌ ကျင်းပ သော ရီပတ်ဗလီကင်ပါတီညီလာခံက လင်ကွန်းအား သမ္မတ လောင်းအဖြစ် ရွေးချယ်လိုက်သည်။ ရီပတ်ဗလီကင် သမ္မတလောင်း လင်ကွန်းသည် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီမှ သမ္မတလောင်း သုံးဦးဖြစ်သော စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ်၊ ဂျွန်ဘရက်ကင်ရိတ်၊ ဂျွန်ဘဲလ်တို့နှင့် ယှဉ် ပြိုင်အရွေးခံသည်။ လင်ကွန်းသည် လူထုမဲ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရရှိ သည်။ သို့ရာတွင် မဲဆန္ဒနယ် မဲဦးရေ ၁၈၀ အနက် ၁၂၃ နယ်က သူ့အား မဲပေးကြသည်။

လင်ကွန်းသမ္မတအဖြစ် အရွေးခံရပြီးနောက် တောင်ပိုင်း ကာရိုလီနာပြည်နယ်က ၁၈၆၀ ပြည့်နှစ် ဒီဇင်ဘာ ၂၀ ရက်တွင် ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲထွက်ကြောင်း ကြေညာသည်။ ၁၈၆၁ ခုနှစ်တွင် တောင်ပိုင်းပြည်နယ် ၁၀ ခု ခွဲထွက်ကြသည်။

၁၈၆၁ ခုနှစ် မတ်လ ၄ ရက်တွင် လင်ကွန်း သမ္မတအဖြစ် ကျမ်းသစ္စာဆိုသည်။

ခွဲထွက်သွားသော တောင်ပိုင်းပြည်နယ် စစ်တပ်များက ဧပြီ ၁၂-၁၄ ရက်တွင် ဖို့ဆမ်တာခံတပ်ကို စတင်တိုက်ခိုက်သည်။ ခံတပ် ကြီး ကျဆုံးသွားပြီး အစိုးရတပ် လက်နက်ချလိုက်ရသည်။ လင်ကွန်းသည် ဧပြီ ၁၅ ရက်တွင် ဗော်လံတီယာတပ်သား ၇၅,၀၀၀ စုဆောင်းသည်။ မေလ ၃ ရက်တွင် တပ်သား ငါးသိန်းအထိ စုဆောင်း နိုင်ခဲ့သည်။

၁၈၆၂ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၂၂ ရက်တွင် လင်ကွန်းက သူပုန် နယ်မြေများထဲမှ ကျွန်များအား ၁၈၆၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ ၁ ရက်မှ စ၍ ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ခွင့်ပြုမည်ဟု ကြေညာသည်။

၁၈၆၄ ခုနှစ်တွင် လင်ကွန်း ဒုတိယအကြိမ် သမ္မတအဖြစ် ပြန်လည် အရွေးခံရသည်။ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီမှ သမ္မတလောင်း ဂျင်နရယ်မက္ကလေကန်အား အနိုင်ရခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

၁၈၆၅ ခုနှစ် ဧပြီ ၉ ရက်တွင် တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များ၏ တပ်ပေါင်းစုဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂျင်နရယ်လီး လက်နက်ချ၍ ပြည်တွင်း စစ်ကြီး ပြီးဆုံးသွားသည်။ ဧပြီ ၁၄ ရက် (သောကြာဥပုသ်နေ့) ညတွင် ဝါရှင်တန်မြို့တော် ဖို့ဒ် ကပွဲရုံ၌ လင်ကွန်း ပွဲကြည့်နေစဉ် သဘင်သည်တစ်ဦးဖြစ်သော 'ဘုတ်' ဆိုသူက လုပ်ကြံသည်။ နောက် တစ်နေ့တွင် လင်ကွန်း ကွယ်လွန်သည်။ လင်ကွန်း၏ ရုပ်ကလာပ် ကို နယူးယောက်၊ ချီကာဂိုနှင့် အခြားမြို့ကြီးများသို့ နိုင်ငံတော် စာပဒအဖြစ် လှည့်လည်ပြီး စပရင်းဖီးလ်မြို့တွင် မြှုပ်နှံလိုက်သည်။

အေဗရာဟမ်လင်ကွန်းသည် လူသားအဆန်ဆုံးလူသား၊ သာမန်ပြည်သူများထဲမှ ပြည်သူတစ်ယောက်၊ အလုပ်ကို တန်ဖိုး အထားဆုံး ဝန်ထမ်း၊ ကြင်နာတတ်သော အသည်းနှလုံးပိုင်ရှင် စသည် ဖြင့် လူအများက ချစ်မြတ်နိုးစွာ အသိအမှတ် ပြုခြင်းကို ခံယူနိုင်ခဲ့ သည်။

သမ္မတကတော် မစ္စင်မေရီတော့ဒ် လင်ကွန်း ဖြစ်လာ မည့် မိန်းကလေးကို ၁၈၁၈ ခုနှစ်တွင် ကင်တပ်ကီပြည်နယ် လက္ကင်တန် မြို့၌ မွေးဖွားသည်။ လူကုံထံမိသားစုမှ ပေါက်ဖွားခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ၁၈၃၉ ခုနှစ်တွင် အီလီနွိုင်းပြည်နယ် စပရင်းဖီးလ်မြို့သို့ ရောက်ရှိ ပြီး ၁၈၄၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ ၄ ရက်တွင် အေဗရာဟမ် လင်ကွန်းနှင့် လက်ထပ်သည်။ သူမ၏ ညီမဝမ်းကွဲ 'အင်မလီ' သည် ပြည်တွင်း စစ်ပွဲတွင် တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များ၏ ကွန်ဖီဒရိတ်

တပ်မတော်ခေါ် သူပုန်စစ်တပ်၌ ဘရိဂေဒီးယားဂျင်နရယ်ဖြစ်လာ
 သော ဘင်ဟာဒင်ဟင်းမ်နှင့် အကြောင်းပါခဲ့သည်။ မေရီလင်ကွန်း
 သည် သမ္မတကတော် ဖြစ်နေသော်လည်း တောင်ပိုင်းသူပုန်များနှင့်
 အဆက်မကင်းဟု စွပ်စွဲခံခဲ့ရသည်။ အိမ်ဖြူတော်၌လည်း မေရီ
 လင်ကွန်းသည် အသုံးအဖြုန်း လက်ဖွာလွန်းသည်ဟု ဝေဖန်ခြင်း
 ခံခဲ့ရသည်။ ၁၈၇၅ ခုနှစ်တွင် မေရီလင်ကွန်းသည် အီလီနွိုင်းပြည်နယ်
 ဘာတာဗီးယား မြို့ စိတ္တဇဆေးရုံသို့ တက်ရောက်ခဲ့ရသည်။
 ထိုနောက် ဆေးရုံမှ ဆင်းသွားပြီး ၁၈၈၂ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

လင်ကွန်းနှင့် မေရီတို့မှာ သားလေးယောက် မွေးဖွားခဲ့
 သည်။ အက်ဒွပ်ဘေကာသည် ၁၈၅၀ ပြည့်နှစ်၌လည်းကောင်း၊ ဝီလျံ
 ဝဲလေ့စ်သည် ၁၈၆၂ ခုနှစ်၌လည်းကောင်း၊ သောမတ် (တက်ဒ်)
 သည် ၁၈၆၁ ခုနှစ်၌လည်းကောင်း ကွယ်လွန်ခဲ့ကြသည်။ ၁၈၄၃
 ခုနှစ်တွင် စပရင်းဖီးလ်မြို့၌ မွေးဖွားခဲ့သော ရောဘတ်တော့ဒ်
 လင်ကွန်း တစ်ဦးသာ အသက်ရှည်ခဲ့သည်။ ရောဘတ်သည်
 တက္ကသိုလ်ပညာများ သင်ကြားပြီးနောက် ၁၈၆၅ ခုနှစ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်
 ကြီး ဂရန့်၏ တပ်မတော်၌ ကပ္ပတိန်ဖြစ်လာသည်။ ၁၈၈၁-၈၅ တွင်
 အမေရိကန် အစိုးရအဖွဲ့၌ စစ်ဝန်ကြီး ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၈၈၉-၉၄ တွင်
 ဗြိတိန်နိုင်ငံဆိုင်ရာ အမေရိကန် သံအမတ်ကြီးဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၂၆
 ခုနှစ် ဇူလိုင် ၂၆ ရက် (အသက် ၈၃ နှစ်အရွယ်) တွင်မှ ရောဘတ်
 လင်ကွန်း ကွယ်လွန်သည်။

ဒုတိယအကြိမ်ပုံနှိပ်ခြင်းအတွက် စာရေးသူ၏အမှာ

သမ္မတကတော်၏ ဘဝခရီး စာအုပ်ကို မတ် ၁၉၇၆တွင် ပထမအကြိမ်ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ‘ရေးစီ’ စနစ်ဖြင့် ကျွန်တော်ရေးခဲ့သည့် စာအုပ်အဖြစ် အမှတ်တရ ဖြစ်နေပါ သည်။ ‘ရေးစီ’ စနစ်ဆိုသည်မှာ တစ်ဖောင်ချင်းရေးပြီးသမျှကို စာစီသမားက တန်းပြီးစီသည့် စနစ် ဖြစ်ပါသည်။ စာရေးဆရာ က ဆက်မရေးဘဲ အပျင်းထူနေလို့မရ။ စာစီသမားများကို အားနာရသည်။ ညှာတာထောက်ထားရသည်။ ကျွန်တော့်ဆီက စာမူမရလျှင် သူတို့နေ့တွက်မကိုက်တော့ချေ။ ထို့ကြောင့် တစ်နေ့ကို တစ်ဖောင်တော့ ကျအောင်ရေးရသည်။ သို့ဖြင့် ကရောင်း ၁၆ချိုး၊ ၂၁ဖောင် (၃၃၆ မျက်နှာ) ရှိသော သမ္မတကတော်၏ ဘဝခရီးသည် ၂၁ရက်ဖြင့် ရေးပြီး စီပြီး ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

ထိုစဉ်က ကျွန်တော်သည် ဆရာဆရာများဖြစ်သော ဆရာတင့်တယ်တို့၊ ဆရာမိုးဝေတို့ကို အားကျ၍ ကြားဖူးနားဝ ဖြင့် သူတို့လုပ်သလို လိုက်လုပ်ကြည့်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အတော့် ကို စိတ်မောလူမော ပင်ပန်းခဲ့ရပါ၏။ ညပိုင်းတွင် သတင်းစာ အလုပ် တစ်ဖက်နှင့် အိပ်ရေးပျက်သည်။ နေ့ခင်းပိုင်း နားနား နေနေမနေနိုင်။ တစ်ဖောင် မပြီး ပြီးအောင် အားခဲ၍ ရေးရ သည်။ နောက် ဒါမျိုးမလုပ်တော့ပါ။ ‘ရေးစီ’ လုပ်ဖို့လည်း မဖြစ်တော့လို့ပါ။ ထိုနှစ် ထဲမှာပင် စာမူကြို၍ တင်ရသော စနစ်ရှိလာသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

သမ္မတကတော်၏ ဘဝခရီး ပထမအကြိမ်ပုံနှိပ်ခြင်း တွင် မောင်ဝံသ၏အစီရင်ခံစာဟုဆိုကာ ဤစာအုပ်ရေးခြင်း အကြောင်းကို ရှည်ရှည်ဝေးဝေး ရှင်းပြထားပါသည်။ လွန်ခဲ့သော ၂၇နှစ်က

ကျွန်တော်၏ အကျင့်ကလေးကို ပြန်လည် သတိပြုမိသည်။ ထိုကာလများက ကျွန်တော်ရေးသားသော စာအုပ် အားလုံး လိုလိုတွင် ယခုလို စကားချီး/နိဒါန်းရှည်များကို ထည့် လေ့ရှိခဲ့သည်။ နိဒါန်းဟု မသုံးလို၍ အစီရင်ခံစာဟု သုံးနှုန်း ခဲ့ပုံရသည်။ ထို့အပြင် ကျွန်တော် နာမ်စားကိုမသုံးဘဲ မောင်ဝံသဟု သုံးနှုန်းထား သည် ကိုလည်း သတိပြုမိသည်။ အသက် ၃၀ ကျော်ခါစ လူငယ် တစ်ယောက်၏ ထွင်လုံးကလေးတစ်ခုအဖြစ် ကျွန်တော် ပြန်ပြီး မိသည်။

သမ္မတကတော်၏ ဘဝခရီး အနှစ်သာရပိုင်းကိုမူ ကျွန် တော် ယခုထိ နှစ်သက်သဘောကျနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ အိမ် ထောင်ရေးတွင် လင်ဖြစ်စေ၊ မယားဖြစ်စေ တစ်ဖက်သတ်ကြီး အနိုင်ယူနေပါက သမ္မတကြီး တစ်ယောက်သော်မှ အဘယ်မျှ စိတ်ဆင်းရဲရသည်ကို မေရီတော့ဒ်၏ ဇာတ်လမ်းက သင်ခန်းစာ ပေးနေပါသည်။ ယောက်ျားကို အရှက်တကွဲ ဖြစ်လောက်သည် အထိ အနိုင်ကျင့်တတ်သော မိန်းမများစွာထဲမှ တစ်ဦး တစ် ယောက်သည် ဤစာအုပ်ကို ဖတ်မိ၍ အသိတရားရပြီး အပေး အယူမျှသော အိမ်ထောင်တစ်ခုဖြစ်အောင် ပြန်လည် တည်ဆောက်ဖို့ ကြိုးစား သည်ဆိုအံ့။ ဤစာအုပ်ကို ကျွန်တော်ရေးရ ကျိုးနပ်ပါပြီဟု ခံယူပါသည်။

မောင်ဝံသ

၄ ဩဂုတ် ၂၀၀၃

'အမေရိကန်နိုင်ငံသမိုင်း၌
 တေဗရာဟင်လင်ကွန်းလောက်
 လူချစ်လူခင်များပြီး ဘန်ဖီးထားခြင်း
 ခံရသော သမ္မတဟူ၍ မရှိခဲ့၊ မေရီလင်ကွန်း
 လောက် လူမုန်းများပြီး ရှိကြကန်ခံရသော
 သမ္မတကတော်ဟူ၍လည်း မရှိခဲ့'

ဒေးလ်ကာနက်ဂျီ။

အမေရိကန်လူမှုဆက်ဆံရေး စာရေးဆရာကြီး

ဗုဒ္ဓစာရင်းအင်းမှာရှိတယ်

မိန်းမပျိုသည် အိမ်တံခါးကို ခိုင်းခနဲ ဆောင့်ပိတ်လိုက်၏။ ထို့နောက် အံ့ကို တင်းတင်းကြိတ်လျက် ချာခနဲ ကျောခိုင်းထွက်ခွာလာခဲ့၏။

တအိအိခိုရှိနေသော မိထွေးဖြစ်သူနှင့် ခေါင်းကြီး ငိုက်စိုက်ချကာ ငေးမှိုင်းနေသော ဖခင်ကြီးသည် အိမ်ထဲ၌ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြ၏။ မကြာသေးမီ ကပင် ခွန်းကြီးခွန်းငယ် ဆူပူအော်ဟစ်သံများဖြင့် ပွက်ညံ့နေသော အိမ်ကြီးသည် အဆိုပါ မိန်းမပျိုကလေး ထွက်ခွာသွားပြီးနောက် တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက် နေပေတော့၏။

အချိန်ကာလမှာ ၁၈၃၉ ခုနှစ်၏ နွေဦးရာသီ နေ့တစ်နေ့ဖြစ်၏။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုပိုင်းရှိ ကင်တပ်ကီ ပြည်နယ် ဥပဒေပြု လွှတ်တော်အမတ်လည်းဖြစ်၊ လက္ခဏာတန်မြို့ ဘဏ်တိုက်ဥက္ကဋ္ဌလည်း ဖြစ်သော ရောဘတ်အက်စ်တော့ဒ်၏ သမီးငယ် မေရီသည် မိထွေးဖြစ်သူ နှင့် အကြီးအကျယ် စကားများပြီးနောက် ဖခင်၏ အိမ်ကို စွန့်ခွာသွားခြင်း ဖြစ်၏။

အိမ်တံခါးကြီးသည် မေရီ၏ နောက်တွင် ခိုင်မြဲစွာ ပိတ်လျက် ကျန် ရစ်ခဲ့၏။

မေရီသည် သူမဘဝ၏ အနာဂတ် ခရီးကို စတင် လျှောက်လှမ်းလေပြီ။
 သူမ၏ ခရီးဦးတည်ချက်သည်ကား အမေရိကန်ပြည် မြောက်ပိုင်းဆီသို့။
 အမေရိကန်ပြည် မြောက်ပိုင်း အီလီနွိုင်းပြည်နယ် စပရင်းဖီးလ်မြို့
 ကလေးတွင် မေရီ၏ အစ်မအကြီးဆုံး အယ်လဇဘက်တော့ဒ် ရှိနေ၏။
 အယ်လဇဘက်သည် မစ္စတာနီနီယံဝပ် အက်ဒွပ်ဆိုသူ လွတ်တော်အမတ်
 ရှေ့နေတစ်ဦးနှင့် အကြောင်းပါ၍ စပရင်းဖီးလ်မြို့၌ အခြေစိုက် နေထိုင်
 လျက်ရှိ၏။

စပရင်းဖီးလ်မြို့သို့ မေရီတော့ဒ် ရောက်လာခဲ့ခြင်းမှာ သူမအဖို့ ဘဝ
 ကြင်ဖော် ဖူးစာရှင်ရှိရာသို့ ဖူးစာရေးနတ်က တွန်းပို့ပေးလိုက်ခြင်းနှင့်
 တူပေတော့၏။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် မေရီသည် ထိုမြို့ကလေးတွင်
 နောင်သောအခါ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ အထင်ရှားဆုံး သမ္မတကြီး
 ဖြစ်လာမည့် အေဗရာဟမ်လင်ကွန်းနှင့် ဆုံတွေ့ရခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

ထူးခြားသော တိုက်ဆိုင်မှုမှာ အေဗရာဟမ် လင်ကွန်းသည်လည်း
 မေရီတော့ဒ်နည်းတူ အမေရိကန်တောင်ပိုင်း ကင်တပ်ကီနယ်သား ဖြစ်
 နေခြင်းပေတည်း။ ‘တစ်ရွာမပြောင်း သူကောင်းမဖြစ်’ ထုံးကို နှလုံးမူကာ
 ခရီးဆန့်လာခဲ့သော လင်ကွန်းနှင့် ဖခင်နှင့် မိထွေးကို ပုန်ကန်ကာ ဆန်
 တက်လာခဲ့သော မေရီတော့ဒ်သည် နဖူးစာရွာလည်၍ အီလီနွိုင်း တစ်နယ်
 တစ်ကျေး၌ သွေးချင်း ဆုံမိကြရန် ကြမ္မာ ဖန်လာခြင်းပေတည်း။

□
 ‘သမ္မတဖြစ်လာနိုင်တဲ့ လူကိုသာ ကျွန်မရဲ့ ဖူးစာဖက်အဖြစ် ရွေးမယ်၊
 တစ်နေ့မှာ ကျွန်မဟာ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုကြီးရဲ့ သမ္မတကတော်
 မှုချဖြစ်လာရမယ်’

မေရီသည် ဤစကားများကို အသက် ၂၁ နှစ် အရွယ်တွင် ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ရယ်စရာအဖြစ် ပြောခြင်းမဟုတ်။ အတည်ပြောခြင်း ဖြစ်၏။ အလေးအနက် ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ယင်းသို့ ပြောဆိုနေစဉ် မေရီ၏ မျက်လုံးကလေးများသည် ဝင်းဝင်းတောက်လျက် ရှိသည်။ မျှော်လင့်ချက် အတိဖြင့် ပြည့်လျှမ်းလျက်ရှိ၏။

မေရီက ထိုစကားများကို စိတ်အားထက်သန်စွာ ပြောဆိုနေချိန်တွင် အစ်မကြီး အယ်လဇဘက် (မစ္စစ်အက်ဒွပ်) သည် မေရီအား တအံ့တဩ ငေးမောကြည့်နေမိ၏။ ယုံတမ်းစကားတစ်ခုကို ကြားနေရသလိုလည်း ခံစားမိ၏။

စပရင်းဖီးလ်မြို့သို့ မေရီတော့၍ ရောက်ရှိလာပြီးနောက် အစ်မကြီး အိမ်၌ နေထိုင်နေစဉ် အစ်မနှင့်တကွ မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်း အမျိုးသမီး များက မေရီအား ဘဝကြင်ဖော် ရှာဖွေရန် တိုက်တွန်းကြရာတွင် အထက် ပါအတိုင်း ‘သမ္မတ ဖြစ်လာနိုင်တဲ့ လူကိုမှ ယူမယ်’ ဟူ၍ ပြောကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

မေရီ၏ ပြင်းပြသော မျှော်မှန်းချက်နှင့် သန္နိဋ္ဌာန်ကို အစ်မဖြစ်သူနှင့် တကွ မိတ်ဆွေအားလုံးက ရယ်စရာ ဟာသတစ်ပုဒ်အဖြစ်သာ သဘောထားခဲ့ကြ၏။

လူ့ဘဝဆိုသည်မှာ မဆုံးနိုင်သော မျှော်မှန်းချက်များ၊ လောဘရမ္မက်များဖြင့် ပြည့်နှက်နေသည်ဖြစ်၍ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘဝပန်းတိုင်အတွက် လူတိုင်းလူတိုင်းသည် မျှော်မှန်းချက်ကိုယ်စီ ထားရှိနိုင်ကြ၏။ ယင်းမျှော်မှန်းချက်များ ဖြစ်မြောက် အကောင်အထည် ပေါ်လာအောင်လည်း ရုန်းကန် ကြိုးစားတတ်ကြ၏။ ယင်းသို့ ကြိုးစားကြရင်း နှိုးနှိမ့် လက်မြောက် လိုက်ရသူများ ရှိသလို ဆန္ဒပြည့်ဝ အောင်မြင်သွားသူများလည်း ရှိ၏။ ဒါကြောင့်လည်း ‘ဘဝဟူသည် တိုက်ပွဲ’ ဟု ဆိုခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် မေရီ မျှော်မှန်းထားသော ဘဝပန်းတိုင်မျိုးမှာမူ ထိုစဉ်က မေရီဟူသော မိန်းမပျို တည်ရှိနေသည့် ကာလဒေသနှင့် အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို ထောက်ချင့်လျှင် ဆန္ဒပြည့်ဝ အောင်မြင်ဖို့ရာ စိတ်ကူးပင် ယဉ်ဝံ့စရာ မရှိလောက်အောင် အလှမ်းကွာလွန်းလှ၏။

စပရင်းဖီးလ် မြို့ကလေးသို့ မေရီတော့ဒ် ရောက်ရှိလာသော အချိန် ကာလမှာ အမေရိကတိုက်ကို ကိုလံဘတ် တွေ့ရှိ ဖော်ထုတ်ပြီးသော ၁၄၉၂ ခုနှစ်မှ စ၍ ရေတွက်လျှင် နှစ်ပေါင်း ၃၄၀ ကျော်ပြီ ဖြစ်သော် လည်း အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုဟူ၍ လွတ်လပ်သော နိုင်ငံတစ်ခု အဖြစ် ဂျော့ဝါရှင်တန်က စတင် ထူထောင်ပြီး ပထမဆုံး သမ္မတကြီး ဖြစ်ခဲ့သော ၁၇၈၉ ခုနှစ်မှစ၍ ရေတွက်လျှင် နှစ် ၅၀ ခန့်သာ ရှိသေး ချိန်ဖြစ်၏။ မေရီတော့ဒ်စပရင်းဖီးလ်သို့ ရောက်ရှိသော ၁၈၃၉ ခုနှစ်တွင် ရှစ်ဦးမြောက် သမ္မတမာတင်ဗင်ဘူရင်က အုပ်ချုပ်လျက်ရှိ၏။

ထိုခေတ် ထိုအချိန်က ‘သမ္မတ’ ဟူသည်မှာ အင်္ဂလန်ဘုရင် လက် အောက်မှ တော်လှန်ရေးကြီး ဆင်နွှဲခဲ့ရ၍ လွတ်လပ်ရေး သက်တမ်းနှစ် ၅၀ ပင် မပြည့်သေးသော အမေရိကန် နိုင်ငံသားများအဖို့ ဂုဏ်ထူးဆောင် အထွတ်အမြတ် နေရာကြီး ဖြစ်၏။ တစ်မျိုးသားလုံးက အလေးအနက် တန်ဖိုး ထားကြသော သမ္မတရာထူးကို တော်ရုံတန်ရုံ သာမန်နိုင်ငံသားများ အနေ ဖြင့် မျှော်မှန်းဝံ့စရာ လုံးဝမရှိ။ ပထမဆုံးသောသမ္မတကြီး ဂျော့ဝါရှင်တန် မှစ၍ ဂျွန်အဒမ်၊ သောမတ်ဂျက်ဖာဆင်၊ ဂျိမ်းမက်ဒီဆင်၊ ဂျိမ်းမွန်ရိုး၊ ဂျွန်ကွင်စီ အဒမ်၊ အင်ဒရူးဂျက်ဆင် စသည်ဖြင့် သမ္မတ အစဉ်အဆက် တို့မှာလည်း တကယ့် လူချွန်လူမွန် ပညာရှင်ကြီးများ ဖြစ်ခဲ့ကြ၏။ ထို့ကြောင့် အမေရိကန် သမ္မတဖြစ်လာမည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သာမန်လူများ ထက် ထူးခြားထက်မြက်သူ ဖြစ်ရမည်ဟူသော အစွဲကြီး ရှိနေကြ၏။

ယင်းသို့ ‘သာမန်အထက်’ ဉာဏ်ရည်အဆင့်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို စပရင်းဖီးလ်လို မြို့ကလေးက မွေးထုတ်နိုင်ပါမည်လော။

မည်သို့ရှိစေ မေရီတော့ဒ်ဆိုသော မိန်းမပျိုတစ်ယောက်ကမူ စပရင်းဖီးလ်ကဲ့သို့သော မြို့ကလေးတွင် အစ်မဖြစ်သူ၏ အိမ်၌ မှီခိုသူအဖြစ် နေထိုင်ရင်း ‘သမ္မတလောင်း ဖူးစာရှင်’ ကို စိတ်ကူးယဉ်လျက်ရှိ၏။

စပရင်းဖီးလ်မြို့၏ ထိုခေတ် ထိုကာလက အနေအထားမှာ လူနေမှု အဆင့်အားဖြင့် အောက်တန်း နောက်တန်းကျသော မဖွံ့ဖြိုးလှသေးသည့် ဒေသတစ်ခုဖြစ်၏။ နယ်စပ် တောမြို့ကလေးတစ်မြို့ အဖြစ်သာ တည်ရှိနေ၏။ မြို့၏ အင်္ဂါရပ်များနှင့်ပင် မညီညွတ်လှသေး။ လမ်းများမှာ ညီညာပြေပြစ်ခြင်းမရှိ။ ကျွဲနွား တိရစ္ဆာန်များ တရုန်းရုန်း သွားလာနေ၍ ရွံ့ဗွက်များပင် ပေါက်နေ၏။ မွေးမြူရေးသမားအချို့၏ ဝက်များကလည်း လမ်းမလယ်ရှိ ရေအိုင်များထဲတွင် ပျော်ရွှင်မြူးထူးစွာ ရွံ့လူးနေတတ်ကြသေး၏။ လမ်းများ၏ ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် လူသွားလမ်းများ လုံးဝ မရှိ၍ စပရင်းဖီးလ်မြို့ လမ်းမများပေါ်၌ လူနှင့် တိရစ္ဆာန်များသည် မခွဲမခြား ရောနှော သွားလာနေကြရလေ၏။

မြို့လူဦးရေမှာလည်း တစ်ထောင့်ငါးရာမျှပင် ရှိ၏။ ထိုအထဲမှ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း မပြည့်သော အရေအတွက်လောက်သာလျှင် အထက်တန်း အဆင့်အထိ ကျောင်းပညာ သင်ဖူးကြ၏။ အဆိုပါ ‘ပညာတတ် အသိုင်း အဝိုင်း’ ထဲတွင် ရှေ့နေများ ပါဝင်၏။ တောမြို့ကလေးမျှသာ ဖြစ်သော်လည်း စပရင်းဖီးလ် မြို့ကလေး၌ ရှေ့နေ ၁၁ ဦး ရှိနေ၏။ အသားမကျသေးသော နိုင်ငံသစ်တို့၏ ထုံးစံအတိုင်း ရာဇဝတ်မှုနှင့် လူရေးလူမှုများ ထူပြောလှသဖြင့် ထိုစဉ်က အမေရိကန်ပြည်နယ်တိုင်း၌ ရှေ့နေ အလုပ်သည် အရေးပါသော အလုပ်ဖြစ်တော့၏။

ထိုခေတ်တုန်းက ရှေ့နေအားလုံးလိုလိုသည် နိုင်ငံရေးသမားတစ်ပိုင်း

ဖြစ်ခဲ့ကြ၏။ လူ့စွမ်းလူ့စ ပြုနိုင်သူမှ နိုင်ငံရေး လုပ်နိုင်ကြသည်ဖြစ်ရာ ‘ဝါစနာလင်္ကာရ’ ခေါ် စကားပြောခြင်း အတတ်ပညာကို တတ်ကျွမ်း လိမ္မာကြသော ရှေ့နေများသည် နိုင်ငံရေးသမားဖြစ်လာဖို့ အနီးစပ်ဆုံး ဖြစ်နေ၏။ အမေရိကန် လွတ်လပ်ရေး အရေးတော်ပုံ ခေါင်းဆောင်အများစု သည် ရှေ့နေများ ဖြစ်ခဲ့ကြ၏။ အမေရိကန် သမ္မတများထဲ၌လည်း ရှေ့နေ လုပ်ခဲ့ဖူးသူ အများအပြား ပါရှိခဲ့၏။

အထက်ပါ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်မှုများဖြင့် ဆင်ခြင်လျှင် မေရီတော့ဒ် ဟူသော မိန်းမပျိုသည် စပရင်းဖီးလ်မြို့ကလေး၌ နေထိုင်၍ ‘သမ္မတ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသူ’ ကို ရှာဖွေသည် ဆိုပါမူကား ထိုမြို့ကလေးရှိ ပညာရှင် ရှေ့နေများထဲမှ အလားအလာအကောင်းဆုံး လူရည်ချွန်တစ်ဦးကိုသာ ပေါက်ကောင် ဖွင့်ရန် စိတ်အကြံရှိ၍ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

မေရီတော့ဒ်သည် မည်သူ့ကို ရည်မျှော်ခဲ့ချေသနည်း။

‘သမ္မတကတော် ဖြစ်ရမည်မူချ’ ဟူသော မေရီတော့ဒ်၏ သန္နိဋ္ဌာန် ကို ပါရမီဖြည့်နိုင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် စပရင်းဖီးလ်မြို့ ရှေ့နေ ၁၁ ဦးထဲမှ ပင် ပေါ်ထွက်လာရတော့မည်တည်း။

ကြွေးပူနေသောလူနေထိုင်ပုံစံ

၁၈၃၇ ခုနှစ် ဆောင်းနှောင်းရာသီ မှုန်ရီမိုင်းပျသော တစ်နံနက်ခင်းဝယ် စပရင်းဖီးလ် မြို့ကလေးထဲသို့ မြင်းစီးသမားတစ်ဦး ဝင်ရောက်လာ၏။

ထိုမြင်းစီးသမားကား ‘ကောင်းဘွိုင်’ နွားကျောင်းသားများကဲ့သို့ ကြွားကြွားရွားရွား ရှိဖို့ဝေးစွာ၊ ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ ကြည့်လျှင်ပင် ပင်ပန်း နွမ်းလျလျက် ကရုဏာသက်ဖွယ် ပုံပန်းမျိုးကို ဆောင်နေလေသည်။

အရွယ်အားဖြင့် အသက် ၃၀ မကျော်သေးသော်လည်း ခြောက်ပေ လေးလက်မရှိသော သူ့အရပ်ကြီးသည် ကြုံလိုသော မြင်းပိန်ကလေးပေါ်၌ ခွေလျော့ ကိုင်းညွတ်လျက်ရှိ၏။ မြင်းကုန်းနှီး၏ တစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် အဝတ်ထုပ် နှစ်ထုပ်သာ ပါရှိ၏။ ယင်းအထုပ်နှစ်ထုပ်သည် ထိုသူ၏ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းအကုန်ပင် ဖြစ်ဟန်တူ၏။

ထိုသူစိမ်းသည် မြင်းကို လေးတွဲစွာ စီးလာရာမှ စပရင်းဖီးလ်မြို့လယ် ပန်းခြံ၏ အနောက်မြောက်ထောင့်ရှိ ကုန်စုံဆိုင်ကလေးတစ်ခုရှေ့၌ ရပ် လိုက်သည်။ ထိုနောက် သူ၏ ခြေတံရှည်ကြီးများကို မြင်းပေါ်မှ လျှော့ချ ၍ ဆင်းလိုက်သည်။

ဆိုင်ရှင်ဖြစ်သူ ဂျီရာအက်ဖ်စပိဒ်က ဆိုင်ဝမှနေ၍ သူ့အား အထူး အဆန်းသဖွယ် ကြည့်နေရာမှ ခပ်သွက်သွက် လျှောက်လာပြီး မြင်းကြီး ကို လှမ်းယူကာ ချည်တိုင်၌ ပတ်ပေးလိုက်၏။

သူစိမ်းက မြင်းကုန်းနီး၌ ချိတ်ထားသော အိတ်နှစ်အိတ်ကို ဖြုတ်ယူ ကာ ဆိုင်အဝင်အဝရှိ စားပွဲပေါ်ပစ်တင်ပြီး သက်ပြင်းရှည်ကြီးချလိုက် သည်။

‘ကျွန်တော့်နာမည် အေဗရာဟင်လင်ကွန်းပါ ခင်ဗျား၊ နယူးဆေလမ် မြို့က လာပါတယ်။ ရောက်ရောက်ချင်း အကူအညီ တစ်ခုလောက် တောင်းပါရစေ’

သူစိမ်းဖြစ်သူက သူ့ကိုယ်သူ မိတ်ဆက်၍ စတင်ပြောကြားသည်။

‘ဟုတ်ကဲ့ ပြောပါ။ ကျွန်တော်က ဒီဆိုင်ရဲ့ ဆိုင်ရှင်ပါပဲ၊ နာမည်က ဂျီရာအက်ဖ်စပိဒ်ပါ။ ကျွန်တော်လည်း ကင်တပ်ကီနယ်သားပါပဲ။ မိတ်ဆွေလိုတဲ့ အကူအညီကို ပေးနိုင်ဖို့ ကြိုးစားပါမယ်’

ကုန်စုံဆိုင်ရှင် မစ္စတာ စပိဒ်၏ ချေခံမွန်ရည်သော ဆက်ဆံရေး ကြောင့် လင်ကွန်းဆိုသူ၏ ညှိုးလျသော မျက်နှာမှာ ရွှင်လန်းစ ပြုလာသည်။

‘ဟန်ကျတာပဲဗျာ၊ တစ်နယ်တည်းသားချင်း လာတွေ့ရတော့ သိပ် အားရှိသွားတာပဲ။ ဒီလိုပါခင်ဗျာ။ ကျွန်တော် ဒီမြို့မှာ နေရေး ထိုင်ရေး အတွက် အစီအစဉ် လုပ်ချင်ပါတယ်။ ပထမဆုံး အိပ်ဖို့ နေရာအတွက် အရေးကြီးတော့ တစ်ယောက်အိပ် ခုတင်တစ်လုံး လက်သမားဆီ အပ်ရင် ဘယ်လောက် ကုန်ကျမလဲ သိချင်ပါတယ်။ အဲဒါလေး တစ်ဆိတ်လောက် တွက်ပေးပါလားဗျာ’

အေဗရာဟင်လင်ကွန်းက စားပွဲကလေးကို အားပြု၍ ခွေးခြေခုံ ကလေးပေါ်၌ ထိုင်ချလိုက်ရင်း သူလိုချင်သည်ဆိုသော အကူအညီကို တင်ပြလိုက်သည်။ ဂျီရာစပိဒ်သည် ခရီးရောက်မဆိုက် တစ်ယောက်အိပ်

ခုတင်တစ်လုံးကိစ္စကို အရေးတကြီး ပြောနေသော လင်ကွန်းအား ပါးစပ် အဟောင်းသားဖြင့် ကြည့်နေမိတော့သည်။

သို့ရာတွင် ထိုသူ၏ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော မျက်လုံးကြီးများကို မြင်လိုက် ရသောအခါ စိတ်မနှံ့သူ မဟုတ်ဘဲ ရိုးသားတည်ကြည်သူတစ်ဦးဖြစ်ကြောင်း စိတ်ချသွားသဖြင့် ဂျီရုရှာစပိဒ်သည် ကျောက်သင်ပုန်းနှင့် ကျောက်တံကိုယူကာ ခုတင်တစ်လုံး၏ ကုန်ကျစရိတ်ကို တွက်ချက်ပေးလေသည်။

‘အင်း ခုတင်တစ်လုံးကို သစ်ဖိုးရော လက်ခရောဆိုရင် ၁၇ ဒေါ်လာ ကျမယ်၊ မစ္စတာလင်ကွန်း ဘာလုပ်ချင်လို့ပါလဲ’

စပိဒ်၏ အဖြေကို နားထောင်ကာ လင်ကွန်းက ခေတ္တစဉ်းစားပြီး နောက်. . .

‘ဈေးကတော့ မဆိုးလှပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့်မှာ အခက်အခဲ တွေနေပါတယ်ခင်ဗျာ၊ ကျွန်တော်က ဒီမြို့မှာ ရှေ့နေလုပ်ငန်းလုပ်ဖို့ လာခဲ့တာပါ။ လောလောဆယ် ပိုက်ဆံတော့ တစ်ပြားမှ မပါသလောက်ပါပဲ။ ဒီတော့ ခင်ဗျားတတ်နိုင်မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော့်ကို အဲဒီ ခုတင်ဖိုးလောက် ငွေချေးပါဗျာ။ ခရစ္စမတ်ပွဲတော်ရက်လောက်အထိ ဒါမှမဟုတ် ကျွန်တော့် ရှေ့နေလုပ်ငန်း ဟန်ကျတဲ့အထိ ချေးစေချင်ပါတယ်။ ဆက်ဆက် ပြန်ဆပ်ဖို့တော့ စိတ်ချပါ။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့်လုပ်ငန်း လုံးဝ မအောင်မြင်ရင်ဖြင့် ခင်ဗျားချေးတဲ့ငွေ လုံးဝ ဆုံးရင်လည်း ဆုံးမှာပဲ’

လင်ကွန်း၏အသံမှာ ဆွေးမြည့်ကြေကွဲလျက် အထူးနှိမ့်ချ တောင်းပန်သကဲ့သို့ ရှိနေသည်။ သို့ရာတွင် သူ့စကားထဲတွင် ရိုးသားပွင့်လင်းမှု အပြည့်အဝ ပါရှိသည်။

မစ္စတာစပိဒ်သည် ရင်ထဲ၌ နှင့်ခနဲ ခံစားလိုက်ရသည်။ လင်ကွန်း၏ ညှိုးငယ်သောမျက်နှာကို ကြည့်၍ ကရုဏာသက်မိတော့သည်။

‘ငွေကြေးကိစ္စကြောင့် မိတ်ဆွေရဲ့ စိတ်ထဲမှာ သိပ်သောက ရောက်နေတယ်ဆိုရင် ကျွန်တော် တစ်ခု ကူညီပါရစေ။ ကြွေးလည်း ယူစရာ မလိုတော့အောင် ကျွန်တော်နဲ့အတူ လာနေပါလား။ ကျွန်တော့်မှာ အတော်ကလေး ကျယ်ဝန်းတဲ့ အခန်း တစ်ခန်း ရှိပါတယ်။ ခုတင်က နှစ်ယောက်အိပ်ခိုတင်ပါ။ ဒီတော့ ခင်ဗျား သဘောကျမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်နဲ့ နေနိုင်ပါတယ်’ ဟူ၍ စပိဒ်၏ နှုတ်မှ လှိုက်လှဲသော ဖိတ်ခေါ်ချက်များ ထွက်ပေါ်လာသည်။

မစ္စတာစပိဒ်သည် သူ့စိမ်း တစ်ဦးအား အဘယ်ကြောင့် ဤမျှ လွယ်ကူစွာ ဖိတ်မန္တက ပြုမိကြောင်း သူ့ကိုယ်သူပင် မစဉ်းစားတတ်ချေ။ လင်ကွန်း၏ ဆွေးရိပ်သမ်းနေသော မျက်နှာသည် စပိဒ်၏ အသည်းနှလုံးအား ကိုင်လှုပ်လျက် ညီရင်းအစ်ကိုကဲ့သို့ ချစ်ခင်ကြင်နာသော စိတ်ကို ပေါ်ပေါက်လာစေခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

‘အို. . . ဘုရားသခင်’ ဟု လင်ကွန်းက ဆိုမြည်လိုက်သည်။ ထို့နောက် ‘အခန်းက ဘယ်မှာပါလဲ’ ဟု မေးသည်။ သူ့မျက်နှာမှာ ရွှင်လန်းစ ပြုလာသည်။

‘အပေါ်ထပ်မှာပါ’ ဟု စပိဒ်က ပြော၍ အပေါ်သို့ တက်သော လှေကားကို ညွှန်ပြလိုက်သည်။ လင်ကွန်းသည် ခြေလှမ်းကျကြီးများဖြင့် လှေကားမှ တက်သွားပြီး ခဏအကြာတွင် ပြန်ဆင်းလာကာ ‘အင်မတန် ကောင်းတဲ့နေရာပဲဗျာ၊ သိပ်ကျေးဇူးတင်တာပဲ’ ဟု လှိုက်လှဲသော အသံဖြင့် ပြောကြားလေသည်။ စပိဒ်သည် ရွှင်ပျလာသော သူ့မိတ်ဆွေသစ်၏ မျက်နှာကို ကြည့်၍ ပီတိဖြစ်နေမိသည်။ ယနေ့နံနက်အဖို့ သူသည် စောစောစီးစီး သူတစ်ထူး၏ စိတ်ချမ်းသာမှုကို ဖြည့်စွမ်းပေးနိုင်ခဲ့ပေပြီ။

‘အင်း. . . နေရေးထိုင်ရေးတော့ အဆင်ပြေပြီ။ ဘုရားသခင် ကျေးဇူးတော်ပါပဲ။ ကျွန်တော့် ပစ္စည်းလေးတွေ ဒီမှာ ထားခဲ့ပြီး မြင်းကို ပြန်ပို့ဖို့

သွားစီစဉ်လိုက်ဦးမယ်၊ ဒီမြင်းက နယူးဆေလမ်က ငှားစီးလာတာခင်ဗျ။ လူကြိုရှာပြီး ပြန်ပို့ပေးရမယ်။ ကျွန်တော့်ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းဆိုလို့ ဒီအထုပ် နှစ်ထုပ်ပဲ ပါတယ်။ အထုပ် နှစ်ထုပ် တွေ့လို့ ဘာတွေ ပါသလဲဆိုရင် ဟောဒီ အိတ်ထဲမှာက ကျွန်တော့် ဥပဒေစာအုပ်ကလေးတွေ၊ ဟောဒီ အိတ်ထဲမှာက ရှုပ်အင်္ကျီသုံးထည်နဲ့ စွပ်ကျယ်အင်္ကျီသုံးထည်၊ ဒါကလေးတွေ အားလုံးဟာ ကျွန်တော်ချမ်းသာသမျှ အကုန်ပါပဲ။ ကဲ... ကျွန်တော် သွားလိုက်ဦးမယ်နော်’

လင်ကွန်းသည် မစ္စတာစပိဒ်အား ကျေးဇူးတင်သော မျက်လုံးကြီးများဖြင့် ကြည့်ရင်း သူ့အထုပ်နှစ်ထုပ်ကို အပ်နှံခဲ့ကာ ထွက်ခွာသွားသည်။

စပိဒ်သည် ရှည်လျားသော သူ့အရပ်အမောင်းကြီးအား ငေးကြည့်လျက် ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။

ဤသို့အားဖြင့် နောင် ၂၃ နှစ်အကြာတွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ သမ္မတကြီးဖြစ်လာမည့် အေဗရာဟမ်လင်ကွန်းသည် စပရင်းဖီးလ်မြို့ကလေး၌ စတင် အခြေစိုက်မိလေသည်။

လင်ကွန်းသည် မေရီတော့ဒ်ထက် နှစ်နှစ်ခန့်စော၍ စပရင်းဖီးလ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ ‘သမ္မတကတော်လောင်း’ အား ထိုမြို့ကလေးမှ ကြိုတင်၍ စောင့်နေရသကဲ့သို့ ရှိပေသတည်း။

စပရင်းဖီးလ်မြို့သို့ လာရောက်ချိန်သည် အေဗရာဟမ်လင်ကွန်း၏ ဘဝ၌ အညံ့ဆုံးအချိန် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ငွေကြေး အကျပ်တည်းဆုံး အချိန်လည်း ဖြစ်၏။ သူ့၌ ခြေအိတ်ဟောင်းတစ်စုံထဲ ထည့်ယူလာခဲ့သော ၆ ဆင့်တန်နှင့် ၁၂ ဆင့်တန် ပိုက်ဆံအကြွေကလေးများသာလျှင် ပါရှိ၏။ ထိုမျှ

မက သူ့အပေါ်တွင် ကြွေးငွေ ဒေါ်လာတစ်ထောင့်တစ်ရာလည်း ဖိစီးနေပေသေး၏။

ထို့ကြောင့် ‘ဘုရားပေးသော သူငယ်ချင်း’ ဂျိုရှာစပိဒ်၏ အခန်းတွင် ခိုကပ်လျက် အတူအိပ် အတူစား နေထိုင်ရင်း စပရင်းဖီးလ်မြို့တွင် ရှေ့နေတစ်ဦးအဖြစ် အသက်မွေးနေထိုင်ရန် ခြေကုပ်ယူခဲ့ရလေ၏။ မိတ်ဆွေကြီး စပိဒ်မှာ လင်ကွန်းအပေါ်၌ အဘယ်မျှ ကောင်းခဲ့ရှာသနည်းဆိုသော် ၁၈၃၇ ခုနှစ်မှစ၍ လင်ကွန်း အိမ်ထောင်ကျသည်အထိ ငါးနှစ်ကျော်ကြာအောင် အခကြေးငွေ တစ်စုံတစ်ရာ မယူဘဲ လင်ကွန်းအား အိမ်ပေါ်တင်၍ ပြုစုထားခဲ့လေ၏။

မကြာမီ ဂျိုရှာစပိဒ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဝီလျံဘတ္တလာ ဟူသော သူငယ်ချင်းအသစ် တစ်ယောက် တိုးပွားလာခဲ့ရာ ဘတ္တလာကလည်း လင်ကွန်းအား တလှည့်တပြောင်း ကူညီထောက်ပံ့ခဲ့၏။ ရှေ့နေဖြစ်လာရန် ကြိုးစားနေသော ကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် အမြဲတမ်း ‘ဘိုင်ကျ’ နေသော လင်ကွန်းအား နေ့စဉ် စားသောက်ရေးအတွက် ဘတ္တလာက ဒကာခံခဲ့ရလေ၏။

လင်ကွန်း၏ ဘဝကံခေလှပုံများကို ရင်နှင့်ဖွယ် ကြားနာလာရသည်နှင့်အမျှ လင်ကွန်း၏ မိတ်ဆွေသစ်များသည် သူ့အပေါ် သံယောဇဉ်ပို၍ ကြီးမားစွာ ရစ်တွယ်လာကြ၏။ ကုန်းကောက်စရာ မရှိအောင် ဆင်းရဲနံ့ချာလှသော အောက်ခြေဘဝမှ ရုန်းကန်ထလျက် ကိုယ့်ဒူးကိုယ်ချွန် တက်လမ်းရှာရန် ကြိုးစားနေသော လင်ကွန်းအား ဂျိုရှာစပိဒ်နှင့် ဝီလျံဘတ္တလာတို့က လိုလေသေးမရှိ အကူအညီပေးရန် အသင့်ရှိကြ၏။

စပရင်းဖီးလ်မြို့တွင် သူတို့ နှစ်ဦးသာလျှင် လင်ကွန်း၏ ဘဝကို နားအလည်ဆုံး မိတ်ဆွေစစ်များ ဖြစ်ခဲ့ကြလေသတည်း။

‘အာဗရာဟင် လင်ကွန်း’ သည် စပရင်းဖီးလ်မြို့၏ ရှေ့နေ စာရင်း ဝင် တစ်ဦး ဖြစ်လာချေပြီ။ သို့ရာတွင် ခြောက်လမျှ ကြာပြီးနောက် သူသည် စိတ်ပျက်လက်ပျက်ဖြင့် ငြီးတွားမိလေတော့၏။

‘ရှေ့နေ အလုပ်တော့ တော်ပါပြီဗျာ။ လက်သမား လုပ်စားရင် ပိုကောင်းမယ်ထင်တယ်’ ဟု သူငယ်ချင်း ဂျိုရှာစပိဒ်အား လင်ကွန်းက ပြော၏။

ထိုနေ့က သူသည် အလုပ်ရုံးခန်း၌ စိတ်ဓာတ်ကျစရာ ကြုံတွေ့ခဲ့ရ ၏။ အလုပ်ခန်းပိုင်ရှင်က အခန်းလခ လာတောင်းရာ ပေးစရာ ငွေလုံးဝ မရှိ၍ အပေါ်ဝတ်အင်္ကျီကို ချွတ်ပေးခဲ့ခြင်းပေတည်း။

ထိုရုံးခန်းသည် စင်စစ်အားဖြင့် လင်ကွန်းက ငှားရမ်းထားသော အခန်းမဟုတ်။ သူ့ဆရာ ဂျွန်စတူးဝပ်၏ ရှေ့နေရုံးခန်းဖြစ်၏။ စတူးဝပ် သည် ‘သိန်းနက်အင်ဒီးယန်းစစ်ပွဲ’ တုန်းက* လူဖြူအပျော်တမ်းတပ်၌ မေဂျာတစ်ဦးအဖြစ် ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ရာ လင်ကွန်းသည် ထိုစဉ်က သူ၏ လက်ထောက်ဗိုလ် (ကပ္ပတိန်) တစ်ဦးအဖြစ် လက်တွဲခဲ့ဖူး၏။ မေဂျာ စတူးဝပ်သည် စပရင်းဖီးလ်မြို့သို့ လွန်ခဲ့သော လေးငါးနှစ်လောက်က ရောက်ရှိခဲ့ပြီး ရှေ့နေကြီးတစ်ဦး ဖြစ်နေ၏။ သို့ရာတွင် ရှေ့နေအလုပ် အသားမကျမီ နိုင်ငံရေးရူး ရူးပြီး အချိန်ရှိသမျှ နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းများချည်း

* သိန်းနက်အင်ဒီးယန်းစစ်ပွဲ ။ ၁၈၃၀ ပြည့်နှစ်က နယူးဆဲလမ်မြို့၌ လင်ကွန်း နေထိုင်စဉ် ဘလက်ဟောက်ခ် (သိန်းနက်) အရပ်မှ ဘက်စ်ခေါ် လူနီရိုင်းဘုရင် တစ်ဦးက လူနီရိုင်းတပ်ကြီးများဖြင့် လူဖြူကျေးရွာများကို ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက် လုယက် သတ်ဖြတ်ခဲ့ရာ လူဖြူများက အပျော်တမ်းတပ်များ စုဆောင်း၍ ခုခံ တွန်းလှန်ခဲ့သော စစ်ပွဲဖြစ်သည်။

လျှောက်လုပ်နေရာ သူ၏ ရှေ့နေလုပ်ငန်းမှာ တဖြည်းဖြည်း ကျဆင်းလာ လေတော့၏။ ထိုစဉ် ရဲဘော်ဟောင်း လင်ကွန်း ရောက်ရှိလာရာ စတူးဝပ် က သူ၏ တွဲဖက်ရှေ့နေအဖြစ် လင်ကွန်းအား ဟန်ရပန်ရ ခန့်အပ် လိုက်၏။ သူ၏ ရုံးခန်းကိုလည်း လင်ကွန်းလက်သို့ စိတ်ချလက်ချ လွှဲထား လိုက်၏။ စတူးဝပ်၏ ရှေ့နေရုံးခန်းမှာ စားပွဲအဟောင်းတစ်လုံး၊ ခြေတိုင် နဲ့နေသော ကုလားထိုင်တစ်လုံး၊ အမှုသည်ထိုင်ရန် ခုံတန်းရှည်တစ်ခု၊ ဖြူရော်ရော် အရောင်လွင့်နေသော ရှေ့နေဝတ်ရုံ တစ်ထည်၊ ဥပဒေ စာအုပ်များ ထည့်ရန် စာအုပ်စင်တစ်ခု (သို့ရာတွင် စာအုပ်များ မရှိ တော့ပြီ) စသည်ဖြင့် ‘တင့်တောင့်တင့်တယ်’ ရှိလှပေ၏။

ကျောခင်းစရာ တစ်နေရာပင် မရှိ၍ သူတစ်ပါးထံ ခိုကပ်နေရသော လင်ကွန်းမှာ စတူးဝပ်၏ ရုံးခန်းကို သူ၏ ဧရာမ အလုပ်ဌာနကြီးအဖြစ် နှစ်ခြိုက်စွာ လက်ခံ ထိန်းသိမ်းခဲ့လေ၏။ စတူးဝပ်ထံ အပ်လာသမျှ အမှု များကို မိမိက ဒိုင်ခံလိုက်ပေးရင်း ဥပဒေပညာကို တိုးတက် ဆည်းပူးသွား တော့မည်ဟူ၍လည်း သန္နိဋ္ဌာန်ချထားခဲ့လေ၏။

သို့ရာတွင် ရှေ့နေရုံးခန်း၌ အသားကျအောင်မှ မထိုင်ရသေးမီ ရုံးခန်းငှားခအတွက် ပိုင်ရှင်က တကျည်ကျည်တောင်းလာတော့၏။ စတူးဝပ်ထံမှ တောင်း၍မရတိုင်း တွဲဖက်ရှေ့နေ လင်ကွန်းထံမှ ညှစ်ထုတ် ယူရန် ကြိုးစားတော့၏။

တဆူဆူတပူပူ ကြွေးတောင်းနေသော အခန်းပိုင်ရှင်၏ ဒဏ်ကို မခံ နိုင်သည့်အဆုံး၌ လင်ကွန်းသည် သူ၏ အပေါ် အင်္ကျီကို ချွတ်ပေး၍ စာရင်း ရှင်းခဲ့ရရှာလေ၏။ ကြွေးရှင်ကလည်း မရ ဒဿကချိုင်မည်ဟူ၍ သဘော ထားလေသလားမသိ။ လင်ကွန်း၏ အင်္ကျီရှည်ကြီးကိုပင် ဖုန်များ ရိုက်ခါ လျက် ဆူဆူအောင့်အောင့်ဖြင့် ယူဆောင်သွားလေ၏။

ယင်းသို့ အကျီတစ်ထည် ဆုံးရှုံးပြီး လူလုံးမလှမပ ဖြစ်ရအောင် လင်ကွန်းအား မ,စ ကြည့်ရှုခဲ့သော ရှေ့နေကြီး ‘ဗိုလ်မှူးဟောင်း’ စတူးဝပ်ကား အခြားမဟုတ်။ နောင်သောအခါ လင်ကွန်း၏ ဘဝသက်နဲ့ ဖြစ်လာလတ္တံ့သော မေရီတော့ဒ်၏ အစ်ကိုဝမ်းကွဲ ဂျန်တော့ဒ်စတူးဝပ် (ခေါ်) ‘တော့ဒ်’ မျိုးနွယ် တစ်ဦးပင် ဖြစ်ချေသည်တကား။

စိနပ်ကြိုးဖြတ်ခဲ့ရသောကပ္ပဲသဘင်

၁၈၃၉ ခုနှစ်၏ အေးချမ်းလှသော ဆောင်းညတစ်ညဝယ် စပရင်းဖီးလ် မြို့တော်ခန်းမထဲ၌ ရောင်စုံမီးများ ထိန်ထိန်ညီးလျက် ပျော်ပွဲကြီး ခင်းကျင်းလျက်ရှိ၏။ ဂီတသံစုံများသည် ခန်းမထဲမှ ပျံ့လွင့်ထွက်ပေါ်နေ၏။ စပရင်းဖီးလ်မြို့အား အီလီနွိုင်းပြည်နယ်၏ မြို့တော်အဖြစ် သတ်မှတ် လိုက်ခြင်းအတွက် မြို့ပေါ်ရှိ ဂုဏ်သရေရှိ လူကြီးလူကောင်းများ၏ အောင်ပွဲသဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပနေခြင်းပေတည်း။

ဒွိယံ ဒွိယံသော အတွဲများသည် ငြိမ့်ညောင်းသော တေးသံနှင့် အလိုက်သင့် က၊နေကြ၏။

မစ္စနီနီယံ အက်ဒွပ်ခေါ် အယ်လဇဘက်တော့ဒ်သည် ရွှေပွဲလာ ဂုဏ်သရေရှိ မိန်းမပျိုများအား ထိန်းသိမ်းကြပ်မတ် စောင့်ရှောက်လျက် ရှိ၏။ သူမသည် စပရင်းဖီးလ်မြို့၏ မျက်နှာဖုံးလူကြီးဖြစ်သော မစ္စတာ အက်ဒွပ်၏ဇနီးဖြစ်၏။ မစ္စတာအက်ဒွပ်မှာ အီလီနွိုင်းပြည်နယ် ဘုရင်ခံ၏ သားဖြစ်ရုံမျှမက မြို့မျက်နှာဖုံး လူကြီးလည်း ဖြစ်နေ၍ တစ်ဂုဏ်ပေါ် နှစ်ဂုဏ်ဆင့်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်လည်း အက်ဒွပ် မိသားစုသည် စပရင်းဖီးလ်မြို့၌ လူအများက လေးစားခန့်ညားရသော ရေပေါ်ဆီ လူ့အလွှာဖြစ်နေ၏။

မစွပ်အက်ဒွပ်၏အနီးတွင် ပြည့်ဖြိုးလှပသော မိန်းမပျိုတစ်ဦးသည် နီထွေးသော နှုတ်ခမ်းအစုံကို မပွင့်တပွင့်ကလေး နေရာချထားလျက် ပြုံးစေ့မျက်နှာပေးကို ဆောင်ကာ ခန်းမအလယ်၌ ကနေသည့် အတွဲများကို ကြည့်ရှုနေ၏။

ထိုမိန်းမပျို၏ ရှုန်းလဲ့သော မျက်လုံးအစုံသည် လူလတ်ပိုင်းအရွယ် အမျိုးသမီးတစ်ဦးနှင့် ယဉ်ကျေးစွာ တွဲကနေသော ယောက်ျားပျိုတစ်ဦး ဆီသို့ တစ်ချက်တစ်ချက် ဝေ့ဝိုက်ရောက်ရှိသွား၏။

ယောက်ျားပျို၏ တုတ်ခိုင်တောင့်တင်းသော ခန္ဓာကိုယ်နှင့် ပြည့်ဖြိုးသော မျက်နှာမှာ နုပျိုခြင်း ဂုဏ်ပုဒ်ကိုဆောင်လျက်ရှိ၏။ အသက်အရွယ်မှာ ၂၆ နှစ်ခန့်သာ ရှိဦးမည်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် သူ၏ အရေးပါမှုမှာ ကပွဲထဲ၌ပင် ပေါ်လွင် ထင်ရှားနေသည်။ ကနေကြရင်း သူတို့အတွဲနှင့် ကပ်၍ ဖြတ်သန်းသွားသော အတွဲများသည် ထိုယောက်ျားပျိုအား လှမ်းကြည့်ကာ အပြုံးကိုယ်စီဖြင့် ခေါင်းညိတ် နှုတ်ဆက်သွားတတ်ကြ၏။

စောင့်ကြည့်နေသော မိန်းမပျိုသည် အနီးရှိ မစွပ်အက်ဒွပ်၏ လက်မောင်းကို အသာထိတို့ကာ တီးတိုးမေးလိုက်၏။

‘မမ. . . သူ ဘယ်သူလဲ. . . ဟင်’

မစွပ်အက်ဒွပ်က မိန်းမပျို၏ မျက်စိသွားလမ်းကို မသိမသာ တိမ်းကြည့်လျက် တီးတိုးပြန်ဖြေလိုက်၏။ ‘စတီဖင် ဒေါက်ဂလပ်စ် ဆိုတာပဲ မေရီရဲ့၊ ညီမလေး မျက်စိက လမ်းမှန်ကမ်းမှန် သွားတတ်သားပဲ။ သူက ဒီမြို့မှာ နှင်းဆီခိုင် ဖြစ်နေတာ ကြာပြီ။ ဒီအရွယ်ကလေးနဲ့ အခုဆို ပြည်နယ်အတွင်းဝန်တောင် ဖြစ်နေပြီ’

မစွပ်အက်ဒွပ်၏ အသံမှာ ကျေနပ်အားရနေဟန်ရှိ၏။ ညီမဖြစ်သူ၏ မျက်လုံးအကြည့် မှန်ကန်ပုံကိုပင် ချီးကျူးလိုက်သေး၏။ ထိုခေတ်ထိုအခါက အထက်တန်းလွှာ မိန်းမပျိုများသည် ခုလို မင်းပေါင်းစုံညီ

သော ကပွဲများ၌ ကြင်ရာလောင်း ရှာဖွေတတ်ကြသည်မှာ ဓလေ့ထုံးစံ တစ်ခုကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ခဲ့၏။ မိန်းမပျိုများက ယောက်ျားပျိုများထဲမှ ကြီးပွား တိုးတက်ရန် အလားအလာ အကောင်းဆုံးဟု ယူဆသော ဖူးစာရှင်လောင်း ကို စိစစ်ရွေးချယ်တတ်ကြသလို၊ ယောက်ျားပျိုများကလည်း မိန်းမပျို များစွာတို့အထဲမှ ကတော်ဆယ်ပါး၌ တစ်ပါးအပါအဝင် ဖြစ်နိုင်မည့် ‘လှမကိုဋ်’ ကို စိတ်ကြိုက် ရွေးချယ်တတ်ကြ၏။

‘မေရီ’ သည် စတီဖင်ဒေါက်ကလပ်ခေါ် စပရင်းဖီးလ်မြို့၏ နှင်းဆီခိုင် အား မျက်စိကျမိပြီဖြစ်သော်လည်း စတီဖင်ကား မေရီထံသို့ လုံးဝ မျက်စိ လမ်းမသင့်သေးချေ။ သူသည် မိမိအား ဝိုင်းဝိုင်းလည်နေသော အမျိုးသမီး များနှင့် အလှည့်သင့်သလို တွဲကလျက်ရှိ၏။

မေရီသည် စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ်နှင့် ရင်ချင်းအပ်၍ ကနေသော အမျိုးသမီး၏ နေရာ၌ စိတ်မှန်းနှင့် နေရာယူကြည့်ရင်း ရင်ကလေးများ ဖိုလာ၏။ စတီဖင်၏ နှာသီးဝမှ ထွက်ပေါ်လာမည့် လေနွေးနွေးကလေး မိမိ၏ နဖူးပြင်သို့ တို့ထိ ကစားသွားလေမလားဟူ၍ တွေးမိကာ ကြက်သီး များပင် ထလိုက်သေး၏။

ယခုအတွဲနှင့် ကပြီးလျှင် စတီဖင်သည် မိမိအား တွေ့မြင်ပြီး အနီး သို့ ညင်သာစွာ လျှောက်လာကာ ယဉ်ကျေးစွာ ဦးခေါင်းညွတ်လျက် ‘ဒီက လှနတ်မယ်ကလေးနဲ့ ကျွန်တော် ကပါရစေလားခင်ဗျာ’ ဟူ၍ ခွင့်ပန်လာ လျှင် ဘယ်လို မျက်နှာထားကလေးနဲ့ ခွန်းတုံ့လှယ်ရမလဲဟူ၍လည်း မေရီက တွေးနေမိ၏။

‘မစ္စတော့ဒ် . . . ၊ ကျွန်တော် ခင်ဗျားနဲ့အတူ ကချင်ပါတယ်၊ ခွင့်ပြု ပါ ခင်ဗျား’

မေရီ တွေးလို့ ကောင်းနေချိန်တွင် ညင်သာသော်လည်း အက်ကွဲ
 သော အသံတစ်သံကြောင့် ရုတ်တရက် လန့်နိုးသွားရ၏။ အသံရှင်ကို
 လည်း မျက်နှာကလေး မှန်မှန်ဖြင့် ကြည့်လိုက်မိ၏။ ကြည့်လိုက်သည်
 ဆိုရာတွင် မျက်နှာကို မြင်တွေ့နိုင်ရန် ဦးခေါင်းကို အတော်ပင် မော့၍
 ကြည့်ရခြင်းဖြစ်၏။ ထိုသူသည် မော်ကြည့်လောက်အောင်လည်း အရပ်
 အမောင်း ကလန်ကလားနှင့် ရှည်လျားလှ၏။ ပါးသွယ်နားသွယ်များ
 ချောင်ကျနေသော သူ့မျက်နှာမှာ နှုတ်ခမ်းအစုံက ပြုံးနေသော်လည်း
 မျက်လုံးအစုံက မှန်ရီအံ့မှိုင်းလျက် ရှိ၏။

‘ကျွန်တော်က သိပ်မကတတ်သေးလို့ ခင်ဗျားအတွက် အနှောင့်
 အယှက်ဖြစ်ရင် ဖြစ်နေမှာပဲ၊ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့်ကို အညံ့ဆုံးနည်းနဲ့ပဲ
 ကခွင့်ပေးပါလား’ ဟု ထိုသူက ဆက်လက်ခွင့်ပန်နေ၏။

မေရီက အနီးရှိ အစ်မဖြစ်သူဘက်သို့ ယိမ်းငဲ့၍ လှည့်ကြည့်လိုက်၏။
 အဓိပ္ပာယ်မှာ ‘သူဘယ်သူလဲ၊ အတူ ကခွင့်ပေးလောက်တဲ့ အဆင့်အတန်း
 ရှိရဲ့လား’

မစွပ်အက်ဒွပ်က တည်သယောင်ယောင်ဖြစ်သွားသော သူမ၏
 မျက်နှာကို ချက်ချင်း ပြုံးရိပ်ဆင်လိုက်ပြီးနောက် ရှေ့သို့ တစ်လှမ်းတိုးကာ
 ရွှင်ချိုသော အသံဖြင့် မိတ်ဆက်ပေး၏။

‘အို မစ္စတာလင်ကွန်းပါလား၊ ခုနက မတွေ့ပါဘူး ဘယ်နေရာ သွား
 ပုန်းနေသလဲ၊ ဒီမှာ... မေရီ၊ သူက မစ္စတာလင်ကွန်း နာမည်ကျော်
 ရှေ့နေတစ်ယောက်ပဲ၊ ကိုယ်တို့ စပရင်းဖီးလ်မြို့ကို ပြည်နယ်မြို့တော်
 ဖြစ်အောင် ကြိုးစားခဲ့ကြတဲ့အထဲမှာ မစ္စတာလင်ကွန်းက အတက်ကြွဆုံး
 ဦးဆောင်ခဲ့တယ်။ မစ္စတာလင်ကွန်း ဒါက ကျွန်မ ညီမအရင်း မေရီ
 တော့ဒ်ပါ။ လက္ကဇင်တန်က ဒီကို ပြောင်းလာတာ လပိုင်းပဲ ရှိသေးတယ်။
 မေရီရေ မစ္စတာလင်ကွန်းကလည်း ကင်တပ်ကီနယ်ကပဲကွယ်။ ကိုယ်တို့
 တစ်နယ်တည်းသားချင်း ဆုံမိကြတာပေါ့’

လင်ကွန်းက မေရီအား ရွန်းရွန်းစားစား ကြည့်၍ ထပ်မံဦးညွှတ်လျက် အသိအမှတ် ပြုလိုက်၏။ မေရီသည် အစ်မဖြစ်သူ၏ စကား အသွား အလာအရ မစ္စတာလင်ကွန်းသည်လည်း ‘အရေးပါသူ’ တစ်ဦးဖြစ်ကြောင်း တွက်ဆလျက် ဖော်ရွေသော အပြုံးဖြင့် တုံ့ပြန်နှုတ်ဆက်၏။ ထို့နောက် လင်ကွန်း ကမ်းပေးသော လက်ကို လက်ဖျားကလေးများဖြင့် ထိသည်ဆိုရုံ အားပြု ကိုင်တွယ်လျက် ခန်းမ အလယ်ဆီသို့ ထွက်ခွာလာခဲ့၏။ ကကွက် ခြေလှမ်းစလိုက်သည်နှင့် မစ္စတာလင်ကွန်းသည် ဝေါင်အကကို အခြေခံ အဆင့်ပင် မတတ်ကျွမ်းကြောင်း မေရီက ရိပ်မိလိုက်ပြီး စိတ်ပျက် လက်ပျက် ဖြစ်သွား၏။ လင်ကွန်း၏ ရင်ခေါင်းနားဆီ၌ အပြုံးဖြင့် မော် ထားရသော မျက်နှာကလေး မရှုံ့မိအောင် ဣန္ဒြေဆောင်နေရ၏။

မစ္စစ် အက်ဒွပ်သည် လင်ကွန်းနှင့် မေရီအတွဲကို လှမ်းကြည့်ရင်း အေဗရာ ဟင်လင်ကွန်း၏ အကြောင်းကို အတွေးရောက်သွား၏။

လင်ကွန်းသည် ဤမြို့သို့ ရောက်ခါစ၌ အညကြရှေ့နေပေါက်စ တစ်ဦးသာ ဖြစ်သော်လည်း နှစ်နှစ်ခန့်အတွင်း ထင်ရှားသူတစ်ဦး ဖြစ် လာပုံကို စဉ်းစားမိ၏။ လင်ကွန်းသည် နိုင်ငံရေး အလုပ်များနှင့် နှစ်မွန်း နေသော ရှေ့နေကြီး ဂျွန်စတူးဝပ်၏ လက်ထောက်ဘဝမှ ကိုယ့်ဒူး ကိုယ်ချွန် ကြိုးစား လုပ်ကိုင်ရင်း နာမည်တက်လာခဲ့၏။ မကြာမီမှာပင် ပြည်နယ်ဥပဒေကောင်စီ၌ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဖြစ်လာခဲ့၏။ သူ၏ လုပ်ရည် ကိုင်ရည်နှင့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေးသည် နိုင်ငံရေးသမား ဖြစ်လာရန် အံဝင်ခွင်ကျ ဖြစ်နေ၏။ ထိုအချိန်၌ အီလီနွိုင်းပြည်နယ်၏ မြို့တော် အဖြစ် ဗန်ဒါလီယာမြို့မှ စပရင်းဖီးလ်မြို့သို့ ပြောင်းလဲ သတ်မှတ်ရန်

စပရင်းဖီးလ်နယ်သားများက အရေးဆိုသော လှုပ်ရှားမှုကြီး ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ရာ လင်ကွန်းသည် အတက်ကြွဆုံး ဦးဆောင်ခဲ့၏။ တရားပွဲများနှင့် အစည်းအဝေးများတွင် ချက်ကျလက်ကျ ပြောတတ်ဆိုတတ်သော လင်ကွန်း၏ သတင်းသည် စပရင်းဖီးလ်မြို့သူမြို့သားများ အကြား၌ ပျံ့မွှေးလာလေ၏။

လင်ကွန်းသည် ရပ်ကျိုးရွာကျိုး လုပ်ငန်းများကို ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်နေပြီ ဖြစ်သော်လည်း ‘လူတွင်ကျယ်’ တစ်ဦးအဖြစ် နေထိုင်ခြင်းမပြု။ သူ၏ ရင်းနှီးသော အပေါင်းအသင်းများမှာ ဂျီရာစပိဒ်၏ ဆိုင်နောက်ဖေးခန်းသို့ ညနေတိုင်း လာရောက် စုဝေးကာ နိုင်ငံရေး လူမှုရေး ရောက်တတ်ရာရာတို့ကို ဝေဖန်ခြင်း လေကန်ခြင်း ပြုနေကြသော အသိုင်းအဝန်းကလေးမျှသာ ဖြစ်၏။ ထိုလူစုမှာ အများအားဖြင့် လင်ကွန်း၏ခေါင်းဆောင် ရှေ့နေကြီး ဂျွန်စတူးဝပ်နှင့် ပတ်သက်သူများဖြစ်လေရာ ဂျွန်စတူးဝပ်မှာ နိုင်ငံရေးအားဖြင့် ဝှစ်ပါတီ (ရီပတ်ဗလီကင်ပါတီ) ဘက်သားဖြစ်သည့်အတိုင်း လင်ကွန်းတို့၏ စကားဝိုင်းများမှာလည်း ဝှစ်ပါတီနှင့် ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာများ အများဆုံး ပါဝင်ခဲ့လေ၏။ ဤသို့ အားဖြင့် လင်ကွန်းသည် ဝှစ်ပါတီနှင့် အနီးစပ်ဆုံး ဖြစ်လာပြီး နိုင်ငံရေးနယ်သို့ ကူးပြောင်းရန် ထက်သန်စွာ ပြုလာလေ၏။

ထိုအချိန်၌ စပရင်းဖီးလ်မြို့အား မြို့တော်ဖြစ်စေရေး လှုပ်ရှားမှုတွင် လင်ကွန်းသည် လူစွမ်းလူစ ပြနိုင်ခဲ့ပေရာ လူစွမ်းလူစ ပြနိုင်သူများအတွက် လမ်းပွင့်နေသော နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်၌ သူသည် အလားအလာ ကောင်းသူတစ်ဦး ဖြစ်လာလေတော့၏။

မစွပ် အက်ဒွပ်သည် လင်ကွန်း၏ ဟောပြော ဆွေးနွေးချက်များကို အတော်များများ နားထောင်ဖူးရာ အာဝဇ္ဇန်းကောင်းသလောက် ချက်ကျလက်ကျ ပြောတတ်ပုံကို အထူးသဘောကျခဲ့၏။ စပရင်းဖီးလ်မြို့သည်

လင်ကွန်းအတွက် အစိမ်းသက်သက်လို ဖြစ်နေသော်လည်း စပရင်းဖီးလ် မြို့ ဇာတိဌာနေများထက် လင်ကွန်းက ပို၍ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် အမွမ်းတင်နိုင် သည်ကို ကြားနာခဲ့ရ၏။ မြို့၏ တည်နေရာ အကွက်အကွင်း၊ လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး၊ နယ်အတွင်း ကုန်ထုတ်လုပ်မှု၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး စသည်ဖြင့် အချက်အလက်များစွာကို အထောက်အထားပြပြီး သကာလာ ဤမြို့ကိုမှ မြို့တော် မသတ်မှတ်လျှင် ပြည်နယ် ခေါင်းဆောင်လုပ်နေသူ များသည် နောင်သောအခါမှ တစ်သက်လုံး နောင်တရစရာ ဖြစ်ကြရချိမ့် မည်ဟူသော စကားလုံးများဖြင့် လင်ကွန်းက မိန့်ခွန်းများ ပြောကြားခဲ့ရာ စပရင်းဖီးလ်မြို့သူမြို့သားများ၏ သြဘာလက်ခုပ်သံများဖြင့် ခြိမ့်ခြိမ့်ညံ ခဲ့ဖူးလေ၏။

ကပွဲပြီးဆုံးသွားသဖြင့် သြဘာ လက်ခုပ်သံများ ထွက်ပေါ်လာ၏။ မစွပ် အက်ဒွပ်သည် ခန်းမအလယ်ရှိ စုံတွဲများထဲ၌ ညီမဖြစ်သူကို ရှာဖွေရာ ပထမဦးစွာ လင်ကွန်း၏ ထင်ရှားလှသော အရပ်ကြီးကို လှမ်းတွေ့လိုက်ရ ၏။ သူ့ပခုံးစွန်းအနီးတွင် မေရီ၏ နုပျိုသော မျက်နှာကလေးကို တွေ့မြင် ရ၏။ သူတို့နှစ်ဦးသည် မစွပ်အက်ဒွပ်ဆီသို့ လျှောက်လာကြ၏။ လင်ကွန်း ၏ မျက်နှာမှာ ကျေနပ် ရှင်လန်းလျက်. . . ။ မေရီကမူ ရင်ထဲ မကြည် သော်လည်း ကြိုးစား၍ ပြုံးမျက်နှာဖုံး ဆင်ထားရဟန်ရှိ၏။

မစွပ်အက်ဒွပ်အနီးတွင် မေရီအား အပ်နှံခဲ့ပြီး လင်ကွန်းက ဦးညွတ် နှုတ်ဆက်လျက် ထွက်ခွာသွား၏။ မစွပ်အက်ဒွပ်က မေရီအား အကဲခတ် သော အကြည့်ဖြင့် ကြည့်လိုက်၏။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ‘ဘယ့်နှယ်လဲ. . . ဟန်ကျရဲ့လား’

မေရီက နှုတ်ဖြင့် အဖြေ မပေးသေးဘဲ သူမ၏ ညာခြေထောက် ကလေးကို ပြန်ကားသော ဂါဝန်ရှည်ကြီး၏ အောက်နားရှေ့သို့ မသိမသာ ထိုးပြလိုက်၏။ ပန်းနုရောင် ဖိနပ်ကြီးလှလှကလေးတစ်ဖက် ပြုတ်ထွက် နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ဖိနပ်ကြီး ပြတ်အောင် အနင်းခံရသည်ကို ထောက် ချင့်လျှင် ခြေဖမိုး၏ အခြေအနေကို တွက်ဆနိုင်ပေလိမ့်မည်။

မေရီက မချိပြီးပြီး၍ အစ်မဖြစ်သူအား ပြောလိုက်၏။

‘အင်း. . . သူ ပြောတဲ့အတိုင်း တကယ့်ကို အညံ့ဆုံးနည်းနဲ့ ကသွား တာပဲ’

မစွပ်အက်ဒွပ်သည် မေရီ ဖြစ်အင်ကို ကြည့်၍ ရယ်ချင်စိတ် ပေါက်လာ၏။ ရယ်ရမလို့ ငိုရမလို့နှင့် ကသိကအောက် ဖြစ်နေသော မေရီ မှာ အစ်မ၏ မျက်နှာကိုကြည့်၍ ရှက်ဒေါသဖြင့် ခြေကို ဖွဖွဆောင့်ကာ လှည့်ထွက်သွားလေ၏။ တတ်နိုင်လျှင် လင်ကွန်းဆိုသော ထိုလူကြီးအား ကလဲ့စား ချေသည့်အနေဖြင့် သူ့ခြေထောက်ကြီးများအပေါ် ဆောင့်၍ ဆောင့်၍ နင်းချေပစ်လိုက်ချင်လေမလားမသိ။

အိပ်မက်ထဲကသမ္မတလောင်း

‘မေရီတော့ဒ် - ဒေါက်ဂလပ်စ်’

အသံထွက်ရုံ တိုးတိုးကလေး ခေါ်ကြည့်မိ၏။ မေရီသည် ကိုယ်လုံး ပေါ် မှန်ကြီးထဲမှ မိမိ၏ အရိပ်ကို စူးစိုက်ကြည့်လျက် စိတ်ကူးယဉ်နေရာ မှ အသံထွက်သွားခြင်းဖြစ်၏။

လင်ကွန်းကြောင့် ဖိနပ်ပြတ်ခဲ့ရသော အမှတ်တရ ကပွဲညမှ စ၍ မေရီ၏ အိပ်မက်ထဲသို့ စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် မင်းသားကလေး အဖြစ် အလည်ရောက်လာလျက် ရှိသည်။ မင်းသားကလေး ဒေါက်ဂလပ်စ်နှင့် ကြည်နူးနေချိန်၌ လူကြမ်းကြီး လင်ကွန်းကလည်း အိပ်မက်ထဲသို့ ကျူးကျော် ဝင်နှောင့်လာသေးသည်။ သို့ရာတွင် မေရီဦးနှောက်က လင်ကွန်းအား တဖြည်းဖြည်း မှေးမှိန်ပျောက်ပျက်သွားအောင် တွန်းလှန်၍ ငြင်းဆန်လျက် ရှိနေပြီဖြစ်သည်။ ယခုအခါ မေရီသည် ဒေါက်ဂလပ်စ်နှင့် အခြား ဧည့်ခံပွဲ နှစ်ပွဲ၌ ပြန်လည် ဆုံစည်းခဲ့ပြီးလေပြီ။ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် အတူတွဲကကြပြီးဖြစ်၍ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မျက်လုံးချင်း စကားပြောနေကြသော အဆင့်သို့ပင် ရောက်ခဲ့ကြပြီဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့်လည်း မေရီသည် ဒေါက်ဂလပ်စ်နှင့် သက်ဆုံးတိုင် ပေါင်းဖော်ရတော့မည့် သတို့သမီးလောင်းတစ်ဦးသဖွယ် စိတ်ကူးယဉ်၍ ကောင်းနေလေသည်။ ‘မေရီတော့ဒ် ဒေါက်ဂလပ်စ်’ ဟူသော နာမည်ကလေးကို ကျင့်သားရနေအောင် တိုးတိုးကလေး ခေါ်ကြည့်နေတတ်လေသည်။

တစ်ခါတစ်ရံ မေရီ၏ အိပ်မက်များထဲတွင် သမ္မတအိမ်ဖြူတော်၌ ‘သမ္မတကြီး စတီဖင် ဒေါက်ဂလပ်စ်’ နှင့် ‘သမ္မတကတော် မေရီတော့ဒ်’ တို့ နှစ်ယောက်တည်း တွဲပြီး ကနေရသည်ဟူသော ပီပီပြင်ပြင် အိပ်မက်မျိုးပင် ပါရှိလာတတ်လေသည်။

မေရီသာမက အက်ဒွပ်မိသားစုကလည်း စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ အနာဂတ်ကို မည်သို့မျှ လျှော့မတွက်ဝံ့အောင် ရှိသည်။ ထိုအချိန်က ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ နိုင်ငံရေးအလားအလာမှာ စန်းအပွင့်ဆုံး ဖြစ်နေသည်။ လင်ကွန်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက အဆတစ်ရာလောက် ရှေ့က ပြေးနေသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် အသက် ၂၆ နှစ်မျှသာ ရှိသေးသော်လည်း ရှေ့နေအဖြစ်မှ နိုင်ငံရေးနယ်ထဲဝင်ကာ ပြည်နယ်ဆိုင်ရာ အတွင်းဝန်ကလေး ဖြစ်နေလေပြီ။ သူသည် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ၏ ရှေ့တန်းနယ်ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။ ပုတိုက်တိုက် ဂင်တိုတို ရုပ်လက္ခဏာနှင့် တစ်ဖွတ်ထိုး ထက်ထက်မြက်မြက် လုပ်တတ်ကိုင်တတ်သူ ဖြစ်၍ နယ်သူနယ်သားများက ဒေါက်ဂလပ်စ်အား ‘ဘီလူးကလေး’ ဟူ၍ ပင် ပြောင်လှောင် နာမည်ပေးထားကြသည်။

သို့ရာတွင် မေရီအဖို့မှာမူ ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် ဘီလူးကလေးမဟုတ်၊ ရွှေမင်းသားကလေး ဖြစ်နေသည်။ ‘သမ္မတဖြစ်ဖို့ မျှော်လင့်စရာ ရှိသူကိုမှ လက်ထပ်ယူမယ်’ ဟူ၍ သန့်ဋ္ဌာန်ချထားသော မေရီသည် ဒေါက်ဂလပ်စ်အား သမ္မတလောင်း မုချဖြစ်ရမည်ဟု မျှော်လင့်ချက်အပြည့်အဝ ထားရှိခဲ့လေသည်။

ဒေါက်ဂလပ်စ်အကြောင်း စဉ်းစားလျှင် လင်ကွန်းဆိုသော လူကြီးကလည်း အမြဲလိုလို အတွေးထဲသို့ မဖိတ်ခေါ်ဘဲ ကျူးကျော် ဝင်ရောက်လာတတ် ပြန်သည်။ မေရီသည် လင်ကွန်းအား စတွေ့ချိန်မှစ၍ ကြည်ဖြူခြင်း မရှိ သော်လည်း ထိုသူ၏ ဆွေးရိပ်သမ်းနေသော မျက်လုံးကြီးများကို အာရုံ ထဲ၌ ဖျောက်ဖျက်၍မရဘဲ ရှိနေသည်။

လင်ကွန်းသည် ထိုအချိန်က အသက် ၃၀ ကျော်ပြီဖြစ်၍ ဒေါက် ဂလပ်စ်ထက် ငါးနှစ်၊ မေရီထက် ၁၀ နှစ် ကြီးသည်။ သို့ရာတွင် သူသည် အသိမ်ငယ်ဆုံး ဖြစ်နေသည်။ လင်ကွန်းသည် မိမိ၏ နောက်ခံဘဝကို ဖုံးကွယ်ပယ်ဖျောက်တတ်သူမဟုတ်။ မိမိ၏ ဘဝ ကံခေခြင်းကိုပင် ရယ် ရွှင်ဖွယ် ပုံပြင်များအဖြစ် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောပြတတ်သူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း နွမ်းပါးနိမ့်ကျသော သူ၏ လူတန်းစားအခြေခံသည် မေရီတို့ကို လူ့အလွှာများ၏ အမြင်၌ သိမ်ငယ်စရာ ဖြစ်နေရလေသည်။

လင်ကွန်း၏ အတိတ်ဇာတ်ကြောင်းများအနက် ‘အသည်းနှလုံး ပြဿနာ’ ရှိကောင်း ရှိခဲ့မည်ဖြစ်သော်လည်း ထိုအချက်ကိုကား သူသည် ဘယ်သောအခါမှ ထုတ်ဖော် ဖွင့်ဟခဲ့ခြင်းမရှိ။ ကျိတ်ဆွေးကြီး ဆွေးနေ သော ‘ချစ်ကံငယ် ခေလွန်းသူ’ တစ်ဦးအဖြစ်သာလျှင် မျှီသိပ်နေခဲ့သည်။

ချစ်ကံခေရသော အဖြစ်မှာ လင်ကွန်းအဖို့ မျိုးရိုးစဉ်လာ ကြမ္မာ ဒဏ်ချက်ကဲ့သို့ ကြုံခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ မိမိ၏ မျိုးရိုးနှင့် ပတ်သက်၍ အားငယ်မိသော အချက်ဟူ၍လည်း ထိုတစ်ချက်သာလျှင် ရှိခဲ့လေသည်။

အဆိုပါ အားငယ်စရာ အတိတ်ဇာတ်ကြောင်းမှ ‘အလွမ်းမင်းသမီး ကလေး’ သည်ကား လင်ကွန်း၏ အဘွားကိုယ်တိုင် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။

□

အေဗရာဟင်လင်ကွန်းကို ၁၈၀၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ကင်တပ်ကီပြည်နယ် ဟာဒင်းနယ်ရှိ လယ်ယာတစ်ခုမှ သစ်လုံးဖြင့် ဆောက်ထားသော တဲအိမ်ကလေး တစ်အိမ်၌ မွေးဖွားခဲ့သည်။ ဖခင်မှာ သောမတ် လင်ကွန်းဆိုသူဖြစ်သည်။ သောမတ်လင်ကွန်း၏ ဖခင်မှာ ဆင်မြူယယ်လင်ကွန်းဖြစ်ပြီး ဇနီးသည် မာသာနှင့်အတူ ၁၆၃၅ ခုနှစ် တွင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှ အမေရိကသို့ ရွှေ့ပြောင်းလာကာ အခြေစိုက် နေထိုင်ခဲ့သည်။ ဆင်မြူယယ် လင်ကွန်းနှင့် မာသာမှ ကလေး ၁၁ ယောက် မွေးဖွားခဲ့သည့်အနက် သားတစ်ယောက်ဖြစ်သော သောမတ်လင်ကွန်း သည် ၁၈၀၆ ခုနှစ်တွင် နန်စီဟန်ဆိုသော မိန်းမပျိုနှင့် လက်ထပ်ခဲ့သည်။ နန်စီ၏ မိခင်မှာ လူစီဟန်ဖြစ်သော်လည်း ဖခင် မည်သူဖြစ်သည်ကိုကား မပြောနိုင်ခဲ့ပါချေ။

အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ ၁၆ ဆက်မြောက် သမ္မတကြီး ဖြစ်လာ မည့် အေဗရာဟင်လင်ကွန်း၏ အဘွားဖြစ်သော လူစီဟန်သည် ၁၈ ဇာတ်ဆရာအလိုကျ ကခဲ့ရရှာသော အလွမ်းမင်းသမီးကလေး ဖြစ်ခဲ့ရလေ သည်။

လူစီဟန်၏ မိဘများသည် အင်္ဂလန်မှ အမေရိကန်ပြည် ဗာဂျီးနီးယားနယ်သို့ ရွှေ့ပြောင်းလာကြပြီးနောက် ‘တောင်သူလယ်လုပ်’ များ အဖြစ် နွမ်းပါးစွာ အသက်မွေး နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ သမီးကလေး လူစီ သည် မိဘများအတွက် တစ်ဖက်တစ်လမ်း အကူအထောက် ဖြစ်စေရန် လူချမ်းသာ လူပျိုကြီးတစ်ယောက်ထံ အစေခံမကလေးတစ်ဦးအဖြစ် အလုပ်ဝင်လုပ်ခဲ့ရရှာသည်။ သူဌေး လူပျိုကြီးက အစေခံမကလေးကို

စေတနာ ပိုခဲ့သည်။ ပညာ လိုချင်သော လူစီအား စာသင်ပေးသည်။ ဤသို့ဖြင့် **သဒ္ဓါလွန်၍ တဏှာကျွံ** မိခဲ့ကြသည်။ သူဌေးနှင့် ခက္ခေးကျောင်း တက်မိသော လူစီခမျာ အထုပ်အထည် ရှိလာလေတော့သည်။ ခက္ခေး ကျောင်းဆရာသည် အသည်းနှလုံး ပြဿနာကို ဦးနှောက်ဖြင့် ဖြေရှင်း ခဲ့လေသည်။ လူစီအား ငွေကြေး ထောက်ပံ့၍ ‘ကျောင်းတံခါး’ ပိတ်ကာ လမ်းခွဲလိုက်ခြင်းပေတည်း။

‘ဗေဒါပျံ’ လူစီသည် အံကိုခဲ၍ လောကဓံကို ရင်ဆိုင်ခဲ့သည်။ အဖေ မဖော်ဝံသော ကိုယ်ဝန်မှ သမီးကလေး တစ်ယောက် မွေးဖွားခဲ့သည်။ ထိုကလေးကို ဘုရားရှိခိုးကျောင်းတွင် ခရစ်ယာန်သာသနာသို့ သွတ်သွင်း ပေးသည်။ ထိုခေတ် ထိုအခါက လင်ကောင်မပေါ်ဘဲ ကလေးမွေးခြင်းမှာ လူမှုရေးအရ အယုတ်ညံ့ဆုံးအဖြစ် သတ်မှတ်ကြသည်ဖြစ်ရာ ပတ်ဝန်းကျင် က လူစီအား လက်ညှိုးငေါက်ငေါက်ထိုးလာကြသည်။ သည်မြို့ သည်ရွာ မှာ သည်ကဲ့သို့သော ‘အကျင့်ပျက်’ မိန်းမတစ်ယောက်ကို လက်သင့် မခံနိုင်ဟူ၍ ဆူပွက်လာကြသည်။

ဤသို့အားဖြင့် လူစီ၏ မိဘများသည် ပတ်ဝန်းကျင်၏ ဒဏ်ကို မခံ နိုင်ကြတော့သည့်အဆုံး ဗာဂျီးနီးယားနယ်မှ ကင်တပ်ကီနယ်သို့ ရွှေ့ ပြောင်း တိမ်းရှောင်လာခဲ့ကြရလေသည်။

လူစီဟန်၏ လင်ကောင်မပေါ်ဘဲ မွေးခဲ့ရသော သမီးကလေးကား အေဗရာဟင်လင်ကွန်း၏ မိခင်ဖြစ်လာမည့် နန်စီဟန် ဖြစ်သည်။ နန်စီ သည် စာသင်ကျောင်း လုံးဝ မနေခဲ့ရ။ ကြက်ခြေခတ်၍ လက်မှတ်ထိုးရ သော အမျိုးသမီး တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ နန်စီနှင့် အကြောင်းပါသော သောမတ်လင်ကွန်းမှာလည်း စာပေမတတ် လက်လုပ်လက်စား ဆင်းရဲ သားတစ်ဦးပင်ဖြစ်သည်။ သောမတ်သည် အလုပ်အကိုင် မည်မည်ရရ မရှိသော ကျပန်းလုပ်သားဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သစ်ခုတ်၊ တစ်ခါ

တစ်ရံ အမဲလိုက်၊ တစ်ခါတစ်ရံ သူတစ်ပါး၏ လယ်ယာခြံမြေများတွင် တောရှင်းမြက်ခုတ် စသည်ဖြင့် ကြုံရာကျရာ လုပ်စားရသူဖြစ်သည်။ ၁၈၀၅ ခုနှစ်တွင် လုပ်ကိုင်ခဲ့သော သောမတ်လင်ကွန်း၏ အလုပ်တစ်ခုကား ထူးထူးခြားခြား မှတ်သားစရာဖြစ်သည်။ ထိုအလုပ်ကား အခြားမဟုတ်၊ လယ်ပိုင်ရှင်များ၏ ကျွန်များကို အလုပ်တွင်ကျယ်စွာ လုပ်အောင် ကြိမ်နှင့် လိုက်၍ ရိုက်နှက်ပေးရသောအလုပ်ဖြစ်သတည်း။ ထိုအလုပ်အတွက် တစ်နာရီလျှင် ငွေ ၆ ဆင့် ရရှိခဲ့သည်ဟူ၏။

ဤသို့လျှင် ကျွန်များကို အခစား ရိုက်နှက်ပေးခဲ့ရသူက မွေးဖွားခဲ့သည့် သားယောက်ျားကလေးသည် နောင်သောအခါတွင် အမေရိကန်ပြည်ကြီး၌ ကျွန်စနစ်ကို လုံးဝ ဖျက်သိမ်းပစ်ခဲ့၍ ယင်းသို့ ကျွန်စနစ်ကို ဖျက်ပစ်သဖြင့်လည်း အသတ်ခံသွားခဲ့ရသော သမ္မတကြီးတစ်ဦး ဖြစ်လာလိမ့်မည်ဟူ၍ မည်သူက သွေးလေချောက်ချားစွာ အတွေးချော်မိချေမည်နည်း။

သို့ရာတွင် ကျပန်းလုပ်သား သောမတ်လင်ကွန်းသည် ဤသို့သော ဘဝမျိုးစုံ၌ ကျင်လည်ရုန်းကန်ရင်း နန်စီဟန်နှင့် ရေစက်ဆုံကာ ၁၈၀၉ ခုနှစ် အေးချမ်းလှသော ဆောင်းရာသီ (ဖေဖော်ဝါရီ ၁၂ ရက်) တွင် အေပရာဟင်လင်ကွန်းဖြစ်လာမည့် သားတစ်ယောက်ကို ရရှိခဲ့လေသည်။ အေပရာဟင်ထက်အရင် ‘ဆာရာ’ ဟု မှည့်ခေါ်ထားသော သမီးမိန်းကလေးတစ်ယောက် မွေးဖွားခဲ့သည်။ အေပရာဟင်၏အောက်သားငယ်တစ်ယောက် ထပ်မွေးသေးသော်လည်း ငယ်စဉ်ကပင် ဆုံးပါးသွားခဲ့လေသည်။

လူပေလူတေဖခင်ကြီး သောမတ်မှာ သားသမီးများ ရှိလာပြီဖြစ်သော်လည်း အလုပ်အကိုင် အတည်တကျမရှိ။ ရရစားစားနှင့် နွမ်းပါးသည်

ထက် နွမ်းပါးလာရုံမက ချွတ်ခြိုကျအောင် ဆင်းရဲခဲ့ပေရာ သမီး ဆာရာ အသက် ၁၁ နှစ်၊ သား အေဗရာဟင် အသက် ၉ နှစ်အရွယ်၌ မိခင် နန်စီ ကွယ်လွန်သောအခါ မောင်နှမနှစ်ယောက် ကိုယ့်ဝမ်းကိုယ်ကျောင်း နေကြရရှာတော့သည်။

ဇနီးဆုံးပြီး တစ်နှစ်ကျော်ကြာသော် သောမတ်လင်ကွန်းသည် မုဆိုးမ တစ်ယောက်နှင့် အိမ်ထောင်သစ်ထူသည်။ ထိုအချိန်တွင် အေဗရာဟင် လင်ကွန်းသည် ရွာနီးချုပ်စပ်မှ တောက်တိုမည်ရ အလုပ်များကို သိမ်းကျုံး လုပ်ကိုင်လျက် တစ်ဝမ်းတစ်ခါ ပြည့်ဝအောင် စားသောက်နေထိုင်ရသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း သူ့အတွက် စာသင်ချိန် လုံးဝ မရှိခဲ့။ ဤသို့ဖြင့် အသက် ၁၅ နှစ်အရွယ် လူပျိုပေါက်ဖြစ်လာတော့မှ အေဘီစီ အက္ခရာများကို စတင် သင်ကြားခဲ့ရလေသည်။

လင်ကွန်းကလေးသည် စာသင်ကျောင်းတွင် တရားဝင် ကျောင်းသား အဖြစ် နှစ်လခန့်သာနေခဲ့ရသည်။ စာတတ်အောင် သင်ကြားရခြင်း၏ အခက်အခဲများအား စာဖွဲ့၍ မယုံနိုင်အောင် ကြံခဲ့ရသည်။ သို့ရာတွင် အရွယ်နှင့် မမျှအောင် ဘဝကို အံ့ခဲ၍ ရင်ဆိုင်ခဲ့သော လင်ကွန်းသည် ထိုခေတ်က ခေတ်စားသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းဖြစ်သည့် ရှေ့နေတစ်ဦး ဖြစ်လာရမည်ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ကို ချမှတ်ခဲ့လေသည်။ ရှေ့နေဖြစ်လာရန် စာများများဖတ်ရမည်။ ဗဟုသုတ ကြွယ်ဝရမည်ဟူ သော အသိကိုလည်း စွဲမြဲစွာ ခံယူခဲ့လေသည်။ ထို့ကြောင့် လင်ကွန်း သည် ရသမျှသော အားလပ်ချိန်များတွင် တွေ့မရှောင် စာမျိုးစုံ ဖတ်ရှု လေ့လာခဲ့သည်။ မြို့သို့ရောက်လျှင် တရားခွင်များသို့ သွား၍ ရှေ့နေတို့

ပြောဟန်ဆိုဟန်များကို တမေ့တမော ကြည့်ရှု လေ့လာနေတတ်သည်။ ရွာသို့ ပြန်ရောက်လျှင် အဖော်များနှင့်အတူ တလင်းနယ်နေရင်း ခြံဝင်းပေါ် ခွထိုင်ကာ ရှေ့နေများ လျှောက်လဲသော စကားများကို ဟန်နှင့် ပန်နှင့် တုပအော်ဟစ် ပြောဆိုနေတတ်သည်။

ဤသို့လျှင် ဘဝရည်မှန်းချက်ကို ချမှတ်ပြီး ဖြစ်သော်လည်း ရှေ့နေ တစ်ဦးဖြစ်လာဖို့ အတွက်ပင် လင်ကွန်းသည် ဘဝမှတ်တိုင်များစွာကို ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရသည်။ ဖောင်ထိုးသမား၊ ကုန်စုံဆိုင် စာရေး၊ စာတိုက် ဗိုလ်၊ မြေတိုင်း စာရေး စသည်ဖြင့် မျိုးစုံလှစွာသော အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းမှုများကို ပြုခဲ့ရသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း အသက် ၃၀ မပြည့်သေးသော လူငယ် လူရွယ်များ ထဲတွင် သူ့လောက် ဘဝအတွေ့အကြုံ စုံသူ မရှိ။ (ထိုထက်ပို၍ တိကျစွာ ပြောရလျှင်) သူ့လောက် ဘဝ 'နာ' ခဲ့ရသူ မရှိ။ ယင်းသို့ ဘဝကျမ်းကျေ ခဲ့သော လင်ကွန်းသည် သူ၏ ဦးနှောက်အသိဉာဏ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတွက် အကောင်းဆုံး အာဟာရဖြစ်သော စာအုပ်စာပေများကို ကြောင် ပုစွန်စား ကြွပ်ကြွပ်ဝါးသကဲ့သို့ အချိန်အားရသမျှ ဖတ်ရှုလေ့လာခဲ့လေ သည်။ ကျောင်းပညာ ချို့တဲ့မှုကို ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး၍ ဖြည့်ဆည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဤသို့အားဖြင့် အေဗရာဟင် လင်ကွန်းသည် ၁၈၃၇ ခုနှစ်တွင် စပရင်းဖီးလ်မြို့၌ ရှေ့နေတစ်ယောက်အဖြစ် အသက်မွေးလျက် အခြေ စိုက် နေထိုင်သောအခါ သူသည် အရွယ်နှင့် မလိုက်အောင် ရင့်ကျက် ပြည့်ဝသူတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ချေပြီ။

သို့ရာတွင် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ရင့်ကျက် ပြည့်ဝမှုကို မည်သို့ သော ပေတံဖြင့် တိုင်းတာမည်နည်း။

အများ လူထုသည် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အရည်အသွေးကို ပကတိ အရှိ အခြေအနေနှင့် ထင်ဟပ်၍သာ ဆုံးဖြတ်ကြမည် ဖြစ်သည်။

မေရီတော့ဒ်သည်လည်း အေဗရာဟင်လင်ကွန်းနှင့် စတီဖင်ဒေါက် ဂလပ်စ်တို့အား ပကတိ အရှိအခြေအနေနှင့် ထင်ဟပ်၍သာ အကဲဖြတ် ပေလိမ့်မည် ဖြစ်လေသည်။

ထိုစဉ်က ပကတိ အရှိအခြေအနေအတိုင်း ယှဉ်ကြည့်လျှင် မေရီ၏ စိတ်ကူးယဉ် အိပ်မက်ထဲမှ ‘သမ္မတလောင်း’ သည် တောရှေ့နေ အေဗရာ ဟင်လင်ကွန်း ဖြစ်နိုင်ပါမည်လော။ ပြည်ထောင်စုကြီး၏ သမ္မတ ဖြစ်လာ ဖို့ မဆိုထားဘိ၊ အီလီနွိုင်းပြည်နယ် လွှတ်တော်အနားသို့ပင် မသီနိုင်သေး သော တောရှေ့နေ တစ်ယောက်အား မေရီ၏ အသည်းနှလုံးရော ဦးနှောက်ကပါ နေရာမပေးနိုင်။

သို့ဆိုလျှင် လောလောဆယ် လူစွမ်းလူစ ပြထားနိုင်ပြီ ဖြစ်သော စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ်အား မေရီက စိတ်ကူးယဉ်နေခြင်းသည် သဘာဝ မကျဟု မဆိုနိုင်။

မေရီကား အိမ်ဖြူတော်ထဲ၌ စတီဖင်နှင့် ကပွဲကြီး ဆင်နွဲနေရသည် ဟု အိပ်မက် မက်၍ ကောင်းနေလေသည်။

မင်းသားတစ်ထုပ်ရသော ဣန္ဒြေ:

မေရီ၏ အိပ်မက်သည် ဝုန်းခနဲ ပျက်စီးသွားသည်။

ပထမတော့ ကြားရသည့်သတင်းကိုပင် မယုံချင်။ သို့ရာတွင် အဖြစ်က မယုံချင်၍မရ။ ထိတ်လန့် စိုးရွံ့ဖွယ်မျှသာမက ရှက်ဖွယ်ပင် ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

လူပြောသူပြော များလာတော့မှ ထိုသတင်းကို မေရီ သိရသည်။ စတီဖင်ကလည်း မပြော။ လျှို့ဝှက်၍ ထားသည်။

စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် အရက်များ မူးယစ် သောက်စားပြီး မြို့လယ် ပန်းခြံထဲ၌ လက်သီးပွဲကြီး ဆင်နွဲ့ခဲ့သည် ဆိုပါကလား။ မေရီသည် ထိုသတင်းကို ရင်ဖိ၍ နားထောင်ခဲ့ရသည်။

ထိုခေတ် ထိုအခါက လူကုံထံ အထက်တန်းစား ဆိုသူများသည် အရက်မူးပြီး ရန်ဖြစ်ခြင်းဆိုသည်ကို အလွန် အောက်တန်းကျသော ကိစ္စဟူ၍ သတ်မှတ်ကြသည်ဖြစ်ရာ မေရီသည် စတီဖင်၏ ရန်ပွဲကြောင့် စိတ်ထိခိုက်ခြင်းမှာ တဆိတ်ကို တအိပ်လုပ်ခြင်း မဟုတ်ချေ။ စတီဖင်အား ဘဝကြင်ဖော်အဖြစ် ရည်မှန်းထားသူ တစ်ဦးအနေဖြင့် ဤအပြုအမူမျိုးကြောင့် ရှက်မိရုံမျှမက ထိတ်လန့်စိုးရွံ့ခြင်းလည်း ဖြစ်မိလေသည်။

ပို၍ ဆိုးသည်မှာ စတီဖင်နှင့် လက်သီးထိုးပွဲ ဖြစ်ခဲ့သူမှာ မေရီ၏ အရင်းနှီးဆုံး သူငယ်ချင်းမတစ်ဦး၏ ခင်ပွန်းသည် ဖြစ်နေလေသည်။ ထိုသူမှာ သတင်းစာ အယ်ဒီတာတစ်ဦး ဖြစ်ပြီး စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ်တို့ ၏ နိုင်ငံရေး လုပ်ငန်းများကို ဝေဖန်ရေးသားမိခြင်းကြောင့် စတီဖင် ဒေါက်ဂလပ်စ်က အရက်မူးမူးနှင့် ရန်စရာမှ ဖြစ်ကြရသည်ဟု ဆိုလေသည်။ ဤအတိုင်းမှန်လျှင် စတီဖင်သည် ရင့်ကျက်ပြည့်ဝသူ မဟုတ်ရုံ မက သေးသိမ်သူတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ချေပြီ။

လူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ မကောင်းသတင်းဆိုသည်မှာ ပြောချင် ဆိုချင်သူ များလှသည်။ မေရီသည် စတီဖင်၏ ရမ်းကားပုံများကို အတင်း အဖျင်း စကားဝိုင်းများ၌ ထပ်မံ ကြားသိရပြန်သည်။ အရက်ကြိုက်တတ် သော စတီဖင်သည် မူးယစ်လာလျှင် ပျော်ပွဲ ရွှင်ပွဲများ၌ စားပွဲပေါ် ခုန်တက်ကာ ကခုန် အော်ဟစ်ပြီး ပုလင်းတွေ ဟိုပစ် ဒီပစ်နှင့် သောင်း ကျန်းတတ်သည်ဟူ၍လည်း ကြားသိရသည်။ တဖန် စတီဖင်သည် မိမိ၏ ရာထူးဂုဏ်ရှိန်ကြောင့် ဝိုင်းဝိုင်းလည်နေသော မိန်းမများနှင့် ရှုပ်တတ် သည်ဟူ၍လည်း ကြားသိရသည်။

မေရီ၏ နှလုံးသားများသည် နာကျင်၍ လာလေတော့သည်။ အထင် ကြီးထားမိသမျှ အားလုံး ရေစုန်မျောသွားပြီ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ထိုအဖြစ်အပျက်ဖြစ်ပြီး မကြာမီကာလတွင် စတီဖင် ဒေါက်ဂလပ်စ်က မေရီအား လက်ထပ်ရန် ကြောင်းလမ်းလာသောအခါ ချက်ချင်းပင် ခေါင်းယမ်း၍ ငြင်းပယ်လိုက်လေသည်။ ခရီးမလွန်မီ နောက် ပြန်ဆုတ်နိုင်ခြင်းကိုပင် ဝမ်းမြောက်နေမိလေသည်။

□

စတီဖင် ဒေါက်ဂလပ်စ်ကလည်း မေရီအား ‘ဂျင်းစိမ်းနဲ့ မိဿလင်’ ဟူ၍ သဘောထားခဲ့လေသည်။ မေရီ မခံချိမခံသာ ဖြစ်အောင် အခြားသော ပျိုဖြူချောများနှင့် ပို၍ပင် တွဲပြချေသေးသည်။

ဤတွင် မေရီ၏ မာနကို အထိကြီး ထိလေတော့သည်။ မေရီသည် မျိုးရိုးဂုဏ်မာနနှင့် အလှမာန ထောင်လွှားခဲ့သူဖြစ်သည်။ ကင်တပ်ကီ နယ်တွင် တံခွန်တလူလူ မော်ကြားခဲ့ရာမှ ယခု အီလီနွိုင်းနယ် ဘာမဟုတ် သော မြို့သိမ်မြို့ငယ်ကလေးသို့ ရောက်ကာမှ မာန အချခံရသည်ဆို တော့ အသည်းနာစရာ ကောင်းလှသည်။

မေရီ၏ မျိုးရိုးဖြစ်သော တော့ဒ် အဆက်အနွယ်များသည် ခြောက် ရာစုနှစ်လောက်ကစ၍ ဆင်းသက်လာသော ဆွေကြီးမျိုးကြီးများ ဖြစ်ခဲ့ ကြသည်။ မေရီတော့ဒ်၏ အဘိုးအဘွားများ၊ ဘေးများ ဘီများသည် စစ်ဘက်တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများ၊ အုပ်ချုပ်ရေးဘက်တွင် ဘုရင်ခံကြီးများ စသည်ဖြင့် ထွန်းထွန်းကားကား ဖြစ်ခဲ့ဖူးကြသည်။ အဘိုးတစ်ယောက်မှာ ရေကြောင်းဌာန ဝန်ကြီးပင် ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။

မေရီသည် ကလေးအရွယ်ငယ်စဉ်ကပင် ကင်တပ်ကီပြည်နယ် လက္ကင်တန်မြို့၌ အကောင်းဆုံး အထက်တန်း အကျဆုံး ပြင်သစ် ကျောင်း၌ နေခဲ့ရသည်။ ထိုခေတ်က ပြင်သစ်စာ သင်နိုင်သူများသည် ထိပ်ထိပ်ကြံ အသိုင်းအဝိုင်းများသာ ဖြစ်ကြသည်။

မေရီသည် ပြင်သစ်စကားကို ပါရီမြို့သူ လေသံမျိုးဖြင့် ပြောနိုင်ခဲ့ သည်။ ပြင်သစ်ယဉ်ကျေးမှု၊ လူမှုဆက်ဆံရေး၊ လူနေလူဟန် စကားပြောပုံ စသည်ဖြင့် အထက်တန်းကျသည်ဟူ၍ သတ်မှတ်ခဲ့ကြသမျှကို မေရီက ခုံခုံမင်မင် အကျွမ်းဝင်နေခဲ့သည်။

အထက်တန်းကျကျ ကြီးပြင်းခဲ့ရသော မေရီသည် စိတ်နေလည်း မြင့်ခဲ့သည်။ ကြက်ခေါင်းဆိတ်မခံဘဲ နှုတ်လှန် ထိုးတတ်ခြင်းမှာ ငယ်ဝသီ

ပင် ဖြစ်တော့သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မိထွေးဖြစ်သူနှင့် အသေးအဖွဲ့ စကားအချေအတင် ပြောကြရာမှ အကျယ်အကျယ် ဖြစ်ကြရပြီး အိမ်မှ ထွက်လာခဲ့သည်အထိ မာန်ကြီးခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ယခုတော့ မေရီ၏ မာန်သည် အချိုးခံရသလို ဖြစ်လေပြီ။

နှစ်ပါးသွားခန်းမှ မကရသေးမီ မင်းသား ပျောက်ခဲ့ရသော မင်းသမီး လေး မေရီသည် မင်းသားသစ်ကို ရှာရတော့မည် ဖြစ်သည်။

ဇာတ်အဖွဲ့များတွင် မင်းသားရှာမရ၍ မျက်ဖြူ ဆိုက်ကြရချိန်၌ မျက်စိမှိတ်ပြီး လူကြမ်းကို မင်းသားနေရာ တင်ပေးလိုက်ရာမှ တကယ် မင်းသားဖြစ်သွားသော အဖြစ်မျိုး ကြုံရတတ်သည်။ ယခုလည်း မေရီသည် လူကြမ်းကို မင်းသားတင်ရန် စဉ်းစားမိလေသည်။

မိမိအား ရွန်းရွန်းစားစား ကြည့်နေတတ်သော အေဗရာဟင်လင်ကွန်း ၏ မျက်လုံးကြီးများကို သတိရမိသော် ရင်ထဲ၌ နွေးခနဲ ဖြစ်သွားသည်။

‘ကိုယ်တို့ စပရင်းဖီးလ်မြို့ကို ပြည်နယ်မြို့တော်ဖြစ်အောင် ကြိုးစား ခဲ့ကြတဲ့ အထဲမှာ မစ္စတာလင်ကွန်းက အတက်ကြွဆုံး ဦးဆောင်ခဲ့တယ်’

ဖိနပ်ကြိုးပြတ်ခဲ့ရသော ကပွဲညတုန်းက အစ်မဖြစ်သူ၏ မိတ်ဆက် စကားကို မေရီ သတိပြန်ရလိုက်သည်။ သည်လိုဆို မစ္စတာလင်ကွန်းကို လည်း လူစွမ်းလူစ မရှိဘူးလို့ မဆိုနိုင်ပါဘူးဟူ၍ အတွေးချိန်ခွင်လျှာ၌ သာသာထိုးထိုး အလေးတင်းပေးလိုက်သည်။

သို့ရာတွင် ‘သမ္မတဖြစ်နိုင်ခြေ’ ဟူသော အခြေခံမူနှင့် ယှဉ်၍ လင်ကွန်းအား ချိန်စက်မိသော် မေရီသည် ဆက်မတွေးရဲအောင် ဖြစ်မိ သည်။ လမ်းခွဲခဲ့ရသော စတီဖင် ဒေါက်ဂလပ်စ်နှင့် လင်ကွန်းအား မနှိုင်း ယှဉ်မိအောင် ကြိုးစားသော်လည်း မရချေ။ စိတ်ကူးထဲ၌ ယှဉ်ကြည့်ရုံဖြင့် ပင် ရင်အလေးကြီး လေးရလေသည်။

မေရီသည် လင်ကွန်းအား ရာနှုန်းပြည့် မျှော်လင့်ချက် မထားသော်လည်း စတီဖင်အား အရှုံးတိုက်သည့်အနေဖြင့် ပို၍ပင် ပလူးပလဲ နေထိုင်ခဲ့သည်။ လင်ကွန်းကလည်း ညနေပိုင်း အချိန်များတွင် မေရီတို့ အိမ်သို့ စိုက်စိုက် ရောက်လာတတ်သည်။ ထို့နောက် နာရီပေါင်းများစွာ ထိုင်၍ စကား ပြောတတ်သည်။

သို့ရာတွင် မေရီကသာ စကားအများဆုံး ပြောသည်။ လင်ကွန်းကမူ မေရီ၏ စကားများကို ထိုင်၍ နားထောင်နေရသူသာ ဖြစ်သည်။

ထိုစဉ်က လင်ကွန်းနှင့် မေရီ၏ အခြေအနေကို မေရီအစ်မ မစွပ် အက်ဒွပ်က ‘လင်ကွန်းဟာ မေရီ ဆွဲဆောင်ရာကို လိုက်ပါနေရသလိုပဲ မေရီကို ငေးပြီး မော့ကြည့်နေတတ်တယ်’ ဟု ပြောပြသည်။

ဤသို့ဖြင့် မေရီသည် လင်ကွန်းအား သူမ၏ ကွန်ရက်အတွင်း သက်ဆင်းလာအောင် ချုပ်ကိုင်စ ပြုနိုင်ခဲ့လေသည်။ ထိုအချိန်ကာလ များတွင် မေရီသည် လင်ကွန်း၏ အရည်အချင်းများကို တဖြည်းဖြည်း နားလည်လာသည်။ အတိတ်ဇာတ်ကြောင်းများကိုလည်း သိရှိလာခဲ့သည်။

လင်ကွန်းသည် နိုင်ငံရေးနှင့် ဝေးလွန်းသူ မဟုတ်။ သူသည် ကင်တပ်ကီနယ်တွင် နေခဲ့စဉ်က နိုင်ငံရေးနယ်သို့ ဝင်ခဲ့ဖူးသည်။ ရွေးကောက်ပွဲများ၌လည်း တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင် လုပ်ကိုင်ခဲ့ဖူးသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံရေး လုပ်ငန်းများသည် လင်ကွန်းအတွက် အစိမ်းသက် သက် မဟုတ်။ ယခု ပြန်လုပ်ချင်လျှင် အချိန်မရွေး လုပ်နိုင်သူ ဖြစ်သည်။

လင်ကွန်း၏ နိုင်ငံရေး အလားအလာကို မေရီက အချိန်ရှိသရွေ့ အားပေးအားမြှောက် ပြုခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးနယ်တွင် ဝင်၍ တစ်ပွဲတစ်လမ်း စမ်းကြည့်ရန်လည်း တိုက်တွန်းခဲ့သည်။

လင်ကွန်း၏ နိုင်ငံရေးမှာ ဝှစ်ပါတီဘက်သားဖြစ်သည်။ (နောင်တွင် ရီပတ်ဗလီကင်ပါတီ ဖြစ်လာသည်။)

မေရီ၏ မာနကို ချိုးသွားသော စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ ဒီမိုကရက် တစ်ပါတီနှင့် လင်ကွန်းတို့၏ ဝှစ်ပါတီသည် သဲသဲမဲမဲ ပြိုင်နေကြသော ပါတီကြီးနှစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ စတီဖင်အား ကလဲ့စား ချေလိုသော မေရီသည် လင်ကွန်းကို ပို၍ တောက်ပြောင်လာအောင် အားပေးခြင်းဖြင့် သူမ၏ လုပ်ငန်းကို စတင်လေတော့သည်။

လင်ကွန်းသည် မေရီ၏ တွန်းအားပေးမှုကြောင့် နိုင်ငံရေး တရားပွဲ များ၌ ပါဝင် ဆင်နွှဲခဲ့ရသည်။ အဟောကောင်း အပြောကောင်း တစ်ဦး ဖြစ်သော လင်ကွန်းသည် စပရင်းဖီးလ်မြို့၌ ထင်ရှားကျော်ကြားလာလေ သည်။

‘ကျွန်တော်ဟာ အီလီနွိုင်းနယ်ကို ခြူးတစ်ပြားမှ မပါတဲ့ ဆင်းရဲသားဘဝနဲ့ ရောက်လာခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော့်မှာ မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းလည်း မရှိ၊ ကျောင်းပညာ အရည်အချင်းလည်း မရှိပါ။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းအနေနဲ့ဆိုရင် တစ်လကို ရှစ်ဒေါ်လာသာရတဲ့ လှေထိုးသား အလုပ်တောင် လုပ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဘောင်းဘီပခုံးသိုင်းကြိုးတောင် အခု ဝတ်ထားတဲ့ တစ်စုံပဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒါ ရာသီဥတုဒဏ်ကြောင့် သားရေက တွန့်တွန့်လာလိုက်တာ ဘောင်းဘီဖျားနဲ့ ခြေအိတ်ဖျားမှာ လက်တစ်ဝါး လောက် ပေါ်နေတာကိုသာ ကြည့်ကြပါတော့ခင်ဗျာ။ ကျွန်တော်ကလည်း တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ အရပ်က ရှည်လာပြန်၊ ဘောင်းဘီကြိုးကလည်း တဖြည်းဖြည်း တိုလာပြန်ဆိုတော့ ခြေသလုံးမှာ အညိုရစ်ကြီး ထင်နေ

တာ တွေ့ကြရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါကိုမှ ကျွန်တော်များမှာ ဟန်ကြီးပန်ကြီး နိုင်တယ်။ များကြီးမတ်ရာတွေလို အဝတ်အစားတွေ ပလွှားတတ်တယ်လို့ ပြောရင်လည်း မတတ်နိုင်ဘူးပေါ့ ခင်ဗျာ’

၁၈၄၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် စပရင်းဖီးလ်မြို့ လူထုတရားပွဲတစ်ခု၌ လင်ကွန်း ပြောကြားသော မိန့်ခွန်းမှ အကွက်တစ်ကွက်ဖြစ်သည်။ ဒီမို ကရက်တစ်ပါတီဝင်များက လင်ကွန်းတို့၏ ဝှစ်ပါတီသည် ဆင်းရဲသား လူထုနှင့် မနီးစပ်ဘဲ ပလွှား မော်ကြွားကာ အဝတ်အစား အနေအထိုင် ဝင့်ဝါသည်ဟူ၍ စွပ်စွဲ ဟောပြောခဲ့ကြရာ လင်ကွန်းက သူ၏ ကိုယ်ရေး ကိုယ်တာ ဘဝအတွေ့အကြုံကလေးများကို ဟာသနှော၍ ပြောကြား လျက် ချေပခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ လင်ကွန်း၏ စကားများမှာ လူထုနှင့် နီးစပ် သော အသုံးအနှုန်းများဖြင့် ရိုးရိုးသားသား ပြောကြားသွားခြင်း ဖြစ်၍ ပရိသတ်၏ ဩဘာပေးခြင်းကို အမြဲရရှိခဲ့သည်။ ထိုခေတ်က နိုင်ငံရေး တရားပွဲများမှာ သဘောတရားရေးရာများကို အကြီးအကျယ် ပြောလေ့ မရှိကြဘဲ လူထုအများကြိုက် ပြောတတ်ဆိုတတ်ဖို့က အဓိက ဖြစ်လေရာ လင်ကွန်း၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ဥပမာကလေးများမှာ ပရိသတ်၏ သည်းခြေကြိုက် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

မေရီသည် လင်ကွန်း၏ တရားပွဲတိုင်းသို့ လိုက်ပါ နားထောင်ရင်း တဖြည်းဖြည်း အားရကျေနပ်လာလေသည်။ လင်ကွန်း၏ ဘောင်းဘီ သိုင်းကြိုး မိန့်ခွန်းပြောကြားသောညတွင် မေရီသည် စင်မြင့်ပေါ်မှ ဆင်း လာသော လင်ကွန်းအား ကြိုဆိုပြီး မစွပ်အက်ဒွပ်တို့၏အိမ်သို့ အတူ လမ်းလျှောက်၍ ပြန်လာခဲ့သည်။

‘မစွတာလင်ကွန်းဟာ ကျွန်မ တွေ့ဖူးသမျှ မိတ်ဆွေတွေထဲမှာ စကား ပြော အကောင်းဆုံးပါပဲ။ သိပ်ချီးကျူးစရာ ကောင်းပါတယ်’ ဟု မေရီက လှိုက်လှဲစွာ ပြောကြားသည်။ လင်ကွန်းမှာ ခုနက စင်မြင့်ပေါ်မှာ

အာဝဇ္ဇန်းကောင်းကောင်းနှင့် ပရိသတ် ပွဲကျအောင် ပြောခဲ့သော လင်ကွန်းနှင့် တခြားစီ ဖြစ်နေလေပြီ။ သူသည် အာစေးထည့်ထားသလို ငြိမ်သက်လျက် စကားတစ်ခွန်းမှ မပြောဘဲ လိုက်ပါလာသည်။ မေရီကမူ စကားဖောင်နေအောင် ပြောဆို၍ ရှင်ပျလျက် ရှိနေသည်။

‘မစ္စတာလင်ကွန်း. . . ရှင်ဟာ တစ်နေ့မှာ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု ရဲ့ သမ္မတ ဖြစ်လာနိုင်တယ်။ ကျွန်မပြောတာ ပိုလွန်းတယ်ထင်သလား၊ စောင့်ကြည့်ပါလေ၊ ကျွန်မတော့ တကယ်ပဲ ယုံကြည်နေတယ်၊ ရှင်ဟာ သမ္မတ ဖြစ်လာရမယ်’

မေရီက လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ထပ်မံ ပြောဆိုသည်။ သူမ၏ မျက်လုံး ကလေးများသည် လရောင်အောက်ဝယ် တောက်ပြောင် ဝင်းလက်နေ သည်။

မစ္စစ်အက်ဒွပ် အိမ်ဝင်းတံခါးအနီး၌ လင်ကွန်းနှင့် မေရီသည် လူချင်းခွဲကာနီး မျက်နှာချင်း ဆိုင်လျက် ရပ်တန့်လိုက်သည်။ ရွန်းမြသော လရောင်အောက်၌ မေရီ၏ မျက်နှာကလေးသည် ဝင်းပစ္စာလှနေသည်။ မေရီအား စိုက်ကြည့်နေရာမှ လင်ကွန်းသည် ထိုမိန်းမပျို၏ အတွင်းစိတ် ကို ခံစားနားလည်မိလိုက်သည်။ သူသည် ဘာမှမပြောတော့ဘဲ မေရီ၏ ကိုယ်ကလေးကို သိမ်းကျုံးပွေ့ပိုက်ပြီး အတန်ကြာအောင် ယုယစွာ နမ်း ရှုပ်လိုက်လေသည်။

မေရီ၏ အတွေးထဲ၌ အိမ်ဖြူတော်ကြီးသည် ရစ်ဝဲပေါ်ပေါက်လာပြန် ချေပြီ။

‘ဓမ္မာသောက’ဇာတ်လမ်းအစ

မေရီတော့ဒ်သည် အေဘရာဟင်လင်ကွန်းအား မေတ္တာစစ်နှင့် ချစ်မချစ်ကို သူမကိုယ်တိုင် ခွဲခွဲခြားခြား မသိသေး။ အလားတူ လင်ကွန်းကလည်း မေရီအား တကယ်တမ်း ချစ်နေမိပြီလားဟူ၍ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား မဆုံးဖြတ်ရသေး။ သို့ရာတွင် သူတို့နှစ်ဦးသည် လရောင်ရွန်းမြသော ညတစ်ည၏ အနမ်းတစ်ချက် ပင့်သက်တစ်ရှိုက်ကာလကလေးကို အခြေပြု၍ လက်ထပ်ရန် နေ့ရက် သတ်မှတ်လိုက်ကြလေပြီ။

၁၈၄၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် လက်ထပ်ကြရန် ရွေးချယ်လိုက်ကြသည်။

လက်ထပ်ရန် နေ့ကောင်းရက်သာ ရွေးပြီးကာမှ မေရီနှင့် လင်ကွန်းသည် တစ်ယောက်အကြောင်း တစ်ယောက် စစ်စစ်ပေါက်ပေါက် လေ့လာဆန်းစစ်ကြရသည်။ ‘ချီကတည်းက ယဉ်သကို’ ဟူ၍ ဆိုစမှတ်ပြုရမည့် အိမ်ထောင်ရေး ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်ပင် ဖြစ်ချေတော့သည်။

ပြဿနာက မေရီဘက်မှ စတင်ခဲ့သည်။

မေရီသည် လင်ကွန်းအား စတီဖင် ဒေါက်ဂလပ်စ်နေရာတွင် လူစား ထိုးသည့်အနေဖြင့် တွဲခုတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ တွဲခဲ့ရာမှ လင်ကွန်း ၏ အရည်အချင်းများကို တစွန်းတစ သိရှိလာရသောအခါ သူမ၏ ‘အိပ်မက်ထဲက ဖူးစာရှင်လောင်း’ အဖြစ် လင်ကွန်းအား မဝံ့မရဲ နေရာပေး ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် လက်ထပ်ကြတော့မည်ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ပြီးသောအခါ လင်ကွန်းအပေါ်၌ အချစ်မဝင်သည့်အပြင် အပြစ်များချည်း မြင်လာ တော့သည်။ မြင်လာသော အပြစ်များကလည်း သည်းမခံ ခွင့်မလွှတ်နိုင် လောက်အောင် ကြီးလေးသော ကိစ္စများမဟုတ်။ သာမန်အားဖြင့်ဆိုလျှင် ရယ်စရာ အသေးအဖွဲကလေးများသာ ဖြစ်သည်။

ပထမဦးစွာ လင်ကွန်း၏ ဝတ်စားဆင်ယင် နေထိုင်ပုံများကို မေရီက ဘယ်လိုမှ ကြည့်မရဘဲ ရှိနေသည်။

မေရီသည် ဖခင်ကြီးကို သတိပြန်ရ၏။ သမီးမိန်းကလေးများသည် (စိတ်ပညာရှုထောင့်အရ) ဖခင်ဖြစ်သူအား မိမိတို့၏ ‘စံပြုပုဂ္ဂိုလ်’ အဖြစ် အတွင်းစိတ်က သတ်မှတ်ထားလေ့ရှိကြသည်။ ဖခင်များ၏ ဝတ်စား နေထိုင် သွားလာပုံနှင့် ရုပ်လက္ခဏာသည် သမီး မိန်းကလေးများ၏ အိမ်ထောင်ဖက် ရွေးချယ်မှုအပေါ် မသိမသာ လွှမ်းမိုးတတ်သည်။ ဖခင် ဖြစ်သူအား ‘ဟီးရိုး’ တစ်ဦးအဖြစ် ချစ်ခင် အားထားတတ်ကြသော သမီး မိန်းကလေးများသည် မိမိတို့၏ အိမ်ထောင်ဖက် ယောက်ျားများကိုလည်း ဖခင်နှင့်တူသော ‘ဟီးရိုးများ’ ဖြစ်စေချင်ကြသည်။

မေရီသည် မိထွေးနှင့် ရန်ဖြစ်၍ အိမ်မှ ဆင်းလာခဲ့သော်ငြားလည်း ဖခင်ကြီးကိုမူ အချစ်မပြယ်ဘဲ ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ဘဝကြင်ဖော်အဖြစ် ရွေးချယ်လိုက်သော လင်ကွန်းအား သူမ၏ ‘စံပြုပုဂ္ဂိုလ်’ ဖြစ်သော ဖခင်ကြီးနှင့် ယှဉ်၍ အကဲဖြတ်မိလေသည်။

ရွှေနားကွပ်ထားသော ကြိမ်လက်ကိုင်တုတ် ကိုင်ဆောင်လျက် အပြာရောင် အနားရှည် ကွတ်အင်္ကျီနှင့် ဖြူစင်သော သက္ကလတ်ဘောင်းဘီစကို ဘွတ်ဖိနပ်ထဲ၌ ပိပိရီရီ သွင်းဖိတ်ဆင်ကာ လက္ကင်တန်မြို့ လမ်းမပေါ်၌ ခုံထည်စွာ သွားလာတတ်သော မစ္စတာရောဘတ်တော့ဒ်၏ အသွင် သဏ္ဍာန်သည် မေရီ၏ မျက်စိထဲ၌ စွဲထင်လျက် ရှိသည်။

ကြင်ရာလောင်း လင်ကွန်းကို ကြည့်လိုက်ပါမူ . . .

ရာသီဥတု အနည်းငယ် ပူအိုက်လျှင် ကွတ်အင်္ကျီ လုံးဝ မဝတ်ဘဲ နေတတ်သည်။ ဝတ်ပြန်လျှင်လည်း အရောင်မရှိတော့အောင် ညစ်ထေးနေသော ကွတ်အင်္ကျီမျိုးကို ဘိုသီဘတ်သီ ဝတ်ထားတတ်သည်။ ရှေ့နေတစ်ဦးဖြစ်သော်လည်း ရှုပ်အင်္ကျီ၌ ကော်လာမတပ်ဘဲ ဝတ်ထားတတ်သေးသည်။ ဘောင်းဘီများမှာ များသောအားဖြင့် ခါးတွင်းကြိုးတစ်ချောင်းသာ ရှိတတ်၍ တစ်ခါတစ်ရံ ကြယ်သီးများ ပြုတ်ထွက်နေတတ်ရာ တွယ်အပ်နှင့် ဖြစ်သလို ချိတ်ထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရလေသည်။

ဤသို့ ပုံဆိုးပန်းဆိုး ဝတ်ဆင်ပုံကို မေရီက ဝေဖန် ရှုတ်ချ၍ ‘ပြုပြင်ရန်’ ကြိုးစားသည်။

‘မစ္စတာလင်ကွန်း ရှင်ဟာ လူကြီးလူကောင်းတစ်ယောက် မဟုတ်ဘူးလား၊ ဂုဏ်သရေရှိ လူကြီးလူကောင်းတစ်ယောက်လို မနေတတ်ဘူးလားဟင်၊ ဒီလို ဝတ်ပုံဆင်ပုံမျိုးဟာ အောက်တန်းစား တေလေဂျပိုးတွေနဲ့ တစ်ထေရာတည်း ဖြစ်နေပြီ’

ဤစကားမျိုးဖြင့် မေရီက လင်ကွန်းအား ‘ပြုပြင်ရန်’ ကြိုးစားသည်။ ‘ခမ္ဘာသောက’ ဇာတ်လမ်းသည် ဤမှာပင် စတင်လေတော့သည်။

‘မေရီတော့ဒ်’ တည်းဟူသော မိန်းမပျိုသည် မွေးဇာတိဖြစ်သော လက္ကဏ်တန်မြို့တွင် အထက်တန်းအကျဆုံးဟု ဆိုကြသော ပြင်သစ် စာသင်ကျောင်း၌ ပညာများ သင်ကြားဆည်းပူးခဲ့သော နာမည်ကျော် ပြင်သစ်နည်းပြဆရာမကြီးထံ လက်ထပ်သင်ခဲ့သဖြင့်လည်း အယဉ်ကျေး ဆုံးဟု ဆိုကြသော စုံတွဲ က၊နည်းမျိုးစုံကို ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်စွာ တတ်မြောက်ခဲ့၏။ သို့ရာတွင် ထိုမေရီတော့ဒ်သည် တစ်ပါးသူများအား မိမိလိုရာသို့ ပါလာအောင် သိမ်းသွင်းဆွဲဆောင်ခြင်းတည်းဟူသော ‘ကကြီး’ ကို စိုးစဉ်းမျှ တတ်သိလိမ္မာမှု မရှိခဲ့ချေ။

မေရီသည် ‘မျက်နှာမြင် ချစ်ခင်ပါစေ’ ဟူသော ဆုတောင်းနှင့် ပြည့်ခဲ့သော်လည်း ‘အသံကြား သနားကြင်နာပါစေ’ ဟူသော ဆုကိုကား မခံယူနိုင်ခဲ့။ ‘အသံကြားလျှင် နားခါးပါစေ’ ဟူ၍ ဆိုရမည်ကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့သည်။ သူမသည် လင်ကွန်းနှင့် တွေ့တိုင်းလိုလို စိတ်တိုင်းမကျသမျှကို တဆူဆူ တပူပူ လုပ်နေတော့သည်။ ယင်းသို့အားဖြင့် ချစ်ကြီးခိုင်အောင် နှောင်ဖွဲ့ရမည့်အစား တမျှင်းမျှင်းပြတ်အောင် ဖြတ်နေသကဲ့သို့ ရှိနေသည်။

□

မေရီ၏ ဧည့်ခန်းဆောင်ဝယ် လင်ကွန်းသည် တုတ်တုတ်မျှ မလှုပ်ဘဲ ငုတ်တုတ်ထိုင်ရင်း မေရီ၏ ‘ဆုံးမဩဝါဒ’ များကို ကြိတ်မှိတ်ခံခဲ့ရပေါင်း များလှပြီ။

အက်ဒွပ်မိသားစု၏ အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း ညနေဆည်းဆာ ချိန်ခါများ၌ သာယာကြည်နူးစွာ စုံတွဲလမ်းလျှောက်ရင်း စကားအကောင်း ပြောနေကြရာမှ လင်ကွန်းစီးလာသော ရှူးဖိနပ်ထိပ်ဖျား ပွန်းပဲ့နေသည်ကို လည်းကောင်း၊ ဖိနပ်အောက်ခြေ သားရေစ လန်ထွက်နေသည်ကိုလည်း

ကောင်း မေရီက မြင်သွားပြီးနောက် ထိုဖိနပ်ပြဿနာမှ စတင်တာ မဆုံး နိုင်သော သြဝါဒကထာများ ဖွင့်သည်ကိုလည်း ကြိုရပေါင်းများလှပြီ။

ဤရွှေ့ဤမျှ လျှာစောင်းထက်လှသော သတို့သမီးလောင်းအား စကား ပြောသော အလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးလျက် ရှိနေသည့် ရှေ့နေကြီး လင်ကွန်း သည် ခွန်းတုံ့မလှန်နိုင်ဘဲ ခေါင်းငုံ့၍သာ ခံနေရတော့သည်။

ထို့ကြောင့် နားပူရလွန်းသော ဒုက္ခမှ သက်သာလို သက်သာငြား ဟူ၍ လင်ကွန်းသည် မေရီတော့ဒ်ထံသို့ ‘အခစား’ မဝင်ဘဲ ရက်ပေါင်း အတန်ကြာ ခြေချုပ်နေတတ်သည်။ ယခင်က ရက်သတ္တတစ်ပတ်လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်မျှ မေရီထံမှောက် အရောက်သွားခဲ့ရာမှ တစ်ခါတစ်ရံ ဆယ်ရက်ခန့်ကြာအောင် မသွားဘဲ ရှောင်နေတတ်သည်။

ထိုအခါမျိုးတွင် မေရီက မနေတတ် မထိုင်တတ် ဖြစ်ရပြန်သည်။ လင်ကွန်း မလာ ရက်ကြာသွားလျှင် မေရီသည် သားပျောက်သော မိခင် ကဲ့သို့ ခံစားနေရသည်။ နီးတကျက်ကျက် ဝေးတသက်သက် ဆိုဘိသကဲ့ သို့ အနေဝေးပြန်တော့လည်း သတိတရရ ဖြစ်နေတတ်သည်။

မေရီက လင်ကွန်းအပေါ် ထားရှိသော စိတ်သဘာဝသည် နောင်တွင် လည်း တစ်လျှောက်လုံး ထိုအတိုင်းပင် ရှိနေသည်။ တွေ့နေပြန်တော့လည်း အပြစ်ချည်းမြင်၊ မတွေ့ရပြန်တော့လည်း ရင်ထဲက တမ်းတနေရသော အဖြစ်မျိုး။

စိတ်ခံစားမှုက လှုံ့ဆော်လာသောအခါ မေရီသည် လင်ကွန်းထံ လွမ်းစာခွေ ပို့လေတော့သည်။ ‘ကျွန်မကို မေ့နေပြီလား၊ ကျွန်မထက် အရေးကြီးတဲ့ တခြားကိစ္စတွေ ရှိနေလို့လား၊ ကျွန်မဆီ မလာနိုင်လောက် အောင် ရှင့်မှာ ဘာအမှုတွေ ပွေ့နေလို့လဲ’ စသည်ဖြင့် ဘုဆတ်ဆတ်

လေသံ မပေါက်တပေါက် အရေးအသားမျိုးဖြင့် ဖိတ်စာပို့တတ်ပြန်သည်။

မေရီ၏ သြဝါဒလေသံမကင်းသော ထိုဖိတ်စာမျိုးကပင် လင်ကွန်းအား ခြေလှမ်းတပြင်ပြင် ဖြစ်စေခဲ့သည်။ မေရီ၏ လွမ်းစာခွေသည် လင်ကွန်းအား ကြိမ်ဆော်၍ အခေါ်လွှတ်သကဲ့သို့ ရှိနေတော့သည်။

ဤသို့ဖြင့် လင်ကွန်းသည် ရှည်လျားသော ကျောပြင်ကြီးကို ကိုင်းညွတ်လျက် မေရီရှေ့မှောက်သို့ ရောက်သွားရပြန်သည်။ ဒူးနှစ်ဖက်ပေါ်လက်နှစ်ဖက် စုံတင်ကာ လက်ဖဝါး အစုံပေါ်သို့ မေးထောက်လျက် မေရီ၏ နှုတ်ခမ်းပါးကလေးများကို ရီဝေသော မျက်လုံးများဖြင့် ကြည့်နေမိပြန်သည်။

ဤတွင် မေရီ၏ နှုတ်ခမ်းပါးကလေးများမှ စက်သေနတ်ပစ်သကဲ့သို့ ‘အလွမ်းသယ်’ သော စကားသံများ ထွက်ပေါ်လာသည်။ မှန်သည်။ မေရီဘက်မှကြည့်လျှင် သူမထံသို့ လင်ကွန်း မလာဘဲ ရှောင်နေသည့်အတွက် ရင်ထဲ၌ ခံစားရသည်များကို ကရုဏာဒေါသောဖြင့် ဖွင့်ဟ ဆိုမြည်နေခြင်းဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် မေရီ၏ ‘အလွမ်းသယ်’ ပုံမျိုးသည် လင်ကွန်း၏ ရင်ထဲမှ နောင်တ အစိုင်အခဲကို ပို၍ ကြီးထွားအောင် ပျိုးထောင်ပေးသကဲ့သို့ ရှိနေသည်။ ‘မေရီထံမလာဘဲ အကြာကြီး နေခဲ့မိသည်မှာ မှားလေစွ’ ဟူသော နောင်တမျိုးကား မဟုတ်။ ‘အင်း သူခေါ်လို့ လာမိတာ မှားပြန်ပြီ’ ဟူသော နောင်တမျိုးပင် ဖြစ်ချေသတည်း။

ဘယ်မိန်းမထိုမှ နေထိုင်ကြည့်ရ

ဂြိုဟ်မကလေးတစ်ဦးသည် ဂါဝန်ဝတ်လျက် ဖိနပ်စီး၍ ဝင်လာသည်။
မေရီတော့ဒ်အဖို့ မာတီလ်ဒါအက်ဒွပ်ဟူသော မိန်းမပျိုသည် အမှန်
ပင် ဂြိုဟ်မကလေး ဖြစ်ခဲ့သည်။

မာတီလ်ဒါသည် မေရီ မှီခိုနေသော ခဲအို နီနီယံ အက်ဒွပ်၏ ညီမ
ဝမ်းကွဲ ဖြစ်သည်။ မာတီလ်ဒါက အရပ်မြင့်သွယ်သည်။ ကိုယ်နေကိုယ်
ဟန် ကြော့ရှင်းပြေပြစ်သည်။ အသားအရေ နုမွတ်ဖြူစင်သည်။
ရွှေရောင်ဆံပင်ကလေးများဖြင့် ပျောင်းနွဲ့လှပသည်။ ခြုံလိုက်လျှင် မေရီ
တော့ဒ်ထက် ဆွဲဆောင်မှု ပိုသည်။ သိသိသာသာ ထူးခြားသည်မှာ
မာတီလ်ဒါ၏ ပြုံးစစ မျက်နှာပေးကလေးပင် ဖြစ်သည်။

မေရီက မစ္စစ်အက်ဒွပ်ကို အကြောင်းပြု၍ ဤစံအိမ်၌ လာရောက်
နေထိုင်သကဲ့သို့ မာတီလ်ဒါကလည်း မစ္စတာအက်ဒွပ်ကို အကြောင်းပြု၍
လာရောက် နေထိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုခေတ် ထိုအခါက အရွယ်ရောက်
ပြီးသော မိန်းမပျိုများသည် တင့်တောင့်တင့်တယ် ရှိသော အကြီးအကဲ
ဆွေမျိုးများထံသို့ ကြိုသလို သွားရောက်နေထိုင်ကြရင်း သင့်တော်ရာ ဘဝ
ကြင်ဖော်ကို ရှာတတ်ကြသည်မှာ ဓလေ့ထုံးစံတစ်ခုကဲ့သို့ပင် ဖြစ်သည်။

မာတိလ်ဒါသည်လည်း ထိုသို့သော ရည်ရွယ်ချက်မျိုးဖြင့် အစ်ကို အက်ဒွပ်ထံသို့ ရောက်လာခြင်းဖြစ်ရာ အက်ဒွပ်စံအိမ်သို့ ဝင်ထွက်နေ ကြသော လူပျိုလူလွတ် လူကြီး လူကောင်းများအား ခွန်းတုံ့ချိုသာ ပျူငှာ စွာ ဆက်ဆံရမည်မှာ သူမ၏ ဓလေ့ထုံးတမ်း လုပ်ငန်းတစ်ခုပင် ဖြစ်တော့ သည်။

ထုံးစံအတိုင်း လင်ကွန်း အလည်ရောက်လာသော တစ်ညနေခင်း၌ မေရီ သည် မျက်နှာချင်းဆိုင် စကားပြောနေသော လင်ကွန်း၏ မျက်လုံးများ လမ်းကြောင်း ပြောင်းလဲနေသည်ကို သတိပြုမိသည်။

ခါတိုင်းဆိုလျှင် လင်ကွန်းသည် မေရီ၏ မျက်လုံးများကို ရင်မဆိုင်ဝံ့ ၍ လွဲဖယ်နေသော်လည်း မေရီ၏ နှုတ်ခမ်းကလေးများကိုလည်းကောင်း၊ လက်ချောင်းကလေးများကိုလည်းကောင်း၊ စားပွဲပုကလေး၏ အလယ်ရှိ ပန်းအိုးကလေးကိုလည်းကောင်း ငေးကြည့်နေလေ့ရှိသည်။

ယခုမူ လင်ကွန်းသည် မေရီ၏ ကျောဘက် တစ်နေရာသို့ တစ်ချက် တစ်ချက် လှမ်းကြည့်နေသည်။ ကြည့်ပုံမှာ စူးစမ်းဟန်၊ စိတ်ဝင်စားဟန် မျိုး ပေါ်လွင်နေသည်။

မေရီသည် ဆတ်ခနဲ ဖြစ်သွားသည်။ လင်ကွန်း မျက်စိသွားရာသို့ ဖျတ်ခနဲ လှည့်ကြည့်လိုက်သည်။ လားလား မချောကလေး မာတိလ်ဒါ သည် ခန်းဆီးနောက်ကွယ်ဆီမှ လူရေးပြ နေချေသကဲ့သို့။

မာတိလ်ဒါသည် အကြောင်းမရှိဘဲလျက် ခန်းဆီးအနီး ဖြတ်လျှောက် ၍လည်းကောင်း၊ ခေတ္တရပ်၍လည်းကောင်း မေရီတို့ စကားဝိုင်းကို ရစ်သီ ရစ်သီ လုပ်နေသည်။

မေရီက ရုတ်တရက် ဒေါသထွက်သွားသော်လည်း ကြိုးစားထိန်းချုပ်လျက် မာတီလ်ဒါအား လှမ်းခေါ်လိုက်သည်။ သူမအနေဖြင့် မာတီလ်ဒါအား ကိုယ်ချင်းစာစိတ်ကလေး ဝင်လာ၍လည်း ဖြစ်သည်။ မေရီ၏ အမြင်တွင် မာတီလ်ဒါသည် လှဂုဏ်ကလေး တစ်ခုမှလွဲ၍ ယောက်ျားများ တကယ်တမ်း ကျလောက်သော ‘အရည်အချင်းများ’ ပြည့်ရှာသူ မဟုတ်။ မာတီလ်ဒါသည် မေရီကဲ့သို့ ပြင်သစ်စကားကို ပါရီမြို့သူ လေသံမျိုးဖြင့် အထက်တန်းကျကျ မပြောတတ်။ ထို့ပြင် ကပွဲများ၌ ပွဲဝင်အောင် လှလှပပ ကတတ်ခြင်းလည်း မရှိ။ ရှင်းရှင်းဆိုလျှင် မာတီလ်ဒါသည် ‘ဂနိုင်းကျ’ လှသေးသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မေရီတို့ကဲ့သို့ လူရာဝင်အောင် သူ့မမှာ မနည်း အမိလိုက်နေရသည်။ ဤသည်ကား မာတီလ်ဒါအပေါ် မေရီ၏ အမြင်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍လည်း မေရီက သူမအား အထက်စီးမှ ဆက်ဆံသည်။ မာတီလ်ဒါအား မိမိက ကရုဏာထား၍ ပွဲထုတ်ပေးသည့်အနေဖြင့် ခေါ်ယူကာ လင်ကွန်းနှင့် မိတ်ဆက်ပေးလိုက်သည်။

သို့ရာတွင် မေရီ၏ တွက်ကိန်းမှာ လွဲပြီးရင်း လွဲနေတော့သည်။ မာတီလ်ဒါသည် မေရီ သတ်မှတ်သည့်အတိုင်း ပြင်သစ်စကား အပြောညံ့ပြီး ပွဲဝင်အောင် မကတတ်ရှာသော်လည်း သူမထံ၌ မေရီ နားမလည်နိုင်သော အရည်အသွေးများ ရှိနေသည်။ ထိုအရည်အသွေးများကို မေရီ သဘောလည်းမပေါက်၊ မိလည်း မမိနိုင်။

ယင်းသည်ကား အခြားမဟုတ်။ မာတီလ်ဒါသည် ယောက်ျားသနာများ ဘဝင်ချမ်းမြေ့အောင် နေတတ် ပြောတတ်ခြင်းပေတည်း။ ဤအတတ် ပညာသည် မေရီလို မိန်းမမျိုးအဖို့ သင်ယူ၍လည်း မရနိုင်။ သင်၍လည်း တတ်နိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်။

သို့ရာတွင် မေရီကမူ မာတီလ်ဒါအား သူမ၏ ရှုထောင့်မှ ကြည့်၍
သနားစရာ တောသူမကလေးအဖြစ်သာ အကဲဖြတ်ထားခဲ့သည်။

အမှောင်သည် အမှောင်ချည်းဆိုလျှင် မသိသာ။ အလင်းနှင့် ယှဉ်မှ
အမှောင်သည် ပို၍ မည်းလာတတ်၏။ အလားတူပင် ခါးသော အရသာသည်
အချိုနှင့် ယှဉ်တော့မှ ခါးမှန်း ပို၍ သိသာတတ်၏။

လင်ကွန်းသည် မေရီနှင့်အတူ မာတီလ်ဒါအား ယှဉ်၍ တွေ့ရဖန်
များလာသောအခါ အမှောင်နှင့်အလင်း ပို၍ ကွဲပြားလာ၏။ အခါနှင့်
အချို့ ပို၍ ခြားနားကြောင်း သိလာ၏။

မေရီထံသို့ လင်ကွန်း အလည်လာသောအခါ အချိန်တိုင်းလိုလို
မာတီလ်ဒါကလည်း အကြောင်းမရှိ အကြောင်းရှာ၍ ဧည့်ခန်းထဲသို့
ရောက်လာတတ်သည်။ စပါးရော ဖွဲရော ဝင်ရောက်တတ်သည်။ မာတီလ်
ဒါသည် ပင်ကို ပြုံးစေမှုရာတွင် စကားကို ပသာဒဖြစ်အောင် ပြောဆို
ကာ အလှတွင် အယဉ်ဆင့်လျက် ရှိသည်။ စကားဝိုင်း စိုပြည်အောင်
ဟာသကလေးများ ဖောက်၍လည်း ပြောတတ်ဆိုတတ်သေးသည်။

မာတီလ်ဒါက သွက်လေ၊ မေရီက မှုန်လေဖြစ်လာတော့သည်။ ပို၍
ဆိုးသည်မှာ ခါတိုင်း မှိုင်းတွေချ၍ ငိုငိုကြီး ထိုင်နေတတ်သော လင်ကွန်း
သည် မာတီလ်ဒါနှင့် စကားဝိုင်းဖွဲ့မိပြီဆိုလျှင် မေရီဘက်သို့ပင် မျက်နှာ
မလှည့်တော့ဘဲ မာတီလ်ဒါ၏ စကားများကိုသာ တမေ့တမော နားထောင်
နေတော့သည်။ ဤသို့ဖြစ်လေ မေရီမှာ အသည်းယားလေ ဖြစ်နေရသည်။

သူမကိုယ်တိုင် ပင့်ဖိတ်ပြီး မိတ်ဆက်ပေးမိသော မာတီလ်ဒါသူငယ်မ
သည် ယခုမှ တကယ့်ဂြိုဟ်မကလေး ဖြစ်နေချေပြီ။ ဤဂြိုဟ်မကလေးကို

အကြောင်းမဲ့ နှင်ပစ်ရန်ကလည်း ရုပ်ပျက်လွန်းရာ ရောက်တော့မည်။
မေရီသည် မထွေးနိုင် အအန်ခက်လျက် ချစ်ရတက်မီး၏ အရသာကို
မြည်းစမ်းစ ပြုလာရလေပြီ။

လက်ထပ်ရန် သတ်မှတ်ချိန်မှာ ခြောက်လခန့်သာ လိုတော့သည်။ သို့ရာ
တွင် မေရီသည် မပျော်နိုင်ရှာဘဲ ဒိန်းတလိန်းနတ် ဖမ်းစားခြင်း ခံနေရ
သည်။

လင်ကွန်းကလည်း မူအပြောင်းကြီးပြောင်းနေသည်။ မေရီ၏ မြည်
တွန်တောက်တီးသော စကားသံများကိုကား သူသည် အရေထူထူနှင့်
သည်းခံ နားထောင်မြဲ နားထောင်နေသည်။ ပြီးလျှင် မာတီလ်ဒါနှင့် ပြီး
ကာရယ်ကာ စကားလက်ဆုံကျနေတတ်သည်။ အတိအလင်း ထုတ်ဖော်
ပြောခြင်း မပြုသော်လည်း မေရီအား စိတ်ဝင်စားမှု လျော့နေပြီဟူ၍
ဆိုလိုဟန် ရှိသည်။

မာတီလ်ဒါနှင့် ပတ်သက်၍ တစ်နေ့နေ့တော့ အပြတ် ရှင်းရတော့
မည်ဟု မေရီက မောင်းတင်ထားသည်။ သူမသည် လင်ကွန်းအား
လက်လွတ် မခံနိုင်တော့မှန်း ယခုမှ ခံစားသိရှိလာပြီဖြစ်သည်။

စာရင်းရှင်းပွဲမှာ မကြာမီ ပေါ်ပေါက်လာတော့သည်။

တစ်ညတွင် မြို့မျက်နှာဖုံး မိသားစုတစ်စု၏ အိမ်၌ ညစာစားပွဲနှင့်
ကပွဲကျင်းပရာ မေရီနှင့် လင်ကွန်း အတူသွားရောက်ကြသည်။ မာတီလ်
ဒါကလည်း အက်ဒွပ်မိသားစုနှင့်အတူ ကပွဲသို့ ရောက်လာသည်။

လင်ကွန်းသည် ကပွဲတွင် မေရီနှင့်အတူ တွဲမကဘဲ အခြားသူများနှင့်
တွဲကရန် ထားရစ်ပြီး ခန်းမထောင့် တစ်နေရာရှိ စားပွဲတစ်လုံး၌ မာတီလ်
ဒါနှင့် စကားသွားပြောနေသည်။ မေရီသည် အခြား ဧည့်သည် အမျိုးသား

နှစ်ဦးနှင့် တွဲကပြီးသည်အထိ လင်ကွန်းအား စောင့်နေသေးသည်။ သို့ရာတွင် ကိုယ်တော်ချောက လှည့်ပင် မကြည့်။ မာတီလ်ဒါနှင့် စကားရေယဉ်ကြော၌ နစ်မျောလျက်သာ ရှိနေသည်။

မေရီသည် ကကြိုးတစ်ပိဒ်ဆုံးသည်နှင့် ဧည့်သည်များအကြားမှ ခပ်သုတ်သုတ် လျှောက်လာသည်။ သူမ၏ ဂါဝန်ရှည်ကြီးမှ ပိုးဇာအနားများသည် ကပွဲကြမ်းပြင်၌ လျှောက်တိုက်၍ ပါလာသည်။ လင်ကွန်းနှင့် မာတီလ်ဒါ၏ အနီး၌ မေရီက ခြေစုံရပ်လိုက်ပြီး လင်ကွန်း၏ လက်မောင်းကို ဆွဲထူလိုက်သည်။ ‘ကျွန်မ ပြန်မယ်၊ ရှင်နေခဲ့မလား၊ လိုက်ပို့မလား’ မေရီ၏ အသံမှာ တုန်လျက် ရှိသည်။ မျက်နှာမှာ နီမြန်းလျက်ရှိသည်။

မာတီလ်ဒါက မေရီ၏ မျက်နှာကို ရှက်ရွံ့စွာ ငေးကြည့်နေသည်။ လင်ကွန်းသည် ကပျာကသီ ထရပ်၍ မေရီ၏ လက်ကို ချိတ်ဆွဲကာ ကတိုက်ကရိုက် ထွက်သွားသည်။ အနီးအနား စကားဝိုင်းများမှ ဧည့်သည်များအနက် မေရီနှင့် လင်ကွန်း စုံတွဲကို သတိပြုမိလိုက်သူများက တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ကြည့်ပြီးကြကာ အဓိပ္ပာယ်ပါပါ ပခုံးတွန့်လိုက်ကြသည်။

လင်ကွန်းသည် စကားတစ်ခွန်းမှ မပြောဘဲ ရှေ့မှ ခပ်သုတ်သုတ် လျှောက်သွားသည်။ မေရီက ဂါဝန်ရှည်ကြီးကို လက်ကလေး နှစ်ဖက်ဖြင့် ထိန်းမလျက် သွက်သွက်လျှောက်ရင်း လိုက်ပါလာသည်။

‘နေစမ်းပါဦး မစ္စတာလင်ကွန်းရဲ့၊ ရှင်က ဒီ မာတီလ်ဒါဆိုတဲ့ ကောင်မကို ဒီလောက်အရောဝင်နေတာ၊ ဒီကောင်မကို ရှင် စိတ်ဝင်စားနေသလားဟင်၊ ရှင် ဘာသဘောနဲ့ ဒီအချိုးမျိုး ချိုးနေတာလဲ’

မေရီက နေအိမ်အနီးသို့ အရောက်တွင် လင်ကွန်း၏ ပခုံးကို ဆွဲလှည့်ကာ ဒေါသတကြီး မေးမြန်းသည်။ လင်ကွန်းက မေရီအား တစ်ခွန်းမှ ပြန်မဖြေဘဲ ကြည့်ရုံသာ ကြည့်နေသည်။

‘ဒီမှာရှင့်၊ ရှင့်ကို မေးနေတယ်၊ ပြောစမ်းပါဦး၊ ဒီကောင်မကို ရှင် စိတ်ဝင်စားနေသလား၊ ရှင့်သဘောထားကို ရှင်းရှင်းပြောစမ်းပါ’

မေရီက လင်ကွန်း၏ လက်မောင်းများကို ကိုင်လှုပ်လျက် မေးပြန်သည်။ လင်ကွန်းက ဆိတ်ဆိတ်ငြိမ်နေသည်။ ဝန်လည်း ဝန်မခံ၊ ငြင်းလည်း မငြင်း၊ မေရီ၏ ရင်ထဲ၌ ဘလောင်ဆူလာတော့သည်။ လင်ကွန်း၏ ရင်ဘတ်ကြီးကို သူမ၏ လက်သီးဆုပ်ဖြင့် ထုရိုက်မိတော့သည်။ မျက်ရည်ပေါက်ကြီးများလည်း ကျဆင်းလာသည်။

‘ရှင်. . . ရှင် ဒီကောင်မကို နောက်နောင် ဘယ်တော့မှ အရောမဝင်ရဘူး၊ ကြည့်လည်း မကြည့်ရဘူး အိုလေ. . . မာတီလ်ဒါတင်မကဘူး၊ တခြား ဘယ်မိန်းမကိုမှ စေ့စေ့မကြည့်ရဘူး။ မှတ်ထား. . . မှတ်ထား’

မေရီသည် မျက်ရည်များ ယိုစီးလျက် ရှိုက်ငင်နေသည့်ကြားမှ တစ်ချက်လွတ် အမိန့်ကို ထုတ်ဆင့်လိုက်သည်။ ထို့နောက် ချာခနဲ လှည့်ကာ အိမ်ဝင်းထဲသို့ ဝင်ပြေးသွားတော့သည်။

လင်ကွန်းသည် မေရီ၏ လက်သီးကလေးများဖြင့် ရိုက်ပုတ်သွားသော ရင်ဘတ်ကို လက်ဖြင့် အသာဖိရင်း ညင်သာစွာ ခေါင်းယမ်းခါမိလေသည်။

မေးမြန်လိုက်သော ဖြစ်တမ်းတော်

‘သူငယ်ချင်း ကျုပ်တော့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီဗျာ၊ မေရီကို အဆက်ဖြတ် လိုက်တော့မယ်၊ ဟောဒီမှာ စာရေးထားတယ် ဖတ်ကြည့်ပါဦး’

လင်ကွန်းက အလွန် စိတ်မချမ်းမြေ့စွာဖြင့် သူရေးထားသော စာကို အတူနေ သူငယ်ချင်းချစ် ဂျီရှာစပိဒ်အား ထုတ်ပြ၍ တိုင်ပင်သည်။ လင်ကွန်းသည် ရှေ့နေ အလုပ်တွင် အောင်မြင်နေပြီ ဖြစ်သော်လည်း ကျေးဇူးရှင် သူငယ်ချင်း စပိဒ်အား သံယောဇဉ်ဖြစ်နေ၍ မခွဲဘဲ အတူ နေထိုင်ဆဲ ရှိသည်။

စပိဒ်က လင်ကွန်း၏ စာကို ယူဖတ်ကြည့်သည်။ စာထဲတွင် အချက် သုံးချက် အဓိကပါသည်။ ပထမအချက်အဖြစ် မိမိသည် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကြောင့် စိတ်ရှုပ်ထွေးပြီး အိမ်ထောင်ရေး အတွက် မစဉ်းစားနိုင်ဘဲရှိကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ဒုတိယအချက်မှာ မေရီ၏ တင်းကျပ်လှသော ချုပ်ချယ်အနိုင်ကျင့်မှုများကို တာရှည် မခံနိုင် တော့ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ တတိယအချက်မှာ အကြောင်းကြောင်း ကို ပိုင်းခြားဝေဖန်ပြီးနောက် မိမိသည် မေရီအား လက်မထပ်ချင်တော့ ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

‘တယ်လည်း ပြင်းထန်လှပါကလား သူငယ်ချင်း၊ စဉ်းစဉ်းစားစား လည်း လုပ်ပါဦးဗျာ’ ဂျီရှာစပိဒ်က စာရွက်ကိုခေါက်၍ လင်ကွန်းအား ပြောလိုက်သည်။

လင်ကွန်းက နှုတ်ခမ်းကို တင်းတင်းစေ့၍ ယတိပြတ် ဆုံးဖြတ်ပြီးဟန် ဖြင့် ပြောသည်။

‘စဉ်းစားပြီးပြီ သူငယ်ချင်း ဘယ်လို နည်းနဲ့မှ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊ ဒီစာကို မေရီဆီ ခင်ဗျား သွားပေးပေးပါဗျာ’

‘ဟာ မဟုတ်တာဗျာ၊ သိပ်မလောစမ်းပါနဲ့၊ ထပ်ပြီး စဉ်းစားပါဦး’

‘ဒီမယ်သူငယ်ချင်း၊ ခင်ဗျား မပေးပေးဘူးဆိုရင် တခြား မိတ်ဆွေ တစ်ယောက်ကို အပေးခိုင်းတော့မယ်၊ ကျုပ်စိတ်ထဲမှာ အပြတ် ဆုံးဖြတ် ပြီးပြီ’

လင်ကွန်းက ခံစားချက်အပြည့်ဖြင့် ပြောလိုက်သည်။ ဂျီရှာစပိဒ် သည် လင်ကွန်းထံ စာရွက်ကို ပြန်ပေးဘဲ အတန်ကြာအောင် နှစ်ကိုယ်ချင်း ဆွေးနွေးဖျောင်းဖျရသည်။

‘ပြဿနာရှိရင် အဖြေရှိပါတယ် သူငယ်ချင်းရယ်၊ လူချင်းတွေ့တဲ့ အခါ မကျေနပ်တာတွေကို ရင်ဖွင့်ပြီး ရှင်းရှင်းပြော၊ သူပြင်နိုင်ရင်လည်း ပြင်၊ မပြင်နိုင်ရင်လည်း မတတ်နိုင်ဘူးပေါ့၊ နှုတ်နဲ့ ပြောကြဆိုကြတာက အချေအတင် ရှိပါတယ်။ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ရင်ထဲ မျှသိပ်ထား တာတွေ အကုန်ဖွင့်ချနိုင်တာပေါ့ မဟုတ်ဘူးလား’

‘မဟုတ်ဘူး သူငယ်ချင်း၊ စကားနဲ့ ရှင်းကြမယ်ဆိုရင် မေရီကို ကျုပ် ဘယ်လိုမှ မရှင်းနိုင်ဘူးဗျာ၊ ကျုပ်က ဘာတစ်ခွန်းမှ မပြောရသေးခင် သူကချည်း အကုန်ရင်ဖွင့်သွားတာ။ ကျုပ်ဆိုတဲ့ အကောင်ဟာ အပြစ် ဟူသမျှအားလုံး ကန်ထရိုက်ဆွဲယူထားတဲ့ မာရ်နတ်မင်းကြီးလို ဖြစ်သွား တော့တာပဲ’

‘ကဲပါလေ. . . ထပ်ပြီး ကြိုးစားကြည့်ပါဦး၊ သိပ်လည်း စိတ်ပျက် မနေပါနဲ့၊ ခင်ဗျားဟာ ရှေ့နေတစ်ယောက်လည်းဖြစ်၊ နိုင်ငံရေးလည်း လုပ်ခဲ့ဖူးတာပဲ။ မိန်းမတစ်ယောက်ကို ဘာကြောင့် လက်မြှောက် အရှုံး ပေးရမှာလဲ၊ ကဲ ဒီစာကိုတော့ ဘယ်လိုမှ ပေးလို့မဖြစ်ဘူး၊ နှုတ်တစ်ရာ စာတစ်လုံးဆို မဟုတ်လား၊ ပါးစပ်နဲ့ ဘယ်လောက် ပြောပြော ပြဿနာ မရှိဘူး၊ ဒါမျိုးဆိုတာ စာနဲ့ ပေနဲ့ မလုပ်ကောင်းဘူးဗျ’

ဂျိုရှာစပိဒ်က ပြောပြောဆိုဆို စာကို ဆုတ်ဖြုတ်ပြီး အနီးရှိ မီးဖိုထဲ သို့ ပစ်ချလိုက်သည်။

မပေးဖြစ်တော့သော ‘ဖြတ်စာ’ သည် ဂျိုရှာစပိဒ်၏ လက်ချက်ဖြင့် ပြာ ဖြစ်သွားတော့သည်။

လင်ကွန်းသည် လွန်ခဲ့သော လေးနှစ်က အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို ပြန်ပြောင်း သတိရမိသည်။ ထိုစဉ်ကလည်း လင်ကွန်းသည် အမျိုးသမီး တစ်ဦးအား အလားတူ ဖြတ်စာ ရေးပို့ခဲ့ဖူးသည်။ ထိုစဉ်ကမူ ဂျိုရှာစပိဒ် ကဲ့သို့ မိတ်ဆွေကောင်း မရှိသဖြင့် သူ၏ ဖြတ်စာသည် ကာယကံရှင် မိန်းကလေးထံ ရောက်ရှိသွားသည်။ တကယ်လည်း သူတို့နှစ်ဦး ပြတ်သွား ကြသည်။

ထိုမိန်းကလေးကား လင်ကွန်း၏ ဘဝ၌ မေတ္တာမှတ်တိုင်တစ်ခုဖြစ် သော ‘မေရီအိုဝင်း’ ဖြစ်သည်။

မေရီအိုဝင်းသည် ရုပ်ရည်လှပသည်။ ခေတ်မီစွာ ပြင်ဆင်နေထိုင် တတ်သည်။ ဥစ္စာလည်းပေါ့ ပညာလည်းတတ်သည်။ သူမသည် ထိုစဉ်က လင်ကွန်း နေထိုင်သော နယူးဆေးလမ်မြို့သို့ အလည်ရောက်လာရင်း လင်ကွန်းနှင့် ဆုံစည်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

မေရီအိုဝင်းသည် လင်ကွန်းနှင့် အလွန်ခင်မင် ရင်းနှီးသော မစ္စစ်အေဘဲလ်ဆိုသူ အမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦး၏ ညီမတော်သည်။ မစ္စစ်အေဘဲလ်ထံသို့ အလည်လာရင်း လင်ကွန်းနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသွားကြသည်။ မေရီအိုဝင်း၏ အလှအပနှင့် ချစ်စဖွယ် အမူအရာများကြောင့် လင်ကွန်းသည် သူမအား ချစ်နေမိပြီဟု သူ့ကိုယ်သူ ထင်မှတ်မိသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ချစ်သူများကဲ့သို့ နေထိုင်ဆက်သွယ်ခဲ့ကြသည်။

သို့ရာတွင် မစ္စစ်အေဘဲလ်က မနိုင်ရင်ကန် ရင်းနှီးသူချင်းဖြစ်၍ လင်ကွန်းနှင့် မေရီအိုဝင်း လက်ထပ်ရေးအတွက် စီစဉ်ရန် ဖွင့်ပြောလာသောအခါ လင်ကွန်းသည် တွန့်ဆုတ် သွားတော့သည်။ အဘယ်ကြောင့် မေရီအိုဝင်းအား လက်ထပ်ချင်သနည်းဟူ၍ မိမိကိုယ်ကို အဖြေထုတ်ကြည့်၍လည်းမရ။ လက်ထပ်ရမည်ကို ကြောက်နေခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

လင်ကွန်းသည် မေရီအိုဝင်း၏ အပြစ် အနာအဆာများကို စဉ်းစားသည်။ သူမသည် လင်ကွန်းထက် အသက် တစ်နှစ်ကြီး၏။ အရပ်မှာ ပုညက်ညက်ကလေးဖြစ်နေ၏။ မိမိ၏ ခြောက်ပေလေးလက်မရှိသော အရပ်နှင့်ဆိုလျှင် ရှေ့သွားနောက်လိုက် ညီမည်မဟုတ်။ ဤသို့လျှင် မရေရာသော အကြောင်းပြချက်များဖြင့် ဆင်ခြေပေးကြည့်သော်လည်း မေရီအိုဝင်းအား လက်ထပ်နိုင်လောက်အောင် ခိုင်လုံသော အခြေခံ အချက်အလက်များကို မတွေ့ရှိခဲ့။

သို့ရာတွင် လင်ကွန်းသည် မေရီအိုဝင်းနှင့် လက်ထပ်ဖြစ်အောင် ကြံဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ မေရီအိုဝင်းကိုယ်တိုင် ကျေနပ်စွာ လက်ခံမည့် ဖြတ်စာတစ်စောင်ကို ရေးပို့ခဲ့သည်။

မေရီအိုဝင်းထံသို့ လင်ကွန်း ရေးခဲ့သော ဖြတ်စာထဲ၌ အိမ်ထောင်ပြုရမည်ကို စိုးရွံ့ကြောင့်ကြနေသော သူ၏ မူလ စိတ်ရင်းကို ဖော်ပြခဲ့သည်။

‘မေရီကို မဆင်းရဲသင့်ဘဲ ဆင်းရဲသွားမှာ ကျွန်တော် မကြည့်ရက်လို့ ပါ။ မေရီအနေနဲ့ ဆင်းရဲခြင်းဒဏ်ကို ဘယ်လောက် သည်းခံနိုင်မလဲလို့ ပြန်စဉ်းစားစေချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ ယူရင် ဒီဒုက္ခတွေကို ကြုံရမှာ မလွဲပါဘူး။ ကျွန်တော်ဟာ ကိုယ်ယူမယ့် မိန်းမတစ်ယောက်ကို တတ်နိုင် သမျှ ပျော်ရွှင်အောင် ကျေနပ် နှစ်သိမ့်အောင် အစွမ်းကုန် ကြိုးစားပေး ချင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို ကြိုးစားသော်လည်း အရာမရောက်တဲ့အခါ ပိုပြီး စိတ်မချမ်းသာဖြစ်ကြရမှာက ပိုဆိုးပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ မေရီကို ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နေထိုင်တာကိုပဲ မြင်လိုပါတယ်။ ကျွန်တော် ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခကို မေရီကို ဝေမျှ မခံစေချင်ပါ’

ဤဖြတ်စာအားဖြင့် လင်ကွန်းနှင့် မေရီအိုဝင်း၏ ချစ်ဇာတ်လမ်းသည် နိဗ္ဗိတံခွဲသည်။ သူတို့နှစ်ဦးသည် မိတ်ဆွေရင်းချာများ အဖြစ်သာလျှင် ဆက်လက် ဆက်သွယ်နေနိုင်ခဲ့ကြသည်။

မေရီအိုဝင်းပြီးတော့ ယခုတစ်ဖန် မေရီတော့ဒ်နှင့် ကြုံရပြန်ချေပြီ။

လင်ကွန်းသည် မေရီတော့ဒ်အား အဆက်ဖြတ်လိုက်ခြင်းမှာ အိမ် ထောင်ပြုရမည်ကို ကြောက်၍မဟုတ်။ မေရီတော့ဒ်တည်းဟူသော မိန်းမ ကို ကြောက်၍သာလျှင် ဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်တွင် လင်ကွန်း၏ လုပ်ငန်းအခြေအနေသည် ဆိုးဆိုးရွားရွား မဟုတ်တော့။ သူသည် ရှေ့နေကြီး ဂျွန်းစတူးဝပ်နှင့် မလုပ်တော့ဘဲ လုပ်ငန်းခွဲထောင်ကာ ကိုယ်တိုင် ခေါင်းဆောင်ရှေ့နေအဖြစ် လုပ်ကိုင် နေပြီဖြစ်သည်။ ဝီလျံ ဟင်ဒန်ဆိုသူကိုပင် မိမိ၏ တွဲဖက် ရှေ့နေအဖြစ် ငှားရမ်းထားနိုင်ပြီဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်ရာ လင်ကွန်းသည် စီးပွားရေး အခြေအနေကြောင့် လက်ထပ်ရန် တွန့်ဆုတ်နေခြင်း မဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။ သူ၏ အတွင်းစိတ်ထဲ၌ မေရီတော့ဒ်နှင့် ပတ်သက်၍ ရှုပ်ထွေးနောက်ကျိနေခြင်းကြောင့်သာ ဦးနှောက် ထွေပြားနေခြင်းဖြစ်လိမ့်မည်။

လင်ကွန်း၏ ရင်ထဲ၌ ခံစားချက်နှစ်ခု အားပြိုင်နေဟန်ရှိသည်။

ထိုမိန်းမကို ချစ်လည်းချစ်သည်။ ကြောက်လည်း ကြောက်သည်။ ထိုမိန်းမကို ဆက်၍ ချစ်နေမိလျှင် မိမိအဖို့ ကံဆိုးမိုးမှောင်ကျတော့မည် ဟူ၍လည်း မသိစိတ်က စိုးထိတ်လျက်ရှိသည်။

ဂျီရှာစပိဒ်က လင်ကွန်း ခံစားနေရပုံများကို ကြင်နာစွာ တီးခေါက်စုံစမ်းပြီးနောက် သူငယ်ချင်းဖြစ်သူအား မေရီတော့ဒ်နှင့် လူချင်းသွားတွေ့ပြီး စကားဖြင့်သာ ပြတ်ပြတ်သားသား ပြောဆိုရန် ထပ်မံ တိုက်တွန်းသည်။

‘ယောက်ျားပီသစမ်းပါ သူငယ်ချင်း၊ ခင်ဗျားအနေနဲ့ မေရီကို ဘာကြောင့် လက်မထပ်နိုင်တဲ့ အကြောင်းကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောပြ။ ခင်ဗျားရင်ထဲ ရှိတာတွေ ပွင့်ပြောပြီးရင် အချိန်ဆွဲမနေနဲ့ ထပြန်လာခဲ့တော့...’

ဂျီရှာစပိဒ်၏ အားတက်သရော တိုက်တွန်းစကားကြောင့် လင်ကွန်းမှာ အားရှိသွားသည်။ စပိဒ်ပြောသလို မြန်မြန်စာရင်းရှင်းလိုက်တာကောင်းသည်ဟူ၍ သဘောပေါက်သွားပြီး ချက်ချင်းပင် ထိုင်ရာမှ ထ၍ အပေါ်အကျီ ကောက်စွပ်ကာ အကျီကြယ်သီးကို လမ်းလျှောက်ရင်း တပ်လျက် ကတိုက်ကရိုက် ထွက်သွားသည်။

ဂျီရှာစပိဒ်၏ ရဲဆေးတင်ပေးမှုကြောင့် မောင်းတင်၍ လာခဲ့သော

လင်ကွန်းသည် မေရီတော့ဒ်၏ ရှေ့မှောက်သို့ ရောက်သည်နှင့် အားငယ် သလို ဖြစ်သွားရပြန်သည်။

‘ဘယ်လိုလဲ မစ္စတာလင်ကွန်း၊ ဘယ်အလုပ်တွေ ဘယ်လောက် ရှုပ် နေလို့ ပျောက်ချက်သားကောင်းနေတာလဲ၊ ရှင့်မှာ မေရီတော့ဒ်ဆိုတဲ့ ချစ်မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ရှိသေးတယ်ဆိုတာလည်း သတိမှ ရသေးရဲ့ လား’

မေရီက ထုံးစံအတိုင်း မျက်နှာမူနှုန်းဖြင့် ဆီးကြိုသည်။ လင်ကွန်းက ကုလားထိုင်၌ ခြေပစ်လက်ပစ် ထိုင်ချလိုက်ပြီး မျက်နှာကို တတ်နိုင်သမျှ တည်ငြိမ်စေလျက် စတင် ပြောဆိုသည်။

‘ဒီမှာ. . . မေရီ၊ မပြောမပြီး မတီးမမြည်ဆိုသလို ပြောရတော့မယ်၊ ပြောရမှာလည်း စိတ်ထဲ တကယ်မကောင်းပါဘူး၊ တခြားတော့ မဟုတ်ဘူး မေရီ၊ ခင်ဗျားကို ကျုပ် မချစ်နိုင်တော့ဘူး၊ လက်မထပ်ပါရစေနဲ့တော့’

လင်ကွန်း၏ စကားသံသည် မေရီဦးခေါင်းကို တင်းပုတ်နှင့် ရိုက် နှက်လိုက်သကဲ့သို့ လှုပ်ယမ်းသွားစေသည်။ သူမ၏ မျက်နှာသည် ဖွေးခနဲ ဖြူရော်သွားပြီး ချက်ချင်းပင် တစ်ကိုယ်လုံး တုန်လာသည်။ အတန်ကြာ မျက်လုံးအကြောင်သားနှင့် ဘာမှ မပြောနိုင်ဘဲ ရှိရာမှ ရုတ်တရက် ပေါက် ကွဲသွားပြီး ချုံးပွဲချ၍ ငိုရှာတော့သည်။

မေရီ၏ ပါးစပ်မှ ဗလုံးဗထွေး အသံများလည်း ထွက်ပေါ်လာသည်။ လူလိမ်ကြီး၊ လူညာကြီး၊ ရှင်. . . ရှင် သူများကို လိမ်ညာတတ်တဲ့ လူဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်လည်း လိမ်ညာနေမယ့် လူမျိုးပဲ၊ ရှင်ဟာ ကျွန်မဘဝကို ဖျက်ဆီးဖို့ လူ့လောကကို ရောက်လာတဲ့ နတ်ဆိုးပဲ။

သူငယ်ချင်း ဂျီရှာစပိဒ်၏ သညာပေးချက်အရဆိုလျှင် ဤအချိန်၌ လင်ကွန်းသည် ထပြန်သွားရမည်ဖြစ်သည်။ သူပြောချင်သမျှ လိုရင်းကို ပြောပြီးပြီ။ မေရီကလည်း သူ့အား တောင်းပန်ခြင်းမပြု။ ဤမျှ စိတ် သောက ကြုံနေရသည့်တိုင် ကြမ်းကြုတ်သော စကားများဖြင့် တုံ့ပြန်နေ သေးသည်။ ဤအချိန် ထပြန်သွားလျှင် အခွင့်ကောင်းပင်ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် လင်ကွန်းက မပြန်နိုင်။ မေရီ၏ ဖြစ်အင်ကို ဝိုင်တွေကာ ကြည့်ရှုလျက် ရင်ထဲ လှိုက်လှိုက်တက်လာသည်။ သူ့ကိုယ်သူ သတိပြုမိ ချိန်တွင် သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း မျက်ရည်များ ယိုစီးကျနေသည်ကို သိလိုက် ရသည်။

လင်ကွန်းသည် နောက်ထပ်တစ်ဖန် သူ့ကိုယ်သူ သတိပြုမိချိန်တွင် မေရီသည် သူ၏ ရင်ခွင်ထဲသို့ ရောက်နေပြီး သူမ၏ လှုပ်ရှားနေသော နှုတ်ခမ်းကလေးများကို ငြိမ်သက်သွားအောင် သူ၏ နှုတ်ခမ်းများဖြင့် ဖိကပ်ထားသည်ကို သိလိုက်ရသည်။ မေရီသည် လင်ကွန်း၏ ရင်ခွင်ထဲ ၌ မောပန်းစွာ ငြိမ်သက်လျက်ရှိသည်။ သူမသည် တိုက်ပွဲတစ်ပွဲကို အောင်မြင်စွာ နှံ့လိုက်ရပြီးဖြစ်သည်။ ဤတိုက်ပွဲ၌ သူမသာလျှင် အောင် မြင်ခဲ့ပြန်ပြီ မဟုတ်ပါလား။

□

လင်ကွန်း ပြန်လာချိန်ကို လည်တဆန့်ဆန့်နှင့် မျှော်နေသော သူငယ်ချင်း စပိဒ်သည် ည ၁၁ နာရီကျော်သည်အထိ မအိပ်ဘဲ ထိုင်စောင့်နေသည်။ ဤမျှကြာနေသည်ကို ထောက်၍ ကိုယ့်လူတော့ ကျဆုံးပြီဟူ၍ စပိဒ်က တွက်ထားပြီး ဖြစ်သည်။

လင်ကွန်း၏ လေးကန်သော ခြေသံများကို လှေကားမှ ကြားရချိန် တွင် ဂျီရှာစပိဒ်က တံခါးဖွင့်ပေးပြီး ‘ဘယ့်နှယ့်လဲ သူငယ်ချင်း’ ဟု မေး လိုက်သည်။ လင်ကွန်းက ခုတင်ပေါ်တွင် ခြေပစ်လက်ပစ် ထိုင်ချလိုက် ပြီး ဖြစ်ကြောင်းကုန်စင် ပြောပြသည်။ စပိဒ်က အသေးစိတ် နားထောင် နေပြီးနောက် မှတ်ချက်ချလိုက်သည်။

‘ကောင်းတာပေါ့ဗျာ၊ ပထမ စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းထားတာကို ဖျက်သိမ်းပြီး၊ ဒုတိယအကြိမ် စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းရေး လုပ်ခဲ့တယ်လို့ပဲ

ဆိုရတော့မှာပေါ့၊ အင်း. . . ခင်ဗျားတော့ နောက်ဆုတ်လို့ မရတော့ဘူး
ဗျို့. . .’

စပိဒ်၏ မှတ်ချက်ကို လင်ကွန်းက ခေါင်းငိုက်စိုက်ချလျက် ဖြေကြား
လိုက်သည်။

‘ဒါပေါ့ သူငယ်ချင်းရယ်၊ ခုမှတော့ မထူးတော့ပါဘူး၊ ဖြစ်သမျှ
အကြောင်း အကောင်းချည်းလို့သာ မှတ်ရတော့မှာပ’

ထိုက်ဖွေးသမားပြီး၏ ထို့ပြင်ချစ်

မေရီသည် ပိုးဖဲစများကို ကိုယ်တွင်ကပ်ကြည့်ကာ အဆင်အသွေး ရွေး၍ မပြီးနိုင်အောင်ရှိသည်။ မင်္ဂလာ အခမ်းအနားအတွက် ပြင်ဆင်မှုများ စနေပြီ ဖြစ်သည်။ အက်ဒွပ်အိမ်ကြီးကို ဆေးအသစ်သုတ်ပြီး ခန်းမများကို အလှပြင်ဆင် နေကြသည်။ အိမ်အသုံးအဆောင် စားပွဲကုလားထိုင် ဗီရို များကိုလည်း အစေခံများက အရောင်တင်ဆီများဖြင့် ပွတ်တိုက်လျက် ရှိကြသည်။

မင်္ဂလာဝတ်စုံများ လှလှပပဖြစ်ဖို့သာ စိတ်ဝင်စားနေသော မေရီ သည် သတို့သားလောင်း လင်ကွန်းတစ်ယောက် ဘယ်လို ဖြစ်နေသည်ကို စိတ်မဝင်စား၊ ဂရုလည်းမစိုက်။ လင်ကွန်းသည် မိမိလက်မှ ပြေးမလွတ် တော့ပြီဟူ၍ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် စိတ်ချထားပြီးဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်၌ လင်ကွန်းသည် စိတ်ထောင်း၍ ကိုယ်ကြေဆိုသလို ဖြစ်နေရှာသည်။ သူ့ရင်ထဲတွင် ခံစားနေရသမျှကို ထုတ်ဖော်၍လည်း မပြောနိုင်။ ပြောလည်း မပြောအပ်။ ထို့ကြောင့် ကျိတ်မှိတ်မျိုသိပ်၍ နေနေ ရသည်။ လက်ထပ်ရန် ရက်နီးလာသည်နှင့်အမျှ သူသည် ကြိုးစင်နှင့်

နီးလာသော အကျဉ်းသားကဲ့သို့ ခံစားနေမိတော့သည်။ လင်ကွန်းသည် ကိုယ်အလေးချိန်သည် သိသိသာသာ ကျဆင်းသွားသည်။ အသားအရေ များ ညှိုးခြောက် နွမ်းနယ်လာသည်။ သူသည် အချိန်ရှိသရွေ့ တမိုင်မိုင် တတွေတွေ ဖြစ်နေသည်။

ထိုအချိန်တွင် လင်ကွန်းသည် ပြည်နယ်ဥပဒေပြု အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဖြစ်နေပြီဖြစ်သော်လည်း ဥပဒေရေးရာ အစည်းအဝေးများသို့ပင် တက် ရောက်ခြင်း မပြုနိုင်။ ရှေ့နေအလုပ်ကိုလည်း လက်ထောက်ရှေ့နေ ဝီလျံ ဟင်ဒန်နှင့်သာ လွှဲထားနေရသည်။

လင်ကွန်းသည် ဂျိုရှာစပိုင်၏ ဆိုင်အပေါ်ထပ် အခန်းကလေး ထဲတွင် နာရီပေါင်းများစွာ တစ်ကိုယ်တည်းထိုင်၍ ငိုတတ်သည်။ တစ်ခါ တစ်ရံ နံနက်လင်းအားကြီး သုံးနာရီလောက်တွင် အိပ်ရာကထ၍ အောက် ထပ်ရှိ မီးဖိုဘေး၌ ငုတ်တုတ်ထိုင်ကာ မီးတောက်များကို ငေးကြည့်နေ တတ်သည်။

လင်ကွန်း၏ ရင်ထဲ၌လည်း မီးတောက်၍ နေပေလိမ့်မည်။

ထိုချိန်ခါမျိုး၌ လင်ကွန်းသည် သူ၏ ကျိတ်ဆွေးကြီး ဆွေးခဲ့ရသော လျှို့ဝှက်ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်ကို သတိရကောင်း ရနေလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

ထိုဇာတ်လမ်းကား လင်ကွန်း၏ အသည်းနှလုံးထဲ၌ တစ်သက်တာ ဝှက်ကွယ် မျှိုသိပ်ထားရမည့် ကြေကွဲဖွယ်ဖြစ်ရပ်တစ်ခုပင် ဖြစ်တော့ သည်။

နယူးဆေလမ်မြို့ကလေးမှာ လင်ကွန်းနေခဲ့စဉ်က ဖြစ်သည်။
အချိန်မှာ ၁၈၃၄ ခုနှစ်ခန့်. . . ။

လင်ကွန်းသည် စာတိုက်ဗိုလ်အလုပ် လုပ်နေရသည်။ စာတိုက်ဗိုလ် ဟူ၍ ခုံခုံညားညား နာမည်တပ်ထားသည်မှာ ထို့မြို့ကလေး၏ စာတိုက်တွင် သူတစ်ဦးတည်းသာရှိ၍ သူသာလျှင် ဗိုလ်ဖြစ်သောကြောင့် ပင်။ စင်စစ်အားဖြင့် စာတိုက်ဗိုလ်လည်းသူ၊ စာပို့လုလင်လည်း သူပင် ဖြစ်တော့သည်။

မြို့ကလေးထဲသို့ တစ်ပတ်နှစ်ကြိမ် စာလှည့်ပို့ရာတွင် ‘ဂျိမ်းစ် ရတ္တလက်’ ၏ ထမင်းဆိုင်အနီးသို့ ရောက်လျှင် လင်ကွန်း၏ ရင်ခုန်သံ မြန်လာတတ်သည်။ ဆိုင်ရှေ့၌ ‘သူကလေး’ စောင့်နေတော့မည်ကို အလို လို သိနေသည်။ ထို့ကြောင့် ရင်ခုန်သံမြန်မြန် ခြေလှမ်းသွက်သွက်ဖြင့် လျှောက်သွားတတ်သည်။

ထမင်းဆိုင်ရှေ့ ရောက်လျှင် သူကလေးက ညှိုးငယ်သော မျက်နှာ ကလေးဖြင့် လင်ကွန်းအား လှမ်းကြည့်ရင်း မျှော်လင့်ချက် ကျန်သေးသော မျက်လုံး ကလေးများဖြင့် မေးခွန်းထုတ်သည်။ သူကလေး၏ နှုတ်မှ စကား တစ်ခွန်းမှ မထွက်သော်လည်း လင်ကွန်းက သိသည်။ ချစ်သူထံမှစာကို မျှော်နေတတ်သော မိန်းကလေးများ၏ မျက်နှာကလေးများကို စာပို့ လုလင်များက နားအလည်ဆုံး ဖြစ်သည် မဟုတ်လား။

လင်ကွန်းမှာ အကြိမ်တိုင်းပင် သူကလေးအား ဝမ်းနည်းပန်းနည်း ခေါင်းခါယမ်းပြခဲ့ရသည်။ သူကလေး မျှော်နေသောစာသည် လပေါင်း များစွာ ကြာသည်အထိ မပေါ်လာပါချေ။

စာပို့သမားသည် ချစ်သူထံမှ စာမျှော်နေသူ မိန်းကလေးအား သံယောဇဉ် ငြိတွယ်မိလာသည်။ ကရုဏာစိတ်ကို အခြေပြု၍ မေတ္တာ ရောင်ပြန် ဟပ်မိခြင်းဟုပင် ဆိုရတော့မည်။

သူကလေးမှာ ‘အန်းရတ္တလက်’ ဟု ခေါ်သော မိန်းမပျိုကလေး ဖြစ်သည်။ ထမင်းဆိုင်ရှင် ဂျိမ်းစ်ရတ္တလက်၏ သမီးဖြစ်သည်။ မျက်လုံး ပြာပြာ၊ ဆံပင်ညိုညို ကလေးနှင့် ပျောင်းနွဲ့လှပသော ထိုမိန်းကလေးခမျာ အသက် ၁၉ နှစ်သာ ရှိသေးသည်။ မြို့ကြီးသား ကိုလူညာတစ်ဦးနှင့် ရူးရူးမိုက်မိုက် ချစ်ကြီးသွယ်မိခဲ့ရာမှ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့် ရည်းစားပူ မိနေခြင်း ဖြစ်သည်။

မြို့ကြီးသားမှာ နယူးယောက်မြို့မှ ဂျွန်မက္ကနီးလ်ဆိုသူဖြစ်ပြီး နယူးဆေးလမ်မြို့သို့ လင်ကွန်းမရောက်ခင်က ထိုမြို့ကလေးတွင် ကုန်ဆိုင် တစ်ဆိုင် ဖွင့်သွားသည်။ ယင်းသို့ ဆိုင်လာဖွင့်နေရင်း အန်းရတ္တလက်၏ မေတ္တာပန်းကို ဆွတ်လှမ်းနိုင်ခဲ့သည်။ မကြာမီ မက္ကနီးလ်က သူသည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းမှ ပညာတစ်ဝက်နှင့် ထွက်ခဲ့ရသည်ဖြစ်၍ နှစ်နှစ်ခန့် ပညာ ဆက်သင်ဦးမည်ဟုဆိုကာ ထွက်ခွာသွားသည်။

မက္ကနီးလ်သည် ‘အန်း’ ထံသို့ သုံးလခန့်နေမှ စာတစ်စောင် ရေးလိုက် သည်။ မိမိဖျားနာနေ၍ စာမရေးနိုင်ခဲ့ပါဟု ဆိုသည်။ နောက်တစ်ဖန် သုံးလခန့်ကြာမှ စာတစ်စောင် လာပြန်သည်။ နောက်တွင်ကား အန်းထံသို့ စာတစ်စောင်မှ မလာတော့။ တစ်ရွာသားကို ယုံမိ၍ အချစ်ကြီး ချစ်မိ သော တောသူမကလေး အန်းရတ္တလက်မှာ ‘နက်ဖြန် သို့မဟုတ် ဘယ်သောအခါ မရေရာသော ချစ်သူထံမှ စာသဝဏ်ကိုသာ မျှော်မောနေ ရလေတော့သည်။

လင်ကွန်းသည် အန်း၏ အဖြစ်ကို မကြည့်ရက်တော့သဖြင့် တစ်နေ့ တွင် ထိုမိန်းကလေးအား ကြင်နာစွာ အားပေးစကား ပြောမိသည်။ ဂျွန် မက္ကနီးလ်အား မိမိကိုယ်တိုင် တွေ့အောင် သွားရှာပေးပါရစေဟု လင်ကွန်း က အန်းအား ပြောဆိုသည်။ အန်းသည် လင်ကွန်း၏ နက်နဲသော စေတနာ ကို အသိအမှတ် မပြုဘဲ မနေနိုင်တော့ပေ။ ကြင်နာသော မျက်လုံးများ ပိုင်ရှင် ဤလူရွယ်သည် မိမိအား အဘယ်ကြောင့် စိတ်ချမ်းသာစေချင်

သနည်းဟူ၍ တွေးရင်း အသည်းနှလုံးထဲ၌ နွေးထွေးသောခံစားမှု ပေါ်ပေါက်လာသည်။

အန်းက ဂွန်မက္ကနီးလ်ကို ရှာပေးဖို့ မလိုတော့ကြောင်း၊ ဂျင်းစိမ်းနှင့် မိဿလင် သူကြင်မှ ကိုယ်ကြင်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း လင်ကွန်းအား ပြောကြားလိုက်သည်။ နောက်အတန်ကြာသော် ဂွန်မက္ကနီးလ်သည် လူလိမ်တစ်ဦးဖြစ်ကြောင်း သားကြီးမယားကြီး ရှိသော်လည်း မိန်းမပျိုများကို အိုင်တွေ့ ခြေဆေး တတ်သူဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် မြို့ကြီးသားကို လူညာ၏ သတင်းဇာတ်ထုတ်များကို အတိအကျ ကြားသိလာရသည်။ သို့ရာတွင် အန်းသည် ပူဆွေးသောက မဖြစ်မိတော့ပေ။ သူကလေးအဖို့ ကြင်နာမည့်သူကို တွေ့ထားပြီ မဟုတ်လား။

လင်ကွန်းသည် ရှိတ်စပီးယား၏ ရိုမီယိုနှင့် ဂျူးလိယက်ပြဇာတ် စာအုပ်ကလေးကို ကျေညက်အောင် ဖတ်ပြီးသော်လည်း ထပ်ခါတလဲလဲ ဖတ်နေမိပြန်သည်။

အချစ်၏ အရသာကို ခံစားနေရပြီဖြစ်သော ယောက်ျားပျိုများသည် အချစ်ဝတ္ထု ပုံပြင်များကို သာမန်ထက် ပိုလွန်သော ခံစားချက်ဖြင့် ဖတ်လေ့ရှိကြသည်။ အသက် ၂၅ နှစ်ကျော်ရုံမျှ ရှိသေးသော လင်ကွန်းသည်လည်း အန်းရတ္တလက်၏ မျက်နှာကလေးကို တရေးရေး မြင်ယောင် မိနေရာမှ ရှိတ်စပီးယား၏ ဂျူးလိယက်အလှဘွဲ့ စာပိုဒ်ကလေးများသည် ပို၍ အသက်ဝင်လျက် ရှိနေတော့သည်။

လင်ကွန်းနှင့် အန်းသည် မိတ်ဆွေလည်းမက ချစ်သူလည်း မကျသေးသော ဆက်ဆံရေးမျိုးဖြင့် ဆက်ဆံနေကြပြီ ဖြစ်သည်။ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် တစ်နေ့မမြင်ရ မနေနိုင်သောအဆင့်သို့ကား ရောက်နေကြလေပြီ။

အန်းသည် ဇာဆိုးပန်းထိုး ပညာသင်ပြီးနောက် နေ့စဉ် ဇာပန်းအလုပ် ဌာနသို့ အလုပ်သွားလုပ်ရာ လင်ကွန်းက အမြဲလိုက်ပို့ရသည်။ ညနေတွင်လည်း သွား၍ ကြိုကာ အိမ်ပြန်ပို့ပေးရသည်။

နေ့ရက်များ တရွေ့ရွေ့ ကုန်လွန်လာသည်နှင့်အမျှ သူတို့နှစ်ဦး၏ သံယောဇဉ်သည် ပို၍ ခိုင်မြဲစွာ ငြိတွယ်လာကြသည်။

နွေရာသီ ညနေချမ်းအချိန်များတွင် လင်ကွန်းနှင့် အန်းသည် မြို့ထိပ် မြစ်ကမ်းနဖူး၌ လူးလာခေါက်ပြန် လမ်းလျှောက်ကြရင် ချစ်တင်းစကား ဆိုကြသည်အထိ ခရီးရောက်ခဲ့ကြသည်။ သာယာသော ငှက်ကလေးတို့၏ တေးသံကို နားဆင်ရင်း ရှုခင်းသာ၌ နစ်မောကာ ချစ်သူ၏ လက်ကလေးကို ဆုပ်ကိုင်ထားရသော အရသာကို လင်ကွန်းခမျာ တစ်သက်တာ စွဲငြိနေတော့သည်။

ထိုကာလများသည် လင်ကွန်း၏ဘဝ၌ အပျော်ဆုံး စိတ်အချမ်းသာဆုံး အချိန်ပိုင်းများပင် ဖြစ်သည်။

လင်ကွန်းသည် အန်းအား ချစ်လွန်းသောစိတ်၏ စေ့ဆော်ချက်ကြောင့် ကြီးပွားရာ ကြီးပွားကြောင်း နည်းလမ်းများကို ကြံဆခဲ့သည်။ 'စာတိုက်ဗိုလ်' အလုပ်ဖြင့် တစ်သက်တာ တိုးတက်စရာ မမြင်သဖြင့် ကုန်စုံဆိုင်ကလေးတစ်ဆိုင် ဖွင့်ကာ စီးပွားရေးလုပ်သည်။ သို့ရာတွင် ဆိုင်ကလေးမှာ တာရှည်မခံဘဲ ပြုတ်ခဲ့ရသည်။ ထိုအချိန်တွင် လင်ကွန်းသည် ထိုခေတ်က ဂုဏ်သရေရှိ ခေတ်အစားဆုံး အလုပ်ဖြစ်သော ရှေ့နေဖြစ်ရန် စတင်ကြိုးစားနေပြီ ဖြစ်သည်။ ဥပဒေ စာအုပ်အဟောင်း အမြင်းများကို ရသမျှ စုဆောင်းကာ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး လေ့လာကျက်မှတ်သည်။ အချို့စာပိုဒ်များကို အာဂုံဆောင်နိုင်သည်အထိ အရ ကျက်မှတ်သည်။

လင်ကွန်း၏ တစ်သက်တာတွင် စိတ်အချမ်းသာဆုံး အချိန်ကလေးသည် မကြာမီ သက်တမ်းကုန်ဆုံးရတော့သည်။

ချစ်သူ အန်း၏ဖခင် ဂျိမ်းစ်ရတ္တလက်၏ ထမင်းဆိုင်သည် တဖြည်းဖြည်း အရှုံးပေါ်လာ၍ ဆိုင်ပြုတ်သွားသည်။ အန်းမှာ ဇာထိုးပန်းထိုး အလုပ်ကလေးနှင့် မိသားစု တစ်ဝမ်းတစ်ခါးအတွက် မလောက်ငတော့သဖြင့် စားနိုင်သောက်နိုင်သော လယ်သမား အိမ်တစ်အိမ်၌ ထမင်းချက် အစေခံအဖြစ် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ခဲ့ရသည်။

လင်ကွန်းမှာလည်း သူနှင့် မိတ်ဆွေတစ်ယောက် အစုစပ် တည်ထောင်သော ကုန်စုံဆိုင်ကလေး ပြုတ်သွားပြီဖြစ်၍ အလုပ် ရှာနေချိန်ဖြစ်ရာ ချစ်သူ အန်းကလေး အစေခံလုပ်နေသော လယ်သမားထံ၌ပင် လယ်ကူလီအလုပ်ကို ဝင်လုပ်တော့သည်။ လယ်ကူလီအလုပ်မှာ လယ်ထဲ အလုပ်အားချိန်၌ အိမ်မှုကိစ္စ ဝိုင်းကူရသည်ဖြစ်၍ လင်ကွန်းအဖို့ ချစ်သူနှင့်ပို၍ နီးနီးကပ်ကပ် အလုပ်လုပ်ခွင့် ရခဲ့သည်။ မီးဖိုချောင်တွင် အန်းက ပန်းကန်ဆေးလျှင် လင်ကွန်းက ပန်းကန်များကို အဝတ်ဖြင့် သုတ်ပေးခြင်းဖြင့် တက်ညီလက်ညီ ပျော်ရွှင်စွာ လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။

(လင်ကွန်း သမ္မတကြီး ဖြစ်လာပြီးနောက် ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်များကို ပြန်ပြောရာတွင် ‘အိမ်ဖြူတော်မှာ နေရတဲ့ဘဝထက် ဟိုတုန်းက ဖိနပ်တောင် မစီးနိုင်တဲ့ လယ်ကူလီဘဝက ပိုပြီး ပျော်စရာကောင်းပါရဲ့ဗျာ’ ဟု တသသပြန် ပြောခဲ့ဖူးသည်။ ချစ်သူအန်းရတ္တလက်နှင့် ပတ်သက်၍ ကား ထုတ်ဖော်မပြောဘဲ အသက်ထက်ဆုံး လျှို့ဝှက်သွားခဲ့သည်။)

ဤမျှ ပျော်စရာ ကြည်နူးစရာကောင်းလှသော ဘဝကလေးသည် မကြာမီ ပြိုကွဲပျက်စီးရန် ကြမ္မာဖန်လာလေပြီ။

၁၈၃၅- ခုနှစ်ထဲတွင် အန်းသည် ဖျားနာလာသည်။ အစာမဝင်ဘဲ တစ်နေ့ တခြား အားနည်းဆုတ်ယုတ်လာခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် မိသားစု

ဝမ်းရေးအတွက် အစေခံအလုပ်ကိုမူ ကျိတ်မှိတ်ပြီး ဆက်လက် လုပ်နေရှာသည်။ အစေခံအဖြစ် အလုပ်လုပ်၍ ရသောငွေကလေးမှ မိသားစုစားသုံးပြီး ပိုသမျှကို ကျစ်ကျစ်ပါအောင် စုဆောင်းကာ ချစ်သူနှင့် ဘဝသစ်ထူထောင်ရေးကို စိတ်ကူးယဉ်နေခဲ့သော ထိုမိန်းကလေးသည် စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်မပါသည့် အခြေအနေသို့ ရောက်လာတော့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဗုန်းဗုန်းလဲ၍ အိပ်ရာမှ မထနိုင်တော့ချေ။ ဆရာဝန်နှင့် ပြုကြည့်သောအခါ တိုက်ဖျက်ရောဂါဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ထိုခေတ်က တိုက်ဖျက်ရောဂါသည် ယနေ့ခေတ် ကင်ဆာရောဂါကဲ့သို့ ကုထုံးအတိအကျ မဖော်ထုတ်နိုင်သေးသော ရောဂါဆိုး ဖြစ်ခဲ့သည်။

အန်းသည် ရက်သတ္တအနည်းငယ်ကြာအောင် ဝေဒနာကို ပြင်းထန်စွာ ခံစားခဲ့ရရှာသည်။ သူမ၏ နောက်ဆုံးနေ့တွင် လင်ကွန်းကိုသာ တမ်းတ ညည်းညူနေရှာသဖြင့် မိဘများက လင်ကွန်းကိုခေါ်ပေးပြီး တွေ့ဆုံပေးခဲ့ရသည်။

လင်ကွန်းသည် အသက်ကုန်အံ့ဆဲဆဲ ချစ်သူ၏ အိပ်ရာဘေး၌ ထိုင်ရင်း ချစ်သူ၏မျက်နှာကို တစ်စိမ့်စိမ့်ကြည့်ကာ မျက်ရည်ပေါက်ကြီးများ ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ အန်းမှာ စကားမပြောနိုင်ရှာပြီ။ လင်ကွန်း၏ မျက်နှာကို မျက်ရည်လွှမ်းသော ရီဝေသော မျက်လုံးများဖြင့်သာ ကြည့်နေရှာသည်။ ပျော်စရာ အတိတ်၏ အရိပ်များကို သူကလေး သတိရကောင်းရနေပေလိမ့်မည်။ လင်ကွန်း၏ ရင်ထဲ၌ ပြင်းထန်နာကျင်သော ဝေဒနာ တစ်ရပ် စွဲကပ်ခဲ့ရသည်။ ထိုဝေဒနာသည် သေရာပါလေတော့မည်။

အန်းသည် နောက်တစ်နေ့၌ အသက်ကုန်သွားသည်။ လင်ကွန်း၏ ဘဝ ဟင်းလင်ပြင်ကြီးဖြစ်၍ ကျန်ခဲ့ချေပြီ။

လင်ကွန်းသည် မစားနိုင် မအိပ်နိုင် တမိုင်မိုင်တတွေတွေ ဖြစ်လာသည်။ သူ့ကိုယ်သူ သတ်သေမည်စိုး၍ သူ့ထံမှ အိပ်ဆောင်စားကိုပင်

မိတ်ဆွေများက တိတ်တိတ် သိမ်းထားကြရသည်။ အန်းနှင့်အတူ လမ်း
လျှောက်ခဲ့သော မြစ်ကမ်း နဖူးသို့ သွားတိုင်းလည်း ရေထဲ ဆင်းသေမည်
စိုး၍ လိုက်ကြည့်ကာ စောင့်ရှောက် ခဲ့ကြရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ မြစ်ကမ်း
နား၌ အန်း၏ နာမည်ကိုတစာစာ တမ်းတ အော်မြည်လျက် အရူးပမာ
ပြေးလွှားနေသော လင်ကွန်းအား ရွာသူရွာသားများက တွေ့လိုက်ကြ
ရသည်။

သူသည် ရွာနှင့် ငါးမိုင်ခန့်ဝေးသော သင်္ချိုင်းမှ အန်း၏ အုတ်ဂူ
ကလေးသို့ နေ့စဉ်ခြေကျင်လျှောက်၍ သွားရောက်ကာ အုတ်ဂူဘေး၌
တမေ့တမောထိုင်၍ ငေးချင်ရာငေး တွေးချင်ရာတွေးနေတတ်သည်။
မိုးရာသီအချိန်တွင် မိုးသက်လေပြင်းများ တိုက်ခတ်လာသောအခါ
လင်ကွန်းသည် ချစ်သူ၏ ဂူကလေးကို မိုးပေါက်များ ထိမှန်ရိုက်ခတ်
သည်ကို ကာကွယ်သကဲ့သို့ အုတ်ဂူအပေါ်၌ လက်ယှက်၍ ဖက်တွယ်ကာ
သည်းထန်စွာ ငိုကြွေးနေတတ်သည်။

ဤမျှပြင်းထန်လှသော စိတ်ဝေဒနာကို နှစ်နှစ်နီးပါးမျှ ခံစားနေရစဉ်
အတွင်း လင်ကွန်းသည် သူ့ဘဝပန်းတိုင်ဖြစ်သော ရှေ့နေဖြစ်လာရန်
လေ့လာ ကျက်မှတ်မှုများကိုကား မလျော့ခဲ့ချေ။ အန်းအတွက် ခံစားရချက်
များ အနည်းငယ် သက်သာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဥပဒေစာအုပ်များဆီသို့
ဇောသွင်း၍ ဆတက်ထမ်းပိုး ကြိုးစားလေ့လာခဲ့သည်။ (ထိုအချိန်ပိုင်း
လောက်တွင် မေရီအိုဝင်းနှင့် ဆုံတွေ့ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မေရီအိုဝင်းနှင့်
ဇာတ်လမ်းကို မပေးဖြစ်လိုက်သော ဖြတ်စာတစ်စောင် အခန်း၌ ဖော်ပြခဲ့ပြီး
ဖြစ်သည်။ ။စာရေးသူ)

ဤသို့အားဖြင့် နှစ်နှစ်ခန့်အကြာ ၁၈၇၇ ခုနှစ်တွင် လင်ကွန်းသည်
နယူးဆေလမ်မြို့ကလေးကို နှုတ်ဆက်လျက် ရှေ့နေအလုပ်အတွက်
လမ်းပွင့်နိုင်သည်ဟု သတင်းကြားရသော စပရင်းဖီးလ်မြို့သို့ ဦးတည်မိ
တော့သည်။

လင်ကွန်း၏ အသည်းနှလုံးကား နယူးဆေလမ်၌ ကျန်ရစ်ခဲ့ပြီဖြစ်
သည်။ သူ့အတွက် ဆွေးတမြည့်မြည့် ဖြစ်နေရမည့် နယ်မြေကို စွန့်ခွာလျက်
ဘဝသစ် ထူထောင်ရန် ကြိုးစားရတော့မည်။

ရိုစုမဲ့စု ဥပဒေစာအုပ်များကို သိမ်းဆည်းကာ မြင်းတစ်ကောင်ကို
ငှား၍ ခရီးနှင်လာခဲ့သော အေဗရာဟမ်လင်ကွန်းသည် စပရင်းဖီးလ်မြို့၌
ဘဝသစ်ကို တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့သည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။

ယင်းဘဝသစ်တွင် မေရီတော့ဒ်ဟူသော မိန်းမတစ်ယောက်သည်
လည်း ထွေးရောယှက်တင် ပါဝင်လာခဲ့သည်။

ယခုတော့မူ ထိုမိန်းမကို မိမိ၏ဘဝထဲမှ ဖယ်ရှားပစ်၍ မရနိုင်
တော့ပြီ ဖြစ်သည်။၀

အဆွေးသမားကြီးအတွက် ဇာတ်လမ်းနိဂုံးချုပ်ပြီးမှ ဇာတ်လမ်းတစ်ခု
နိဒါန်းပြန်စရချေဦးမည်။

ချစ်ထာဝစဉ်နှင့်ငဲ့ပြည်သို့

၁၈၄၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်။

အက်ဒွပ်၏ အိမ်ကြီးတွင် မေရီတော့ဒ်နှင့် အေဗရာဟမ်လင်ကွန်း လက်ထပ်မင်္ဂလာပွဲအတွက် လှုပ်လှုပ်ရွရွ ပြင်ဆင်လျက်ရှိကြသည်။

နှစ်ဆန်းတစ်ရက်နေ့ ဖြစ်၍လည်း စပရင်းဖီးလ် တစ်မြို့လုံးမှာ နံနက် အရုဏ်ဦးမှစ၍ ပျော်ရွှင်လန်းဆန်းစွာ လှုပ်ရှားသွားလာ နေကြသည်။ သာယာသော ခေါင်းလောင်းသံများ အကြားဝယ် လမ်းများပေါ်၌ သွားလာနေကြသော မြင်းရထားများမှ မြင်းဟိသံများနှင့် ဆွဲလည်းသံများက ဂီတသံစုံမြည်ကြွေးနေဘိသကဲ့သို့ ရှိသည်။

အက်ဒွပ်အိမ်ကြီးမှာ တစ်မြို့လုံးတွင် ပျော်ရွှင်စရာ အကောင်းဆုံး နေရာတစ်ခု ဖြစ်နေသည်။ ညစာအတွက် ချက်ပြုတ်ပြင်ဆင်နေကြသူများ မှာ မောရပန်းရမုန်း မသိ၊ သီချင်း တကြော်ကြော်ဖြင့် ပျော်နေကြသည်။ မင်္ဂလာခန်းမအတွက် ပြင်ဆင်ထားသော နေရာတွင် မင်္ဂလာစကား ပြောကြားမည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် စောစီးစွာ နေရာယူလျက် နေရာထိုင်ခင်းများ ကို ကြည့်ရှု စီမံပေးလျက်ရှိသည်။

တစ်နေ့တာသည် ပျော်ရွှင်စွာ ကုန်ဆုံးသွားသည်။ ညနေစောင်းသို့ ရောက်လာပေပြီ။

ဖယောင်းတိုင်များကို စ၍ ထွန်းညှိလိုက်ကြသည်။ အက်ဒွပ်အိမ်ကြီး သည် မီးရောင်စုံများဖြင့် ထိန်ထိန်ညီးလာသည်။

၆ နာရီခွဲ အချိန်တွင် မင်္ဂလာဇဉ့်သည်များ စတင် ရောက်ရှိလာ ကြသည်။ ၆ နာရီ ၄၅ မိနစ်တွင် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းမှ ဓမ္မဆရာ တစ်ဦးသည် သမ္မာကျမ်းစာကို ကိုင်ဆောင်လျက် ရောက်လာသည်။ ခန်းမကြီးထဲတွင် တစ်စထက်တစ်စ စိုပြည်လာသည်။

ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက် သုံးလာခဲ့သော ဂုဏ်ထူးဆောင် တိုင်ကပ် နာရီကြီးမှ ၇ နာရီ ထိုးသံပေးလေပြီ။ သတို့သား လင်ကွန်းရောက်ရမည့် အချိန်ပင် လွန်ခဲ့ပြီ။ ပေါ်မလာသေး။ ၇ နာရီခွဲသည့်တိုင် အရိပ်အယောင် မှ မမြင်ရ။

စက္ကန့်မှမိနစ်၊ မိနစ်မှ နာရီ အလီလီကူးခဲ့ပြီ။ မေရီ၏ အစ်မ မစွတ် အက်ဒွပ်သည် အိမ်ရှေ့တံခါးကြီး ဆီသို့ မကြာမကြာ ထသွားကာ လည်တဆန့်ဆန့် ဖြစ်နေရသည်။

ဇဉ့်ခန်းနှင့် ကပ်လျက်ရှိသော အခန်းထဲတွင် မေရီသည် လက်ထပ် ဝတ်စုံ အပြည့်အစုံ ဝတ်ဆင်ပြီး ထိုင်ချည်ထချည်ဖြင့် ဂနာမငြိမ် ဖြစ်နေသည်။ ခေါင်းပေါ်လွှမ်းခြုံသော ပိုးဇာပဝါကို ခြုံလိုက်၊ ခွာလိုက်၊ ဆံပင်၌ ထိုးထားသော ပန်းပွင့်ကလေးများကို ဖြုတ်လိုက်တပ်လိုက်၊ ကယောင်ချောက်ချားဖြစ်စ ပြုလာသည်။ သူမ၏ မျက်လုံးများမှာ အခန်းထဲရှိ နာရီသို့သာ အခါမလပ် ကြည့်နေမိသည်။ ဇောချွေးများ ပြန်လာရပြန်သည်။

အက်ဒွပ်မိသားစုမှာလည်း မျက်စိမျက်နှာပျက်လျက် အခက်ကြီး ခက်နေရသည်။ ၉ နာရီခွဲသည်အထိ ဟန်မပျက် ဇဉ့်ခံနေရသော်လည်း ရှက်ဖွယ်လိလိ အဖြစ်ကြီးကား ဖုံးကွယ်၍မရတော့ပြီ။

ဧည့်သည်များသည် အားနာခြင်း အံ့ဩခြင်းတို့ဖြင့် မနေတတ်
မထိုင်တတ်ဖြစ်ကာ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် လက်ကုတ်၍ ပြန်သွား
ကြ၏။

ဧည့်သည်များ ကုန်သွားသောအခါ မင်္ဂလာခန်းမကြီးသည် တိတ်
ဆိတ် ငြိမ်သက်လျက် ချောက်ချားဖွယ် ကျန်ရစ်သည်။ တိုင်ကပ်နာရီကြီးမှ
တစ်တတ် တစ်တတ်နှင့် သံစုံမြည်သံသည် ကြွင်းကျန်နေသော အိမ်သား
များအား သရော် လှောင်ပြောင်နေသလို ရှိတော့သည်။

သတို့သမီးသည် ဇာပဝါကို ဆုတ်ဖြုတ်ပစ်လိုက်သည်။ ပန်ထားသော
ပန်းများကို စေ့စေ့ခြေမပစ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် ခုတင်ပေါ်သို့ ပစ်လွဲ
ချလိုက်ကာ ချုံးပွဲချ၍ ငိုရှာလေတော့သည်။

သည်တစ်ခါတော့ သူမအား ဆွဲယူပွေ့ပိုက်ကာ ချိုမြိန်သော အနမ်း
ကိုပေး၍ နှစ်သိမ့်ချော့မော့မည့် သတို့သား မရှိပြီ။

မာနရှင်မကလေး မေရီမှာ အစွယ်ချိုးခံရရှာချေပြီ။ လင်ကွန်းအပေါ်
တစ်သက်လုံး မပြေနိုင်သော အငြိုးကြီးမှာ မေရီရင်ထဲ၌ စွဲငြိသွားချေ
ပြီလော။

သတို့သား ဘယ်ရောက်နေသနည်း။ မတော်တဆ ဘေးအန္တရာယ်
တွေ့နေသလား။ ထွက်ပြေးသလား၊ သတ်သေသွားပြီလား၊ လင်ကွန်း၏
စိတ်ဝေဒနာကို သိထားကြသော သူငယ်ချင်းများမှာ စိတ်မပူဘဲ မနေနိုင်
ကြပြီ။

ညသန်းခေါင်လောက်တွင် မီးတုတ်ကိုယ်စီနှင့် မိတ်ဆွေအများ
အပြားတို့သည် လူပျောက်အရှာထွက်ကြသည်။ တောလမ်းများပင် မကျန်
အောင် လိုက်ရှာကြသည်။

လင်ကွန်းက အပုန်းကောင်းလွန်းသောကြောင့်လား ရှာသူများကပဲ တလွဲလိုက်နေကြ၍လားမသိ။ တစ်ညလုံး စုပ်စမြုပ်စ ရှာမတွေ့။ တွေ့ မည့်တွေ့တော့ နောက်တစ်နေ့ မိုးလင်းကာမှ သူ့ရှေ့နေရုံးခန်းထဲ ထိုင်နေ သော လင်ကွန်းအား တွေ့ကြုံချေသည်။ သို့ရာတွင် တွေ့ရသော လင်ကွန်း မှာ ပုံမှန်မဟုတ်တော့ပြီ။ ပါးစပ်မှ ပြောချင်ရာတွေပြောနေပြီး အလွန် ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့နေဟန် ရှိသော လင်ကွန်းပေတည်း။

လင်ကွန်းသည် မေရီတော့ဒ်အား လက်ထပ်ယူရပြီး ‘အိမ်ထောင်ကျ’ ရတော့မည်ကို ကြောက်လွန်းအားကြီး၍ ရူးသွားချေပြီ။ လင်ကွန်းသည် ‘သေချင်တယ်’ ဟူသော စကားကိုသာ ကယောင်ချောက်ချား ပြောကြား နေသည်။ သူ၏ ကြုံတွေ့ရလတ္တံ့သော ဝဋ်ဒုက္ခအပေါင်းကို သေပစ်လိုက် ခြင်းဖြင့် အလွတ် ရှောင်ထွက်သွားလိုဟန် ရှိသည်။

သူငယ်ချင်း ဂျီရှာစပိဒ်သည် စိတ္တဆရာဝန် ဒေါက်တာဟင်နရီအား ပင့်ခေါ်၍ လင်ကွန်း၏ ရောဂါကို ကုသရန်အပ်နှံသည်။ မေရီတို့ဘက်ကမူ လင်ကွန်းစိတ်နှောက်သွား၍ လက်ထပ်ပွဲ ပျက်သွားရသည်ဟု အရှက်ပြေ ပြောဆိုကာ လင်ကွန်းအား လှည့်၍ပင် မကြည့်ကြတော့ချေ။

လင်ကွန်း၏ သူငယ်ချင်းများကသာ ကိုယ်ဖိရင်ဖိ ပြုစုစောင့်ရှောက် ခဲ့ကြရသည်။

ဆရာဝန်က လင်ကွန်းအား သူ၏ပုံမှန် အလုပ်များကို လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် အတိုင်း မှန်မှန်ပြန်လုပ်ရန် တိုက်တွန်းသည်။ ထိုသို့ ပုံမှန်အလုပ်များ၌ စိတ်ဝင်စားနေခြင်းအားဖြင့် အခြားသောက ရောက်စရာများကို မေ့မေ့ ပျောက်ပျောက် ဖြစ်သွားနိုင်သည်ဟု ပြောပြသည်။ ထို့ကြောင့် လင်ကွန်း သည် ပြည်နယ်ဥပဒေ ကောင်စီ အစည်းအဝေးများသို့ ကြိုးစား၍ ပြန်တတ်ရသည်။ အလုပ်တွင် စိတ်ကို မြှုပ်၍ထားရန် ကျင့်သားပြန်ယူ

ရလေသည်။

လက်ထပ်ပွဲပျက်ပြီး သီတင်းသုံးပတ်ခန့် အကြာတွင် လင်ကွန်းက သူ၏ မိတ်ဆွေတစ်ဦးထံ စာတစ်စောင် ရေးလိုက်ရာ မှတ်တမ်းကျန်ရှိသေးသော ထိုစာအရ ထိုအချိန်က လင်ကွန်းသည် အဘယ်မျှ စိတ်သောက ဖိစီးနေကြောင်း ပေါ်လွင်ပေသည်။

‘ကျွန်တော် ခံစားနေရသော စိတ်ဒုက္ခကို လူအားလုံးသို့ ညီမျှစွာ ခွဲဝေပေး လိုက်မည်ဆိုလျှင် ဤကမ္ဘာလောကကြီး တစ်ခုလုံး၌ မည်သူ့ ထံတွင်မှ ကျက်သရေ မင်္ဂလာနှင့် ပြည့်စုံသော မျက်နှာကိုရှာ၍ မရနိုင် တော့မည် မဟုတ်ပါ။ . . ’ ဟူ၍ အဆိုပါစာထဲ၌ ဖော်ပြထားရာ လင်ကွန်း ၏ သနားစဖွယ်ခံစားချက်ကို သရုပ်ဖော်နိုင်ဆုံးသော စာသားများပင် ဖြစ်တော့သည်။

□

သူငယ်ချင်း ဂျိုရှာစပိဒ်တို့က လင်ကွန်းအား ပုံမှန်ဖြစ်အောင် ပြန်၍ ပြုစုနေကြချိန်တွင် မေရီတော့ဒ်ကိုလည်း အစ်မဖြစ်သူ မစွစ်အက်ဒွပ်က ဖျောင်းဖျ ဆုံးမနေရသည်။ အတွေ့အကြုံ ရင့်ကျက်နေပြီဖြစ်သော မစွစ် အက်ဒွပ်မှာ တစ်ရှက်ကနှစ်ရှက် မဖြစ်အောင် ဖန်တီးရန် ကြိုးစားနေခြင်း ဖြစ်သည်။

လင်ကွန်းယခုလို ဖြစ်သွားရခြင်းမှာ မေရီတော့ဒ်ကြောင့် ဖြစ် ကြောင်း မစွစ်အက်ဒွပ်တစ်ဦးတည်းကသာ နားလည်သဘော ပေါက်ခဲ့ သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း လင်ကွန်းအား အခြေအနေ ပိုဆိုးသွားအောင် မလုပ်မိစေရန် မေရီအား ချော့မော့ဖျောင်းဖျခဲ့သည်။ အကယ်၍ မေရီ ကသာ ဆက်ကြမ်းနေမည် ဆိုပါက လင်ကွန်းသည် သူ့ကိုယ်သူ မုချ

သတ်သေသွားဖွယ်ရာလည်း ရှိနေလေသည်။

ထို့ကြောင့် မစ္စစ်အက်ဒွပ်သည် လင်ကွန်းအား အပျော့ဆွဲဖြင့် ဆွဲရန် မေရီအား ပညာပေး၍ ခိုင်းစေသည်။ မေရီမှာ ထိုအချိန်က မွန်ထူပြီး ဘာလုပ်ရမှန်း မသိဖြစ်နေ၍ သူမ၏ဘဝတွင် အစ်မကိုသာ ဆရာတင်နေ ရသည်။

မစ္စစ်အက်ဒွပ်၏ အကြံပေးချက်အရ မေရီသည် လင်ကွန်းထံ ခွင့်လွှတ်ကြောင်း စာတစ်စောင် ရေးပို့လိုက်သည်။ စေ့စပ်ကြောင်းလမ်း ထားခြင်းကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ကြောင်း၊ လင်ကွန်းက ပြန်၍ စိတ်လည် လာလျှင်မူ မိမိဘက်က လက်သင့်ခံရန် အသင့်ရှိကြောင်းဖြင့် ထိုစာထဲတွင် ပါရှိသည်။ မေရီတစ်သက်တာတွင် ဈေးလျှော့ပေးရဆုံး အချိန်ပင် ဖြစ်တော့သည်။

သို့ရာတွင် လင်ကွန်းမှာ မေရီ၏ စာကြောင့် နောင်တမရသည့်အပြင် တကယ်ပင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်သွားသည်။ မေရီကိုလည်း ထပ် မတွေ့လိုတော့။ မေရီသည် သူ့အားတကယ်မချစ်ဘဲ ခိုင်းကောင်းသော နွားတစ်ကောင်လိုသာ သဘောထားနေခဲ့သည်ဟု လင်ကွန်းက ယူဆ ထားသည် ဖြစ်ရကား မေရီစက်ကွင်းမှ လွတ်ရခြင်းသည် အလွန် ကံကောင်းလှပေသည်ဟူ၍ စဉ်းစားမိလေသည်။ လွတ်ပြီကျွတ်ပြီ ဟူ၍လည်း စိတ်ထဲကကျူးရင့်မိလေသည်။

ကြမ္မာငင်သော ၁၈၄၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ ၁ ရက်နောက်ပိုင်း နှစ်နှစ် တိတိ ကြာသည်အထိ လင်ကွန်းသည် မေရီတော့ဒ်အား စိတ်နာနာနှင့် လုံးဝဥပေက္ခာ ပြုခဲ့သည်။ မိမိအား မေရီက တကယ်စွန့်ပစ်ပြီး၊ နောက်လူ တစ်ယောက် မြန်မြန် တွေ့ပါစေဟူ၍လည်း ဆုတောင်းနေမိသည်။

သို့ရာတွင် မေရီက လင်ကွန်းမျှော်လင့်သလို နောက်တစ်ယောက် မရှာခဲ့ချေ။ သူမသည် ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိန်းနေရသူဖြစ်သည်။ မျက်နှာများ သူ့အဖြစ် လက်ညှိုးထိုးခံနိုင်သူ မဟုတ်။

မေရီသည် လင်ကွန်းအား အသည်းနှလုံး တစ်ခုလုံး နေရာမလပ် နာကျည်းခံပြင်းခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် လင်ကွန်းက မလိုချင်၍ စွန့်ပစ်သွား သဖြင့် နောက်တစ်ယောက် ထပ်ရှာရသည်ဟူသော အဖြစ်မျိုးကို ဘယ် တော့မှ အရောက်မခံနိုင်။ သူမသည် လင်ကွန်းကို အချိန်မရွေး ယူနိုင် သည်။ ရအောင်လည်း ယူပြမည်။ လက်ထပ်ပြီးမှသာ မိန်းမတို့၏ မာနနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာအကြောင်းကို ဒင်းသိစေမည် ဟူ၍ များ သန့်ဋ္ဌာန် ချခဲ့လေ သလားဟု မှတ်ထင်ရသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ထိုအချိန်က မေရီသည် လင်ကွန်းအပေါ်၌ မာနနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာကို သံပတ်ကုန်အောင် လျှော့ပေး ၍ လမ်းဖွင့်ထားခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

သို့ရာတွင် လင်ကွန်းကမူ မေရီအား ဘယ်တော့မှ လက်မထပ်၊ မေရီထံ၌ မိမိဘယ်တော့မှ အိမ်ထောင်အကျမခံနိုင်ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ထား ဟန် တူသည်။ သို့ဖြစ်၍လည်း မေရီနှင့် လက်ထပ်ပွဲကို ဖျက်ပြီးနောက် တစ်နှစ်ခန့်အကြာတွင် လင်ကွန်းသည် ‘နောက်တစ်ယောက်’ ထပ်ရှာခဲ့ သည်။ မိမိအပေါ် ခြယ်လှယ် အနိုင်ကျင့်ခဲ့သော မေရီတော့ဒ်အား ဤနည်းမျိုးဖြင့် လက်စားချေနိုင်လိမ့်မည်ဟူ၍လည်း လင်ကွန်းက တွေးတောခဲ့ဟန် တူသည်။

လင်ကွန်းမှာ ထိုအချိန်၌ အသက် ၃၂ နှစ်ရှိပြီ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် သူ့ရွေးလိုက်သော မိန်းကလေးမှာ သူ့အသက်ထက် ထက်ဝက်ငယ်သော ဆာရာရစ်ကတ်ဆိုသူ ဖြစ်သည်။ လင်ကွန်း၏ မိတ်ဆွေတစ်ဦးဖြစ်သော မစ္စတာ ဘတ္တလားဇနီး၏ ညီမကလေးဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် လင်ကွန်းမှာ ‘ဂေါ်မစွဲကြီး’ အဖြစ်သာ အဖတ်တင်၍ ကျန်ရစ်ရသည်။ ကလေးမကလေးက ကျွန်မငယ်ပါသေးတယ်၊ မစ္စတာ လင်ကွန်းကို ကျွန်မတို့ မိသားစုထဲက အစ်ကိုကြီး တစ်ယောက်လိုပဲ သဘောထားပါတယ်ဟူ၍ ပြန်ကြားခဲ့ရာ လင်ကွန်းမှာ ရှေ့ဆက်မတိုးနိုင်ဘဲ စုံရပ်နေလိုက်ရတော့သည်။

ဤသို့ လင်ကွန်း ထင်မိထင်ရာ အရမ်းလုပ်နေပုံများကို မေရီက သတင်းစုံ ကြားသိနေရသည်။ ထိုအခါ သူမအနေဖြင့် ရှက်ကြောက် စိုးထိတ် ဖြစ်ရပြန်သည်။ ယခုလို လင်ကွန်း ထင်ရာ စိုင်းနေရာမှ တစ်ချိန် ချိန်တွင် ‘နောက်တစ်ယောက်’ နှင့် အဆင်ပြေသွားလျှင် မိမိမှာ လင်ကွန်း အား တကယ်လက်လွတ် ရတော့မည်။ လင်ကွန်းနှင့် မေရီ လက်ထပ်ပွဲ ပျက်ခဲ့စဉ်က ‘လင်ကွန်း စိတ်နောက်သွားလို့ပါ’ ဟု လူကြားကောင်းအောင် သတင်းလွင့်ထားခဲ့ရာ လင်ကွန်းက အေးအေးမနေဘဲ နောက်ထပ် ဘဝကြင်ဖော် အသစ်ရှာသွားလျှင် မေရီမှာ ‘အပယ်ခံမ’ တစ်ယောက် အဖြစ် သိသိသာသာကြီး နာမည်ပျက်ကျန် နေရတော့မည်။

ထို့ကြောင့် အချိန်မနှောင်းမီ၊ ခရီးမလွန်မီ လင်ကွန်းကို ထိန်းသိမ်း ရန် ကြံရလေတော့သည်။ လင်ကွန်းအား အစ်မ မစွပ်အက်ဒွပ် အကြံပေး သလို ကြိုးရှည်ရှည်နှင့် လှန်ထား၍ မဖြစ်ပြီ။ ကြိုးတိုတိုနှင့် တုံ့ဆွဲသော ဖြတ်လမ်းနည်းကို ကျင့်သုံးရချေတော့မည်။

□

လင်ကွန်းသည် ‘စပရင်းဖီးလ်ဂျာနယ်’ ဟူသော ဝှစ်ပါတီ၏ နယ် သတင်းစာတွင် ခေါင်းကြီးပိုင်း မကြာခဏ ဝင်ရေးပေးရသည်။ ယင်း သတင်းစာ အယ်ဒီတာဖြစ်သော ဆိုင်မီယွန် ဖရန်စစ်မှာ လင်ကွန်း၏ အရင်းနှီးဆုံး မိတ်ဆွေတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ဖရန်စစ်၏ ဇနီးမှာ စပရင်းဖီးလ်

မြို့တွင် မြားနတ်မယ် အောင်သွယ်တော်ကြီး တစ်ဦးအဖြစ် သတင်းကြီးသူ ဖြစ်သည်။

၁၈၄၂ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလထဲတွင် ဖရန်စစ်၏ ဇနီးက လင်ကွန်းအား သူမ၏အိမ်သို့ အလည်လာရန် ဖိတ်ခေါ်သည်။ ထူးထူး ဆန်းဆန်း ဖိတ်ကြားချက်ပင်ဖြစ်သည်။ ထူးဆန်းသဖြင့်လည်း လင်ကွန်းက အကြောင်းသိလို၍ အရောက် သွားခဲ့သည်။

ဖရန်စစ် အိမ်သို့ရောက်၍ ဧည့်ခန်းထဲသို့ ဝင်လိုက်သောအခါ လင်ကွန်းသည် တစ်ကိုယ်လုံး တုန်လှုပ်သွားမိသည်။

ဧည့်ခန်းထဲတွင် ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်နေသူကား မေရီတော့ဒ်ပင် ဖြစ် တော့သည်။

ထိုနေ့က လင်ကွန်းနှင့် မေရီတော့ဒ် ဘာတွေပြော၍ ဘာတွေ လုပ်ကြသည် ဆိုခြင်းမှာမူ မှတ်တမ်းတစ်စုံတစ်ရာ တင်ထားခြင်းမရှိ။ သို့ရာတွင် သနားစရာကောင်းသော ကြင်နာတတ်သည့် နှလုံးသားပိုင်ရှင် လင်ကွန်းသည် မေရီ၏ ကွန်ရက်၌ ထပ်မံနှောင်ဖွဲ့ခံခဲ့ရသည်မှာကား သေချာသည်။

အတွေးကောင်းသူများက ‘ဖြစ်နိုင်ခြေ’ များကို တွေးကြရာတွင် လင်ကွန်းကို တွေ့လိုက်သည့်အခါ မေရီသည် မချီတင်ကဲ ငိုကြွေးလိမ့် မည်။ ထိုအခါ လင်ကွန်းက သူမအား ယုယစွာ ပွေ့ပိုက်၍ ချောလိမ့်မည်။ ပြီးခဲ့သော ဖြစ်ရပ်များအတွက်လည်း လွန်သမျှ ဝန်ချပါသည်ဟုဆိုကာ တောင်းပန်လိမ့်မည်။ ဤသို့လျှင် အတွေးနယ်ချဲ့ကြရသည်။ ဤအတိုင်း လည်း မှန်လိမ့်မည်ဟု ယူဆရသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် လင်ကွန်း သည် ထိုတစ်ကြိမ် တွေ့ပြီးနောက် ဖရန်စစ်၏အိမ်သို့ ချောင်းပေါက် အောင် ရောက်နေတော့သည်။ လင်ကွန်းနှင့် မေရီသည် ဆယ်ကျော်သက် အရွယ် သမီးရည်းစား ပေါက်စကလေးများကဲ့သို့ တိတ်တခိုး ချိန်းတွေ့ကာ ချစ်ပန္နက် ပြန်ထူနေကြလေပြီတကား။

မေရီသည် သူမ၏ အခါပေးဆရာမကြီးဖြစ်သော အစ်မဖြစ်သူ မစ္စစ်အက်ဒွပ်ကိုပင် သူမတို့ ချိန်းတွေ့နေကြသည်ကို အသိမပေးခဲ့။ သို့ရာတွင် ဒါမျိုးဆိုသည်က လူသတင်း လူချင်းဆောင်၍ မကြာမီ မစ္စစ်အက်ဒွပ် သိသွားသည်။ ထိုအခါ မစ္စစ်အက်ဒွပ်က ဤသို့ ကလေးကလား ဆက်ဆံနေကြပုံကို အပြစ်တင်သည်။ မေရီက အစ်မကို ပြန်ရှင်းပြသည်။ ‘ယောက်ျားနဲ့ မိန်းမဆိုတာ သေချာစိတ်ချရပါတယ် ဆိုပေမယ့် ဘာမဟုတ်တဲ့ ကိစ္စကလေးနဲ့ လွဲချင်လွဲတတ် ကြတယ်။ ဒီတစ်ခါ မတော်တဆ လွဲသွား ကြရင် ဘယ်သူမှမသိတာ ပိုမကောင်းဘူးလား’

မေရီ၏ အယူအဆမှာ လင်ကွန်းက သူမအား တကယ်ယူတော့ မည်ဟု သေချာမှ လူသိရှင်ကြား ကြေညာလိုသည်။ ဒီတစ်ခါတော့ တစ်ရှက်က နှစ်ရှက် အဖြစ်မခံနိုင်ပြီ။

□

လင်ကွန်းအဖို့ ဤတစ်ကြိမ်တွင် တိုင်ပင်ဖော် တိုင်ပင်ဖက် သူငယ်ချင်း ဖြစ်သူ ဂျိုရှာစပိဒ်လည်း လက်လှမ်းတမီ မရှိတော့၍ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ရန် အခက်တွေ့နေရသည်။ ဂျိုရှာစပိဒ်မှာ စပရင်းဖီးလ်မြို့ကို စွန့်ခွာ၍ ကင်တပ်ကီနယ်သို့ ခေတ္တပြန်လည် နေထိုင်လျက် ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် လင်ကွန်းမှာ မိတ်ဆွေ တစ်ဦးဖြစ်သော မစ္စတာဘတ္တလာ ၏အိမ်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေရသည်။

(မှတ်ချက်။ ။ဘတ္တလာ၏အိမ်၌ နေထိုင်ရင်း ဘတ္တလာ၏ ခယ်မ ကလေးအား လက်ထပ်ရန် အဆိုပြုခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏)

လင်ကွန်းသည် ကင်တပ်ကီ နယ်ရှိ သူငယ်ချင်း စပိဒ်ထံ စာ တစ်စောင် ရေး၍ တိုင်ပင်သည်။ လင်ကွန်းက မေရီနှင့် ‘မရှောင်သာသည့်

အမြှောင်ကြား’ ပြန်တွေ့ကြပုံ၊ ပြန်ဆက်သွယ်မိကြပုံများကို ရှင်းပြပြီး ‘မေရီကို ကျုပ် လက်ထပ်ရင် ဘယ့်နှယ်လဲ၊ အလားအလာ ဘယ်လို ရှိနိုင်မလဲ အမြန်ဆုံး အကြောင်းပြန်ပါ။ ခုတလော ကျုပ်က သိပ်ပြီး စိတ်မရှည်နိုင်အောင် ဖြစ်နေတယ်’ ဟု သူငယ်ချင်း၏ အကြံဉာဏ်ကို တောင်းခံသည်။

စပိဒ်မှာ လင်ကွန်းနှင့် မေရီ၏ ဆက်ဆံရေးကို ကကြီးမှ အအထိ သိပြီးသူဖြစ်၍ လင်ကွန်း၏ စိတ်ဓာတ်အခြေအနေကို ကောင်းစွာ နားလည် သည်။ ပထမတစ်ကြိမ် မေရီအား အဆက်ဖြတ်ရန် သွားရာမှ ချစ်နှောင် ကြီး ထပ်ချည်ခဲ့မိသော လင်ကွန်း၏ ‘သတ္တိ’ ကိုလည်း စပိဒ်က အမှတ်တရ ဖြစ်နေသည်။

ထို့ကြောင့် ယခုတစ်ကြိမ်တွင် စပိဒ်က ဓားခုတ်ရာ လက်ဝင်မလျှို့ ချင်တော့ချေ။ လင်ကွန်း စိတ်လေနေသည်ကိုလည်း မမြင်လိုတော့ချေ။ ထို့ကြောင့် အမြန်ဆုံး စာပြန်ရေးလိုက်၏။

‘သူငယ်ချင်း ခုအတိုင်း နေတာထက် လက်ထပ်လိုက်တာ အကောင်းဆုံးပဲ လက်ထပ်လိုက်ရင် သူငယ်ချင်းရဲ့ ဘဝမှာ စိတ်ဝင်စား စရာ အပြောင်းအလဲ ကလေးတွေတော့ မှုချတွေ့ရမှာပဲ’

လင်ကွန်းသည် စပိဒ်ထံမှ ပြန်စာရပြီး နောက်တစ်နေ့ ၁၈၄၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ ၄ ရက် သောကြာနေ့တွင် မေရီအား လက်ထပ်ပါရစေဟု ထုတ်ဖော် ခွင့်ပန်လိုက်သည်။

မေရီမှာ ဟန်ဆောင်ထားသမျှ အရည်ပျော်ကျရတော့သည်။ ဣန္ဒြေ ပင် မထိန်းနိုင်တော့ပြီ။ လင်ကွန်း ခွင့်ပန်သောနေ့ ညပိုင်း၌ပင် မင်္ဂလာ အခမ်းအနား ချက်ချင်းကျင်းပရန် တိုက်တွန်းလေသည်။

မေရီ၏ စိတ်အားထက်သန်မှုကြောင့် လင်ကွန်းမှာ အံ့အားကြီး သင့်သွားပြီး တုံ့တုံ့ဆိုင်းဆိုင်း ဖြစ်သွားရပြန်သည်။

မေရီကလည်း ဒီတစ်ခါတော့ လင်ကွန်းကို မျက်စိအောက်က အပျောက်မခံနိုင်တော့၍ ချက်ချင်း လက်ထပ်လိုခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြသည်။ နောက်ဆုံး တွင် မေရီသည် အယူသီးတတ်သူဖြစ်ကြောင်း သတိရမိ၍ ယနေ့မှာ သောကြာနေ့ဖြစ်သဖြင့် မင်္ဂလာပွဲ ပြုလုပ်ရန် မသင့်ကြောင်း ဖျောင်းဖျော့ဆိုသည်။

တစ်ခါသေဖူးသဖြင့် ပျဉ်ဖိုးနားလည်နေပြီဖြစ်သော မေရီက ‘အသည်းထဲ အမာရွတ်’ ကို သတိရ၍ စိုးရိမ်နေဆဲရှိသည်။ သူမအဖို့ ၂၄ နာရီ စောင့်ရမည်ကိုပင် မစောင့်နိုင်တော့။ ထို့ပြင် တိုက်တိုက် ဆိုင်ဆိုင်ပင် ထိုနေ့မှာ မေရီ၏ ၂၄ နှစ် တင်းတင်းပြည့်သော မွေးနေ့ ဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် မွေးနေ့တွင် တစ်သက်တာအတွက် မင်္ဂလာအရှိဆုံး အထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနားကို ကျင်းပလိုသည်။

သို့ဖြစ်ရကား နောက်ဆုံး၌မူ လင်ကွန်းမှာ မေရီ၏ဆန္ဒကို မလွန် ဆန်နိုင်တော့ချေ။ ချက်ချင်းပင် ရတနာဆိုင်သို့သွားကာ လက်ထပ် လက်စွပ် တစ်ကွင်း ဝယ်လိုက်ရသည်။ လက်စွပ်တွင် သူတို့နှစ်ဦး၏ ချစ်ပန္နက်စာတန်းကိုလည်း ထွင်းထုခဲ့သည်။ ယင်းစာတန်းကလေးကား ‘ချစ်ထာဝစဉ်’ ဟူ၍တည်း။

လင်ကွန်းသည် စက်ရုပ်သဖွယ် မေရီ၏ ခိုင်းစေချက်အတိုင်း လုပ်နေ ရသော်လည်း အိပ်မက်ထဲ လမ်းလျှောက်နေသူကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ မိနစ် ပိုင်း နာရီပိုင်းအတွင်း သူ၏ဘဝသည် တစ်စတစ်စ ပြောင်းလဲလျက်ရှိချေပြီ။ လက်ထပ် လက်စွပ်မှ ‘ချစ်ထာဝစဉ်’ ဟူသော စာတန်းကလေးသည် လင်ကွန်းအား ချည်တုပ်ထားလိုက်သည်။ ‘အင်း... ထာဝစဉ် ... ထာဝစဉ်၊ မေရီလက်တွင်းသို့ ငါသည် ထာဝစဉ် သက်ဆင်းရတော့မှာ ပါတကား’ ဟူ၍ လင်ကွန်းက တွေးမိကောင်း တွေးမိနေပေလိမ့်မည်။

□

မေရီသည် အရှက်တကွဲ ဖြစ်ခဲ့ရသော မင်္ဂလာပွဲတုန်းက သူမ၏ စပါယ်ရှယ် ဝတ်စုံများကို စွန့်ပစ်ခဲ့ပြီဖြစ်၍ ယခု နာရီပိုင်းအတွင်း စီစဉ် ရသော လက်ထပ်ပွဲအတွက် ရိုးရိုးဝတ်စုံ အဖြူကလေးဖြင့်သာ ပြင်ဆင် ရတော့သည်။

မေရီ၏အစ်မ မစွန်အက်ဒွပ်မှာ လက်ထပ်ပွဲကို နှစ်နာရီမျှသာ ကြိုပြီးသိရသဖြင့် လက်ထပ်ကိတ်မုန့်ကို ရေးကြီးသုတ်ပျာ ဖုတ်ခဲ့ရသည်။ မင်္ဂလာပွဲ ကျင်းပသောအခါ ကိတ်မုန့်မှာ မကျက်တကျက် ဖြစ်နေသေး၍ အလွယ်တကူ လှီးဖြတ်၍ မရဘဲ ရှိနေသည်။ လက်ထပ်ပွဲသို့ ဧည့်ပရိသတ် ၃၀ ခန့်ကိုသာ ဖိတ်ကြားနိုင်ခဲ့သည်။

မည်သို့ရှိစေ လက်ထပ်ပွဲမှာ ဖုတ်ပူမီးတိုက် ကျင်းပ ပြီးစီးသွား ခဲ့သည်။ ဘုန်းတော်ကြီး ချားလ်ဒရက်ဆာက မင်္ဂလာ ဆုတောင်းစကား ပြောကြားနေချိန်တွင် လင်ကွန်းသည် မေရီနှင့် ယှဉ်တွဲရပ်နေသော်လည်း သူ၏ စိတ်များမှာ အဝေးဆီသို့ လွင့်ပါးနေဟန် ရှိသည်။ လင်ကွန်း၏ လူပျိုရံလုပ်ရသော သူငယ်ချင်း ဂျိမ်းမာတင်နီက လက်ထပ်ပွဲတုန်းက လင်ကွန်း၏ မြင်ကွင်းကို ပြန်ပြောရာ၌ ‘သူ့ကြည့်ရတာ သားသတ်ရုံကို အပို့ခံနေရတဲ့ အတိုင်းပါပဲဗျာ’ ဟူ၍ မှတ်ချက်ချခဲ့လေသည်။

လင်ကွန်း ကိုယ်တိုင်ကမူ သူ၏ခံစားချက်ကို ကလေးငယ် ကလေး တစ်ဦးအား ရင်ဖွင့် ပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုကလေးငယ်မှာ မစွတာ ဘတ္တလာ၏ သားကလေးဖြစ်၏။ လင်ကွန်းသည် ထို့နေ့ညနေ၌ သူ နေထိုင်သော ဘတ္တလာ၏ အိမ်သို့ ပြန်၍ ရှိသမျှထဲမှ အကောင်းဆုံး အဝတ်အစားများကို ဝတ်ဆင်ကာ ဖိနပ်တိုက်နေစဉ် ဘတ္တလာ၏ သား ကလေးက ပြေးဝင်လာကာ ‘ဦးဦး ဘယ်သွား မလို့လဲ’ ဟု ကလေးတို့ ထုံးစံအတိုင်း အမေးအမြန်း ထူတော့သည်။

လင်ကွန်းက သူ၏မိတ်ဆွေ ကလေးအား အလေးအနက်ပြန်၍
အဖြေပေးလိုက်သည်မှာ. . .

‘ငရဲပြည်ကို သွားရတော့မယ်ကွာ. . .’ ဟူသတည်း။

လင်နေထင်သေမှ

လင်ကွန်းနှင့် မေရီသည် လက်ဖက်ရည်စားပွဲ၌ မျက်နှာချင်းဆိုင် ထိုင်၍ နံနက်စာ စားနေကြသည်။

အိမ်ရှင်ဖြစ်သော မစ္စစ်အာလီသည် မလှမ်းမကမ်းရှိ ဧည့်ခန်း၌ ထိုင်၍ ဇာပန်းထိုးလျက် ရှိသည်။ လင်ကွန်းမောင်နှံ မစ္စစ်အာလီအိမ်သို့ လာရောက် နေထိုင်သည်မှာ လပိုင်းပင် မကြာသေး။ ရက်ပိုင်းမျှ ရှိသေးသည်။

လင်ကွန်းမှာ အိမ်ထောင်ကျပြီဖြစ်၍ သူတစ်ပါးအိမ်၌ မှီခိုနေ၍ မဖြစ်တော့ပြီ။ ယောက်ျားတို့ သိက္ခာအကျခံ၍ မေရီနေထိုင်ရာ အက်ဒွပ်အိမ်သို့လည်း လိုက်မနေလို။ ထို့ကြောင့် အိမ်တစ်ဆောင် မီးတစ်ပြောင်နှင့် ဘဝသစ် မထူထောင်နိုင်သေးမီ မစ္စစ်အာလီဟုခေါ်သော မုဆိုးမကြီး တစ်ဦးအိမ်၌ ငှားရမ်းနေထိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ စားရေးသောက်ရေးကိုလည်း မစ္စစ်အာလီထံ၌ပင် ထမင်းလခပေး၍ စားသောက်ကြသည်။

မစ္စစ်အာလီသည် ဇာပန်းထိုးရာတွင် စိတ်ဝင်စားနေရာမှ လင်ကွန်းမောင်နှံဆီမှ ရုတ်တရက် အော်သံဟစ်သံများ ကြားလိုက်ရ၍ ထိတ်လန့်တကြား လှမ်းကြည့်လိုက်ရာ မစ္စတာလင်ကွန်း၏ မျက်နှာကို မေရီက

ကော်ဖီခွက်ဖြင့် လှမ်းပက်လိုက်သည်ကို တွေ့ရသည်။ မေရီ၏ ပါးစပ်မှ လည်း စူးရှကျယ်လောင်စွာ အော်ဟစ် ကြိမ်းမောင်းသံကို ကြားလိုက် ရသည်။ ကော်ဖီပူပူများမှာ ရှေ့နေကြီး လင်ကွန်း၏ မျက်နှာ၌ စိန့် စီးကျ လျက်ရှိသည်။ မေရီသည် ကော်ဖီခွက်နှင့် ပက်ပြီးနောက် ဝုန်းဒိုင်းကြံ့၍ ဆူအောင့်ကာ ထထွက်သွားသည်။

မစွပ်အာလီသည် ငိုငိုကြည့်နေမိရာမှ စိုးရိမ်တကြီး ပြေးလာ သော်လည်း လင်ကွန်းကမူ လုံးဝမလှုပ်ရှားဘဲ ကော်ဖီများ ရွဲနေသော မျက်နှာဖြင့် ငူငူကြီး ထိုင်၍သာနေ၏။ မစွပ်အာလီက မျက်နှာသုတ်ပဝါ တစ်ခုကို ရေဆွတ်၍ လင်ကွန်း၏ မျက်နှာကို သုတ်သင်ပေးလိုက်ရင်း ဘယ်လိုက ဘယ်လိုစ၍ ဖြစ်ကြသည်ကိုလည်း မသိရ။ မစွပ်အာလီ ကလည်း အားနာ၍ မမေးမိ။ လင်ကွန်းကလည်း တစ်ခွန်းတစ်ပါဒမျှ ပြောဆိုခြင်းမပြုဘဲ တိတ်ဆိတ်စွာဖြင့် ရုံးသို့ထွက်သွားလေ၏။

ဤအဖြစ်မျိုးမှာ အစပထမတွင် မစွပ်အာလီအဖို့ ထူးဆန်း အံ့ဩ စရာ ဖြစ်နေသော်လည်း နောင် ရက်အနည်းငယ် ကြာသောအခါ မထူး ဆန်းသော ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် မြင်ကွင်းများ ဖြစ်လာတော့သည်။

မေရီလင်ကွန်းသည် ယခုအခါမှ ရင်တွင်း အကျိတ်အခဲများ တစ်စချင်း ပွင့်အန်လာရခြင်း ဖြစ်သည်။ လင်ကွန်းအပေါ် အောင့်အည်း ထားခဲ့ရသမျှ၊ ငြိုးထားခဲ့ရသမျှ၊ တေးထားခဲ့ရသမျှ ပြိုထွက်လာခြင်း ပေတည်း။

□

လင်ကွန်း၏ ဘဝသည် လုံးဝပြောင်းခဲ့ရချေပြီ။ ဇနီးသည် မေရီကြောင့်

လင်ကွန်းသည် အထူးကြိုးစားသော ရှေ့နေတစ်ဦး ဖြစ်လာ သည်ဟူ၍ပင် ဆိုရတော့မည်။

စပရင်းဖီးလ်မြို့တွင် ရှေ့နေ ၁၁ ဦးရှိရာ ရှေ့နေများသည် တရား သူကြီး နယ်ထွက်၍ တရားစစ်ဆေးစီရင်ရာသို့ အသီးသီး လိုက်ပါ လျှောက်လဲကြရသည်။ စပရင်းဖီးလ်နယ်တွင် တရားရေးနယ်ပေါင်း ရှစ်နယ်ခွဲခြားထားရာ လင်ကွန်းတို့ ရှေ့နေတစ်သိုက်သည် မိမိအမှုလက်ခံ ထားရာ နယ်များသို့ မကြာခဏ ကွင်းဆင်း သွားလာကြရသည်။

အခြားရှေ့နေများသည် မည်မျှပင် နယ်ထွက်ရစေကာမူ စနေ တနင်္ဂနွေ သီတင်းရက်များတွင် စပရင်းဖီးလ်မြို့သို့ အရောက်ပြန်လာ ကြပြီး မိသားစုနှင့် ပျော်ရွှင်စွာ အနားယူ နေထိုင်တတ်ကြ၏။

သို့ရာတွင် လင်ကွန်းကား အိမ်ပြေးကြီး ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ သူသည် တစ်ခါတစ်ရံ သုံးလခန့်ကြာအောင် အိမ်မပြန်ဘဲ နယ်လှည့် နေတတ်သည်။ တစ်နှစ်တွင် နှစ်တစ်ဝက်ခန့်မှာ နယ်ထွက်နေသော အချိန်များချည်း ဖြစ်နေသည်။

ယင်းသို့ အလုပ်တွင် စိတ်ကိုနှစ်မြုပ်၍ ကြိုးစားပမ်းစား ရှေ့နေလိုက် သဖြင့် ဝင်ငွေမှာမူ တိုးတက် လာ၏။ ထို့ကြောင့် တစ်နှစ်ကျော်ခန့် အကြာတွင် မေရီအတွက် အိမ်တစ်လုံးပင် ဝယ်ပေးနိုင်ခဲ့၏။

သို့ရာတွင် လင်ကွန်းသည် ကိုယ့်အိုးကိုယ့်အိမ်၌ သက်တောင့် သက်သာ နေထိုင်ရသည်ထက် နယ်တကာလှည့်၍ တည်းခိုခန်းကလေး များ၌ ဆင်းဆင်းရဲရဲ အိပ်စားနေထိုင်ရသည်ကို ပို၍ စိတ်ချမ်းသာလျက် ရှိ၏။ ‘ကျောပူချင် ပူပါစေ နားပူသက်သာရင်တော်ပြီ’ ဟူ၍ လင်ကွန်းက ဆုံးဖြတ်ထားဟန်တူ၏။

တစ်ခါတစ်ရံ အမှုများ ပါးလွန်းချိန်၌ လင်ကွန်း အိမ်ပြန်လာပြီး ခေတ္တခဏ နေထိုင်စဉ် ယင်းတို့၏ အိမ်ဘက်ဆီမှ မေရီ၏ စူးရှ

ကျယ်လောင်သော အသံများကို အိမ်နီးချင်းတို့ သောတဆင်ကြရ၏။
မေရီ၏ ရန်လိုလှသော အသံကို အိမ်နီးချင်းများက ကောင်းစွာ မှတ်မိ
နေကြပြီဖြစ်၏။

မေရီစိတ်ကောင်းဝင်နေသော အချိန်များတွင်မူ နာပူသက်သာ
သော်လည်း လူက မသက်သာပြန်ချေ။ ‘ကျုပ်ယောက်ျားနဲ့ အေးအေး
ဆေးဆေး ပျော်ပျော်ပါးပါး မနေရတာ ကြာပြီ၊ ကဲ ခဏလောက် ကကြ
ရအောင်’ ဟုဆိုကာ လင်ကွန်းနှင့် တွဲ၍ ကတတ်သည်။ အက ဝါသနာ
မပါသော လင်ကွန်းမှာ ဘဝဇာတ်ဆရာမကြီး ဖြစ်နေပြီဖြစ်သော မေရီ၏
ကကြီးများကို သံပတ်ပေးထားသော အရုပ်ကြီးပမာ မှေးလိုက်၍ ကခဲ့
ရရှာသည်။ သို့ရာတွင် မေရီ၏ ဖိနပ်ကြီး ပြတ်အောင်ကား ခြေလှမ်း
မမှားဝံ့တော့ပြီ။

□

မေရီသည် လင်ကွန်းအား တဆူဆူ တပူပူ လုပ်နေခြင်းမှာ ချစ်မေတ္တာ
မဖက်၊ တမင်သက်သက် ညှဉ်းဆဲနေခြင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ပင် မှတ်ထင်
စရာရှိ၏။ သို့ရာတွင် စင်စစ်အားဖြင့် မေရီသည် လင်ကွန်းအား အချစ်ကြီး
၍ အမျက်ကြီးနေခြင်းသာ ဖြစ်၏။

လင်ကွန်း၏ လက်ထောက် ရှေ့နေလည်းဖြစ်၊ လင်ကွန်း၏
အတ္ထုပ္ပတ္တိကို အပြည့်စုံဆုံး ရေးသားခဲ့သူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်သော စီလုံ
ဟင်ဒန်က မေရီ၏စိတ်ထားကို ဤသို့သုံးသပ်ခဲ့၏။

‘မေရီတော့ဒ်သည် လင်ကွန်းအား ကြမ်းရိုင်းသော ကကြီးဖြင့်
အိမ်ထောင်ရေးကို ဦးဆောင်ခဲ့သည်။ လင်ကွန်းအပေါ် မကျေနပ်မှုများကို

မချုပ်ထိန်းနိုင်ဘဲ စိတ်ကို လုံးဝလွတ်ပေးထားခဲ့သည်။ လင်ကွန်းက သူမ၏ မိန်းမသိက္ခာကို ချိုးနှိမ်ခဲ့သည်ဟူသော အစွဲကြီးမှာ မေရီရင်ထံ၌ ရာသက် ပန် စွဲနေခဲ့သည်။ လက်စားချေလိုစိတ်များ ဖုံးလွှမ်းလာသောအခါ ချစ်ခြင်း မေတ္တာသည် အဝေးသို့ လွင့်စဉ် ခဲ့ရလေသည်။’

ဟင်ဒန်၏ သုံးသပ်ချက်မှာ လင်ကွန်းမောင်နှံနှင့် နှစ်ပေါင်း နှစ်ဆယ် ကျော် လက်ပွန်းတတီး တွေ့ဆုံ ဆက်ဆံခဲ့ရပြီးနောက် သူတွေ့မြင်ရသည့် အတိုင်း ရေးခြင်းဖြစ်၏။

မေရီသည် လင်ကွန်းအား သူမကန့်သတ်ထားသော ပုံစံအတိုင်း ဘောင်ဝင်နေစေလိုသည်။ အဝတ်အစား အနေအထိုင် အစစအရာရာ ပုံသွင်းလိုသည်။ သို့ရာတွင် သူတို့နှစ်ဦးတွင် အသွင်မတူဘဲ အိမ်သူ ဖြစ်လာ ခြင်းကိုကား မေရီက မဆင်ခြင်မိ။

မေရီ၏အမြင်တွင် လင်ကွန်းသည် ကန့်လန့်ဖြစ်နေသည်။ လင်ကွန်း ၏ လက်ပြင်ကြီး ကိုင်းညွတ်နေခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အင်ဒီယန်း လူရိုင်း များ လမ်းလျှောက်သကဲ့သို့ ခြေထောက်ရှည်ကြီးများအား ဆန့်ဆန့်ကြီး လှမ်းတတ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ မေရီက နည်းနည်းမှ ကြည့်မရဘဲရှိသည်။ လင်ကွန်း၏ လှုပ်ရှားပုံများသည် ဂုဏ်သိက္ခာ ကင်းမဲ့သော အမူအရာများ ဖြစ်နေသည်ဟူ၍ပင် မေရီက မြည်တွန်၏။ ထိုမျှနှင့် မပြီးသေး။ လင်ကွန်း အား လူယဉ်ကျေးတို့ လမ်းလျှောက်ပုံကို သင်ပြပေးမည်ဟုဆိုကာ ခြေလှမ်း လှမ်းရာ၌ ခြေထောက်နုတ်သိမ်းပုံ၊ ခြေဖဝါးနင်းပုံ၊ ခြေချောင်း ထိပ်ကလေး များကို ထောက်၍ အားယူပုံ စသည်တို့ကို အတင်းသင်ပြလေ့ကျင့် ပေးတတ်၏။ မေရီငယ်စဉ်က ပြင်သစ်ကျောင်း၌ နေခဲ့စဉ် သင်ခဲ့ရဖူးသော အထက် တန်းစား ဆိုသူများ၏ ‘ယဉ်ကျေးသောနေထိုင်မှုစနစ်’ များကို သူမ၏ ချစ်လင်အား အတင်းအဓမ္မ ဆင့်ပွားသင်တန်း ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် လင်ကွန်းအဖို့ရာ၌ကား ဤအမှုကိစ္စများသည် ရှက်ဖွယ်လိလိ

ဖြစ်ခဲ့ရ၏။ လူရိုင်းတို့၏ ပွင့်လင်းရိုးသားသော စိတ်ဓာတ်မျိုးဖြင့် မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချစွာနေတတ်သော လင်ကွန်းသည် မေရီ၏ ‘အထက်တန်းလွှာ အမူအရာ’ များ အကြောင်းကို ကြားရတိုင်း နားဝမှာ မသက်မသာ ဖြစ်ရ၏။

မေရီသည် ပြုပြင်၍ရမည်ဟုထင်သော လင်ကွန်း၏ လှုပ်ရှားနေထိုင်ပုံများကို အတင်း လေ့ကျင့်ပြုပြင်ခိုင်းခြင်းနှင့် တစ်ချိန်တည်းမှာပင် မွေးရာပါ သဘာဝအလျောက် ဖြစ်ပေါ်နေသော နားရွက်၊ နှာခေါင်း၊ နှုတ်ခမ်းနှင့် ခြေဆံ လက်ဆံများကိုလည်း မလွတ်တမ်း အပြစ်တင် ရှုတ်ချခဲ့ပြန်၏။

လင်ကွန်း၏ နားရွက်ကြီးများသည် ထူလွန်းကားလွန်းသည်။ ခေါင်းနှင့် ထောင့်မှန်ကျလောက်အောင် ပြန့်ကားထွက်နေသည်ဟု ဝေဖန်၏။ နှာခေါင်းမှာလည်း ဖြောင့်ဖြောင့်စင်းစင်း ပြေပြေပြစ်ပြစ်မရှိဟု အပြစ်ဆို၏။ တဖန် အောက်နှုတ်ခမ်းကြီးက ထော်နေသည်ဟုလည်း ပုတ်ခတ်၏။ ခေါင်းက သေးလွန်းနေပြီး ခြေဆံလက်ဆံများက ကြီးပဲ ကြီးလွန်းသည်ဟူ၍လည်း မြင်ပြင်းကတ်၏။ တစ်ကိုယ်လုံးကို ခြုံလိုက်သော် အဆုတ်နာ ရောဂါသည်လို ကုတ်ဖေးဖေးပုံမျိုး ရှိနေသည်ဟူ၍ မေရီက ကောက်ချက်ချခဲ့လေသည်။

□

မေရီသည် မျက်စိထဲတွင် ကန့်လန့်ဖြစ်နေသော မြင်ကွင်းများကို ပြစ်တင် ဆူပူခြင်းသာပြု၏။ သို့ရာတွင် လင်ကွန်း၏ နေရေးထိုင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ကား တာဝန်ယူ၍ ပြုစုယူခြင်းမရှိခဲ့။ ထို့ကြောင့်လည်း

လင်ကွန်းသည် ဖြစ်သလို ဝတ်ဆင်နေထိုင်ခဲ့ရ၏။ ဇနီးမယားက အဝတ်အစား ဆင်ပြင်မပေး၍ ခင်ပွန်းဖြစ်သူက တွေ့မြင်ရာ အလွယ်တကူ ဆွဲဝတ်သွားသောအခါ အမြင်မတော် ဖြစ်ရတော့၏။ လင်ကွန်းအား တစ်ခါတစ်ရံ ဘောင်းဘီစ တစ်ဖက်သာ ဖိနပ်ထဲ သွင်းထားပြီး တစ်ဖက်က အပြင်ထွက်နေသော ဘိုသီဘတ်သီဖြင့် ရုံးသို့ထွက်လာသည်ကို တွေ့ရတတ်သည်။ သူ၏ ဖိနပ်များမှာ ဆေးသုတ်ခြင်း အရောင်တင်ခြင်း မရှိသလောက် ညစ်ပေနေ၏။ အင်္ကျီကော်လာ (ရှေ့နေလည်ပတ်) များမှာလည်း အလဲအလှယ် မလုပ်ရသည်မှာ ကြာလွန်းသဖြင့် နွမ်းကျေနေတတ်၏။ ကုတ်အင်္ကျီများမှာကား ဘယ်တော့မှ ခါခြင်း ဖြီးခြင်း မပြုသဖြင့် ဖုန်အလိမ်းလိမ်း နှင့်ရှိနေ၏။

ဤသို့ အမြင်မတော်ဖြစ်ရသည်မှာ လင်ကွန်းအနေအထိုင် မတတ်၍၊ ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး လူလိုသူလို မဝတ်ဆင်တတ်၍ ဖြစ်သည်ဟု မေရီက အပြစ်ဖို့၏။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ မဖြစ်ရအောင် ပြုစုယုယ ပြင်ဆင်ပေးဖို့မှာ ဇနီးမယား၏ တာဝန်ဖြစ်သည် ဆိုခြင်းကိုမူ မေရီက မေ့လျော့ထား၏။

မေရီသည် လင်ကွန်းအတွက် မုတ်ဆိတ်ရိတ်ဓားကိုပင် တစ်စင်း တလေမှ အိမ်တွင် ဆောင်ထားခြင်းမရှိ။ သို့ရာတွင် နှုတ်ခမ်းမွှေး မုတ်ဆိတ်မွှေးများ ထိုးထိုးထောင်ထောင် ဖြစ်လာ၍ ညစ်ထေးထေး ဖြစ်လာတော့မှ လင်ကွန်းအား ဆူပူ ကြိမ်းမောင်းပြီး ဆံသဆိုင်သို့သွား၍ အမွှေးအမှင်များ သုတ်သင်ခိုင်းတတ်၏။

လင်ကွန်းကိုယ်တိုင်ကလည်း ဘယ်သောအခါမှ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သ၍ နေတတ်သူ မဟုတ်သဖြင့် မေရီက သတိမပေးလျှင် ဆံပင်ကို ဖြီးတတ်သူ မဟုတ်။ ဆံပင်ကို ဆီထည့်ရန်ပင် အလွန်ဝန်လေးတတ်သူဖြစ်၏။ မေရီသည် စိတ်လိုလက်ရ ရှိချိန်များတွင် လင်ကွန်း၏ ဆံပင်များကို ဖြီးသင်ပေး

တတ်၏။ သို့ရာတွင် စာအုပ်စာတမ်းများကို ဦးထုပ်ပေါ်တွင် တင်ရွက်၍ သယ်ဆောင်တတ်သော လင်ကွန်းမှာ အမြဲတမ်းလိုလို ခေါင်းစုတ်ဖွား ဖြစ်နေတတ်၏။ ထို ဆံပင်ကိစ္စကြောင့်လည်း လင်ကွန်းမှာ နေ့စဉ်လိုလို အဆူအကြိမ်း ခံရ၏။

မေရီသည် လင်ကွန်း၏ စားပုံသောက်ပုံကိုလည်း အမြဲအစဉ် ဝေဖန် ခဲ့၏။ လင်ကွန်းသည် သားလှီးခားကို ထုံးစံအတိုင်း ကိုင်လေ့မရှိ။ ခားကို ပန်ကန်ပြား ပေါ်တင်ရာ၌ပင် နည်းလမ်းတကျ မတင်တတ်။ ဟင်းကို ခက်ရင်းနှင့်ယူပြီး ပေါင်မုန့်ပန်းကန်ထဲ ထည့်စားရသည်ကို လင်ကွန်းက အားမရပဲ တစ်ခါတစ်ရံ ဟင်းပန်းကန်လိုက် မယူပြီး ပေါင်မုန့်ပန်းကန်ထဲသို့ စောင်းထည့်ကာ အားရပါးရ စားသောက်တတ်၏။ ထောပတ်ယူလျှင် လည်း ထောပတ်လှီးခားနှင့် မယူဘဲ သူ့သားလှီးခားနှင့် လှမ်း၍ ကော်ချင် ကော်တတ်၏။ ဤသို့သော လုပ်ရပ်များသည် မေရီအဖို့ လင်ကွန်းအား အပြစ်တင်ပြီးရင်း တင်စရာဖြစ်နေ၏။ သို့ရာတွင် မေရီသည် သာယာ ညင်းပျောင်းစွာ ပြောဆိုပြုပြင် ပေးရမည့်အစား ဝိန်းမောင်း ဆိုင်းတီး၍ အကြမ်းကိုင်ခဲ့၏။ စိတ်မထင်လျှင် ကော်ဖီနှင့် လှမ်းပက်သည်အထိ ‘ဆုံးမ’ ခဲ့သည် မဟုတ်လော။

စားသောက်ရေး၌သာမက လူမှုဆက်ဆံရေးတွင်လည်း မေရီသည် လင်ကွန်းအား အမြဲတမ်း တဆူဆူလုပ်ခဲ့၏။ လင်ကွန်း၏ မိတ်ဆွေများ အပေါ်၌ မေရီက ဆက်ဆံချင်သလို ဆက်ဆံခဲ့သော်လည်း သူမ၏ မိတ်ဆွေများကိုမူ လင်ကွန်းက အစဉ် လေးလေးစားစား ဖော်ဖော်ရွေရွေ ဆက်ဆံရမည်ဟု စည်းကမ်းထုတ်ပြန်ခဲ့၏။

လင်ကွန်းသည် မေရီ၏ အမျိုးသမီး မိတ်ဆွေများ လာရောက် လည်ပတ်သည့်အခါ အမှတ်တမဲ့ ထိုင်မြီထိုင်နေတတ်၏။ ပြန်သွားသည့် အခါ၌လည်း တံခါးဝအထိ လိုက်ပို့နှုတ်ဆက်ခြင်းမပြု။ စာဖတ်မပျက်

ထိုင်မြဲ ထိုင်နေတတ်သည်။ ထိုအခါ ဧည့်သည်များ ပြန်သွားလျှင် မေရီ၏ ဆူပူသံများ ထွက်ပေါ်လာတော့၏။ နောက်နောင် အမျိုးသမီး ဧည့်သည်များ အခန်းထဲသို့ ဝင်လာလျှင် ယဉ်ကျေးသော လူကြီးလူကောင်းတို့၏ အမူအရာဖြင့် မတ်တတ်ထ၍ နှုတ်ဆက်ရမည်။ အာလာပ သလ္လာပ ပြောသင့်သည်ကို ဝင်ပြောရမည်။ ဧည့်သည်များ ပြန်လျှင် တံခါးဝအထိ လိုက်ပို့နှုတ်ဆက်ရမည် စသည်ဖြင့် မေရီက ညွှန်ကြားထားလေ၏။

လင်ကွန်း၏ အကျင့်တစ်ခုမှာ စာဖတ်လျှင် ပက်လက်လှဲ၍ ဖတ်တတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ငယ်စဉ်က လယ်တလင်းပြင်တွင် လွတ်လပ်ပျော်ရွှင်စွာ စာဖတ်ခဲ့ရသော အကျင့်ကို စွဲမြဲနေခြင်းဖြစ်၏။ ရှေ့နေရုံးခန်းမှ ပြန်လာလျှင် အပေါ်အင်္ကျီနှင့် ဖိနပ်များကိုချွတ်ပြီး ပခုံးသိုင်းကြိုးတစ်ဖက်ကိုဖြုတ်၏။ ထို့နောက် ကုလားထိုင်တလုံးကို ဇောက်ထိုးလှန်ကာ ခေါင်းတင်လျက် ကြမ်းပေါ်၌ ပက်လက်လှန်နေရင်း စာဖတ်တတ်၏။ ဤပုံစံဖြင့် လင်ကွန်းသည် နာရီပေါင်းများစွာ စာဖတ်နေတတ်၏။ များသောအားဖြင့် သတင်းစာများကို ဖတ်၏။

တစ်ခါသော် လင်ကွန်းသည် ထိုပုံစံအတိုင်း စာဖတ်နေစဉ် တံခါးခေါက် သံကြားရ၍ ကိုယ်တိုင် တံခါးထဖွင့်ပေး၏။ (မေရီက ‘အိမ်တံခါးကို ကိုယ်တိုင် မဖွင့်ပေးရ၊ အစေခံက သွားဖွင့်ပေးပြီး ဘယ်သူဘယ်ဝါ လာရောက်ကြောင်း လာပြောလိမ့်မည်။ ထိုအချိန်အတွင်း အဝတ်အစားကို သပ်ရပ်အောင် ပြုပြင်ပြီး ဧည့်ခန်းမှ စောင့်ကြိုရမည်’ ဟု ညွှန်ကြားထား၏။)

ဧည့်သည်များမှာ မေရီ၏မိတ်ဆွေ အမျိုးသမီးများဖြစ်၏။ လင်ကွန်းက မေရီ၏ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်ကို သတိရ၍ ဧည့်သည်များကို ဧည့်ခန်းသို့ပို့ရင်း ‘အင်း မိန်းမတွေကို ထွက်ကြိုရပြန်ပြီ’ ဟု ဟာသဖောက်၍ ရေရွတ်လိုက်၏။

အတွင်းခန်းထဲရှိ မေရီသည် လင်ကွန်း အဝတ်အစား ဘိုသီဘတ်သီ ဖြင့် တံခါးကို ကိုယ်တိုင် သွားဖွင့်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ဧည့်သည် အမျိုးသမီးများအား ပြက်ချော်ချော် ပြောလိုက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း ကြားလိုက်ရ၍ ဒေါသတကြီး ဖြစ်သွား၏။ လင်ယောက်ျားအပေါ်၌ ဒေါသထွက်လျှင် ဘယ်တော့မှ ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်း နေတတ်သူမဟုတ်၍ ချက်ချင်းပင် ဧည့်ခန်းသို့ထွက်လာပြီး လင်ကွန်းအား နင်ပဲငဆ ဆူပူလေ တော့၏။ ထို့နောက် ခင်ပွန်းသည်အား ‘ဧည့်သည်တွေ ရှိနေတုန်း ခပ်ဝေးဝေး သွားနေစမ်း’ ဟူ၍ နှင်ထုတ်လိုက်၏။ လင်ကွန်းမှာ မေရီတို့ လူစုနှင့် ခေတ္တခဏ ဝေးဝေးနေရမည်ကို ပျော်ရွှင်စွာဖြင့်ပင် ထွက်သွား၏။ သူသည် သူငယ်ချင်းများထံ လျှောက်လည်နေပြီး အတော်ကြီး ညဉ့်နက်မှ အိမ်သို့ ပြန်ကာ နောက်ဖေးမလွယ်ပေါက်မှ တိတ်တိတ်ဝင်အိပ်ရလေ၏။

□

မေရီက လင်ကွန်းအား ချုပ်ချယ်မှုများစွာ ပြုခဲ့သည့်အနက် ပြောစမှတ် ဖြစ်လောက်သော ကိစ္စတစ်ခုမှာ ဂျီရှာစပိဒ်နှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်၏။ မေရီ၏ စိတ်ထဲတွင် လင်ကွန်း၏ အချစ်ဆုံး မိတ်ဆွေ ဂျီရှာစပိဒ်အား ဂြိုဟ်ကောင်တစ်ဦးဟူ၍ သတ်မှတ်ထားခဲ့၏။ စပိဒ်က လင်ကွန်းအား လွမ်းမိုး ချယ်လှယ်ခဲ့သည်ဟူ၍လည်း အစွဲရှိနေ၏။ ဟိုစဉ်က မင်္ဂလာပွဲ နေ့တွင် လင်ကွန်း ရူးကြောင်ကြောင်လုပ်ပြီး ရှောင်ပြေးခဲ့သည်မှာ စပိဒ် က ဉာဏ်ဆင်၍ သညာပေးခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်း သံသယ ရှိနေ၏။ ထို့ကြောင့် စပိဒ်နှင့် လင်ကွန်း ဆက်ဆံရေးကို မေရီက အမြဲလိုလို ကပျက်ယပျက် လုပ်တတ်၏။ လင်ကွန်းသည် လက်မထပ်မီ လူပျိုဘဝ တုန်းက စပိဒ်ထံစာရေးတိုင်း စာအဆုံးတွင် (စပိဒ်၏ဇနီး) ‘ဖန်နီကိုလည်း

မေတ္တာပို့လျက်’ ဟူ၍ ရေးလေ့ရှိ၏။ မေရီသည် လင်ကွန်း၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး စာများကိုလည်း မလွတ်တမ်း စိစစ်ကြည့်ရှုတတ်လေရာ လက်ထပ်ပြီးချိန် ၌ လင်ကွန်းက စပိဒ်ထံသို့ ရေးသော စာများတွင် ‘ဖန်နီကိုလည်း မေတ္တာ ပို့လျက်’ ဟူသော အသုံးအနှုန်းကို ကန့်ကွက်လေ၏။ စပိဒ်ဇနီး၏ အပျို့ နာမည် (ဖန်နီ) ကို ဘာကြောင့် သုံးရသလဲ၊ ‘မစွပ်စပိဒ်ကိုလည်း သတိရ လျက်’ ဟူ၍သာ ရေးရမည်ဟု ညွှန်ကြား၏။ ထို့ကြောင့် လင်ကွန်းမှာ သူငယ်ချင်းထံသို့ ရေးသောစာများတွင် ‘မစွပ်စပိဒ်ကိုလည်း သတိရလျက်’ ဟူ၍သာ ရေးသားရလေ၏။

လင်ကွန်းသည် သူတစ်ထူး၏ ကျေးဇူးကို ဘယ်တော့မှ မေ့တတ်သူ မဟုတ်။ သူ၏ဘဝတွင် ဂျိုရှာစပိဒ်သည် မမေ့အပ်သော ကျေးဇူးရှင် တစ်ဦး ဖြစ်သည်ဟု အသည်းထဲ၌ စွဲမှတ်ထား၏။ စပိဒ်ကြောင့် သူသည် စပရင်းဖီးလ်မြို့၌ ကျောတခင်းစာ နေရာကလေး ရ၍ ခြေကုပ်ယူနိုင်ခဲ့ ၏။ စပိဒ်က ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်သောကြောင့်ပင် သူသည် အလုပ် အကိုင် အဆင်မပြေမီ ထမင်းနပ်မှန်အောင် စားခဲ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် သူ တစ်သက်တာတွင် သူငယ်ချင်း စပိဒ်အား အမှတ်တရ ဂုဏ်ပြုသည့်အနေ ဖြင့် ပထမဆုံး သားယောက်ျားကလေးမွေးလျှင် ‘ဂျိုရှာစပိဒ်လင်ကွန်း’ ဟူ၍ မှည့်ခေါ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ကတိပေးထားခဲ့၏။ သို့ရာတွင် ပထမဆုံး သားကလေးမွေး၍ လင်ကွန်းက သူမှည့်ခေါ်လိုသော အမည်ကို တင်ပြ သောအခါ မေရီသည် ယမ်းပုံမီးကျ ဒေါသထွက်လျက် တချက်လွှတ် အာဏာဖြင့် ပယ်ချလိုက်သည်။ လင်ကွန်း၏ မိတ်ဆွေများအနက် မိမိ အမုန်းဆုံးလူ၏ နာမည်ကို သားဖြစ်သူအား မှည့်ခေါ်ရန် ပြောလာခြင်းပင် လွန်လှပြီဟု မေရီကဆို၏။ သို့ဖြင့် သားဦးကလေး၏ နာမည်သည် မေရီ၏ အလိုကျ ရောဘတ်တော့ဒ်လင်ကွန်း ဟူ၍သာ ဖြစ်လာရလေ၏။ ရောဘတ်မှာ ကလေး၏ ကိုယ်ပိုင်နာမည်၊ တော့ဒ်မှာ မေရီ၏ ဖခင်

‘တော့ဒ်’ မျိုးရိုးနာမည်။ လင်ကွန်းမှာ ဖခင်အရင်း လင်ကွန်း၏ မျိုးရိုး နာမည် ဖြစ်သတည်း။

တော့ဒ် (Todd) ဟူသော စာလုံးပေါင်းနှင့် ပတ်သက်၍ လင်ကွန်း အား မိတ်ဆွေအချို့က မေးဖူး၏။ ‘ခင်ဗျားမိန်းမရဲ့ မျိုးရိုးနာမည်က တော့ဒ်ကို တီအိုဒီလို့ စာလုံးမပေါင်းဘဲ ဘာကြောင့် တီအိုဒီလို့ ပေါင်းရ သလဲ။ ‘ဒီ’ တစ်လုံးတည်းနဲ့ မလုံလောက်ဘူးလား’

လင်ကွန်းက ဟာသပါပါဖြင့် ဤသို့ ပြန်ဖြေလိုက်၏။ ‘အင်း ဘုရားသခင် (GOD) အတွက်ကတော့ ‘ဒီ’ တစ်လုံးတည်းနဲ့ လုံလောက်ပါရဲ့ ဗျား။ ကျုပ်မိန်းမ တော့ဒ် အမျိုးတွေအတွက်ကတော့ ‘ဒီ’ နှစ်လုံးနဲ့ စာလုံး ပေါင်းမှ လုံလောက်တယ်နဲ့ တူပါရဲ့’ ဟူ၏။

(မေရီသည် သားယောက်ျားချည်း လေးယောက် မွေးခဲ့ရာ ရောဘတ် တော့ဒ်လင်ကွန်းအား ၁၈၄၃ ခုနှစ် ဩဂုတ် ၁ ရက် လက်ထပ်ပြီး တစ်နှစ် အကြာတွင် မွေးဖွားခဲ့၏။ ဒုတိယသား အက်ဒွပ်၊ ဘီ၊ လင်ကွန်းအား ၁၈၄၆ ခုနှစ် မတ်လ ၁၀ ရက်တွင် မွေးဖွား၏။ ထိုကလေးမှာ လေးနှစ် သားအရွယ်တွင် စပရင်းဖီးလ်မြို့၌ပင် ကွယ်လွန်ခဲ့၏။ တတိယသား ဝီလျံ ဝဲလေ့စ်လင်ကွန်းအား ၁၈၅၀ ပြည့်နှစ် ဒီဇင်ဘာ ၂၁ ရက်တွင် မွေးဖွား ၏။ ထိုကလေးမှာ အသက် ၁၂ နှစ်သားအရွယ်တွင် သမ္မတ အိမ်ဖြူ တော်၌ ကွယ်လွန်ခဲ့၏။ စတုတ္ထသား သောမတ်လင်ကွန်းအား ၁၈၅၃ ခုနှစ် ဧပြီ ၄ ရက်တွင် မွေးဖွား၏။ ထိုကလေးသည် ၁၈၇၁ ခုနှစ်တွင် အသက် ၁၈ နှစ်သားအရွယ်၌ ချီကာဂိုမြို့၌ ကွယ်လွန်ခဲ့၏။ အကြီးဆုံး သား ရောဘတ်သာလျှင် အသက် ၈၃ နှစ်အထိ နေထိုင်သွားပြီး ၁၉၂၆ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင် ၂၆ ရက်၌ မန်ချက်စတာမြို့၌ ကွယ်လွန်ခဲ့လေ၏။)

□

သားဦးကလေး ရောဘတ်ကို မွေးပြီးနောက် လင်ကွန်းနှင့် မေရီသည် ‘ဖအေကြီး’ ‘မအေကြီး’ များ ဖြစ်လာကြပြီဖြစ်၍ အခေါ်အဝေါ်လည်း ပြောင်းလဲလာ၏။ လက်ထပ်ခါစ အချိန်တွင် လင်ကွန်းက မေရီအား ‘ပူစီကလေး’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ‘မယားကလေး’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ‘ချာတိတ်မ’ ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ခဲ့သည်ဟု မေရီလင်ကွန်း အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားခဲ့သော ပိန်တာရင်းဒေါလ်က မှတ်တမ်းတင်ထား၏။ ကလေး ရပြီးသောအခါ၌မူ လင်ကွန်းက မေရီအား ‘မအေကြီး’ ဟူ၍သာ ခေါ်တော့၏။ မေရီကလည်း လင်ကွန်းအား ‘ဖအေကြီး’ ဟူ၍ ခေါ်၏။ မေရီသည် လင်ကွန်းအား ယခုခေတ်တွင် ဇနီးက ခင်ပွန်းဖြစ်သူအား ကိုယ်ပိုင်နာမည်ကို ခေါ်ကြသကဲ့သို့ ‘အေဗရာဟင်’ ဟူ၍ တစ်ခါမှ မခေါ်ခဲ့ဖူးချေ။ မေရီတို့ခေတ်တွင် ခင်ပွန်းသည်အား ဇနီးဖြစ်သူက အဖျားဆွတ် နာမည်ခေါ်လေ့မရှိ။ ထို့ကြောင့် မေရီက ‘မစ္စတာ လင်ကွန်း’ ဟူ၍သာ ထောင့်တောင့်တောင့် ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲခဲ့သည်ဟု မှတ်တမ်းတင်ထား၏။ လင်ကွန်း၏ မိတ်ဆွေများကမူ ‘အေဗရာဟင်’ ကို အတိုကောက် ‘အက်ဘီ’ ဟူ၍ ခေါ်ကြ၏။

သားဦး ရောဘတ်အား မွေးပြီး မကြာမီ လင်ကွန်းသည် မေရီ၏ ဆန္ဒကို ဖြည့်စွမ်းလျက် အိမ်တစ်လုံးကို ဒေါ်လာ တစ်ထောင်ငါးရာပေး၍ ဝယ်လိုက်၏။ ထိုမျှ ငွေစုမိသည်မှာ မေရီ ကျေးဇူးကြောင့်ဟူ၍ပင် လင်ကွန်းက ကြံဖန် ကျေးဇူးတင်ခဲ့သေး၏။ မေရီ နားပူလွန်းသောကြောင့် အိမ်နှင့်ဝေးရင် ပြီးရော သဘောဖြင့် နယ်အနံ့ထွက်ကာ အမှုများများ လိုက်သဖြင့် ငွေစကလေး ရွှင်ခဲ့ခြင်းကို ဆိုလို၏။

မေရီသည် အိုးပိုင် အိမ်ပိုင်ကလေးနှင့် ဖြစ်လာ၍ အတော်ပင် ပျော်ရွှင်လာ၏။ ထိုအိမ်မှာ စပရင်းဖီးလ်မြို့ အမှတ် ၈ လမ်းထဲ၌ ရှိပြီး မေရီနှင့် လင်ကွန်းအား လက်ထပ်ပေးသော ဘုန်းတော်ကြီး ချားလ်ဒရက်ဇာ၏

အိမ်ဖြစ်၏။ ဧည့်ခန်းတစ်ခန်း၊ မီးဖိုတစ်ဆောင်၊ အပန်းဖြေခန်း တစ်ခန်း နှင့် အိပ်ခန်းများ ပါရှိ၏။ အိမ်နောက်ဖေးတွင် ထင်းများ ထားရန်နှင့် နို့စားနွားမထားရန် ကျီဟောင်းတစ်လုံး ပါရှိသေး၏။

အိမ်သစ်ပြောင်း၍ မေရီကျေနပ်သည်မှာ ရက်ပိုင်းမျှသာ ဖြစ်၏။ အိမ်တွင် ခြံပါသည်ဖြစ်၍ မေရီက ခြံထဲတွင် ပန်းမန်ကလေး ဝေဝေ ဆာဆာနှင့် လှလှပပ ရှိစေချင်သည်ဟု တောင်းဆို၏။ သူမကိုယ်တိုင်မူ စိုက်ပျိုးခြင်း မပြုဘဲ လင်ကွန်းအား ခြံထဲ၌ ပန်းစိုက်ပေးရန် ခိုင်းစေ၏။ လင်ကွန်းမှာ ထုံးစံအတိုင်း အမိန့်နာခံလျက် နှင်းဆီပန်းမျိုးများ ရှာဖွေ ပြီး စိုက်ပေးခဲ့ရ၏။ သို့ရာတွင် စိတ်မပါဘဲ လုပ်ရသည်ဖြစ်၍ မကြာမီ နှင်းဆီပင်များကို ပစ်ထားလိုက်ရာ ညှိုးခြောက်၍ ပျက်စီးကုန်၏။ တစ်ဖန် မေရီက ပန်းမစိုက်လိုလျှင် သီးပင်စားပင် ဥယျာဉ်စိုက်ရမည်ဟု ခိုင်းပြန် ၏။ လင်ကွန်းမှာလည်း ဆင်ခြေမပေးနိုင်ဘဲ ဥယျာဉ်စိုက်ရပြန်၏။ သို့ရာတွင် ထုံးစံအတိုင်း လပိုင်းမျှ အကြာတွင် ဥယျာဉ်ကလေးမှာ ပေါင်း မြက်များဖြင့် ဖုံးလွှမ်းနေပြန်တော့၏။

လင်ကွန်းသည် ပန်းစိုက်ခြင်းကဲ့သို့သော အလုပ်မျိုးကို မလုပ်လို သော်လည်း နွားနို့ကို ကိုယ်တိုင် ညှစ်၍ သောက်၏။ အိမ်သုံး ထင်း အတွက် သစ်များကို ခွဲစိတ်ပေး၏။

(သမ္မတအရွေးခံရပြီးသည့်တိုင်အောင် စပရင်းဖီးလ်မြို့မှ အိမ်ဖြူ တော်သို့ မသွားသေးမီအချိန်အထိ ထင်းကို ကိုယ်တိုင်ခွဲခဲ့သည် ဟူ၏။)

□

မေရီသည် အိမ်နှင့် ပတ်သက်၍ မကျေနပ်ချက်မှာ မပြီးနိုင်သေး။ အစ်မ ဖြစ်သူ မစွပ်အက်ဒွပ်တို့ နှစ်ထပ်အိမ်ကြီးနှင့် နေထိုင်သည်ကို နှိုင်းယှဉ်

ကြည့်ပြီး မိမိတို့က တစ်ထပ်အိမ်နှင့် နေရသည်ကို မကြည်သာဘဲ ဖြစ်လာ ပြန်၏။ ထို့ကြောင့် အိမ်ကို အထပ်တိုး ဆောက်ရန် လင်ကွန်းအား တိုက် တွန်း၏။ လင်ကွန်းမှာ အိမ်ဝယ် လိုက်ရ၍ ငွေကြေး ကျပ်တည်းနေသဖြင့် မတတ်နိုင်သေးကြောင်း ဖျောင်းဖျသော်လည်း မရ။ ထို့ကြောင့် လက် သမား ကန်ထရိုက်တစ်ယောက်ကို ခေါ်၍ ကုန်ကျစရိတ်ကို တွက်ခိုင်းပြီး မေရီအား ပြလိုက်တော့မှ ပါးစပ်ပိတ်သွားတော့၏။

သို့ရာတွင် ထိုမျှနှင့်မပြီး။ လင်ကွန်း နယ်ထွက်နေချိန်၌ မေရီသည် လက်သမားတစ်ယောက်ကို ခေါ်လာပြန်ပြီး အကုန်အကျ အနည်းဆုံး နည်းဖြင့် အထပ်တစ်ထပ် တိုးချဲ့ရန် အလုပ်အပ်လိုက်၏။ လင်ကွန်း ပြန်လာချိန်တွင် အိမ်မှာ တိုးချဲ့ ဆောက်ပြီးသွားပြီဖြစ်၍ ကိုယ့်အိမ်ပင် ကိုယ်မမှတ်မိအောင် ဖြစ်ရလေ၏။

လင်ကွန်းသည် ၈ လမ်းထဲသို့ လျှောက်ဝင်လာစဉ် တကယ်ပင် သူ့အိမ်သူ မမှတ်မိ၍ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်အား ရယ်သလို မောသလိုနှင့် ‘ရှေ့နေကြီး မစ္စတာလင်ကွန်းအိမ်ကို တဆိတ်လောက် လမ်းပြပါဗျာ’ ဟု စုံစမ်းယူရသော ဟူ၏။

အိမ်ဝယ်လိုက်ရ၍ အကြွေးတင်နေသော လင်ကွန်းမှာ မေရီက ဇွတ်တရွတ် တိုးချဲ့လိုက်ပြန်သဖြင့် အကြွေး ထပ်တင်ရပြန်၏။ လင်ကွန်း က အကုန်အကျများလွန်းကြောင်း ညည်းသောအခါ မေရီက ဒေါသပူပန် ထပြန်လေ၏။ ‘ရှင်ဟာ အရင်တုန်းကလည်း အမြဲတမ်း ဘိုင်ကျနေတဲ့ လူ မဟုတ်ဘူးလား၊ ဘယ်တုန်းကများ ပိုက်ဆံ ဖောဖောသီသီ ရှိခဲ့ဖူးလို့ လဲ၊ အိမ်မှာ စီမံ ခန့်ခွဲရတာ ဘယ်လိုဆိုတာ ရှင်ဘာနားလည်သလဲ၊ ကိုယ့် ရှေ့နေခတောင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံရအောင် လုပ်နိုင်တဲ့လူ မဟုတ်ဘူး’ စသည် ဖြင့် တန်ပြန်ထိုးစစ် ဆင်တတ်၏။

လင်ကွန်းမှာ မပြောသာတော့ဘဲ အလုပ်ကိုသာ ဖိ၍ လုပ်ရပြန် လေ၏။

□

လင်ကွန်း၏ ချွတ်ယွင်းချက်များအနက် သတိလွတ်တတ်ခြင်းသည်လည်း မေရီ၏ စိတ်ကို ဆွပေးသလို ရှိနေ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ စိတ်ကူးတစ်ခုတွင် နှစ်မြုပ်နေမိပါက ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဘာတွေ ဖြစ်နေသည် ဆိုခြင်းကိုပင် မသိလောက်အောင် ဖြစ်နေတတ်၏။

တနင်္ဂနွေနေ့များတွင် မေရီ၏ ခိုင်းစေချက်အရ လင်ကွန်းသည် ကလေးကို လက်တွန်းလှည်းကလေးထဲ ထည့်၍ အိမ်ရှေ့ လမ်း၌ ခေါက် တုံ့ခေါက်ပြန် တွန်းရင်း ကလေးထိန်းရလေ့ရှိ၏။ တစ်ခါသော် ကလေး ထိန်းရင်း လင်ကွန်းသည် အတွေးတစ်ခုထဲ၌ နှစ်မျောနေမိရာ လှည်းထဲမှ ကလေးထွက်ကျပြီး မြေကြီးပေါ်၌ လိမ့်လျက် ငိုကြွေးနေသည်ကို လုံးဝ သတိမပြုမိ။ လင်ကွန်း၏ မျက်လုံးများကမူ ကလေး လိမ့်ကျရာ နေရာသို့ ပင် ငေးစိုက်ကြည့်နေ၏။ သို့ရာတွင် သူသည် ကလေး လိမ့်ကျနေသည် ကိုလည်း မမြင်၊ သံကုန်ဟစ်၍ ငိုနေသည်ကိုလည်း မကြား၊ အတွေး ရေလျှင်ကြော၌ မျော၍သာနေ၏။

လင်ကွန်းသည် ကလေးက ကျည်ကျည်ပါအောင် ငိုနေသည်ကိုသာ မကြားသော်လည်း ကလေးငိုသံကြောင့် အိမ်ပြတင်းပေါက်မှ ခေါင်းပြု ထွက်ကြည့်ပြီး ဒေါသတကြီး အော်ဟစ် ဆူပူလိုက်သော မေရီ၏ အသံကို မူ ချက်ချင်း ကြားလိုက်၏။ မေရီ၏ အသံသည် လင်ကွန်းအား နှိုးစက် ကဲ့သို့ လန့်နှိုးစေ၏။ သူသည် တုန်လှုပ်ချောက်ချားစွာဖြင့် ကလေးကို ကောက်ချီပြီး အငိုတိတ်အောင် ချောကာ ‘မအေကြီး’ အား မည်သို့ တောင်းပန်ရမည်ကို ဆက်၍ စဉ်းစားနေရပြန်လေ၏။

□

လင်ကွန်းသည် တစ်ခါတစ်ရံ အလုပ်မှ အိမ်သို့ ပြန်လာချိန်၌ မည်သည့် ကိစ္စကို စဉ်းစားနေသည်မသိ။ သံပတ်ပေးထားသော စက်ရုပ်ကြီးကဲ့သို့ ထောင့်တောင့်တောင့် လျှောက်ဝင်လာတတ်၏။ မေရီနှင့် မျက်နှာချင်း ဆိုင်မိပြီး သူ၏ မျက်လုံးများက မေရီ၏ မျက်နှာကို ကြည့်နေသော်လည်း စိတ်က တခြားရောက်နေတတ်၏။ မေရီကို သူမမြင်။ ထို့ကြောင့် မေရီ မေးသည်ကိုလည်း မကြား။ သို့ရာတွင် မေရီက ဒေါသသံဖြင့် ငေါက်လိုက် လျှင်ကား ချက်ချင်း ပျာယီးပျာယာ ဖြစ်သွားကာ ခြေမကိုင်မိ လက်မကိုင်မိ ဖြစ်နေတတ်သည်ဆို၏။

မေရီသည် လင်ကွန်း၏ ‘ကြောင်ကွက်’ များကြောင့် စိတ်မရှည် သောရောဂါ ပို၍ ရင့်လာရသည်ဟု ဆိုတတ်၏။ လင်ကွန်းသည် အလုပ် ကို ထမင်းထက် ပို၍ အာရုံစိုက်တတ်၍ မေရီက ထမင်းကို အချိန်နှင့် စားရန် သတိပေးနေရ၏။ ထမင်းစားတော့မည်ဟု ဆို၍ ထမင်းပွဲပြင် ပေးပြီး သွားခေါ်လျှင် ချက်ချင်း ထလာတော့မလိုနှင့် နောက်ထပ် တစ်နာရီခန့် မေ့လျော့နေတတ်ပြန်၏။ ထိုအခါ မေရီက ခုနစ်သံချီဖြင့် ဟစ်၍ ဆင့်ခေါ်ရလေတော့၏။

ညစာစားပြီးချိန်များတွင် လင်ကွန်းသည် ထမင်းစားပွဲ၌ ထိုင်ကာ မီးဖိုမှ မီးတောက်များကို ငေးကြည့်ကာ နာရီဝက်ခန့် စကားမပြောဘဲ တုံ့ကိုဘောဖြင့် ထိုင်နေတတ်၏။ ထိုအချိန်တွင် သားကလေးများက သူ့ အပေါ် ခွတက်သူတက်၊ ဆံပင်ဆွဲသူဆွဲ၊ ရောက်တတ်ရာရာ စကားပြော သူက ပြော စသည်ဖြင့် မျောက်ရှုံးအောင် ဆော့တတ်ကြ၏။ သို့ရာတွင် လင်ကွန်းကား ဘာမှ မသိသလို ငူငူကြီး ထိုင်နေလေ၏။ မေရီက ကလေး များကို အော်ငေါက်သံ ကြားရတော့မှ သတိပြန်ဝင်လာပြီး ကလေးများ ကို ရယ်စရာ မောစရာပြောကာ ချော့မော့တတ်၏။

မေရီသည် လင်ကွန်းအား ကလေးများကို အလိုလိုက်မှုကြောင့် တကျက်ကျက် ရန်ဖြစ်ရ၏။ ကလေးများကို ဘယ်တော့မှ မဆုံးမသော

ဖခင်ဟူ၍ မေရီက ဆို၏။ ‘ဖအေကြီးဟာ ကလေးတွေကို အလိုလိုက်လွန်း တယ်၊ ကလေးတွေကို ဘယ်တော့မှ ဆူတယ်ပူတယ် မရှိဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ကလေးတွေ နည်းနည်းကလေး လိမ်လိမ်မာမာ နေပြရင် သူ့မှာ ချီးကျူး လို့ မဆုံးနိုင်တော့ဘူး’ ဟု မေရီက မိတ်ဆွေများကို ပြောပြ၏။

□

မေရီက လင်ကွန်းအား ‘ချွတ်’ ၍ မရသော အကျင့်တစ်ခုမှ ဘုရားရှိခိုး ကျောင်း မှန်မှန်မတက်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ မှန်မှန်မတက်ခြင်းဟု ဆိုသည်မှာ မေရီနှင့် လက်ထပ်ပြီးချိန်ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။ မေရီနှင့် လက်ထပ်မီ က ဆိုလျှင် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကို လုံးဝ မတက်ခဲ့ချေ။ မေရီနှင့် ညားပြီး ကာမှ အတင်း ဆွဲခေါ်လွန်းသဖြင့် တစ်ခါတစ်ရံ လိုက်ပါသွားရတတ်၏။ လင်ကွန်းသည် ဘာသာရေးနှင့် ပတ်သက်သော စကားဝိုင်းများကိုလည်း အရင်းနှီးဆုံး မိတ်ဆွေများနှင့်ပင် ဖြစ်စေကာမူ အမြဲ ရှောင်လေ့ရှိ၏။ သူ၏ ဘာသာရေးအယူနှင့် ပတ်သက်၍ လင်ကွန်းက သူ၏ တွဲဖက် ရှေ့နေဟင်ဒန်အား တစ်ခါက ပြောပြဖူး၏။ ‘အင်ဒီးယားနားနယ်မှာ ဂလင်းဆိုတဲ့ အဘိုးကြီး တစ်ယောက်နဲ့ ကျုပ် သိခဲ့ဖူးတယ်။ သူပြောတဲ့ စကားတစ်ခုကို ကျုပ် အမြဲတမ်း မှတ်မိနေတယ်။ ကောင်းတာ လုပ်ရင် ကောင်းတာဖြစ်မယ်၊ မကောင်းတာ လုပ်ရင် မကောင်းတာဖြစ်မယ်တဲ့၊ အဲဒါ ကျုပ်ရဲ့ ဘာသာရေး အယူလို့ ဆိုရမှာပဲ’

မေရီသည် လင်ကွန်း၏ ရှေ့နေ ရုံးခန်းသို့ ရောက်ခဲ့လှ၏။ သို့ရာ တွင် တစ်ခါတစ်ရံ အကြောင်းကိစ္စရှိ၍ ရောက်သွားတိုင်း ရှုပ်ပွနေသော ရုံးခန်းကို ကြည့်ကာ ဆူပူ ကြိမ်းမောင်းခဲ့ရပြန်၏။ ပြန်ကြနေသော စာရွက် စာတမ်းများသည် ဟိုရောက် သည်ရောက်နှင့် အစီအစဉ် လုံးဝ မရှိသည်

ကို တွေ့ရ၏။ တစ်နေရာတွင် စာရွက်စာတမ်း တပြုံကြီးကို စုစည်း ချည်နှောင်ထားပြီး လင်ကွန်း၏ လက်ရေးဖြင့် ‘နှိုးဆော်စာ’ စာတန်း ကလေး ချိတ်ထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ ‘အသင်ရှာလိုသောအရာကို တခြား နေရာတွေမှာ အနှံ့ရှာပြီးလို့မှ မတွေ့ရင် ဤနေရာမှာ ရှာပါလေ’ ဟူ၏။

လင်ကွန်း၏ ရုံးခန်းနံရံ တစ်နေရာတွင် မင်ကွက်ကြီးတစ်ခု စွန်းထင် နေသည်ကိုလည်း တွေ့ရ၏။ ထိုမင်ကွက်ကြီး၏ ဇာတ်ကြောင်းမှာ ရှေ့နေ ကြီး လင်ကွန်းထံတွင် ဥပဒေရေးရာများ လာရောက် ဆွေးနွေးသော ကျောင်းသားများအနက် ကျောင်းသား တစ်ယောက်က အခြားတစ် ယောက်ကို မင်အိုးနှင့် ပေါက်၍ ကစားရာမှ လူကို မထိဘဲ နံရံကို ထိမှန် ကွဲကြေကာ မင်များ စွန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည် ဟူသတည်း။

ရှေ့နေကတော် မေရီလင်ကွန်းသည် ခင်ပွန်းသည်အား ကြိမ်းမောင်း ဆူပူခဲ့ရုံသာ တတ်နိုင်၏။ လင်ကွန်း၏ ရုံးခန်းကိုကာ နိုင်နင်းစွာ ရှင်းလင်း သုတ်သင်ပေးနိုင်စွမ်း မရှိပါချေ။

အိမ်ထောင်ငဲ့မှတ်တမ်းများ

မေရီလင်ကွန်းသည် အသုံးအစွဲ ကျစ်လျစ် ချွေတာတတ်သူ ဟူ၍ သူမကိုယ် သူမ ဂုဏ်ယူလေ့ ရှိ၏။ ချက်ရေးပြုတ်ရေး ကိစ္စများတွင် စစ်စစ်စီစီ တွက်ချက် စီမံတတ်၏။ (ကိုယ်တိုင် ချက်ပြုတ်ခြင်းကား မဟုတ်၊ အစေခံ ခိုင်းခြင်း ဖြစ်၏။)

လင်ကွန်းအိမ်၌ ခွေးမရှိ။ ကြောင်များသာ မွေးထား၏။ အဆိုပါ ကြောင်များမှာ အိမ်ရှင်မ မေရီလင်ကွန်း၏ ဇယားကိုက် စီမံချက်ပြုတ်မှု ကြောင့် ထမင်းကျန် ဟင်းကျန်များကိုပင် မဝတဝသာ စားသောက်ကြ ရရှာသည်ဟု ဆိုစမှတ်ပြုရ၏။

အစားအသောက်ဘက်တွင် သို့ကလိုချွေတာ စစ်စီသော်လည်း မေရီ သည် ပကာသနအရာ၌မူ တွန့်တိုခြင်းမရှိ။ ရေမွှေးဆိုလျှင် တစ်ပုလင်းပြီး တစ်ပုလင်းဝယ်တတ်၏။ ရေမွှေးပုလင်း အချို့ကိုလည်း တံဆိပ်ခွာပြီး သုံးကြည့်ပြီးမှ စံချိန်မမီဟုဆိုကာ ဆိုင်သို့ပြန်ပို့တတ်၏။ ထို့ကြောင့် အလှူကုန်ဆိုင်မှ ဈေးသည်များက နောင်သောအခါ မေရီလင်ကွန်း ရေမွှေး လာဝယ်လျှင် မရောင်းတော့ပါဟု ငြင်းဆိုခဲ့ဖူးသည်ဟူ၏။

လင်ကွန်းမှာ ငွေကြေး ကျပ်တည်းနေချိန် ဖြစ်သော်လည်း မေရီက အထက်တန်းလွှာများ နေထိုင်သကဲ့သို့ ရထားလုံး တစ်စင်းဝယ်စီး၏။ မြို့ကလေးမှာ စစ်စစ်အားဖြင့် ရထားလုံးဖြင့် သွားလာလောက်အောင် ကြီးမားသောမြို့ မဟုတ်။ သွားစရာရှိလျှင် ခြေကျင်လျှောက်သွားရုံဖြင့် ပြီးနိုင်၏။ သို့ရာတွင် မေရီကမူ ဈေးသွားရာ၌ပင် ရထားလုံးနှင့်မှ သွားချင်၏။ ရထားလုံးကို မောင်းမည့်သူမရှိ၍ အိမ်နီးချင်း သူငယ်လေးတစ်ယောက်အား ဧည့်ခံပွဲတစ်ပွဲသို့ တစ်ခါသွားလျှင် ပိုက်ဆံ ၂၅ ဆင့်ပေး၍ အငှားမောင်းခိုင်းရ၏။

အဝတ်အစား အကောင်းကြိုက်ရာ၌လည်း မေရီအား မိနိုင်သူ မရှိ။ အသက် ၃၀ အတွင်း အလှမပျက်သေးချိန်ဖြစ်၍ မေရီသည် အလှဂုဏ်တိုးအောင် အမျိုးမျိုးဝတ်စားဆင်ပြင်တတ်၏။ မြို့ထဲရှိ အထည်ဆိုင်များ၌ ရှေ့နေကြီးလင်ကွန်း၏ အကြွေးစာရင်းသည် ကိန်းဂဏန်းများ တိုးပွား၍သာ လာနေတော့၏။

အကြွေးများတင်လာ၍ လင်ကွန်းက ညည်းလျှင် မေရီက လင်ကွန်းသည် ရှေ့နေခများကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ ရအောင် မတောင်း၍ ဝင်ငွေ လျော့ရသည်ဟု ထောက်ပြကာ တစ်ဖက်သား ဆင်ခြေမတက်ဝံ့အောင် စကားထိုးစစ်ဆင်တတ်၏။ မေရီပြောသည်မှာလည်း မှန်နေ၏။ လင်ကွန်းသည် ဆင်းရဲသား အမှုသည်များနှင့် မတရားခံရသော အမှုသည်များထံမှ ရှေ့နေခ မြက်မြက်ကလေး မတောင်းရက်ဘဲ တစ်ခါတစ်ရံ ကိုယ့်စရိတ်ကိုယ်စား၍ လိုက်ပေးခဲ့သည်မှာ ကြိမ်ဖန်များစွာ ရှိခဲ့ဖူး၏။

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း စီးပွားရေး လုပ်ငန်း၌ သနားကြင်နာ ကရုဏာ ထားတတ်ခြင်းသည် ကြီးပွားရေး လမ်းကို ပိတ်ဆို့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု မေရီက ခံယူ၏။ ရှေ့နေအလုပ် လုပ်နေလျှင် အမှုလိုက်ခကို တရားသဖြင့် ထိုက်သန်သလို ရယူရမည်ဟု မေရီက သြဝါဒပေး၏။ အခြား

အခြားသော ရှေ့နေကြီးများသည် လင်ကွန်းလောက်ပင် အမှုများများ မလိုက်ရဘဲ ကြီးပွားချမ်းသာနေကြလေပြီ။ ဥပမာ စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ် ကိုပဲကြည့်။ စတီဖင်သည် ယခုအခါ လူချမ်းသာတစ်ဦး ဖြစ်နေပြီ။ ချီကာဂိုမြို့တွင် မြေနေရာများ ဝယ်ယူ၍ အရင်းအနှီး လုပ်ထားသဖြင့် ဝင်ငွေ တိုးပွားကာ ချီကာဂိုတက္ကသိုလ်အတွက်လည်း မြေ ၁၀ ဧက လှူဒါန်းခဲ့သဖြင့် စတီဖင်သည် ဂုဏ်ထူးဆောင် ဘွဲ့တံဆိပ်များပင် ရရှိ ကာ တိုင်းသိပြည်သိ ထင်ရှားသူတစ်ဦးအဖြစ်သို့ ရောက်နေပြီဖြစ်၏။ ထိုမျှသာမက ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုများတွင် စတီဖင် ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် တက်တက်ကြွကြွ နေရာယူခဲ့သဖြင့် နိုင်ငံက သိသော ပါတီခေါင်းဆောင် နိုင်ငံရေးသမားတစ်ဦးလည်း ဖြစ်နေချေပြီ။

မေရီသည် လင်ကွန်း စိတ်မချမ်းသာအောင် ပြောဆိုခဲ့သည်များ အနက် စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ်နှင့် ယှဉ်၍ ပြောခြင်းမှာ အခံရအခက်ဆုံး ဖြစ်၏။ မေရီ၏ စိတ်ထဲတွင် စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ်နှင့် ဖူးစာ မဆုံခြင်း အတွက် တစ်ခါတစ်ရံ ယူကျုံးမရ ဖြစ်နေဟန်ကို အကဲခတ်မိသော လင်ယောက်ျားတစ်ယောက်အနေဖြင့် မည်သို့ ခံစားရမည်နည်း။ မေရီ ကလည်း သူမကဲ့သို့ ရည်မှန်းချက် ပြင်းပြသော အမျိုးသမီးတစ်ယောက် သည် စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ်ကဲ့သို့ အနာဂတ် တောက်ပြောင်သော ပုဂ္ဂိုလ် မျိုးနှင့်သာ ထိုက်တန်သည်ဟု မခံချိမခံသာ ဖြစ်ဖွယ် စိတ်ကူးယဉ်နေဆဲ ရှိ၏။ ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ ဇနီးအဖြစ် ဝါရှင်တန်မြို့တော်၌ ဆိုရှယ်ကျကျ နေထိုင်ကာ ပါရီမြို့မှ ချုပ်လုပ်သော ဝတ်စုံများကို မှာယူ ဝတ်ဆင်လျက် ဥရောပတိုက်သို့ မကြာမကြာ ခရီးထွက်ပြီး နိုင်ငံခြားမှ ဘုရင့် မိဖုရား များနှင့်အတူ ညစာစားပွဲများ၌ ယှဉ်တွဲ ထိုင်ရမည့် ဘဝကို လက်လွတ် ခွဲရပြီဟူ၍ မေရီက ဆွေးနေမိ၏။ မေရီ၏ အတွေးထဲတွင် လင်ကွန်းအား သမ္မတလောင်းအဖြစ် ထင်ကြေးကြီး ပေးထားခဲ့သည်မှာ လျော့ပါးစ

ပြုလာပြီဖြစ်၏။ အိမ်ဖြူတော်နှင့် တကယ်တမ်း နီးစပ်သူမှာ စတီဖင် ဒေါက်ဂလပ်စ်သာတည်း ဟူ၍ စိတ်ပျက်လက်ပျက် တွက်ကိန်းချထားမိ ပေတော့၏။

မေရီသည် ချောက်တီးချောက်ချက် ရှေ့နေမယားတစ်ယောက် အနေဖြင့် တစ်နှစ်လျှင် ခြောက်လခန့် လင်ကွန်းက နယ်ထွက်နေချိန် တွင် အိမ်၌ အထီးကျန်နေထိုင်ရင်း ပျင်းရိငြီးငွေ့ဖွယ် ၁၁မျိုးဖြင့် တစ် သက်တာလုံး မနေနိုင်။ သူမ၏ ရည်မှန်းချက်ကို အပျက်မခံနိုင်။

ယောက်ျားတစ်ယောက်အား ကြီးပွားတိုးတက်အောင် လှုံ့ဆော်ရာ တွင် သွေးအေးနေသူကို သွေးပူအောင် မီးထိုးပေးရမည်။ ထိုင်းမိုင်းနေသူ ကို သွက်လက်အောင် လှုပ်ရှားစေရမည်။ ယင်းတာဝန်သည် ဇနီးမယား အပေါ်၌ လုံးဝ တည်ရှိ၏။ သို့ဖြစ်လျှင် မေရီသည် လင်ကွန်းအား သွေးပူ အောင် လုပ်ပေးရပေတော့မည်။

နိုင်ငံရေးသမား လုပ်တော့မည် ဆိုလျှင် လူအများနှင့် အပေါင်း အသင်း ဝင်ဆုံရမည် ဆိုခြင်းမှာ အငြင်းပွားစရာ မရှိသော ဆောင်ပုဒ် ဖြစ်၏။ လင်ကွန်းသည် မြို့လူထုကလေး လူကြီးမရွေး အားလုံးနှင့် သင့်တင့်အောင် ဆက်ဆံနေထိုင်တတ်၏။ သို့ရာတွင် လင်ကွန်းအား နိုင်ငံ ရေး ခေါင်းဆောင်ကြီး ဖြစ်စေချင်ပါသည်ဟု တစစာ ဆိုမြည်နေသော မေရီလင်ကွန်းကမူ တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့ ရပ်ကျော်ရွာကျော် ဖြစ်လာ နေ၏။ ကောင်းသော ‘ကျော်’ ခြင်းကား မဟုတ်။ ‘စွာလွန်းသည်’ ဟူသော နာမည်ဖြင့် ကျော်ခြင်းဖြစ်လေ၏။

မေရီလင်ကွန်းသည် ဈေးသည်များနှင့် မကြာခဏ ရန်ဖြစ်တတ်၏။ တစ်ခါတုန်းကဆိုလျှင် ရေခဲသည် တစ်ဦးနှင့် လူလယ်ကောင်၌ အကြီး အကျယ် ရန်ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။ ရေခဲပေါင်ချိန် ခိုးသည်ဟု မေရီက စွပ်စွဲကာ ရေခဲများကို ပြန်ပေးပြီး ရန်တွေ့ရာမှ ရေခဲသည်ကလည်း ပြန်လည် ငြင်း

ခုံရင်း လမ်းဘေးမှ လူများ၏ ဝိုင်းအုံကြည့်ရှုခြင်း ခံခဲ့ရ၏။ ထိုရန်ပွဲ ဖြစ်ပြီး နောက် ရေခဲသည်က မေရီလင်ကွန်းအား နောက်နောင် ဘယ်တော့မှ ရေခဲမရောင်းတော့ပါဟု သပိတ်မှောက်ထားလိုက်၏။ တစ်မြို့လုံးတွင် ရေခဲဆိုင်မှာ ထိုတစ်ဆိုင်တည်းသာရှိ၍ မေရီမှာ ဒုက္ခတွေ့ရတော့၏။ ထိုအခါတွင် ရေခဲသည်ကို ပြန်၍ တောင်းပန်ကာ ဝယ်မြဲ ဝယ်ယူရလေ၏။ မေရီ၏ တစ်သက်တွင် ရန်ဖြစ်ပြီးသူအား ဤတစ်ကြိမ်တည်းသာ ပြန်၍ တောင်းပန်ဖူးခြင်း ဖြစ်သည် ဟူ၏။

မေရီကြောင့် လူရိုးလူအေးကြီး လင်ကွန်းသည် ဓားဆွဲ တုတ်ဆွဲ ဖြစ်ရမှုပင် ရှိခဲ့၏။

ထိုအဖြစ်အပျက်မှာ လင်ကွန်းနှင့် မေရီ ညားခါစက ဖြစ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ မေရီသည် စပရင်းဖီးလ်မြို့မှ လုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦးဖြစ်သော အိုင်းရစ်လူမျိုး မစ္စတာရီးလ်ဆိုသူနှင့် ရန်ဖြစ်ပြီး ရှိုးလ်ထံ ဆဲစာများ ရေးခဲ့သည်ဟူ၏။ ဤတင် ရှိုးလ်က မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ပြီး ယောက်ျားချင်း စာရင်း ရှင်းကြရန် လင်ကွန်းအား စိန်ခေါ်ခဲ့လေ၏။ စိန်ခေါ်ပုံမှာလည်း ‘ဓားချင်း ယှဉ်ခုတ်ရန်’ ဟူ၍ ဖြစ်၏။ မယားဖြစ်သူ၏ စွာလွန်းမှုကြောင့် လင်ကွန်း မှာ ဓားကိုင်ခဲ့ရလေတော့၏။

လင်ကွန်းနှင့် ရှိုးလ်သည် မစ်စစ်စပီမြစ်ကမ်း သောင်ပြင်ပေါ်သို့ ချိန်းဆိုလိုက်ကြပြီး ဓားကိုယ်စီနှင့် ရင်ဆိုင်ကြသည်အထိ ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုအချိန်တွင် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် မိတ်ဆွေများက အတင်းဝင်ဖျန်ဖြေပေး သဖြင့်သာ ဓားချင်းမခုတ်ဖြစ်တော့ဘဲ ပျက်သွားခဲ့ရသည် ဟူသတည်း။

□

တစ်ခါတွင်လည်း လင်ကွန်း၏ မိတ်ဆွေတစ်ဦးသည် ‘စပရင်းဖီးလ်ရိပတ်

ဗလီကင်’ အမည်ဖြင့် သတင်းစာ တစ်စောင် စတင် ထုတ်ဝေရာ သတင်းစာ လပေးကြည့်သည့် မိတ်ဆွေများကို ပန်ကြားသဖြင့် လင်ကွန်းက လပေးတစ်စောင်ယူမည်ဟု ကတိပေးလိုက်၏။ သတင်းစာ ထွက်လာ၍ ပထမဆုံးနေ့တွင် လင်ကွန်းအိမ်သို့ သတင်းစာလာပို့ရာ မေရီသည် ဒေါသပူပန် ထလေတော့၏။

‘ဘာလဲ. . . လာပြန်ပြီလား အသုံးမကျတဲ့ သတင်းစာ၊ အိမ်က မိန်းမက ပိုက်ဆံတစ်ပဲနီလောက် စုမိဖို့ ဘယ်လောက် စစ်စစ်စီစီ သုံးနေရတယ်ဆိုတာ သူတို့ နားမလည်ဘူး၊ အလကား ပိုက်ဆံ ဖြုန်းဖို့ပဲ တတ်တယ်။ ဒီသတင်းစာက ဘာလုပ်ဖို့လဲ’ စသည်ဖြင့် လင်ကွန်းအား ကြိမ်းမောင်းတော့၏။

လင်ကွန်းက သတင်းစာကို လာပို့ရန် မမှာရသေးကြောင်း၊ လပေးတစ်စောင်လောက်တော့ ကြည့်မည်ဟု ပြောထားရုံသာ ရှိသေးကြောင်း စသည်ဖြင့် ရှေ့နေစကားဖြင့် ဝေ့လည်လည် ပြော၍ ချေပကာ အပြစ်လွတ်အောင် ရှောင်တိမ်းရန် ကြိုးစား၏။

မေရီသည် လင်ကွန်း၏ စကားကို ချက်ကောင်းကိုင်၍ ထိုနေ့ညမှာပင် သတင်းစာ ထုတ်ဝေသူ အယ်ဒီတာထံ စာလှမ်းရေးလိုက်၏။ စာထဲတွင် ထိုသတင်းစာကို မိမိ လုံးဝ မကြိုက်၍ ဆက်လက်မပို့ရန် စော်ကားမော်ကား ရေးသားချက်များ ပါရှိ၏။

သတင်းစာ အယ်ဒီတာကလည်း မေရီ၏ စာကို နောက်တစ်နေ့ သတင်းစာထဲမှ ပြန်၍ စိန်ခေါ်ကာ ချေပထားရုံမက လင်ကွန်းကိုလည်း ထိုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းထုချေရန် တောင်းဆို၏။ လင်ကွန်းမှာ လူသိရှင်ကြား အရှက်တကွဲ ဖြစ်ခြင်းအတွက် စိတ်ထိခိုက်ရပြီး အယ်ဒီတာထံ ကျေနပ်လောက်အောင် တောင်းပန်စာ ရေးပို့လိုက်ရလေ၏။

မေရီသည် လင်ကွန်း၏ အမျိုးအဆွေများကိုလည်း အထင်သေး အမြင်သေးဖြင့် မှီခိုမျှစ်ချိုး ပြောဆိုတတ်၏။ တစ်ခါတွင် ခရစ္စမတ် ပွဲတော်ရက်၌ လင်ကွန်းက သူ၏ မိထွေးအား မိမိတို့ထံ လာရောက် လည်ပတ်နေထိုင်ရန် ဖိတ်ကြားလိုကြောင်း မေရီအား တိုင်ပင်ရာ တူးတူး ခါးခါး ပယ်ချခြင်းခံရ၏။

မေရီသည် လင်ကွန်း၏ ဖခင် တွမ်-လင်ကွန်းအားလည်းကောင်း၊ မိခင် ‘ဟန့်’ အမျိုးအနွယ်များအားလည်းကောင်း ‘အောက်တန်းကျသူများ’ ဟူ၍ နှိမ့်ချပြောဆိုတတ်၏။ လင်ကွန်းက မိမိ၏ မျိုးရိုးအကြောင်းကို အမှန်အတိုင်း ပြောပြထား၍ သိပြီးဖြစ်သည့်အတွက် ကံအကြောင်းမလှ သော အတိတ်ဇာတ်ကြောင်းများအပေါ် ဂရုဏာသက်ရမည့်အစား မေရီ သည် ထိုမျိုးရိုးအတွက် ရှက်မိပါသည်ဟူ၍ပင် ပြောတတ်ချေ၏။

လင်ကွန်း၏ မိထွေးမှာ မိထွေးဟုပင် ဆိုရသော်လည်း မအေအရင်း နှင့်မခြား ကောင်းခဲ့သူဖြစ်၍ လင်ကွန်းက ကိုယ်တတ်နိုင်သောအချိန်တွင် ပြန်လည်ပြုစုလို၏။ သို့ရာတွင် မေရီ၏ ကန့်ကွက်ချက်ကြောင့် မလုပ်သာ ပဲ ရှိနေရ၏။ မိထွေးဖြစ်သူသည် စပရင်းဖီးလ်မြို့နှင့် ၇၃ မိုင်မျှ ကွာသော ရွာတစ်ရွာ၌ နေထိုင်လျက်ရှိရာ လင်ကွန်းကသာ ထိုရွာသို့သွား၍ တွေ့ လေ့ရှိ၏။ အဘွားကြီးကိုမူ အိမ်သို့ အလည်မခေါ်ဝံ့ချေ။ မေရီ၏ ဆက်ဆံ ရေးကို ကြောက်၍ အိမ်နှင့် ကင်းကင်းရှင်းရှင်း နေစေခဲ့ရလေ၏။

□

လင်ကွန်းအိမ်သို့ လာရောက် နေထိုင်ဖူးသော လင်ကွန်းဘက်မှ ဆွေမျိုး ဟူ၍ ‘ဟားရိယက်ဟန့်’ ဟု ခေါ်သော နှမဝမ်းကွဲကလေးတစ်ဦးသာ ရှိ၏။ ထိုမိန်းကလေးမှာ ချစ်စရာကောင်း၍ အလွန်လည်း အလိုက်သိတတ်၏။

လင်ကွန်းက ထိုကလေးမအား မိမိအိမ်တွင် နေ၍ စပရင်းဖီးလ်မြို့၌ ကျောင်းတက်စေရန် ခေါ်ယူထားရှိခြင်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် မေရီက ထိုကလေးမအား အစေခံတစ်ယောက်ကို ခိုင်းသကဲ့သို့ အိမ်မှုကိစ္စ အားလုံးကို ခိုင်းစေလေတော့၏။ ကလေးမလေးမှာ ကျောင်းစာပင် ဖြောင့်အောင် မကြည့်နိုင်လောက်အောင် အိမ်ကိစ္စချည်း လုပ်နေရသည်ကို လင်ကွန်းက မကြည့်ရက်တော့၍ မေရီအား ဟန့်တားလေရာ ပြဿနာမှာ ပို၍ ကြီးထွားလာတော့၏။ နောက်ဆုံးတွင် ကလေးမလေးမှာ အိမ်တွင် မနေနိုင်တော့ဘဲ ရွာပြန်သွားရရှာ၏။

မေရီနှင့် ကြာရှည် တွဲလုပ်နိုင်သူကား ရှာမှရှားပင် ဖြစ်၏။ လခပေး၍ ငှားထားသော အိမ်ဖော် မိန်းကလေးများမှာလည်း အလားတူပင်။ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် မေရီဒဏ် မခံနိုင်၍ အထုပ်ပိုက်ပြီး ပြန်ကြရသည်ချည်းဖြစ်၏။ အိမ်ဖော်မကလေးများသည် မေရီ၏ သတင်းများကို လက်ဆင့်ကမ်း၍ အချင်းချင်း သတိပေးထားကြလေရာ ကာလ အတန်ကြာသော် မေရီလင်ကွန်းအိမ်၌ အမှုထမ်းမည့် အိမ်ဖော်ဟူ၍ တစ်ယောက်မှ မရှိတော့ချေ။ အိမ်ဖော်လောက၌ မေရီလင်ကွန်းသည် 'စာရင်းမည်း' အဖြစ် အပယ်ခံထားရပြီဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် မေရီသည် အမေရိကန် ပြည်ပေါက် မိန်းကလေးများကို အိမ်ဖော်အဖြစ် မရလျှင် နိုင်ငံခြားမှ လာနေကြသော အိုင်းရစ်လူမျိုး မိန်းကလေးများကို အိမ်ဖော်အဖြစ် ငှားလိုကြောင်း ကြေညာခေါ်ယူလိုသော်လည်း တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ အလုပ်လုပ်လိုသူ ပေါ်မလာချေ။ မေရီလင်ကွန်းဆိုလျှင် သတင်းကြားရုံဖြင့် လန့်နေကြပြီဖြစ်၏။

မေရီသည် အိမ်ဖော်ကိစ္စကြောင့် ဒေါသတကြီး ဖြစ်နေပြီး ယခင်သူမ၏ ဇာတိဒေသကို ပြန်၍ တမ်းတနေမိ၏။ လင်ကွန်းသာ မရှိပါက သူမသည် အမေရိကန် တောင်ပိုင်းနယ်များသို့ သွားရောက် နေထိုင်မည်။

သူမ ငယ်စဉ်က နေခဲ့သော လက္ခဏာတန်မြို့မှာဆိုလျှင် အစေခံများသည် အိမ်ရှင်အား လုံးဝ မလှန်ဝံ့၊ နီဂရိုး အစေခံ တစ်ယောက်ကို သခင်က စိတ်မတွေ့ပါက မြို့လယ်ကောင် လူမြင်ကွင်းတွင် ကားစင်တင်၍ သေသည်အထိ ရိုက်နှက်နိုင်သည်။ မေရီတို့ အိမ်နီးချင်းတစ်ယောက် ဆိုလျှင် နီဂရိုးကျွန် ခြောက်ယောက်တိတိကို သေသည်အထိ ကြိမ်နှင့် ရိုက်သတ်ခဲ့ဖူးသည် စသည်ဖြင့် မြန်ရေရှက်ရေ ပြောပြတတ်သေး၏။

အိမ်ဖော်ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ မေရီသည် လင်ကွန်းကိုလည်း ဒုက္ခ ပေးတတ်၏။ တစ်ခါသော် အိမ်ဖော် မိန်းကလေးတစ်ယောက်သည် မေရီ နှင့် စကားများ၍ ချက်ချင်းပင် အိမ်မှ ဆင်းသွား၏။ ထိုမိန်းကလေး၏ ဦးလေးတော်သူမှာ စပရင်းဖီးလ်မြို့တွင် လူတိုင်းသိသော ‘အမြန်ရထား ဆရာကြီး’ လောင်းဂျိတ်ဆိုသူဖြစ်၏။ လောင်းဂျိတ်သည် မြည်းတစ်ရှဉ်းနှင့် လှည်းအိုကြီးတစ်ခုကို အရင်းပြု၍ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် လူများကို သယ်ပို့ ပေးနေသူဖြစ်၏။ လူချစ်လူခင် ပေါများသော လူကြီးတစ်ဦးလည်း ဖြစ်၏။

တူမဖြစ်သူ မေရီတို့အိမ်မှ ဆင်းလာသည့်ညနေတွင် လောင်းဂျိတ် သည် သူ၏ လှည်းအိုကြီးနှင့် ပေါက်ချလာပြီးလျှင် တူမဖြစ်သူ၏ ကျန် ရစ်သော ပစ္စည်းပစ္စယများကို တောင်းလေ၏။ မေရီလင်ကွန်းသည် ဒေါသ ပေါက်ကွဲပြန်ပြီး လောင်းဂျိတ်နှင့် သူတူမအား ရိုင်းပျံ့စွာ ရန်တွေ့ ဆူပွက် ၏။ အိမ်ထဲသို့ဝင်လျှင် ရိုက်လွှတ်မည်ဟူ၍လည်း ခြိမ်းခြောက်၏။

မေရီ၏ နားမခံသာအောင် ဆူပူ ကြိမ်းမောင်းမှုကြောင့် လောင်းဂျိတ် သည် လင်ကွန်း၏ ရုံးခန်းသို့ လိုက်သွားပြီး ယောက်ျားချင်း စကားပြော လေတော့၏။ ဒေါသကြောင့် ဆတ်ဆတ်တုန်နေသော လောင်းဂျိတ်အား လင်ကွန်းက မေရီ၏ ကိုယ်စား အနူးအညွတ် တောင်းပန်လိုက်ရ၏။

‘ခုလိုဖြစ်ရတာ အင်မတန် စိတ်မကောင်းပါဘူးဗျာ၊ ကျွန်တော်ကပဲ မေရီလွန်သမျှ ဝန်ချ တောင်းပန်ပါတယ်။ ဒါထက် မစွတာ လောင်းဂျိတ်

ကို မေရီက ဆူပွက်လိုက်တာ ဘယ်လောက်ကြာသလဲဗျာ’ ဟု လင်ကွန်းက မေး၏။

လောင်းဂျိတ်က ‘အောင်မယ်လေး မိနစ်ပေါင်း အတော်ကြာပါတယ်ဗျာ၊ ကြိမ်းလိုက် မောင်းလိုက်တာလည်း မပြောပါနဲ့တော့’ ဟု ဖြေ၏။

လင်ကွန်းက ဝမ်းနည်းပက်လက်ဖြင့် တောင်းပန်ပြန်၏။ ‘မိတ်ဆွေကြီး ဒီလို အဆူအပူ အကြိမ်းအမောင်းခံခဲ့ရတာ မိနစ်ပိုင်းလောက်ပါဗျာ၊ ကျွန်တော့်မှာဖြင့် ခုလို ဒုက္ခမျိုး ခံစားခဲ့ရတာ ၁၅ နှစ်လုံးလုံး ရှိခဲ့ပါပြီဗျာ၊ ဒါကြောင့် မိတ်ဆွေကြီး ခံခဲ့ရတဲ့ မိနစ်ပိုင်း ဒုက္ခကလေးကို ကျွန်တော့်အပေါ် စာနာစိတ်နဲ့ ခွင့်လွှတ်ပါလို့ပဲ တောင်းပန်ပါရစေတော့’ ဟူ၍ ပြောလိုက်ရာ လောင်းဂျိတ်သည် ကရုဏာသက်စွာဖြင့် ဒေါသများ ပြေပျောက်သွားရုံမက၊ မိန်းမကိစ္စအတွက် ယောက်ျားဖြစ်သူအား ယခုလို လာ၍ ပြောမိဆိုမိသည်ကိုပင် ခွင့်လွှတ်ပါရန် ပြန်လည် တောင်းပန်သွားသေးသည်ဟူ၏။

□

တစ်ခါတွင်မူ မေရီလင်ကွန်းထံတွင် အိမ်ဖော် မိန်းကလေးတစ်ယောက်သည် နှစ်နှစ်ကျော်မျှ ကြာအောင် မြဲနေလေရာ အိမ်နီးချင်းများ တအံ့တဩ ဖြစ်နေမိကြ၏။ အတွင်းကျကျ သိရသောအခါ ‘ဪ... ဒါကြောင့်ကိုး’ ဟု သဘောပေါက်သွားကြ၏။

ထိုအိမ်ဖော် မိန်းကလေး အလုပ်စဝင်ချိန်မှစ၍ လင်ကွန်းက လျှို့ဝှက်စွာ ပန်ကြား မေတ္တာရပ်ခံထားခဲ့၏။ မေရီ၏ အကြောင်းကိုလည်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ကြိုတင်ပြောပြထား၏။ မေရီ ဆိုးသမျှကို မိမိလည်း မဟန့်တားနိုင်ကြောင်း၊ အကောင်းဆုံးနည်းမှာ တတ်နိုင်သမျှ သည်းခံဖို့

ဖြစ်ကြောင်း၊ ‘အဆူခံကြေး’ အဖြစ် ရက်သတ္တတစ်ပတ်လျှင် တစ်ဒေါ်လာ နှုန်းဖြင့် မိမိက သီးသန့် ပေးသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် အိမ်ဖော် မိန်းကလေးနှင့် လင်ကွန်းက ကြိုတင် စည်းလားရိုက်ထားခဲ့၏။

မေရီ၏ အဆူအကြိမ်းဒဏ်ကား ထုံးစံအတိုင်း မပြောင်းမလဲဘဲ ရှိ၏။ သို့ရာတွင် ‘မာရီယာ’ ဟု ခေါ်သော ထိုအိမ်ဖော် မိန်းကလေးကား မေရီ ဆူသမျှ ကြိမ်းသမျှ ဖော်ကားသမျှကို သည်းခံခဲ့ရှာ၏။ လင်ကွန်းအား သနားသောကြောင့်တစ်ကြောင်း၊ အပတ်စဉ် ‘အဆူခံကြေး’ တစ်ဒေါ်လာ ပိုရသောကြောင့်တစ်ကြောင်း မာရီယာသည် နှစ်နှစ်ကျော်မျှ ကြာအောင် သည်းခံနေနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေ၏။

မေရီ တရားလွန် လျှာစောင်းထက်သည့်အချိန်များတွင် လင်ကွန်း နှင့် ကြိုပါက မာရီယာအား မေရီက စိတ်တိုင်းကျ ဆူပူပြီးချိန်အထိ စောင့်ပြီး မာရီယာ ငြိမ်ကုပ်နေသော မီးဖိုချောင်ထဲသို့ လင်ကွန်းက ခိုးကြောင်ခိုးဝှက် သွားရောက်ကာ ‘ဒီလိုမှပေါ့၊ မိန်းကလေးရယ် စိတ်မပျက် နဲ့နော် မာရီယာ၊ သည်းခံပြီးနေပါနော်၊ သည်းခံပြီးနေပါနော်’ ဟူ၍ ပခုံးကို သပ်၍ ချော့မော့အားပေးရသည်ဟူ၏။

ထိုမိန်းကလေးသည် အိမ်ထောင်မကျပါက လင်ကွန်းအိမ်၌ ဆက်၍ မြဲဖွယ်ရာရှိ၏။ သို့ရာတွင် အချိန်အခါ အရွယ်ရောက်၍ အိမ်ထောင်ရက် သား ကျသွားသဖြင့် တစ်နယ်တစ်ကျေးသို့ ရောက်သွားခဲ့လေ၏။

နှစ်ပေါင်း အတော်ကြာပြီးနောက် ပြည်တွင်းစစ်ပွဲကြီး ကာလ၌ ထိုမိန်းကလေး၏ ခင်ပွန်းယောက်ျားသည် သမ္မတကြီးလင်ကွန်း၏ မြောက်ပိုင်း စစ်တပ်တွင် စစ်သားတစ်ဦးအဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့၏။ ၁၈၆၅ ခုနှစ် တွင် တောင်ပိုင်းတပ်များ လက်နက်ချ၍ ပြည်တွင်းစစ်ကြီး ပြီးဆုံးသွားသောအခါ မာရီယာသည် ဝါရှင်တန်မြို့တော်သို့ လာရောက်၍ မိမိ၏ ခင်ပွန်းအား စစ်တပ်မှ အမြန် ထွက်ခွင့် ရရှိရေးအတွက် သမ္မတကြီး လင်ကွန်းနှင့် တွေ့ဆုံ တောင်းပန်လေ၏။

(မှတ်ချက်။ ။ပြည်တွင်းစစ်တွင် အစိုးရတပ်ရော သူပုန်တပ်ပါ စစ်သားစုဆောင်းရေး လုပ်ခဲ့ကြရာ၌ အရွယ်ရောက်သူမှန်သမျှအား ချော ဆွဲသလို ဆွဲခေါ်ခဲ့ကြရာ မာရီယာ၏ယောက်ျားသည်လည်း ‘ချော’ မိခဲ့ခြင်း ဖြစ်၍ စစ်ပြီးသည်နှင့် အမြန်ထွက်ခွင့်ရရန် ကြိုးစားခြင်းဖြစ်၏။)

သမ္မတကြီးလင်ကွန်းသည် မာရီယာအား တွေ့ရလျှင် ရှေးဖြစ်ဟောင်း အောက်မေ့ဖွယ်မြင်၍ လှိုက်လှဲစွာ ကြိုဆိုပြီး အချိန်အတော်ကြာအောင် လက်ခံစကားပြော၏။ မာရီယာအား လင်ကွန်းက ညစာစားပြီးမှ ပြန်ရန် လောကွတ်စကား ဆိုသေးသော်လည်း သမ္မတကတော် မေရီက မကြား ဟန်ဆောင်၍ အေးတိအေးစက် လုပ်နေသဖြင့် သစ်သီးတစ်ခြင်းနှင့် အဝတ်အစားများ ဝယ်ရန် ငွေကြေးအနည်းငယ် ပေးကမ်း၍ ပြန်လွှတ် လိုက်ရ၏။ လင်ကွန်းက မာရီယာအား အစိုးရတပ် စစ်နယ်မြေများ အကြားတွင် အနှောင့်အယှက် မရှိစေရန် ခရီးသွားလာခွင့် ‘ပတ်စ်’ လက်မှတ် တစ်စောင်ထုတ်ပေးရန်အတွက် နောက်တစ်နေ့တွင် လာခဲ့ရန် မှာကြားလိုက်သေး၏။ သို့ရာတွင် မာရီယာသည် နောက်တစ်နေ့တွင် လင်ကွန်းအား မတွေ့လိုက်ရတော့ချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုနေ့ ညမှာပင် သမ္မတကြီးလင်ကွန်း လုပ်ကြံခံခဲ့ရသောကြောင့်ပေတည်း။

□

မေရီလင်ကွန်းတို့ အိမ်ထောင်သည် ပူလောင်စွာဖြင့်ပင် တစ်နှစ်ပြီးတစ်နှစ် သက်တမ်းရင့်လာခဲ့ရာ ‘အမြန်ရထားဆရာကြီး’ လောင်းဂျိတ်အား လင်ကွန်း ပြောခဲ့သည့်အတိုင်း လင်ကွန်းအဖို့ ‘ဝဋ်ဒုက္ခ ခံစားရသည့် နှစ်များ’ သည် ၁၅ နှစ်မက ကျော်လွန်ခဲ့ချေပြီ။

မေရီလင်ကွန်း၏ ကြမ်းရမ်းမှုများမှာကား အိမ်ထောင်သက်တမ်း

ရင့်လေ ပို၍ ဆိုးလာလေ ဖြစ်ခဲ့လေ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ မေရီအား ရူးနေပြီ ဟု ထင်ရလောက်အောင် ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု ဆို၏။ ‘တော့ဒ်’ အမျိုးအဆွေများမှာ မောင်လည်နှုမလည် လက်ထပ်မှုများရှိခဲ့၍ မေရီ၏ မိခင်နှင့် ဖခင်မှာလည်း ဝမ်းကွဲမောင်နှမ ဖြစ်ခဲ့ရာ ယင်းသို့ ‘သွေးချင်း ထပ်’ မှုကြောင့်ပင် စိတ်ကယောက်ကယက် ဖြစ်တတ်လေသမားဟူ၍ ဆရာဝန်များက သုံးသပ်ခဲ့ကြဖူး၏။

မေရီသည် သာမန်အားဖြင့် ကြည့်လျှင် စိတ်ဓာတ်ခက်ထန် တင်းမာ သူ ဟူ၍ ထင်ရသော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ သနားစရာ ကောင်းလောက် အောင် ကြောက်ရွံ့စိတ်များ ပေါ်ပေါက်လာတတ်သည်ဆို၏။ မုန်တိုင်း တိုက်ချိန်၊ မိုးကြိုးထစ်ချုန်းချိန်များတွင် မေရီသည် နေစရာမရှိအောင် ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်နေတတ်၏။ ထိုအချိန်များတွင် မေရီသည် လင်ကွန်း၏ ရင်ခွင်ထဲ၌ ကလေးငယ်ကလေးတစ်ဦးသဖွယ် သနားစရာ တိုးဝင်လျက် တင်းကျပ်စွာ ဖက်ထားတတ်သည်ဆို၏။

လင်ကွန်းသည် မေရီ၏ ချောက်ချားမှုကို ကြင်နာစွာဖြင့် တယုတယ အားပေးချော့မော့ရ၏။ ဇနီးသည်က မိမိအပေါ် အဘယ်မျှ အနိုင်ကျင့် စေကာမူ လင်ကွန်းသည် အကြင်နာ မပျက်ဘဲ ဆက်ဆံခဲ့လေ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ မိုးသက်လေပြင်းများ တိုက်ခတ်နေချိန်တွင် လင်ကွန်းသည် သူ၏ ရှေ့နေရုံးခန်း၌ အလုပ်လုပ်နေရာမှ ချက်ချင်းထ၍ အိမ်သို့ ပြန်ပြေး တတ်၏။ မိုးခြိမ်းသံကြားတိုင်း ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်နေသော မေရီအား လင်ကွန်းက ပွေ့ပိုက်လျက် အိပ်ပျော်သွားအောင် ချော့သိပ်ရသည်ဟူ၏။

မေရီသည် လင်ကွန်းက မိမိအပေါ် ဤသို့ ကြင်နာယုယသည်ကို မိန်းမသားပီပီ သာယာမှုရှိမည်ဖြစ်သော်လည်း လင်ကွန်းအပေါ်၌မူ တူညီသော တုံ့ပြန်ယုယမှုကို မပေးနိုင်ဘဲရှိ၏။ သူမ၏ နှလုံးသားထဲ၌ လင်ကွန်းအား စွဲနစ်အောင် ချစ်မြတ်နိုးကောင်း ချစ်မြတ်နိုးနေလိမ့်မည် ဖြစ်သော်လည်း၊ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူရာများနှင့် ဖော်ထုတ်ရန် ဝန်လေးနေဟန်ရှိ၏။

လင်ကွန်းကလည်း မေရီ၏ ယုယကြင်နာမှုကို မျှော်လင့်ချက် မထား တော့ချေ။ ဖြစ်သမျှအကြောင်း အကောင်းချည်း ဟူ၍ ပိုင်းဖြတ်ထားပြီး ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်လည်း မေရီ၏ ဆိုးမျိုးဟူသမျှတို့ကို ‘ဘုရားလောင်းတို့ ၏ သည်းခံခြင်းမျိုးဖြင့်’ သည်းခံခဲ့သည်ဟူ၍ပင် ဆိုစမှတ် ပြုကြရလောက် အောင် လင်ကွန်းက ကျိတ်မှိတ်ခံနေလေတော့၏။

သို့ရာတွင် လင်ကွန်းအပေါ် သနားကြင်နာမိကြသော မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းများကမူ သူကဲ့သို့ ပါရမီ မရင့်နိုင်ကြချေ။ လင်ကွန်း အပေါ် ကရုဏာ သက်သည်နှင့်အမျှ မေရီအပေါ် ဒေါမနဿ ပွားခဲ့ကြ လေ၏။

လင်ကွန်း၏ အလုပ်ပါတနာ တွဲဖက်ရှေ့နေ ဝီလျံဟင်ဒန်က မေရီအား ‘ကြောင်ရိုင်းမကြီး’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ‘ဝံပုလွေမကြီး’ ဟူ၍ လည်းကောင်း ကွယ်ရာ၌ ခေါ်ခဲ့သည်ဟူ၏။ လင်ကွန်းအား အထူး လေးစားသော ‘တန်နာကင်း’ ဆိုသော မိတ်ဆွေတစ်ဦးကမူ မေရီအား ‘ငရဲသူမကြီး’ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ‘မကောင်းဆိုးဝါးမကြီး’ ဟူ၍ လည်းကောင်း စိတ်နာနာနှင့် ခေါ်ခဲ့သည်ဟူ၏။ (လင်ကွန်း သမ္မတ ဖြစ် လာချိန်တွင် အိမ်ဖြူတော်၌ သမ္မတ၏ အတွင်းရေးမှူး လုပ်ခဲ့သော ‘ဂျွန်ဟေး’ က ဆိုလျှင် မေရီအား ပုံနှိပ်ဖော်ပြရန် မသင့်သော နာမည်မျိုး ဖြင့်ပင် သုံးနှုန်းခဲ့ဖူးသည် ဟူ၏။)

စပရင်းဖီးလ်မြို့ မက်သဒစ် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းမှ ဘုန်းတော်ကြီးသည် လင်ကွန်းနှင့် အိမ်နီးချင်းဖြစ်၏။ ထိုဘုန်းကြီး၏ ဇနီးမှာ လင်ကွန်းတို့ အိမ်တွင်းရေးကို အတော်ပင် အတွင်းကျကျ သိသူဖြစ်၍ လင်ကွန်းသည် အမြဲလိုလို စိတ်မချမ်းသာ ဖြစ်နေရကြောင်း ပြောပြ၏။ ‘တစ်ခါတလေ မေရီဟာ မစ္စတာလင်ကွန်းကို တံမြက်စည်းကြီး တရွယ်ရွယ်နှင့် အိမ်ပေါ် က နှင်ချတာ ကျွန်မကိုယ်တိုင် တွေ့ခဲ့ရဖူးပါတယ်’ ဟု သူမက ထုတ် ဖော်ပြော၏။

အလားတူပင် လင်ကွန်း အိမ်ထောင်နှင့် ၁၆ နှစ်ကြာမျှ အိမ်ချင်း ကပ်နေခဲ့သော ဂျိမ်းဂူလီဆိုသူကလည်း ‘မေရီလင်ကွန်းဟာ တစ်ခါတလေ သရဲပူးနေသလား အောက်မေ့ရတယ်ဗျာ၊ စိတ်ရှူးပေါက်နေသလို ထင်ရာ မြင်ရာတွေ အော်ဟစ်တတ်တယ်၊ တစ်ရပ်ကွက်လုံး ကြားအောင် ငိုလိုက် ညည်းလိုက်လည်း လုပ်တတ်တယ်။ တစ်ခါတုန်းကဆိုရင် သူ့ကို လူဆိုး တွေ လာသတ်ပါတော့မယ်ဆိုပြီး သူတို့အိမ်ကို ပုလိပ် အစောင့်ချပေးဖို့ ပြောခဲ့ဖူးတယ်’ ဟု ပြန်ပြောင်းပြောပြ၏။

မေရီက ဤမျှ ပူပြင်းနေသဖြင့် လင်ကွန်းမှာ အိမ်တွင် မကပ်သည် က များလာတော့၏။ မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းများကိုလည်း အိမ်သို့ မခေါ်သလောက် ရှိလာ၏။ အလွန် ရင်းနှီးသော တရားသူကြီး ဒေးဗစ် နှင့် မိမိ၏ တွဲဖက်ရှေ့နေ ဟင်ဒန်ကိုပင် အိမ်သို့ မဖိတ်ခဲ့ဖူးချေ။ အိမ်သို့ ဧည့်သည်လာချိန်တွင် တစ်ခုခု ဖြစ်မည်ကို လင်ကွန်းက စိုးထိတ်နေခဲ့၏။ သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း မေရီနှင့် မျက်နှာချင်း ကြာကြာမဆိုင်မိအောင် ရှောင် နေခဲ့၏။ ညနေနှင့် ညဦးပိုင်းများတွင် လင်ကွန်းသည် မိတ်ဆွေရှေ့နေ များနှင့် ရှေ့နေစာကြည့်တိုက်တွင် ထိုင်ရင်း စကားစမြည်ပြော၍ အချိန် ဖြုန်းနေတတ်၏။ တစ်ခါတစ်ရံလည်း လူစည်ကားသော ဆိုင်များတွင် လူအများအား ပုံတိုပတ်စများ ပြောပြကာ အာရုံပြောင်းနေတတ်၏။ အိမ်တွင်းရေး အဆင်မပြေလွန်းသော လင်ကွန်း၏ ပုံပြင်များမှာ ရယ်ရွှင် ဖွယ် ဟာသများချည်းဖြစ်၏။ မိမိကိုယ်တိုင် စိတ်ဆင်းရဲနေရသော်လည်း လူအများအား ရယ်စေ ပျော်စေလိုသော စေတနာဖြင့် လင်ကွန်းသည် သူ၏ ဆိုနှင့်နေသော နှလုံးသားထဲမှ ဟာသများကို ညှစ်ထုတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ဟန်တူ၏။

တစ်ခါတစ်ရံ လင်ကွန်းသည် ညဉ့်နက်သန်းကောင် အချိန်ရောက်မှ အိမ်သို့ တစ်ယောက်တည်း တိတ်ဆိတ်စွာ ပြန်လေ့ရှိ၏။ မှောင်ရီသော ညများတွင် အသုဘပို့ရာ၌ လိုက်ပါ ပို့ဆောင်သူကဲ့သို့ ခေါင်းကြီး ငိုက်

စိုက်ချလျက် တစ်လှမ်းချင်းလှမ်းကာ အိမ်ပြန်တတ်သော လင်ကွန်းအား အိမ်နီးချင်းများက ကရုဏာသက်စွာဖြင့် သတိပြုမိတတ်ကြ၏။ လင်ကွန်းသည် ရင်ထဲမှ ဝေဒနာကို မျှိုသိပ်ထားလေ့ရှိသော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ၌မူ ‘အိမ်မပြန်ချင်ဘူးဗျာ’ ဟူသော စကားသည် ပေါက်ကွဲထွက်လာလေ့ရှိ၏။ ထိုအခါမျိုးတွင် မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ယောက်က လင်ကွန်းအား နှစ်သိမ့်စကားဆိုပြီး မိမိအိမ်သို့ ခေါ်၍ အိပ်ခိုင်းကြရသော ဟူ၏။

မေရီလင်ကွန်းကြောင့် လင်ကွန်း၏ ၁၀မှာ အဘယ်မျှ ကြေကွဲဖွယ် ဖြစ်ခဲ့ရသည်ကို အလုပ်အတူလုပ်နေသော ဝီလျံဟင်ဒန်က အသိဆုံး ဖြစ်၏။ ဟင်ဒန် ရေးသားသော လင်ကွန်း အတ္ထုပ္ပတ္တိတတိယတွဲ စာမျက်နှာ ၄၃၀-၄၃၃ တွင် ဤသို့ ဖော်ပြခဲ့လေ၏။

‘မစ္စတာလင်ကွန်းသည် သူ့အိမ်တွင်းရေးအကြောင်း မည်သူ့ကိုမှ မပြောပြတတ်။ ကျွန်တော့်ကိုပင် မပြောပြဖူးပါ။ သူသည် ညည်းညူခြင်း မပြုဘဲ ကြိတ်မှိတ်၍ ခံခဲ့ရှာပါသည်။ သို့ရာတွင် သူမပြောသော်လည်း သူ၏ ခံစားနေရပုံများကို ကျွန်တော် နားလည်ခဲ့ရပါသည်။’

‘လင်ကွန်းသည် အိပ်ရာမှ စောစော ထတတ်သူ မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ရုံးသို့ ကိုးနာရီထက် စော၍ ရောက်လေ့ မရှိပါ။ သို့ရာတွင် တစ်ခါတစ်ရံ မနက် ၇ နာရီ မထိုးမီ ရုံးသို့ ရောက်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ တစ်ခါတုန်းက ဆိုလျှင် မိုးမလင်းမီ ရုံးသို့ ရောက်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အိမ်တွင်းရေး လှိုင်းဂယက် ထန်နေပြန်ပြီဟု ကျွန်တော် နားလည် လိုက်ပါသည်။ သူသည် တန်းလျားပေါ်၌ ပက်လက်လှန်ကာ ကောင်းကင်ကို မော်ကြည့်နေတတ်ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ပက်လက် ကုလားထိုင်ကို ပြတင်းပေါက် အနီး ရွှေ့ယူကာ တံခါးဘောင်ကို ခြေကန် လျက် ငူငူကြီး ထိုင်နေတတ်ပါသည်။ ကျွန်တော် ဝင်လာသည်ကိုပင် လှည့်မကြည့်ပါ။ ကျွန်တော်က နှုတ်ဆက်သည်ကိုလည်း အင်း တစ်ချက်မျှ သာလိုက်၍ တုံ့ပြန်ပါသည်။’

‘အမှုသည် လာချိန်၌မူ လင်ကွန်းသည် စိတ်ညစ်စရာများ ပျောက်သွားသကဲ့သို့ အမှုအကြောင်းကို ရယ်စရာ ပုံတိုပတ်စများဖြင့် နှီးနှောနေတတ်ပါသည်။ အမှုသည် ပြန်သွားချိန်တွင်ကား လင်ကွန်းသည် မူလပုံစံအတိုင်း ထိုင်းမှိုင်းနေတတ်ပြန်ပါသည်။ ကျွန်တော် အိမ်ပြန်သော်လည်း မပြန်သေးဘဲ ရုံးခန်းထဲ၌ မီးထွန်း၍ ညဉ့်နက်သည်အထိ နေခဲ့ပါသည်။ တစ်လောကလုံး တိတ်ဆိတ်သွားချိန်တွင်မှ သူသည် ငြိမ်သက်စွာ အိမ်ပြန်သွားပါတော့သည်။’

ဟင်ဒန်၏ ဖော်ပြချက်သည် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ သောကဖိစီးနေရသော လင်ကွန်း၏ ရုပ်ပုံလွှာတစ်ချပ်ပင် ဖြစ်ချေ၏။ အလုပ် လုပ်နေချိန်မှအပ ကျန်အချိန် အားလုံးတွင် ဆွေးပူနေရသော အိမ်ထောင်ရေး ဒုက္ခသည်ကြီး၏ ကရုဏာသက်ဖွယ် ဘဝကို ဟင်ဒန်က သူ၏ စာအုပ်တွင် အကျယ်တဝင့် ခြယ်မှုန်းဖော်ပြခဲ့ပေ၏။

မေရီ၏ ကြမ်းရမ်းပုံများမှာ ပါးစပ်ဖြင့် ဆူပူခြင်းထက် ပို၍ လွန်ကဲမှုများပင် ရှိလာခဲ့၏။ တစ်ခါသော် အိမ်တွင်းမှ ဆူသံ အော်သံများ ကြားရပြီး လင်ကွန်း၏နောက်မှ ဓားကိုင်၍ လိုက်ကာ ကြိမ်းမောင်းနေသော မေရီအား အိမ်နီးချင်းများက ရွံ့ကြောက်ဖွယ်ရာ တွေ့လိုက်ရဖူး၏။ ထိုအဖြစ်မျိုးအထိ လွန်လွန်းလာသောအခါ ခန္တီပါရမီ ပြည့်ဝလွန်းသော လင်ကွန်းသည်ပင် သည်းမခံနိုင်သော အဖြစ်မျိုးသို့ ရောက်ခဲ့ရ၏။ တစ်နေ့တွင် မီးဖိုခန်းထဲ၌ ဓားကိုင်၍ ကြမ်းနေသော မေရီအား စိတ်မထိန်းနိုင်တော့သော လင်ကွန်းက ‘မင်းဟာ ငါ့ဘဝကို ဖျက်ဆီးနေတဲ့ မိန်းမပဲ၊ ဒီအိမ်ကိုလည်း ငရဲပြည်လိုဖြစ်အောင် လုပ်နေတဲ့မိန်းမ၊ ကဲ ဒီလောက်တောင်ဖြစ်လှတာ သွားပေးရော့’ ဟု ဆိုကာ ချိုင်းကမ၍ မီးဖိုချောင်တံခါးမှ တွန်းထုတ်ပစ်ခဲ့ဖူးသည် ဟူသတည်း။

နိုင်ငံရေးသမား၏ ဇနီးမယားဘဝအစ

ယောက်ျားတကာတို့သည် မိမိ၏ ဇနီးမယားက မိမိအား ‘လူစွမ်းလူစ မရှိသူ’ ဟူ၍ မှတ်ထင်ခံရသည်ကို ခံပြင်းဆုံးဖြစ်ကြ၏။ ထိုထက်ပို၍ ဆိုးသည်မှာ ဇနီးမယားဖြစ်သူက မိမိ၏ ယောက်ျားသည် မယားဘက်မှ အရှိန်အဝါကြောင့်သာ တင့်တောင့်တင့်တယ် ပွဲလယ်ဝင်နိုင်သည်ဟု ချိုးနှိမ်ခံရခြင်းသည် ယောက်ျားမာနကို အထိဆုံးဖြစ်ပေ၏။

မေရီသည် လင်ကွန်းအား ထိုအချိုးမျိုးဖြင့် မကြာခဏ ဆက်ဆံခဲ့၏။ မေရီအပေါ် ကောင်းသော ရှုထောင့်မှ လေ့လာလျှင်ကား ယင်းသို့ လင်ကွန်းအပေါ် ဆက်ဆံခဲ့ခြင်းသည်ပင်လျှင် လင်ကွန်း၏ ကြီးပွားရာ ကြီးပွားလမ်းကို သွေးဆွပေးခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်၏။

လင်ကွန်းမှာ ရှေးယခင် ကင်တပ်ကီပြည်နယ်တွင် နေခဲ့စဉ်က နိုင်ငံရေး လုပ်ခဲ့ဖူးပြီး အရုံးအနိုင် သံသရာ လည်ခဲ့ဖူး၍ အတွေ့အကြုံ အတော်ပင် ရှိခဲ့သော်လည်း အီလီနွိုင်းနယ်သို့ ရောက်လာပြီးနောက် တက်ကြွသော နိုင်ငံရေး မလုပ်တော့ဘဲ ဥပဒေသမားတစ်ယောက်အဖြစ် သာ တန်ရပ်နေခဲ့ရာမှ မေရီ၏ တွန်းအားပေးမှုကြောင့် နိုင်ငံရေးနယ်သို့ ပြန်ဝင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

မေရီမှာ လင်ကွန်း၏ နိုင်ငံရေး ထိုင်းမှိုင်းနေမှုကို အားမလို အားမရ ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း သူမ၏ ယောက်ျားသည် တက်ကြွသော နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုများ၌သာ ပါဝင်ပါက လူတကာထက် သာလွန် ထိုးတက်သွား မည်ဟူ၍လည်း ယုံကြည်မှု ရှိခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် မေရီသည် လင်ကွန်းနှင့် လက်ထပ်ပြီးချိန်မှစ၍ လင်ကွန်းအား ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်အမတ် ရွေး ကောက်ပွဲဝင်ရန်နှင့် ဝှစ်ပါတီဘက်မှ နိုင်ငံရေးလုပ်ရန် အမြဲ တိုက်တွန်း နေခဲ့၏။ မေရီ၏ စိတ်အားထက်သန်မှုမှာ ပြင်းထန် လွန်းလှသော်လည်း လင်ကွန်းသည် နိုင်ငံရေးလုပ်မည့် ကိစ္စကိုမူကား မယားအလိုအတိုင်း ပြုန်းစားကြီး မဆုံးဖြတ်ဝံ့သေးဘဲ အခြေအနေ စောင့်ကြည့်နေခဲ့ရ၏။

ထိုအချိန်ကာလများအတွင်း လင်ကွန်း၏ ယောက်ျားမာနကို ထိခိုက် မည့် အတင်းအဖျင်းများ ပေါ်ထွက်လာခဲ့၏။ ယင်းသည်ကား အခြား မဟုတ်။ ‘လင်ကွန်းဆိုသူသည် စင်စစ်အားဖြင့် အညကြတစ်ဦးမျှသာ ဖြစ်သည်။ အထက်တန်းသို့ တက်လှမ်းရန်အတွက် ခါခြင်ကောင်မာန်ကြီး ပြီး တောင်ကြီးကို ဖြိုရန် ကြံသူဖြစ်သည်။ လင်ကွန်း၌ ပင်ကို အရည် အချင်း ဘာမှ ရှိသူမဟုတ်။ တော့ဒ်မျိုးရိုးဖြစ်သော မေရီတော့ဒ်ကို လက်ထပ်လိုက်ခြင်းနှင့် မေရီ၏ ခဲအို အက်ဒွပ်မျိုးရိုးနှင့် ဝင်ဆုံလာခြင်း ကြောင့်သာ လူရာဝင်လာရသူ ဖြစ်သည်’ စသော သတင်းစကားများပေ တည်း။

ယင်းအတင်းအဖျင်းများ ထွက်ပေါ်ခဲ့ခြင်းမှာ မေရီ၏ ပယောဂ မကင်းဟု မဆိုနိုင်။ လင်ကွန်းကို သွေးဆွပေးရန်မှာ ဤတစ်နည်းသာရှိ ကြောင်း မေရီက နားလည်၏။ ထို့ကြောင့် သူများက နည်းနည်းပြောလျှင် မေရီက လင်ကွန်းအား များများ ပိုပြော၍ စိတ်ကို လှုပ်ရှားအောင် တွန်း နှဲ့ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ဟန်တူ၏။

ထို့ကြောင့် လင်ကွန်းသည် နှစ်နှစ်ခန့်အကြာတွင် ကွန်ဂရက် လွှတ်တော်အမတ်လောင်းအဖြစ် ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်ဖြစ်သွားလေ၏။ သို့ရာတွင် ထိုရွေးကောက်ပွဲတွင် လင်ကွန်းသည် မထင်မရှားနှင့်ပင် ရှုံးနိမ့်ခဲ့ရ၏။ ပွဲဦးအထွက် မကောင်းသော နိုင်ငံရေးသမား ဖြစ်ခဲ့ရ၏။

ဤကိစ္စမျိုး၌မူ မေရီလင်ကွန်းသည် လင်ယောကျ်ားအတွက် အကောင်းဆုံးသော ပါရမီဖြည့်ဖက် ဖြစ်ခဲ့လေ၏။ အခြားအိမ်တွင်းရေး ကိစ္စများတွင် လင်ကွန်း တစ်ခုခု မမှားလိုက်နှင့် မှားလိုက်သည်နှင့် လုံးဝ အလွတ်မပေးဘဲ ဆူပူ ရှုတ်ချတတ်သော မေရီသည် ရွေးကောက်ပွဲ ရှုံး သော ‘နိုင်ငံရေးသမား’ လင်ယောကျ်ားအား ကြင်နာစွာ အားပေးစကား ပြော၍ စိတ်ဓာတ်မြှင့်တင်ခဲ့၏။

‘နိုင်ငံရေးဆိုတာ အရှုံးနဲ့စတာ အကောင်းဆုံးပဲ၊ ဒါမှသာ ကိုယ်က ဘာမှားခဲ့တယ်ဆိုတာ ပြန်သုံးသပ်နိုင်တယ်။ နောက်တစ်ပွဲမှာ အခု အမှားကို ရှောင်ပြီး ပြန်ကြိုးစားရင် သေချာပေါက် နိုင်ရမယ်’ ဟု မေရီက အားပေးစကား ပြော၏။

မေရီသည် ပြောသည့်အတိုင်းလည်း တကယ်ပင် အထောက်အကူ ပေးခဲ့၏။ လင်ကွန်း၏ မိန့်ခွန်းများကို တစ်လုံးမကျန် ကြိုတင် ဖတ်ရှု ပေးပြီး ကောင်းနိုးရာရာ အချက်အလက်များကို အကြံပေး၏။ လင်ကွန်း ၏ တရားပွဲတိုင်းတွင် မေရီသည် ရှေ့တန်းမှ နေရာယူကာ လှိုက်လှိုက် လဲ့လဲ့ နားထောင်အားပေး၏။

ဤသို့ဖြင့် နောက်နှစ်နှစ်အကြာတွင် (၁၈၄၇ ခုနှစ်) တွင် ရွေးကောက် ပွဲ တစ်ကြိမ် ကျင်းပသောအခါ လင်ကွန်းသည် ကွန်ဂရက် လွှတ်တော် အမတ်အဖြစ် အရွေးခံခဲ့ရလေ၏။

လင်ကွန်း အရွေးခံရကြောင်း သတင်းကြားရသောနေ့တွင် မေရီသည် ဝမ်းသာလွန်း၍ အရူးလို ခုန်ပေါက်နေမိသည် ဟူ၏။ ချက်ချင်းပင် ညစာ စားပွဲများ၌ ဝတ်ဆင်ရန် ဂါဝန်အသစ် တစ်ထည်ကို အော်ဒါပေး၍ ချုပ်

လုပ်၏။ သူမ၌ စုဆောင်းထားသော အထက်တန်းကျလှသည့် ပြင်သစ်
ဝတ်စုံများကိုလည်း တသသ လုပ်နေချေတော့၏။

□

ကွန်ဂရက်လွှတ်တော် အစည်းအဝေးတက်ရန် ဝါရှင်တန်မြို့တော်သို့
အမတ်မင်း လင်ကွန်း ပထမဆုံးအကြိမ် သွားရောက်ရသောအခါ မေရီ
သည် ဝါရှင်တန်သို့ လင်ကွန်း ရောက်လောက်မည့် အချိန်ကို မှန်း၍
စာတစ်စောင် ရေးပို့လိုက်၏။ ယင်းစာကို လိပ်စာတပ်ရာ၌ ‘ဂုဏ်သရေရှိ
လူကြီးမင်း အေဗရာဟမ် လင်ကွန်းသို့’ (The Honourable A.Lincoln)
ဟူ၍ ရေးလိုက်၏။ မေရီက ဂုဏ်ယူဝင့်ကြားစွာဖြင့် လိပ်စာ တပ်လိုက်
သော်လည်း လင်ကွန်းခမျာမှာ မနေတတ် မထိုင်တတ်နှင့် ကသိကအောက်
ဖြစ်သွားရ၏။ မိမိမှာ ယခုမှ ပထမဆုံးအကြိမ် လွှတ်တော်အမတ်
ပေါက်စာဝဖြင့် မြို့တော်သို့ ရောက်လာရသူ ဖြစ်ရာ ဝါရင့်အမတ်မင်း
များ၏ ဂုဏ်ထူးဆောင် အသုံးအနှုန်းဖြစ်သော နာမဝိသေသနမျိုးဖြင့်
စာတစ်တန် ပေတစ်တန် ရောက်ရှိလာခြင်းအတွက် ရှက်စရာ ဖြစ်ခဲ့ရ၏။
ပကာသန အဆောင်အယောင်ကို မက်မောလှသော ဇနီးသည်၏ လွန်ကဲ
မှုကြောင့် ခင်ပွန်းသည် အမတ်မင်းခမျာ ပေါ့ချာချာ သတ္တဝါအဖြစ်
သရော်ပြီး အပြုံးခံရရှာလေ၏။ ထို့ကြောင့် လင်ကွန်းက မေရီထံသို့
တောင်းတောင်းပန်ပန် စာပြန်ရေးကာ နောက်နောင်ကို ထိုသို့ ရေးသား
ခြင်း မပြုရန် တားမြစ်ခဲ့ရသည်ဟူ၏။

□

မေရီသည် အမတ်ကတော်အဖြစ် သက်တမ်း မရှည်ခဲ့ရှာချေ။ လင်ကွန်းသည် လွတ်တော် အမတ်သက်တမ်း တစ်ကြိမ်သာ နေလိုက်ရ၏။ သူသည် မိမိ၏ နယ်လူထု၏ ဆန္ဒနှင့် ဆန့်ကျင်သော နိုင်ငံရေး ရပ်တည်ချက်ဖြင့် လွတ်တော်ထဲ၌ ရပ်တည်ခဲ့သဖြင့် နောက်တစ်ကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် မဝင်နိုင်တော့ဘဲ ပြုတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

လင်ကွန်း အမတ်ဖြစ်ချိန်တွင် အမေရိကန်နိုင်ငံနှင့် မက္ကဆီကိုနိုင်ငံတို့ စစ်ပွဲဖြစ်ပြီးသည်မှာ လပေါင်း ၂၀ ခန့်မျှ ကြာပြီ ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ထိုစစ်ပွဲ၏ ဂယက်သည် ရိုက်ခတ်နေဆဲဖြစ်ရာ လင်ကွန်းက ထိုစစ်ပွဲကို ဆန့်ကျင် ရှုတ်ချ ဝေဖန်မိခြင်းကြောင့် သူ၏ မဲဆန္ဒနယ် လူထုက မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်ခဲ့ကြ၏။

စင်စစ်အားဖြင့် ထိုစစ်ပွဲမှာ မက္ကဆီကို နိုင်ငံအား အမေရိကန်က ကျူးကျော် အနိုင်ကျင့်ခဲ့သော နယ်ချဲ့စစ်ပွဲပင် ဖြစ်၏။ ထိုစဉ်က အမေရိကန် အစိုးရသည် ကျေးပိုင်ကျွန်ပိုင်စနစ်ကို လိုလားသော ငွေရှင်ကြေးရှင်များ၏ ရုပ်သေးရုပ်ဖြစ်နေရာ ကျေးပိုင်ကျွန်ပိုင် နယ်မြေများကို နယ်ချဲ့ သိမ်းယူရန် လက်မနှေးဘဲ ရှိခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် မက္ကဆီကို နိုင်ငံပိုင် တက္ကဆပ်ပြည်နယ်ကို အမေရိကန် စစ်တပ်များက အဓမ္မ သိမ်းယူခဲ့၏။ ထို့ပြင် မက္ကဆီကိုအား နယ်မြေများ ခွဲခြားပစ်ပြီး အမေရိကန်ပိုင် နယူးမက္ကဆီကိုပြည်နယ်၊ အာရီဇိုးနားပြည်နယ်၊ နီဗားဒါးပြည်နယ်နှင့် ကာလီဖိုးနီးယား ပြည်နယ်ဟူ၍ သီးခြား ပြည်နယ်များအဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်၏။

အထက်ပါ ကျူးကျော်နယ်ချဲ့ စစ်ပွဲကို လွတ်တော်အမတ် လင်ကွန်း၏ နှလုံးသားက လက်မခံနိုင်။ မတရားစစ်ပွဲ ဖြစ်သည်ဟု ခံယူခဲ့၏။ ယင်းခံယူချက်အတိုင်းလည်း လွတ်တော်ထဲ၌ ဝေဖန် ပြောကြားခဲ့၏။ ထိုစဉ်က အမေရိကန် သမ္မတဖြစ်သူအား ဓားပြကြီးတစ်ဦးအဖြစ်သို့ ရောက်အောင် လင်ကွန်းက စကားလုံးပြောင်ပြောင် သုံးနှုန်း၍ ရှုတ်ချခဲ့သည်ဆို၏။

သို့ရာတွင် လင်ကွန်း၏ ရပ်တည်ချက်သည် ကာလဒေသ အခြေအနေနှင့် ညီညွတ်ခြင်းမရှိ။ ထိုကာလသည် အမေရိကန်နိုင်ငံသားများ အဖို့ ကျေးကျွန်နယ်မြေများများ တိုးချဲ့ လိုလားနေချိန်ဖြစ်၏။ ထို့ပြင် လင်ကွန်းတို့၏ နိုင်ငံရေး စင်မြင့် တည်ရှိသော ဝါရှင်တန်မြို့တော်သည် လောဘသား ငွေရှင် ကြေးရှင်ကြီးများ၏ လွှမ်းမိုးခြယ်လှယ်ရာ နယ်မြေကြီးဖြစ်နေ၏။ ထိုမျှသာမက မက္ကဆီကို စစ်ပွဲကို အမေရိကန် လူထု အများစုက အမျိုးသားရေး စစ်ပွဲကြီးအဖြစ် တစ်ခဲနက် ထောက်ခံ အားပေးနေချိန်ဖြစ်ပေ၏။ ပို၍ ဆိုးသည်မှာ လင်ကွန်းအား အမတ် အဖြစ် ရွေးချယ် တင်မြှောက်လိုက်သော အီလီနွိုင်းပြည်နယ်သည် စစ်ပွဲတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ခဲ့သော ပြည်နယ်ဖြစ်ခဲ့၏။ အီလီနွိုင်းနယ်သား ခြောက်ထောင်ကျော်တို့သည် မက္ကဆီကို စစ်ပွဲ၌ ပါဝင် တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြ၏။

ယင်းသို့သော အခြေအနေတွင် မိမိတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်အမတ်မင်း ကိုယ်တိုင်က လွတ်တော်ထဲ၌ မိမိတို့အား ရှုတ်ချဝေဖန်နေသည်ကို သိရသောအခါ အီလီနွိုင်းနယ် လူထုသည် ယမ်းပုံမီးကျ ဖြစ်ကြတော့၏။ အီလီနွိုင်းနယ် အရပ်ရပ်တွင် လူထု စည်းဝေးပွဲများ ကျင်းပကာ အမတ် လင်ကွန်းအား ရှုတ်ချပွဲများ ပြုလုပ်ကြလေ၏။

‘နိုင်ငံရေးသမား’ လင်ကွန်းသည် ‘တစ်ကွက်မှားသောကျား’ ဖြစ်ခဲ့ရလေပြီ။ မဲဆန္ဒနယ်လူထုအား ကိုယ့်တပ် ကိုယ်ပြန်နင်းမိသော အမတ် တစ်ယောက်အနေဖြင့် လင်ကွန်းသည် သူ့နယ်သို့ပင် သူမပြန်ဝံ့အောင် ရှိနေတော့၏။

ဤနေရာတွင် လင်ကွန်း၏ နိုင်ငံရေးသောကကို ဝေမျှ ခံယူခဲ့သူကား မေရီပင် ဖြစ်လေ၏။ မေရီသည် နိုင်ငံရေးသမားတစ်ဦး၏ ဇနီးမယား ပီသစွာ အကျဒဏ်ကို ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ခဲ့၏။ လင်ကွန်းအား စိတ်ဓာတ်မကျ ရန် အားပေးပြီး ဘဝသစ် ထူထောင်ရန် တိုက်တွန်း၏။ လောလောဆယ်

နိုင်ငံရေးနယ်မှ ခေတ္တနား၍ ဘေးထွက်ထိုင်နေရန် မေရီက အကြံပြု၏။
 ဝါရှင်တန်မြို့တော်၌ပင် ရာထူးရာခံ တစ်နေရာရအောင် ကြိုးစားရန်
 တိုက်တွန်း၏။ သို့ရာတွင် လင်ကွန်းကဲ့သို့သော မျက်နှာ မလှသည့်
 နိုင်ငံရေးသမားတစ်ဦးအဖို့ အစိုးရရာထူး တစ်နေရာ ရရှိရန်မှာ မလွယ်ကူ
 လှချေ။ ဌာနအားလုံးလိုလို၌ လင်ကွန်းအဖို့ လမ်းပိတ်နေ၏။

နောက်ဆုံးတွင် လင်ကွန်းသည် အိုရီဂွန်ပြည်နယ် ဘုရင်ခံရွေးပွဲ၌
 ပါဝင် အရွေးခံရန် ကြိုးစားပြန်၏။ ထိုစဉ်က အိုရီဂွန်ပြည်နယ်မှာ
 အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုထဲ၌ မပါဝင်သေး။ ယင်းသို့ မဖွံ့ဖြိုးသေးသော
 အဆင့်နိမ့် ပြည်နယ်တစ်ခု၏ ဘုရင်ခံအဖြစ် ခပ်ချောင်ချောင် နေရာ
 ယူထားနိုင်လျှင် ထိုပြည်နယ်ကို အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသို့ သွတ်သွင်း
 သောအခါ အလိုအလျောက် အထက်လွတ်တော်အမတ် (ဆီနေတာ) ဖြစ်
 လာလိမ့်မည်ဟု လင်ကွန်းက အကြံအဖန် လုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင်
 အိုရီဂွန်ပြည်နယ်ကပင် သူ့အား လက်မခံတော့သဖြင့် လင်ကွန်းမှာ နိုင်ငံ
 ရေးနယ်မှ လုံးဝ လက်မြောက် ဆုတ်ခွာခဲ့ရလေတော့၏။

□

ယခုအခါ လင်ကွန်းနှင့် မေရီသည် စပရင်းဖီးလ်မြို့ကလေးသို့ ညှိုးငယ်
 စွာ ပြန်ခဲ့ကြရလေပြီ။ ၈ လမ်းထဲရှိ အိမ်ကြီးကို မေရီသည် ပြန်လည်
 ရှင်းလင်းသုတ်သင်ကာ ဘဝဟောင်းနှင့် ပြန်၍ မိတ်ဖွဲ့ရတော့၏။
 လင်ကွန်းမှာလည်း တွဲဖက်ရှေ့နေ ဝီလျံဟင်ဒန်နှင့် ပြန်လည် လက်တွဲ
 ပြီး တရားသူကြီး သွားလေရာ တောနယ်များသို့ တကောက်ကောက် လိုက်
 ပါလျက် ရှေ့နေလိုက်နေရတော့၏။

မေရီသည် ဤဘဝကို မုန်းတီးလှ၏။ တောရွှေ့နေ၏ ဇနီးဘဝဖြင့် သူမ၏ ဘဝကို ကုန်ဆုံးမခံလို။ သို့ရာတွင် မျှော်လင့်ချက်ကား မှေးမှိန် ခဲ့ပြီဖြစ်၏။ လင်ကွန်းကိုယ်တိုင်ကလည်း စိတ်တုံးတုံးချလျက် နိုင်ငံရေးနယ် ကို လုံးဝ စွန့်လွှတ်ပြီး ရွှေ့နေဘဝဖြင့် အရိုးထုတ်တော့မည်ဟု သန္နိဋ္ဌာန် ချလိုက်ပြီဖြစ်သည်။

မည်သို့ရှိစေ မေရီကမူ ဤအခြေအနေကို လမ်းဆုံးဟု မသတ်မှတ် သေး။ ယခုမှ လမ်းစပေါ်သို့ ရောက်ရုံရှိသေးသည်ဟု ယူဆ၏။ မေရီသည် ခင်ပွန်းသည်အတွက် အခါနှင့် အခွင့်ကိုသာ စောင့်မျှော်လျက်ရှိလေ၏။

အာဏာလေးပါး

အချိန်အခါနှင့် အခွင့်အရေးကို မိအောင် ဆုပ်ဖမ်းနိုင်မှသာလျှင် နိုင်ငံရေး သမားတစ်ဦးအဖို့ 'တက်ကြော' ကို တွေ့နိုင်မည်ဖြစ်၏။

မေရီသည် ခင်ပွန်းဖြစ်သူအတွက် အချိန်အခါသည်လည်းကောင်း၊ အခွင့်အရေးသည် လည်းကောင်း၊ မနီးစပ်နိုင်သေးကြောင်းကို ဆင်ခြင်မိ သဖြင့် စပရင်းဖီးလ်မြို့သို့ ပြန်ရောက်ခဲ့ချိန်မှစ၍ လင်ကွန်းအား နိုင်ငံရေး ကိစ္စများကို လေသံမဟဘဲ ထိန်းချုပ်နေခဲ့၏။ ဤအချိန်သည် လင်ကွန်း အနေဖြင့် ပြန်လည် ထူထောင်ရေး လုပ်ရမည့် အချိန်ဖြစ်ကြောင်းကို မေရီက သဘောပေါက် လက်ခံခဲ့၏။

မေရီသည် ယခင်က သာမန်ရှေ့နေမောင်နှံဘဝတွင် ခင်ပွန်းဖြစ်သူ လင်ကွန်းအပေါ် အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ စိတ်ဒုက္ခ ပေးခဲ့သော်လည်း နိုင်ငံရေး နယ်မှ ရှုံးနိမ့်ထွက်ခွာလာခဲ့သော နိုင်ငံရေးသမား လင်ကွန်း၏ ဇနီးအနေ ဖြင့်ကား အပြောင်းအလဲကြီး ပြောင်းလဲခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်၏။ သူမသည် လင်ကွန်း၏ နိုင်ငံရေး ရှုံးနိမ့်မှုကို တစ်လုံးတစ်ပါးမှ ရှုတ်ချပြစ်တင်ခြင်း မပြုခဲ့။

‘အကျရှိလျှင် အတက်ရှိရမည်’ ဟူ၍သာ မေရီက လင်ကွန်းကို အားပေးစကား ပြောခဲ့၏။

□

လင်ကွန်းသည်ကား နိုင်ငံရေးနယ်သို့ ပြန်ဝင်ရန် မျှော်လင့်ချက် မထား တော့ပြီဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ရှေ့နေလုပ်ငန်းကို အားသွန်ခွန်စိုက် ဖိ၍ လုပ်လျက်ရှိ၏။ ရှေ့နေအလုပ်ကို ဖိဖိစီးစီး လုပ်တော့မည်ဟု ဆုံး ဖြတ်ရာတွင် လင်ကွန်းသည် သူ၏ လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ ပြန်လည် သုံးသပ်၏။ ရှေးယခင်က အလုပ်ကို စည်းစနစ်မရှိဘဲ လုပ်ခဲ့ပုံများကို ပြန်လည် ဆင်ခြင်မိ၏။ ရှေ့အဖို့တွင် ဘယ်အလုပ်ကို လုပ်လုပ်၊ စည်းနှင့် စနစ်နှင့် လုပ်တော့အံ့ဟူ၍လည်း ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။ သို့ဖြစ်၍ လင်ကွန်း သည် စည်းနစ်ကျနရေးအတွက် မိမိကိုယ်မိမိ လေ့ကျင့် ပျိုးထောင်မှု ပြုလေတော့၏။

လင်ကွန်း၏ လေ့ကျင့်မှု အစသည်ကား ဂျီဩမေတြီဘာသာရပ်ကို အထူးပြု လေ့လာခြင်းဖြစ်၏။ ယူကလစ်၏ ဂျီဩမေတြီစာအုပ် ခြောက် အုပ်ကို ကျေညက်အောင် လေ့လာကျက်မှတ်ခဲ့၏။ ဂျီဩမေတြီ ဘာသာ ရပ်သည် ယုတ္တိပြည့်စုံအောင် ကြောင်းကျိုးဆက်စပ် ကောက်ချက်ဆွဲနိုင် ရန် အထောက်အကူ ဖြစ်စေ၏။

ဂျီဩမေတြီကို ကျေညက်ပြီးနောက် လင်ကွန်းသည် အက္ခရာသင်္ချာ ဘာသာရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ နက္ခတ္တဗေဒပညာကို လည်းကောင်း ဆက်လက် လေ့လာဆည်းပူးပြန်၏။ ဤသို့အားဖြင့် လင်ကွန်းသည် အတွေးအခေါ် လေ့ကျင့်ခန်းများကို ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်ဖြင့် လေ့ကျင့် ယူခဲ့၏။

ထိုမှတစ်ဖန် စိတ်ဓာတ်ရင့်ကျက်မှုနှင့် အသိပညာ ဗဟုသုတကြွယ်ဝ ရေးအတွက် လင်ကွန်းသည် ရှိတ်စပီးယား၏ စာပေများကို အထူးပြု လေ့လာပြန်၏။ ရှိတ်စပီးယား၏ ပြဇာတ်နှင့် ကဗျာလင်္ကာများထဲမှ စံနမူနာ ဝါကျများကို အာဂုံဆောင်နိုင်ခဲ့၏။

ဤသို့အားဖြင့် မိမိကိုယ်ကို လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ရင်း လင်ကွန်းသည် တဖက်၌လည်း အောင်မြင်သော ရှေ့နေတစ်ဦး ဖြစ်လာအောင် ကြိုးစား ခဲ့၏။

ယင်းကာလသည် နေ့ကိုလစား၊ လကိုနှစ်စား၍ ခြောက်နှစ်တာမျှ ကြာမြင့်ခဲ့လေ၏။ လင်ကွန်းမှာ ဘေးထွက်ထိုင်နေရသော အပယ်ခံ နိုင်ငံရေးသမားသက်တမ်း ခြောက်နှစ် ရှိလေပြီ။

□

နိုင်ငံရေးနယ်မှ လင်ကွန်းက ဘေးထွက်ထိုင်နေချိန်တွင် ပြိုင်ဘက် ဟောင်း စတီဖင် ဒေါက်ဂလပ်စ်မှာ လျှမ်းလျှမ်းတောက် ကြယ်တစ်ပွင့် ဖြစ်နေ၏။

ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် ကွန်ဂရက် အမတ်တစ်ဦးအဖြစ် နိုင်ငံရေး သက်တမ်း ရင့်ခဲ့ပြီဖြစ်ရာ ၁၈၅၆ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပမည့် သမ္မတ ရွေး ကောက်ပွဲသို့ပင် ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်ရန် ခြေလှမ်းပြင်နေပြီဖြစ်၏။

ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ ခြေလှမ်းကား ကြောက်ဖွယ်လိလိဖြစ်၏။ သူသည် ကျေးကျွန်စနစ်ကို တရားဝင် ကျင့်သုံးခွင့်ရှိရေးအတွက် လွှတ်တော်တွင် အကြိတ်အနယ် အဆိုတင်သွင်းခဲ့၏။ ၁၈၁၉ ခုနှစ်က ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော မစ်ဆူရီ သဘောတူညီချက်ကို ဖျက်သိမ်း၍ မစ်ဆူရီပြည်နယ် တစ်ခုလုံး တွင် ကျေးကျွန် ရောင်းဝယ်မှုလုပ်ငန်းများကို တရားဝင် ခွင့်ပြုရန် ဒေါက် ဂလပ်စ်က ကြိုးပမ်းခဲ့ခြင်းပေတည်း။

ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် ကျေးကျွန်စနစ်ကို ကြိုက်နှစ်သက်သော အမေရိကန် တောင်ပိုင်း ပြည်နယ်သားများအား မဲဆွယ်လိုက်ခြင်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် မြောက်ပိုင်း ပြည်နယ်များကား ဆူပွက်ကုန်တော့၏။ ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီထဲ၌ပင် အယူအဆများ ကွဲပြားလာ၏။

ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် ‘ပြဿနာကောင်’ ဖြစ်လာတော့၏။ သူ့အား ရှုတ်ချပွဲများ၊ ကန့်ကွက်ပွဲများသည် မြောက်ပိုင်းမြို့ကြီးများတွင် ဆက်တိုက် ပေါ်ပေါက်လာ၏။ သူ၏ နိုင်ငံရေး စတန့်သည် ပဒုအံ့ကို တုတ်နှင့် ထိုးသကဲ့သို့ မနိုင်မနင်း ဖြစ်လာခဲ့ချေ၏။

□

ဒေါက်ဂလပ်စ်အား ရှုတ်ချ ကန့်ကွက်သော လူထုအစည်းအဝေး သတင်းများကို သတင်းစာများ၌ ဖတ်ရှုရသောအခါ မေရီလင်ကွန်းသည် စိတ်လှုပ်ရှား တက်ကြွလာမိ၏။

တစ်ချိန်တုန်းက သူမသည် ‘မေရီတော့ဒ် ဒေါက်ဂလပ်စ်’ ဟူ၍ မှန်ရှေ့၌ရပ်ကာ တီးတိုးရွတ်ဆိုကြည့်ပြီး စိတ်ကူးယဉ်ခဲ့ဖူး၏။ ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ဇနီး ‘သမ္မတကတော်’ အဖြစ်ကိုလည်း အိပ်မက် မက်ခဲ့ဖူး၏။ သို့ရာတွင် သူမသည် မအောင်မြင်သော ရှေ့နေ နိုင်ငံရေးသမား လင်ကွန်းနှင့်သာ ဖူးစာဆုံခဲ့ရပြီး အိပ်မက်များ ပျက်စီးခဲ့ရ၏။ ပြီးခဲ့သော ၁၀ နှစ်ကာလအတွင်း ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် နိုင်ငံရေးနယ်တွင် တက်ပြီးရင်း တက်နေပြီး လင်ကွန်းခမျာ နိုင်ငံရေးနယ်ကို စွန့်ပြေးခဲ့ရအောင် အရေးနိမ့်ခဲ့ရ၏။ ဤသို့ နှိုင်းယှဉ်တွေးမိတိုင်း မေရီသည် ကြီးစွာ စိတ်ဆင်းရဲခဲ့ရ၏။

ယခုမူ ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ကပ်၍ ကိုယ့်သေတွင်း ကိုယ်တူးမိခဲ့လေပြီ။ မေရီသည် ချက်ကောင်းကို ကိုင်ရန် အချိန်အခါနှင့် အခွင့်အရေး ပေါ်လာပြီဖြစ်ကြောင်း ဆင်ခြင်မိလေ၏။

လင်ကွန်းအား သွေးနှိုးပေးရန်သာ လိုတော့သည်ဟု မေရီက တွက်ဆ၏။ ဒေါက်ဂလပ်စ်အား လင်ကွန်းကိုယ်တိုင်က စိတ်ပါလက်ပါ ယှဉ်ပြိုင် လိုစိတ် ပေါ်လာအောင် ဖန်တီးပေးရမည်ဖြစ်၏။ ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် ယခုအချိန်တွင် မကောင်းသော ကျော်ကြားမှုပင် ဖြစ်စေကာမူ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၌ အကျော်ကြား အထင်ရှားဆုံး ထိတ်ထိတ်ကြံ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးဖြစ်နေလေပြီ။ ဤအချက်သည် အရေးကြီး၏။ လူတိုင်းသိနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်တစ်ဦးနှင့် ထိပ်တိုက် ရင်ဆိုင် ယှဉ်ပြိုင်လိုက်လျှင် ယှဉ်ပြိုင် သူသည် အညကြတစ်ဦးပင် ဖြစ်စေကာမူ သူသည်လည်း တစ်မဟုတ်ချင်း ပင် ကျော်ကြား ထင်ရှားသွားလိမ့်မည်။

လင်ကွန်းအဖို့ ယခုအချိန်သည် နာမည်ပြန်ဖော်ရမည့် အချိန်ကောင်း ဖြစ်၏။ ချောင်ထိုးခံနေရသော နိုင်ငံရေးသမားတစ်ဦးအနေဖြင့် လူတွေက မိမိအား ပြန်လည် သတိပြုမိလာအောင် ဖန်တီးနိုင်သော အခွင့်အရေးကို ဆုပ်ဖမ်းတတ်ဖို့သာ လိုအပ်၏။

မေရီက လင်ကွန်းအား စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ်နှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရေး အတွက် မျှော်လင့်ထားသော်လည်း ဒေါက်ဂလပ်စ်နှင့် တိုက်ရိုက်ယှဉ်ပြိုင် ရန် အခွင့်အလမ်း မပေါ်ဘဲရှိနေခဲ့၏။

စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် အထက်လွတ်တော်အမတ်အဖြစ် သက်တမ်း လေးနှစ်လိုသေးသော်လည်း သူ့အပေါ် ဝေဖန် ရှုတ်ချမှုများ နှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံရေးသိက္ခာဆည်သောအားဖြင့် လအနည်းငယ် အတွင်း ရွေးကောက်ပွဲ ပြန်လုပ်ရန် စီမံခဲ့၏။ သူ့အနေဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲ တွင် ပြန်ဝင်ရန် မကြိုးစားတော့ဘဲ လက်ရုံးတစ်ဆူဖြစ်သော ‘ရီးလ်’ ဆိုသူ အား မိမိကိုယ်စား အထက်လွတ်တော်အမတ်လောင်းအဖြစ် ပွဲထုတ်လိုက်၏။

အဆိုပါ ‘ရိုးလ်’ ဆိုသူကား လင်ကွန်း၏ မိတ်ဟောင်းဆွေဟောင်း ကြီးပေတည်း။ မေရီ၏ စနက်ကြောင့် မစ်စစ်စပီမြစ်ကမ်းနဖူးတွင် လင်ကွန်းနှင့် ဓားချင်း ယှဉ်ခုတ်ရမည့် အခြေအနေအထိ ဖြစ်ခဲ့ရဖူးသော ‘ရိုးလ်’ ပင် ဖြစ်တော့၏။

ရိုးလ်သည် လင်ကွန်းနှင့် ဓားချင်းယှဉ်ခုတ်ရန် ချိန်းဆိုခဲ့သော ၁၈၄၂ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းကာလတွင် နိုင်ငံရေးနယ်သို့ ဝင်ရောက်သွားခဲ့ရာ ယခု အခါ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီတွင် ထင်ရှားသော ဒုတိယတန်း ခေါင်းဆောင် တစ်ဦး ဖြစ်နေပြီဖြစ်၏။ ပထမတန်း ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်သော ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ လူယုံတစ်ဦးလည်း ဖြစ်လာခဲ့၏။

ဒေါက်ဂလပ်စ်က သူ့ကိုယ်စား ရိုးလ်အား ပွဲထုတ်ပေးပြီးနောက် ရိုးလ် အနိုင်ရရေးအတွက် သူ့ကိုယ်တိုင် မဲဆွယ်တရားများ လှည့်လည် ဟောပြောပေး၏။ ဤတွင် လင်ကွန်းသည် ဒေါက်ဂလပ်စ်နှင့် ယှဉ်ပြိုင်ခွင့် ရရှိခဲ့လေ၏။

ဒေါက်ဂလပ်စ်နှင့် ထိပ်တိုက်ယှဉ်ပြိုင်ရန် မေရီက လင်ကွန်းအား အထူးတလည် သွေးထိုးပေးရန်ပင် မလိုခဲ့ချေ။ မေရီသည် ဒေါက်ဂလပ်စ် ၏ တရားပွဲတစ်ခုသို့ လင်ကွန်းနှင့်အတူ သွားရောက် နားထောင်၏။ ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ ဟောပြောချက်များကို နားထောင်ရင်း လင်ကွန်းသည် လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်လာသည်ကို မေရီက သတိပြုမိ၏။

ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် သူ၏ ယုံကြည်ချက်အတိုင်း ကျွန်ကုန်ကူးသော စနစ်ဘက်က ခုခံကာကွယ် ပြောဆိုသွား၏။ ကျေးပိုင် ကျွန်ပိုင် အမေရိကန် တောင်ယာသမားများဘက်မှ ကာကွယ်ပြောဆိုသယောင် ဖြင့် တောင်ပိုင်းနယ် လူထုအား စည်းရုံးသွားခြင်းဖြစ်၏။

လင်ကွန်းသည် တရားဟောစင်နှင့် အနီးကပ်ဆုံး ရှေ့တန်းမှ ထိုင်၍ နားထောင်ကာ ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ မိန့်ခွန်းကို ကောက်နုတ်မှတ်သားလျက်

ရှိ၏။ မေရီက လင်ကွန်း၏ စာရွက်အပိုင်းအစကလေးများကို လှမ်းကြည့်ကာ ကျိတ်၍ ပီတိဖြစ်နေ၏။ နိုင်ငံရေး ထိုင်းမှိုင်းနေသော သူမ၏ ခင်ပွန်းသည် ယခုအခါ ပြန်လည် နိုးကြား ရှင်သန်လာပြန်ချေပြီ။

ကျွန်စနစ်ကို လင်ကွန်း အဘယ်မျှ မုန်းတီး ရွံရှာသည်ကို မေရီက အသိဆုံးဖြစ်၏။ လင်ကွန်းသည် လှေထိုးသမားဘဝ၌ ကျင်လည်ခဲ့ရစဉ်က ဦးနှောက်ထဲ စွဲနေခဲ့သော အဖြစ်အပျက် အချို့ကို မေရီအား ပြန်ပြောပြဘူးရာ နီဂရိုးလူမည်း ကျေးကျွန်များ၏ ကြေကွဲဖွယ် မြင်ကွင်းအကြောင်းကို အလေးအနက် ပြောပြတတ်၏။

တစ်ခါတွင် လှေထိုးသမား လင်ကွန်းသည် နယူးအော်လင်းမြို့သို့ ရောက်ရှိစဉ် နီဂရိုးကျွန်များအား လူဖြူ ကျွန်ပွဲစားများက တိရစ္ဆာန်များသဖွယ် သံကြိုးများဖြင့် ချည်ထားကာ ကြိမ်လုံးကြီးများဖြင့် တရွမ်းရွမ်း ရိုက်နှက်နေသည်ကို ရင်နှင့်စွာ တွေ့မြင်ခဲ့ရ၏။ ထိုမျှသာမက တစ်နေရာတွင် ကျွန်လေလံပွဲကို တွေ့ရပြန်ရာ ပျိုမျစ်နုနယ် အရွယ်ကောင်း နီဂရိုးမိန်းကလေး တစ်ဦးအား လေလံတင် ရောင်းချနေပုံကို တွေ့မြင်ရ၏။ ထိုမိန်းကလေးအား မျက်နှာဖြူ ကျွန်ဝယ်သူများက တစ်ကိုယ်လုံး လှန်လှော့ကြည့်ရှုပြီး အသားကို လက်သည်းနှင့် ဆိတ်ကြည့်ခြင်း၊ လက်များ ခြေထောက်များကို ကိုင်တွယ် စမ်းသပ်ကြည့်ခြင်း၊ ခုန်ပေါက် လှုပ်ရှားခိုင်းခြင်းများ ပြုလုပ်ကြသည်ကို တွေ့ရ၏။

ထိုမြင်ကွင်းများသည် လင်ကွန်း၏ အသည်းနှလုံးအား ကိုင်လှုပ်လိုက်သကဲ့သို့ ရှိလေ၏။ မိမိ တတ်နိုင်သော တစ်နေ့တစ်ချိန်တွင် ကျွန်စနစ်ကို လုံးဝ ပပျောက်အောင် စွမ်းဆောင်ပါမည်ဟူ၍လည်း သန္နိဋ္ဌာန်ချခဲ့၏။

မေရီသည် လင်ကွန်း၏ စိတ်ဓာတ်ကို ကောင်းစွာ နားလည် သဘောပေါက်ခဲ့၏။ လင်ကွန်းသည် တစ်ကြိမ်တစ်ခါမှ ကျွန်ပိုင်ရှင် မဖြစ်ခဲ့ဖူးချေ။ ထို့ကြောင့်လည်း ကျွန်များကို ဝယ်၍ ခိုင်းစေမှသာ အလုပ် လုပ်၍

ရနိုင်သော အမေရိကန် တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များရှိ လူဖြူ တောင်ယာ သမားများ၏ ဘက်မှ အခက်အခဲကို လင်ကွန်းက နားမလည်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု မေရီက တွေးမိ၏။

မေရီတို့မှာမူ ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက်မှစ၍ ကျွန်များကို ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည် ဖြစ်၍ ကျွန်စနစ်သည် လိုအပ်ချက်တစ်ရပ် ဖြစ်သည်ဟု ခံယူခဲ့၏။ မေရီ သည် သူမ၏ အတွင်းစိတ်က ကျွန်စနစ်ကို လက်ခံထားသော်လည်း လင်ကွန်း၏ ခံယူချက်ကိုမူ အတိုက်အခံ မလုပ်ခဲ့ချေ။ လင်ကွန်းက ကျွန်စနစ်ကို နှလုံးသားထဲမှ ယုံကြည်ချက်ဖြင့် ခါးခါးသီးသီး ဆန့်ကျင် ၏။ မေရီကမူ ကျွန်စနစ် ဆန့်ကျင်ရေးတည်းဟူသော လင်ကွန်း၏ ဆောင်ပုဒ်အား နိုင်ငံရေး ကြွေးကြော်သံတစ်ခုအဖြစ်သာ အသုံးချရန် ရည်ရွယ်ခဲ့၏။ မည်သို့ရှိစေ စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်၏ ကျွန်စနစ် တိုးပွား ရှင်သန်ရေး ဟောပြောချက်ကြောင့် လင်ကွန်း လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်လာ ခြင်းကိုပင် မေရီက ကျေနပ်နေပြီဖြစ်၏။

စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ် တရားဟောပြီးနောက် လင်ကွန်းက ပရိသတ် ထဲမှထ၍ စိန်ခေါ်လေတော့၏။ ဒေါက်ဂလပ်၏ မိန့်ခွန်းကို နောက်တစ် နေ့တွင် မိမိက ပြန်လည် ချေပမည်ဟု ကြေညာ၏။ ‘ဒေါက်ဂလပ်ကို ရေခွံ ခွာပစ်မယ်’ ဟူ၍လည်း ကြွေးကြော်လိုက်၏။

တရားပွဲ ပရိသတ်သည် လင်ကွန်းအား ဝိုင်း၍ အားပေးကြ၏။ လူထု၏သဘောမှာ အတိုက်အခံ ရှိလေ ပို၍ စိုပြည်လေဟု သဘောထား ကြ၏။ နိုင်ငံရေး တရားပွဲများတွင် ဆူဆူပူပူ ဖြစ်မှ လူထုက ပို၍ စိတ်ဝင် စားတတ်၏။

ဤသို့အားဖြင့် လင်ကွန်းသည် လူထုပရိသတ်၏ စိတ်ဝင်စားမှုကို ပထမဆုံး ဆွဲဆောင်နိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်၏။

□

မေရီသည် စည်းဝေးခန်းမထဲသို့ ကြိုတင် ရောက်ရှိနေ၏။ ပရိသတ်မှာ တိုး၍မရနိုင်အောင် ကြိတ်ကြိတ်ခဲနေ၍ မေရီသည် ရှေ့ဆုံး ခုံတန်းများ၌ နေရာမရတော့ဘဲ ပရိသတ်၏ အလယ်လောက်တွင် ရောက်ရှိနေ၏။ ပူအိုက် ဆူညံလျက်ရှိသော်လည်း မေရီ၏ မျက်နှာသည် ဝင့်ဝါလျက် ရှင်ပျလျက်ရှိ၏။ ဤပွဲသည် သူမ၏ ခင်ပွန်းသည်အဖို့ ဘဝအဆုံးအဖြတ် ပွဲ မဟုတ်လော။ ဤပွဲတွင် လင်ကွန်း အစွမ်းပြနိုင်ပါက ‘တက်ကြော’ မိတော့မည်။

မေရီသည် လင်ကွန်းအပေါ် ထူးထူးခြားခြား ယုံကြည်စိတ်ချလျက် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း တရားပွဲသို့ မလာမီ လင်ကွန်းအတွက် အင်္ကျီ အဝတ်အစားများကိုပင် (မလုပ်ပေးစဖူး) ပြင်ဆင်ထားရှိပေးခဲ့၏။ လင်ကွန်း ၏ ကွတ်အင်္ကျီကို အရောင်ထွက်အောင် ဝက်မှင်ဘီးဖြင့် အထပ်ထပ် တိုက်ပေးခဲ့၏။ ကော်လံများကိုလည်း ဖြူဖွေးအောင် တိုက်ချွတ်ပေးပြီး ကြယ်သီးများကို အသေအချာ တပ်ပေးခဲ့၏။ ပရိသတ်က လင်ကွန်းအား ဂုဏ်သရေရှိ လူကြီးလူကောင်းတစ်ဦးပီပီ ခံညားစွာ တွေ့မြင်စေချင်၏။

စင်မြင့်ပေါ်သို့ လင်ကွန်း တက်ရောက်လာသောအခါ ပရိသတ်က တစ်ခဲနက် ဩဘာပေးကြ၏။ မေရီသည် ဂုဏ်ယူသော အပြုံးဖြင့် စင်မြင့် ပေါ်သို့ လှမ်းကြည့်လိုက်ပြီးနောက် ချက်ချင်းပင် မျက်စိမျက်နှာ ပျက်သွား မိတော့၏။ ဒေါသကြောင့် တစ်ကိုယ်လုံး တုန်ယင်နေပြီး ငိုချင်စိတ် ပေါက်လာလေတော့၏။

ခါတိုင်းအချိန်မျိုး၌သာ လင်ကွန်းအား ဤပုံမျိုးနှင့် တွေ့ရလျှင် မေရီ သည် နားရွက်ကို ပြေးဆွဲ၍ ထုရိုက်မိလိမ့်မည်ဖြစ်၏။ မိမိအား အရှက် တကွဲ ဖြစ်စေသော လူခွစာဟူ၍လည်း အော်ကြီးဟစ်ကျယ် ကြိမ်းမောင်း ဆူပူလိမ့်မည်ဖြစ်၏။

လင်ကွန်းလုပ်လာပုံမှာ မေရီ ဒေါသ ထွက်မည်ဆိုလည်း ထွက်လောက်စရာ ဖြစ်၏။ လင်ကွန်းက ပူအိုက်လွန်းသည်ဟု ဆိုကာ ကွတ်အင်္ကျီကို အိမ်မှာပင် ချွတ်ထားခဲ့၏။ ရှုပ်အင်္ကျီကိုလည်း လက်ပင့်၍ တံတောင်ဆစ်အထက်သို့ ခေါက်တင်ထား၏။ ရှုပ်အင်္ကျီ လည်ပင်း ကြယ်သီးကိုလည်း ဖြုတ်ထားသည့်အပြင် ကော်လံလည်း တပ်ဆင်ထားခြင်း မရှိ။ ထို့ကြောင့် အင်္ကျီအပေါ်ပိုင်းမှာ ပွင့်လျက်ရှိရာ လင်ကွန်း၏ နေလောင်ထားသဖြင့် ကြေးနီရောင် ထနေသော လည်တံကြီးကိုပင် မြင်နေရ၏။ ဦးခေါင်းမှ ဆံပင်များကိုလည်း ဆီမထည့်ခဲ့ရုံမက ဆံပင်ကို ဖြိုးလည်း မဖြိုးခဲ့။ ထို့ကြောင့် နီကျင်ကျင် ဆံပင်များမှာ ဦးခေါင်းထက်၌ ထိုးထောင်ပွယောင်းလျက်ရှိ၏။ မေရီသည် တရားပွဲသို့ အချိန်မီ နေရာရအောင် ကြိုတင်လာခဲ့ရသဖြင့် ဖိနပ်ကို မတိုက်ပေးခဲ့မိရာ လင်ကွန်းသည် ဖုံပင်မခါဘဲ ကောက်စွပ်လာခဲ့ဟန်တူ၏။ ဖိနပ်ကြိုးများကိုပင် စည်းနှောင်ခြင်း မပြုဘဲ ကြိုးစများ ထိုးထိုးထောင်ထောင်ဖြင့် စီးလာခဲ့၏။ ဘောင်းဘီမှာ မူ ထုံးစံအတိုင်း တိုနံနံ ဖြစ်နေ၍ ခြေသလုံးတပတ်ရစ် ညှိညစ်ညစ်ကို အတိုင်းသား မြင်နေရ၏။ ဘောင်းဘီ ပုခုံးသိုင်းကြိုးကိုလည်း အစုံအလင် တပ်ဆင်ခြင်း မပြုဘဲ ကြိုးတစ်ဖက်သာ ဘိုသီပတ်သီ သိုင်းချည်ထား၏။

မေရီသည် စင်မြင့်ပေါ်ရှိ လင်ကွန်း၏ စာခြောက်ရုပ်ကဲ့သို့ ဖရိုဖရဲ ပုံသဏ္ဍာန်ကို ငေးကြည့်ကာ အံ့ကို ကြိတ်ထားမိ၏။ ဘေးဘီကိုလည်း မကြည့်ရဲဘဲ ရှိတော့၏။

သို့ရာတွင် မေရီကသာလျှင် ဤသို့ ခံစားနေရ၏။ တရားပွဲပရိသတ်မှာမူ သူတို့နှင့် ရင်းနှီး ကျွမ်းဝင်ပြီးဖြစ်သော မိတ်ဆွေကြီး လင်ကွန်းအား ယခုလို ပင်ကိုပုံစံအတိုင်း တွေ့ရခြင်းကို မထူးခြားဘဲ ကျေနပ်လျက် ရှိ၏။

လင်ကွန်းက ဦးတည် တိုက်ခိုက်မည့် စတီဖင် ဒေါက်ဂလပ်စ်ကမူ ရှေ့ဆုံးတန်း တစ်နေရာတွင် ပမာမခန့်ထိုင်လျက် လက်အောက်ငယ်သား

တစ်ဦးအား စိတ်ရှည်ရှည် စောင့်ကြည့်နေသကဲ့သို့ လင်ကွန်းအား ကြည့်ရှုနေ၏။ ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ ကြားရွားသော အဝတ်အစားများသည် သာမန် လူထုပရိသတ်အကြားတွင် ထင်းခနဲ ပေါ်လွင်လျက်ရှိ၏။

မည်သို့ရှိစေ လင်ကွန်းသည် ထိုနေ့က အောင်မြင်စွာ ဟောပြောနိုင်ခဲ့၏။ စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ်အား မလှုပ်နိုင်အောင် အချက်အလက် ပိုင်ပိုင် ချေပ ပြောကြားသွား၏။ ကျွန်ကုန်ကူးသော စနစ်၏ ရွံရှာ စက်ဆုပ်ဖွယ် အနိဋ္ဌာရုံများကို ပရိသတ် မျက်ရည်လည်အောင် ပြောသွားနိုင်၏။ ဒေါက်ဂလပ်စ်မှာ သူ့နေရာမှ မကြာမကြာထ၍ လင်ကွန်း၏ စကားကို ဖြတ်ကာ ကန့်ကွက်ချေပရန် ကြိုးစားသေး၏။ သို့ရာတွင် ပရိသတ်သည် လင်ကွန်း၏ ပရိသတ် ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။ ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် လင်ကွန်း၏ စကားများကို တိုးမပေါက်အောင် ရှိချေတော့၏။

မေရီသည် လည်မျို၌ ဆို့နေသော အလုံးကြီး တဖြည်းဖြည်း ကျသွားသကဲ့သို့ ခံစားမိ၏။ လင်ကွန်းအား ပရိသတ်က တစ်ခဲနက် ဩဘာပေးလိုက်တိုင်း မေရီ၏ ဦးခေါင်းသည် ပြန်၍ မော်လာ၏။ သုံးနာရီမျှ ကြာသော လင်ကွန်း မိန့်ခွန်းအဆုံးတွင် မေရီသည် လက်ဖဝါးများ နီရဲလာသည်အထိ ဩဘာပေးမိတော့၏။

ရွေးကောက်ပွဲမှာ နီးကပ်လာပြီဖြစ်၏။ ထိုခေတ်က အထက်လွတ်တော်အမတ်များကို ပြည်နယ်ဥပဒေပြု လွှတ်တော်တို့က ရွေးချယ်တင်မြောက်လေ့ရှိရာ စပရင်းဖီးလ်နယ် ဥပဒေပြု အဖွဲ့ကလည်း အထက်လွတ်တော် အမတ်နေရာအတွက် ရွေးချယ်ရန် အစည်းအဝေး ကျင်းပလေ၏။

ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီမှ မိမိ၏ ကိုယ်စား ‘ရီးလ်’ အား စာရင်းပေးခဲ့ရာ အလားတူပင် ရီပတ်ဗလီကင်ပါတီမှလည်း လင်ကွန်းအပါအဝင် အခြားပါတီ ခေါင်းဆောင်များအား စာရင်း တင်

ထားကြ၏။ ထိုစာရင်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များထဲမှ အထက်လွတ်တော်အတွက် အမတ်လောင်း တစ်နေရာကို ရွေးရမည်ဖြစ်၏။

အထက်လွတ်တော် အမတ်လောင်း ရွေးချယ်မည့်နေ့တွင် မေရီသည် သူမထံ၌ ရှိသမျှ အကောင်းဆုံး အဖိုးတန် ဝတ်စုံများကို ဝတ်ဆင်လျက် အထူးအော်ဒါချုပ် ဦးထုပ် အသစ်ကို ဆောင်း၍ အစည်းအဝေးသို့ တက် ရောက်ခဲ့၏။ ခင်ပွန်းသည် လင်ကွန်းအား သေချာပေါက် အရွေးခံရလိမ့် မည်ဟု မေရီက အပိုင်ထွက်ထားသည်ဖြစ်၍ သူမ၏ ခဲအိုတော် မစ္စတာ နီနီယံအက်ဒွပ်အား ထိုနေ့ညတွင် ‘အထက်လွတ်တော်အမတ်’ အေဗရာ ဟင်လင်ကွန်းအတွက် ဂုဏ်ပြု ညစာစားပွဲတစ်ရပ် ပြင်ဆင်ထားရန်ပင် မှာကြားထားခဲ့သည်ဟူ၏။

အစည်းအဝေးတွင် ပထမဦးစွာ လင်ကွန်း၏ နာမည်သည် ထိပ်ဆုံး မှ ပြေးနေ၏။ သူသည် ဒေါက်ဂလပ်စ်အား အရေခွာခွဲသူအဖြစ် ရေပန်း စားလျက်ရှိ၏။ သို့ရာတွင် လင်ကွန်းသည် လူထု ပရိသတ်ကြား၌သာ လူကြိုက်များနေခြင်းဖြစ်၏။ ဥပဒေပြု အဖွဲ့ဝင်ကိုယ်စားလှယ်များထဲ၌ ကား ကျွန်စနစ်ကြိုက်သူနှင့် ဆန့်ကျင်သူများမှာ သူ့ဘက်ကိုယ့်ဘက် အားမျှလျက်ရှိရာ မဲအကြိမ်ကြိမ်ခွဲ၍ အများဆုံး မဲအရေအတွက် ရရှိသူ များကို အထပ်ထပ် စစ်ထုတ်လိုက်သောအခါ လင်ကွန်းသည် တစ်ကြိမ် ထက်တစ်ကြိမ် မဲလျော့၍ လာခဲ့၏။ ၁၀ ကြိမ်အထိ မဲခွဲ၍ နောက်ဆုံး တစ်ဦးတည်းကျန်အောင် ထုတ်လိုက်သောအခါ၌ကား လင်ကွန်းသည် ကပ်၍ ရှုံးသွားရတော့၏။

လင်ကွန်းအား ဖြတ်တက်သွားသော အမတ်လောင်းကား ‘လိုင်မင်း ထရန်ဘူးလ်’ ဆိုသူ ရီပတ်ဗလီကင်ပါတီဝင်တစ်ဦး ဖြစ်၏။ သူသည် မဇ္ဈိမပဋိပဒါသမားတစ်ဦး အနေဖြင့် နောက်ဆုံး မဲများကို သဲယူသွားခြင်း ဖြစ်လေ၏။

လိုင်မင်းထရန်ဘူးလ်သည် လင်ကွန်းနှင့် မေရီ လက်ထပ်စဉ်က မေရီ၏ အပျိုရံလုပ်ခဲ့သော ‘ဂျူလီယာလိန်း’ အမည်ရှိ မိန်းမပျိုနှင့် အိမ်ထောင်ကျခဲ့၏။ မေရီသည် ဂျူလီယာလိန်းနှင့် အပျိုဘဝမှ စ၍ သူငယ်ချင်းများဖြစ်ခဲ့ရာ ယခုကဲ့သို့ သားသည်မိခင်များဖြစ်လာသည့် အချိန်အထိ အချစ်ဆုံး သူငယ်ချင်းများအဖြစ် ဆက်ဆံခဲ့၏။ ယခုမူ ဂျူလီယာလိန်း၏ ယောက်ျားက မေရီ၏ ယောက်ျားကိုဖြတ်၍ တက်သွားလေရာ မေရီမှာ မရှူနိုင် မကယ်နိုင်ဖြစ်ရလေတော့၏။

ထိုနေ့က အစည်းအဝေးခန်းမထဲတွင် မေရီသည် သူငယ်ချင်း ဂျူလီယာလိန်းနှင့် အတူယှဉ်ထိုင်၍ မဲခွဲသည်ကို စောင့်ကြည့်နေခဲ့၏။ ဂျူလီယာ၏ ယောက်ျား အရွေးခံရကြောင်း ကြေညာလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် မေရီသည် ကူနွေပင် မဆောင်နိုင်တော့ဘဲ ချက်ချင်း ထထွက်လာခဲ့လေ၏။ ဂျူလီယာအား စကားလည်းမပြော။ နှုတ်လည်း မဆက်။ မျက်စိမျက်နှာ ပျက်လျက် ဝမ်းနည်းပက်လက်ဖြင့် အိမ်သို့ ပြန်ခဲ့လေ၏။

မေရီသည် နာကြည်းတတ်၍ စိတ်မှတ်လည်း ကြီးလှသည်ဖြစ်ရာ ထိုနေ့မှစ၍ သေသည်အထိ ဂျူလီယာအား မခေါ်မပြောတော့ဘဲ နေခဲ့သည်ဟူ၏။

‘အထက်လွတ်တော်အမတ်’ လင်ကွန်းအတွက် မေရီ၏ ဂုဏ်ပြုညစာစားပွဲကား မကျင်းပဖြစ်တော့ချေ။

□

နိုင်ငံရေးဇာတာ စန်းလင် မတက်နိုင်သေးသော လင်ကွန်းအတွက် မေရီသည် မခံချိမခံသာ ဖြစ်နေရှာ၏။ ယခုအခါ လင်ကွန်းသည် သူ၏ ရှေ့နေရုံးခန်းကလေးထဲ၌ တကုပ်ကုပ်ဖြင့် အလုပ် ပြန်လုပ်နေပြန်ပြီဖြစ်၏။

လင်ကွန်း၏ စိတ်ထဲတွင် ယခင်တစ်ကြိမ်ကကဲ့သို့ နိုင်ငံရေးနယ်ကို သံယောဇဉ်ပြတ်လိုသော ဆန္ဒမျိုးကား မရှိတော့။ ကျွန်ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ မိမိသည် တစ်နေ့တစ်ချိန်တွင် ကြီးစွာသော အပြောင်းအလဲ တစ်ခုကို ပြုလုပ်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်လာရမည်ဟု ခိုင်မာစွဲမြဲစွာ ယုံကြည်နေ၏။ သူ၏အသက်မှာ ၄၉ နှစ် ရှိပြီဖြစ်၍ ရင့်ကျက်မှုလည်း ရှိနေပြီဖြစ်၏။ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ အရာရာတွင် လောကဓံ တရားနှင့် မကင်းနိုင်ကြောင်းကို လင်ကွန်းက ဆင်ခြင်မိ၏။

မေရီမှာမူ အသက် ၄၀ တွင်းသို့ ရောက်ခဲ့ပြီဖြစ်သည့်တိုင်အောင် သူမ၏ ဘဝရည်မှန်းချက်နှင့် မျှော်လင့်ချက် ကင်းနေရဆဲဖြစ်၍ စိတ်ဓာတ်ရေးရာဘက်၌ ပို၍ ယိုယွင်းလာ၏။ သူမသည် မနာလို ဝန်တို မှုများ ကြီးမားလာပြီး အဘိဇ္ဈာလည်း ပွားသည်ထက် ပွားလာ၏။ လူမှု ဆက်ဆံရေးတွင် ယခင်ကထက်ပို၍ ခက်ထန် တင်းမာလာ၏။ လင်ကွန်း အပေါ်၌ကား နိုင်ငံရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေး တိုင်ပင်ချိန်များတွင် ကြည်သာမှု ရှိတတ်သော်လည်း သာမန်နေ့စဉ် အိမ်ထောင်ရေးဘဝ၌မူ ယခင်အတိုင်း ဆူပူ မြည်တွန်၍ နေတတ်၏။

လင်ကွန်းသည် နိုင်ငံရေးတွင် ထွန်းပေါက်အောင်မြင်သော လူကျော် လူမော်တစ်ဦး ဖြစ်လာရေးထက် မိမိ၏ ယုံကြည်ချက်ကို အကောင် အထည်ဖော်နိုင်ရေးအတွက်သာ ဦးစားပေးသူဖြစ်၏။

မေရီကမူ ‘ယုံကြည်ချက်’ ဟူသည်ကို နိုင်ငံရေးသမားတို့၏ ပျားရည် ဆမ်းထားသော စကားလုံး ဝေါဟာရ တစ်ခုအဖြစ်သာ နားလည်ထား၏။ သူမအဖို့ အဓိကဆန္ဒမှာ အာဏာနှင့် အရှိန်ဩဇာဖြစ်၏။

‘တစ်နေ့မှာ သမ္မတကတော်ဖြစ်ရမယ်’ ဟူသော မေရီ၏ ယုံကြည် ချက်သည် အာဏာနှင့် အရှိန်ဩဇာကို ရယူလိုသော လောဘ စေတသိက် ပင် မဟုတ်သလော။

နောက်ဆုံးပွဲမှသည် အိမ်ပြုတော်သို့

မေရီသည် စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ ခြေလှမ်းများကို မျက်ခြည်မပြတ် စောင့်ကြည့်နေခဲ့၏။ ယင်းသို့ စောင့်ကြည့်ခြင်းမှာ သူမ၏ ခင်ပွန်းအတွက် သင်ခန်းစာများကို ရှာဖွေနေခြင်းဖြစ်၏။

ဒေါက်ဂလပ်စ် အဘယ်ကြောင့် နိုင်ငံရေး စနစ်တက်ခဲ့သနည်း။ အဘယ်ကြောင့် အရေးနိမ့်ခဲ့သနည်း။ မေရီက သူမ၏ ‘ရည်းစားဟောင်း’ ထံမှ မှားကွက်များကို စောင့်ဖမ်းလျက်ရှိ၏။

မေရီသည် ဒေါက်ဂလပ်စ်အား မည်သည့်အခါမှ အထင်သေးခဲ့ခြင်း မရှိ။ သူမ၏ ခင်ပွန်း လင်ကွန်းအတွက် ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် တော်တော် နှင့် နိုင်ငံရေးခေတ် ကုန်ဦးမည်မဟုတ်။ နိုင်ငံရေးနယ်တွင် ဒေါက်ဂလပ်စ် ကျင်လည်နေသေးသမျှ လင်ကွန်းအတွက် တက်လမ်းမှာ အနှောင့် အယှက်ကြီးစွာ ကြုံတွေ့နေရဦးမည်ဟု မေရီက နားလည်ထား၏။

မေရီ တွက်ဆသည့်အတိုင်းပင် ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် နှစ်နှစ်ခန့် အကြာ (၁၈၅၈ ခုနှစ်) တွင် အီလီနွိုင်းနယ်၌ ခြေကုပ်ပြန်ယူ၍ အထက် လွတ်တော်အမတ် ရွေးကောက်ပွဲသို့ ပြန်ဝင်ရန် ပြင်ဆင်လာတော့၏။

တိုင်းသိပြည်သိ နိုင်ငံရေးသမားတစ်ဦးဖြစ်သော ဒေါက်ဂလပ်စ်အား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီဝင်များက အမတ်လောင်းအဖြစ် တညီတညွတ်တည်း လက်ခံကြ၏။ ဤတွင် ရီပတ်ဗလီကင်ပါတီကလည်း အမတ်လောင်း ရွေးကြရာ ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ ပြိုင်ဘက်ဟောင်း လင်ကွန်းကိုပင် မျက်စိကျ၍ ရှေ့နေရုံးခန်းထဲမှ ဆွဲထုတ်သွားကြပြန်၏။

မေရီသည်လည်း ပြန်လည် နိုးကြားလာပြန်၏။ လင်ကွန်း၏ မဲဆွယ် တရားပွဲများနောက်သို့ တကောက်ကောက် လိုက်ပါရင်း အပျော်ကြီး ပျော်နေတော့၏။

ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် ယခုတစ်ကြိမ်တွင် လင်ကွန်းအား လျှော့မတွက် ဝံ့တော့ချေ။ လင်ကွန်း၏ ရင့်ကျက်ထက်မြက်မှုကို အလေးအနက် သဘောထား၍ သူ့ဘက်မှ ဟာကွက်မရှိအောင် ပြင်ဆင်ထား၏။ အမတ် လောင်းနှစ်ဦး နယ်လှည့်၍ ယှဉ်ပြိုင် ပြောဆိုကြသောအခါတိုင်း ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် ယခင်ကထက် သတိထား၍ အချက်အလက် ခိုင်ခိုင်လုံလုံ ဖြင့် မဲဆွယ်တရားများ ဟောပြောခဲ့၏။

လင်ကွန်းနှင့် ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် စကားစစ် ထိုးပွဲများ အကြိမ်ကြိမ် ပြုလုပ်ခဲ့ရပေရာ ပရိသတ် များပြားလွန်းလှသဖြင့် အစည်းအဝေးခန်းမ များ၌ မကျင်းပနိုင်ဘဲ လဟာပြင် ကွက်လပ်များ၌ ကျင်းပခဲ့ရ၏။ ထို စကားစစ်ထိုးပွဲများသည် လင်ကွန်းအား နာမည်ကျော်ကြားအောင် မြေ တောင်မြှောက်ပေးခဲ့၏။

မေရီသည် စကားစစ်ထိုးပွဲတိုင်းသို့ လိုက်ပါ နားထောင်ကာ ခင်ပွန်း သည်ကို လှိုက်လှဲစွာ အားပေးလျက်ရှိ၏။ အမတ်လောင်းနှစ်ဦး၏ လူရည် လူသွေးနှင့် ပြောဟန် ဆိုဟန်များကို အသေးစိတ် လေ့လာ၍ ခင်ပွန်း သည်၏ ဟာကွက်များကို ပြန်လည် ထောက်ပြ ဝေဖန်ကာ နောက်တစ်ပွဲ အတွက် အကြံဉာဏ်ပေးတတ်၏။

လင်ကွန်း၏ နံ့ချာသော ဝတ်စားဆင်ယင်မှုကိုကား မေရီက ရေးကြီး ခွင့်ကျယ် လုပ်၍ အပြစ်မတင်တော့ချေ။ မေရီအမြင်တွင် ဤသို့ သဘာဝ အလျောက် ရိုးသားသော ဝတ်ဆင်မှုသည် နိုင်ငံရေးသမားကြီး တစ်ဦး၏ ဖက်ရှင်အဖြစ် လက်ခံထားပြီဖြစ်၏။ လင်ကွန်းအား လူထုပရိသတ်က သူတို့မြင်နေကျ ပုံစံအတိုင်း မြင်နေရခြင်းသည် ပို၍ အာရုံ ဆွဲဆောင်မှု ရှိသည်ဟု မေရီက ယူဆ၏။

ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ ဝင့်ဝါသော ဝတ်ဆင်မှုနှင့် တခမ်းတနား နေထိုင်မှု သည် အမေရိကန် တောသူတောင်သားများအား ယင်းတို့နှင့် ဘဝကွာ ခြားမှုကို သတိရစေ၏။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် လင်ကွန်းအား လူထဲက လူတစ်ယောက်အဖြစ် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်လာစေ၏။

ဒေါက်ဂလပ်စ်ကား အရပ် ၅ ပေ ၄ လက်မသာ မြင့်၍ လင်ကွန်းက ၆ ပေ ၄ လက်မရှိ၏။ လင်ကွန်းက စကားပြောလျှင် ညင်သာအေးချမ်းစွာ ပြောတတ်သော်လည်း ဒေါက်ဂလပ်စ်ကမူ အောင်မြင်ကျယ်လောင်စွာ ဟစ်ကြွေးပြောဆိုတတ်၏။

ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် 'ပေါ်ပင်' သမားဖြစ်၏။ နိုင်ငံရေးတွင် အနိုင်ရ ရေးသာ ပဓာနဟူ၍ ခံယူသူဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လင်ကွန်းအား အနိုင်ရ ရေးအတွက် အဓိက ဦးတည်၍ ဟောပြော၏။ ဒေါက်ဂလပ်စ်က ကျွန် ကုန်ကူးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အတိအလင်း ခုခံကာကွယ် ပြောဆိုခြင်း မပြု တော့သော်လည်း 'အမေရိကန် ပြည်နယ်တိုင်း ပြည်နယ်တိုင်းသည် ဒီမို ကရေစီနှင့်အညီ ကိုယ်ပိုင် ပြဋ္ဌာန်း ဆုံးဖြတ်ခွင့်ရှိရမည်။ ကိုယ့်ပြဿနာ ကိုယ်ရှင်းခွင့်ရှိသင့်သည်။ တခြားပြည်နယ်တွေက ဝင်စွက်မှုကို မလိုလား အပ်' ဟူသော စကားလုံးများဖြင့် ပြောင်းလဲ မဲဆွယ်၏။

ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ ဦးတည်ချက်မှာ ပြည်နယ် တစ်ခုချင်း၏ ဒေသစွဲ စိတ်များကို နှိုးဆွပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်၏။ သူသည် အီလီနွိုင်းပြည်နယ်

အထက်လွတ်တော်အမတ် ရာထူးလောက်ကိုသာ မျှော်မှန်းသူမဟုတ်။ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ သမ္မတကြီးအဖြစ်သို့တိုင် လက်လှမ်းနိုင်ရန် တွက်ကိန်းချထားသူဖြစ်၍ ပြည်နယ်အများကြိုက် စကားလုံးများကို တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် ဟစ်ကြွေးပြောဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

လင်ကွန်းကမူ ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ ပြည်နယ်များ တသီးတခြားဝါဒနှင့် ကျွန်စနစ် ဆက်စပ်နေပုံများကို ဖွင့်ချ၍ ကျွန်စနစ်၏ ဆိုးယုတ်မှုများကို သာ ဦးတည် တိုက်ခိုက်ရလေ၏။

လင်ကွန်း၏ ဟောပြောချက်များသည် ဆင်ခြင်တုံတရားကို အခြေခံခြင်းပြု၏။ ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ အဆိုအမိန့်များသည်ကား သာမန်လူအများစု၏ အတ္တဆန်သော စိတ်ဓာတ်များကို ဆွဲဆောင်နိုင်စွမ်းရှိ၏။

လင်ကွန်းသည် အမေရိကန် နယ်လူထု၏ ဆင်ခြင်တုံတရား ရင့်ကျက်မှုကို စောင့်ရပေဦးမည်။ သူသည် နှစ်နှစ်ခန့် စော၍ နေသေး၏။

ထိုရွေးကောက်ပွဲတွင် လင်ကွန်းသည် ဒေါက်ဂလပ်စ်အား ကပ်၍ ရှုံးခဲ့ရပြန်၏။ ဤတစ်ကြိမ်တွင်မူ မေရီသည်လည်း ဆန္ဒမစောခဲ့ချေ။ လင်ကွန်းသည် နိုင်ငံရေးနယ်သို့ ခြောက်နှစ်ကြာ အဆက်ပြတ်ပြီးမှ ပြန်ဝင်ရသည်ဖြစ်၍ နိုင်သည် ရှုံးသည်မှာ ပဓာနမဟုတ်။ ဒေါက်ဂလပ်စ်နှင့် အကြိတ်အနယ် ယှဉ်ပြိုင်ရ၍ တစ်ဟုန်ထိုး နာမည်ကျော်ကြားခဲ့ခြင်းကိုပင် အမြတ်ထွက်သည်ဟု မေရီက ခံယူခဲ့လေ၏။

ရွေးကောက်ပွဲ ရှုံးသောညတွင် လင်ကွန်းသည် ကြေးနန်းရုံး၌ ထိုင်၍ မဲရေတွက်နေသော သတင်းများကို စောင့်နေခဲ့၏။ ရှုံးပြီဟု သတင်းရသည်နှင့် လင်ကွန်းသည် အိမ်သို့ ချက်ချင်း ပြန်ခဲ့လေ၏။ မေရီသည် လင်ကွန်း၏ မရွှင်ပျသော အမူအရာကိုကြည့်၍ အခြေအနေ မလှကြောင်း နားလည်လိုက်၏။

ထိုညမှာ မိုးရွာထားပြီး မှောင်မှိုက်နေသဖြင့် လင်ကွန်းသည် အိမ်ရှေ့
ဝင်းတံခါးအဝင်၌ ခလုတ်တိုက်မိပြီး ခြေချော်သွား၏။ မေရီက ပြေး၍
အားပြုပေးရာ လင်ကွန်းသည် လဲကျမသွားဘဲ ကိုယ်ကို ဟန်လိုက်နိုင်၏။
မေရီ၏ ကိုယ်ကို မှီတွယ်ကာ လင်ကွန်းက မတ်မတ်ပြန်ရပ်ရင်း ‘ခြေတစ်
ချက် ချော်သွားတာပါကွယ်၊ လဲတော့ မကျသွားပါဘူး’ ဟု ပြောလိုက်၏။

မှန်သည်။ ။ မေရီသည် လင်ကွန်းအား ရုပ်ခန္ဓာ လဲမကျသွားရန်
အတွက်သာမက စိတ်ဓာတ်မကျဆင်းရန်လည်း အားပေးခဲ့၏။ လင်ကွန်း
၏ အရုံးများသည် ခြေချော်ခြင်းများသာ ဖြစ်ရမည်။ နိုင်ငံရေးတွင် လုံးဝ
ပုန်းပုန်းလဲကျသွားခြင်းမဟုတ်။ ဤသို့လျှင် မေရီက လင်ကွန်းအား
လှိုက်လှဲ တက်ကြွစွာ အားပေးစကားပြော၍ စိတ်ဓာတ်မြှင့်တင်ပေးခဲ့ရ၏။

မေရီသည် ခင်ပွန်းဖြစ်သူအား နိုင်ငံရေးနှင့် အိုးစားမခွဲရန် တိုက်တွန်း၍
သာ နေရသော်လည်း လင်ကွန်းမိသားစု၏ စီးပွားရေး အခြေအနေမှာမူ
အတော်ပင် ယိုင်နဲ့ခဲ့ပြီဖြစ်၏။

အထက်လွတ်တော်အမတ် ရွေးပွဲအတွက် မဲဆွယ်ခရီးများ ထွက်ခဲ့ရ
သဖြင့် ခြောက်လကြာမျှ အမှုများမလိုက်ဘဲ လွတ်ထားခဲ့ရပေရာ ရွေး
ကောက်ပွဲ ရှုံး၍ ရှေ့နေရုံးခန်းထဲသို့ လင်ကွန်း ပြန်ဝင်ချိန်တွင် မေရီ၏
‘ဘတ်ဂျက်’ မှာ သုညအောက်သို့ ရောက်နေတော့၏။

သို့ရာတွင် မေရီသည် နိုင်ငံရေးသမား၏ ဇနီးမယားအဖြစ် တူသား
ပေသား ကျနေပြီဖြစ်၏။ အထူးသဖြင့် ရှုံးပြီးရင်း ရှုံးနေသော နိုင်ငံရေး
သမား၏ ပါရမီဖြည့်ဘက်ဘဝသို့ ရောက်နေပြီဖြစ်ရာ ကြွေးရှင်များ၏
နားပူမှုကိုလည်း အရေထူနေပြီ ဖြစ်လေ၏။

မေရီက ‘ခုလို ကြုံနေရတဲ့ အခက်အခဲတွေဟာ အမြဲတမ်း မဟုတ်ပါဘူး အကျရှိရင် အတက် ရှိရမယ်။ တက်နေရာက ကျရတာထက် ကျနေရာက တက်ရတာက ပိုပြီးသဘာဝကျတယ်’ ဟူ၍ပင် အဘိဓမ္မာ ဆန်ဆန် ပြောကြားတတ်လာ၏။

မေရီ၏ ခိုင်မာသော အားပေးမှုကြောင့် လင်ကွန်းသည် ရှေ့နေ အလုပ်ကို ကြိုးစား၍ ပြန်လုပ်ရင်း နောက်တစ်ကြိမ် ပေါ်လာဦးမည့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အလမ်းကို စောင့်မျှော်နေတော့၏။

လင်ကွန်းသည် ရိပ်တံပက်ကင်ပါတီတွင်း၌ အတော်ပင် ထင်ရှားလာပြီဖြစ်ရာ နောက်နောင် လွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲများတွင် အမတ်လောင်းအဖြစ် သတ်မှတ်ခံရရန် သေချာနေပြီဖြစ်၏။

လင်ကွန်းကလည်း လွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲများ၌ နေရာပေါ်လျှင် ပေါ်သလို ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ရန် သန္နိဋ္ဌာန်ချထားပြီးဖြစ်၏။

□

၁၈၆၀ ပြည့်နှစ် နွေဦးရာသီတွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ သမ္မတလောင်း ရွေးချယ်ရေးအတွက် ရိပ်တံပက်ကင်ပါတီနှင့် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီကြီး နှစ်ရပ်လုံး လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်နေကြ၏။

ရိပ်တံပက်ကင်ပါတီမှ သမ္မတလောင်း ရွေးချယ်ရန် ပါတီ ညီလာခံကြီးကို ချီကာဂိုမြို့၌ ကျင်းပနေချိန်တွင် လင်ကွန်းသည် စပရင်းဖီးလ်နယ် တစ်ခွင်လှည့်ကာ ရှေ့နေလိုက်၍ ကောင်းနေတုန်း ရှိ၏။ သူ့အနေဖြင့် သမ္မတလောင်း ရွေးပွဲကို စိတ်ဝင်စားခြင်း မရှိ။ ညီလာခံ ကိုယ်စားလှယ် ထဲ၌ပင် မပါခဲ့။

မေရီကမူ သမ္မတလောင်းရွေးပွဲဟု ဆိုသည်နှင့် ဆိုင်းသံကြားလျှင် ကချင်သူကဲ့သို့ လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်လာပြန်၏။ သို့ရာတွင် လွှတ်တော်အဆင့် ရွေးကောက်ပွဲများ၌ပင် ရှုံးပြီးရင်း ရှုံးနေသော ခင်ပွန်းသည်အား မေရီကိုယ်တိုင်က စာရင်းထည့်တွက်ရန် မဝံ့ဘဲ ရှိနေခဲ့၏။

မည်သို့ရှိစေ မေရီသည် ရိပတ်ဗလီကင် ညီလာခံ သတင်းများကို မပြတ်မလပ် စောင့်၍ နားထောင်နေ၏။ သမ္မတလောင်းအဖြစ် ရိပတ်ဗလီကင် ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သော ဝီလျံဆီးဝင်ဆိုသူ တစ်ပြေးနေကြောင်း ကြားသိရ၏။ ဆီးဝင်သည် နယူးယောက်မြို့ကြီးသားဖြစ်ပြီး လက်ရှိ အထက်လွတ်တော်အမတ်တစ်ဦးလည်းဖြစ်၏။ နိုင်ငံရေးဝါရင့်နေပြီဖြစ်၍ ယခုတစ်ချိတွင် ယှဉ်ပြိုင်သူ မရှိဘဲ ရိပတ်ဗလီကင် သမ္မတလောင်း ဖြစ်လာတော့မည်ဟု သေချာပေါက် တွက်ထားသည်ဟု ဆို၏။

ပါတီညီလာခံ ကျင်းပချိန်မှာ ဆီးဝင်၏ အသက် ၅၉ နှစ်မြောက် မွေးနေ့နှင့် တိုက်ဆိုင်နေပြန်ရာ ၎င်း၏ မိတ်ဆွေများက ‘ဆီးဝင်သည် သမ္မတလောင်း ဘဝကို မွေးနေ့လက်ဆောင်အဖြစ် ခံယူနိုင်ချေတော့အံ့’ ဟူ၍ပင် ဟောကိန်းထုတ်ကာ မြှောက်ပင့်ခဲ့ကြ၏။

ဆီးဝင်ကလည်း ၎င်း၏ အထက်လွတ်တော်မိတ်ဆွေ အမတ်များအား မွေးနေ့ ဧည့်ခံပွဲနှင့် တစ်ချိန်တည်းတွင် နှုတ်ဆက်ပွဲကိုပါ ကျင်းပခဲ့သည်ဟူ၏။ ရွေးကောက်ခံရပြီးလျှင် နယူးယောက်မြို့သားများအား ချက်ချင်း သတင်းကောင်းပါးနိုင်ရန်လည်း ၎င်း၏ ခြံဝင်းထဲ၌ မီးရှူးမီးပန်း အမြောက်ငယ်များကို ပြင်ဆင်ထားခဲ့၏။ ဆီးဝင်အရွေးခံရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် တစ်မြို့လုံးကို ရောင်စုံမီးရှူးမီးပန်းများ လွှမ်းသွားစေမည် ဖြစ်၏။

ဆီးဝင်၏ သတင်းများကို ကြားသိနေရသော မေရီလင်ကွန်းသည် ထိုအချိန်မှစ၍ ဆီးဝင်အား လူမမြင်ဖူးသေးဘဲ မုန်းတီးလျက်ရှိ၏။

မေရီသည် ဆီးဝင်၏ ‘ကြီးကျယ်မှုများ’ ကို နားကြားပြင်း ကတ်လှသဖြင့် ထိုသူအား သမ္မတလောင်းအဖြစ် မရွေးပါစေနှင့် ဟူ၍ပင် ဆုတောင်းမိသည်ဟူ၏။

မေရီ၏ ဆုတောင်းကား ပြည့်ခဲ့လေ၏။ ဆီးဝန်သည် သမ္မတလောင်း ဘဝနှင့် တေ့လွဲကလေး လွဲခဲ့ရ၏။ ယင်းသို့ လွဲသွားအောင် ဖန်တီးခဲ့သူကား ဆီးဝန်ကိုယ်တိုင်နှင့် သူ၏ အတွင်းရန်သူ တစ်ဦးပင်ဖြစ်၏။

သမ္မတလောင်းရွေးပွဲသို့ ဆီးဝန်သည် သတ်မှတ်ထားသော နေ့ရက် အမီ ရောက်မလာခဲ့ချေ။ သူသည် သေချောပေါက် တွက်ထားပြီးဖြစ်၍ နယူးယောက်မြို့၌ ဧည့်ခံပွဲနှုတ်ဆက်ပွဲ လုပ်နေခဲ့ရာ တစ်ရက်နောက်ကျ ပြီးမှ ချီကာဂိုမြို့သို့ ရောက်လာ၏။ ထိုတစ်ရက်သည် ဆီးဝန်၏ ကံကြမ္မာ ကို အလှည့်အပြောင်း ဖြစ်သွားစေတော့၏။

ဆီးဝန် အချိန်မီ မရောက်လာသဖြင့် သမ္မတလောင်း ရွေးချယ်ရန် မဲဆန္ဒပေးပွဲကို နောက်တစ်နေ့သို့ ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်ရ၏။ သို့ဖြစ်ရာ ဆီးဝန် အား မဲပေးပွဲမတိုင်မီ အချိန်ကိုက်၍ သိက္ခာချရန် အခွင့်ကောင်း စောင့်နေ သူတစ်ဦးအဖို့ တစ်နေ့နှင့် တစ်ညလုံးလုံး အချိန်လုံလောက်စွာ ရရှိသွား လေ၏။

ဆီးဝန်အား သမ္မတလောင်းအဖြစ်မှ လွင့်စဉ်သွားအောင် ဖန်တီးခဲ့ သူကား ‘ဟိုးရေ့စ်ဂရီလီ’ ဟု ခေါ်သော ရီပတ်ဗလီကင်ပါတီ နယ်ခေါင်း ဆောင်တစ်ဦးဖြစ်၏။ ဂရီလီသည် ယခင်က ဆီးဝန်၏ မဲကိုယ်စားလှယ် အဖြစ်ပင် လုပ်ပေးခဲ့ဖူး၏။ ဆီးဝန်အား နယူးယောက် ဘုရင်ခံအဖြစ် ရွေးကောက်ခံရရန်နှင့် ထိုမှတစ်ဖန် အထက်လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် အရွေးခံရရန် ဂရီလီနှင့် အဖွဲ့က အင်တိုက်အားတိုက် ကြိုးစားပေးခဲ့ကြ ဖူး၏။

နိုင်ငံရေးလုပ်ကြသည် ဆိုရာတွင် အခွင့်အရေးကို မမျှော်သူဟူ၍ ရှားပါးလှသည်ဖြစ်ရာ ဂရီ လီသည်လည်း ဆီးဝန်ကြီးပွားလျှင် မိမိအတွက် အခွင့်အရေးပေးသင့်သည်ဟု ယူဆခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ဆီးဝန် အထက်လွှတ် တော် အမတ်မင်း ဖြစ်လာသောအခါ အစိုးရ ပုံနှိပ်တိုက် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ရာထူးကို မိမိအား ခန့်အပ်ရန် တောင်းဆို၏။ ဆီးဝန်က ဂရီလီအား

ဥပေက္ခာပြုပြီး သူ၏ အခြား လူယုံတစ်ဦးကိုပါ ထိုရာထူး ရအောင် လုပ်ပေးခဲ့၏။ တစ်ဖန် ဂရိလီက နယူးယောက်ပြည်နယ် လက်ထောက် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ရာထူးကို တောင်းပြန်ရာ ဆီးဝဒ်က ဂရိလီအား ထည့် မစဉ်းစားသည့်အပြင် မတန်မရာ တောင်းဆိုရမည်လား ဟူ၍ပင် သိက္ခာ ချလိုက်သေး၏။

ဆီးဝဒ်သည် ဂရိလီကဲ့သို့သော နယ်ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအား မမှု လောက်သော ပါမွားတစ်ယောက်ဟူ၍ အထင်သေးစွာ ဆက်ဆံခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် အငြိုးကြီးနေသော နယ်ခေါင်းဆောင်ကလေးမှာ အင်အားပင် သေးငယ်သော်လည်း အဆိပ်ပြင်းလှ၏။

ဂရိလီသည် ဆီးဝဒ်နှင့် လမ်းခွဲခွဲပြီးနောက် ခြောက်နှစ်လုံးလုံး အခွင့် အခါကို စောင့်နေခဲ့၏။ ဆီးဝဒ်အား အသေးအဖွဲ့ ကိစ္စကလေးများဖြင့် တိုက်ခိုက်ခြင်း မပြုခဲ့။ ဆီးဝဒ်အတွက် အသည်းကွဲ ရင်ကွဲဖြစ်လောက် သော ကိစ္စနှင့်ကြုံမှ အပြတ်တိုက်ရန် သန္နိဋ္ဌာန်ချထား၏။

ယခုမူ ဆီးဝဒ်က သေချာပေါက် တွက်ထားသော ‘သမ္မတလောင်း’ အဖြစ်မှ လွင့်စဉ်သွားအောင် လုပ်ခွင့် ကြုံပေပြီ။ ဆီးဝဒ်အဖို့ အသည်းကွဲ ရင်ကွဲဖြစ်ရမည့် ကိစ္စမျိုးပင် မဟုတ်သလော။

ဂရိလီသည် ထိုအချိန်၌ ‘နယူးယောက် ထရီပွန်း’ အမည်ဖြင့် သတင်းစာတစ်စောင်ကို ဦးစီး ထုတ်ဝေလျက် ရှိ၏။ ဩဇာကြီးသော သတင်းစာဆရာ နိုင်ငံရေးသမားတစ်ဦး ဖြစ်နေ၏။

ဂရိလီသည် ပါတီညီလာခံ၌ ဆီးဝဒ်၏ နာမည် တစ်ပြေးလာချိန်မှ စ၍ သူ၏ သတင်းစာမှ ဆီးဝဒ်အား နေ့စဉ်ရက်ဆက် သိက္ခာချကာ ငယ်ကျိုးငယ်နာများကို နှိုက်ထုတ်တူးဖော်၍ ‘တီး’ လေတော့၏။

ထိုမျှသာမက ညီလာခံ ကိုယ်စားလှယ်များ တည်းခိုသော နေရာများ သို့ ပျားပန်းခပ်မျှ သွားလာ လည်ပတ်လျက် ဆီးဝဒ်၏ ‘အတွင်းရေးများ’ ကို ဟုတ်တာရော မဟုတ်တာပါ ဝါဒဖြန့်လေတော့၏။

မည်သို့ရှိစေ။ ဂရိလီ၏ တီးတိုးဝါဒဖြန့်ချက်များနှင့် အတင်းအဖျင်း များမှာ ဟုတ်မှန်သည်က များနေ၏။ သတင်းစာသမားဖြစ်သော ဂရိလီ က ကြောင်းကျိုး ယုတ္တိရှိရှိဖြင့် ပြောပြသော ဇာတ်လမ်းများသည် တစ်နေ့ နှင့် တစ်ညအတွင်း ကိုယ်စားလှယ်များထဲတွင် ပျံ့နှံ့သွားလေ၏။

ဤတွင် နယ်ကိုယ်စားလှယ်များက ဆီးဝန်ကို မရွေးလျှင် သမ္မတ လောင်းအဖြစ် မည်သူ သင့်တော်မည်နည်းဟု စဉ်းစားလာကြ၏။ ဂရိလီ မှာ ဆီးဝန်အား အပြုတ်တိုက်ရန်သာ ကြံထားပြီး လူသစ်တင်ရန် ကြိုတင် စိတ်ကူးမရှိခဲ့။ သို့ရာတွင် အကွက်မြင်သော သတင်းစာဆရာပီပီ တစ် ဖက်ပါတီမှ သမ္မတလောင်းဖြစ်နိုင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို မိမိတို့ ပါတီမှ စဉ်းစားရွေးချယ်ကြရန် အကြံပေးလိုက်၏။ ဂရိလီ၏ စိတ်ကူးထဲတွင် မြို့တော်ဝန်းကျင်မှ ခေါင်းဆောင်များကို ဖယ်ရှားထားပြီးဖြစ်၏။ မိမိကဲ့သို့ ဘဝတူ နယ်ခေါင်းဆောင်များထဲမှ ရွေးချယ်ရန် နှပ်ကြောင်းပေးလိုက်၏။

တစ်ဖက်ပါတီ (ဒီမိုကရက်တစ်)မှ သမ္မတလောင်းမှာ စတီဖင် ဒေါက်ဂလပ်စ်မှလွဲ၍ အခြားသူ မဖြစ်နိုင်ကြောင်း ရီပတ်ဗလီကင် ကိုယ် စားလှယ် အများစုက မှန်းဆကြ၏။ တစ်ဖက်မှ စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ် ဟု ဆိုသည်နှင့် မိမိတို့ဘက်မှ အေဗရာဟင်လင်ကွန်းကို ပြေးမြင်ကြ တော့၏။ ဒေါက်ဂလပ်စ်နှင့် လင်ကွန်း နောက်ကြောင်းများကို အားလုံး က သိပြီးဖြစ်၏။ လင်ကွန်းသည် ဒေါက်ဂလပ်စ်အား ရှုံးခဲ့ဖူးသော်လည်း ယှဉ်ပြိုင်တရားပွဲများ၌ လင်ကွန်း၏ ထိုးစစ်ကို ဒေါက်ဂလပ်စ်က အလူး အလဲ ခံခဲ့ရပုံများကို သတိရမိကြ၏။ ဤတစ်ပွဲတွင် မိမိတို့လူဖြစ်သော လင်ကွန်းအား စိတ်မကျေပွဲ ပြန်နှံ့ခွင့်ပြုရန် ကိုယ်စားလှယ်များက စိတ်ကူး ပေါက်လာကြ၏။

ဤတွင် နောက်တစ်နေ့ နံနက် ညီလာခံ စတင်ချိန်မှစ၍ မဲပေးခါတီး

အချိန်အထိ ကိုယ်စားလှယ်များအကြားတွင် ‘လင်ကွန်း. . . လင်ကွန်း’ ဟူသော တီးတိုးလေသံများ ယုံ့နဲ့နေလေတော့၏။

မဲပေးပွဲ စတင်လေပြီ။ ‘သမ္မတလောင်း ဆီးဝဒ်’ သည် ရှေ့ဆုံးတန်း၌ စိတ်ချလက်ချ ထိုင်၍ ကိုယ်စားလှယ်များအား ပျူငှာစွာ ပြုံးပြနေ၏။

ညနေပိုင်းတွင် မဲများ စတင်ရေတွက်ရာ ပထမတစ်သုတ် ရေတွက်ပြီးချိန်၌ ဆီးဝဒ်သည် ထိပ်ဆုံးမှ ရှိနေ၏။ ထို့နောက် ဒုတိယအသုတ် မဲရေတွက်၏။ ‘လင်ကွန်း လင်ကွန်း’ ဟူသော မဲများ ဆက်တိုက် ထွက်ပေါ်လာ၏။ ခန်းမကြီးတစ်ခုလုံး ရုတ်ရုတ်သဲသဲ ဖြစ်နေတော့၏။ ဆီးဝဒ်သည် မျက်နှာ ညိုမည်းလျက် ဣန္ဒြေဆောင်နေရ၏။ နောက်ဆုံး တတိယအသုတ် မဲများ ရေတွက်ပြီးနောက် ပရိသတ်အားလုံးသည် တစ်ခဲနက် ဩဘာသံဖြင့် ဆူညံသွားလေ၏။ အေဗရာဟင်လင်ကွန်းသည် ပေါက်ကောင်ဖွင့်သွားချေပြီ။

သတင်းစာဆရာ ဂရီလီသည် ဆီးဝဒ်နှင့် နောက်လိုက်နောက်ပါများ ခေါင်းငိုက်စိုက်ချ၍ ထွက်သွားကြသည်ကို ကြည့်ကာ ပီတိပြုံး ပြုံးမိလေ၏။ သူသည် သမ္မတလောင်းအစစ်အား လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ရန် သတိရ၏။ သို့ရာတွင် သမ္မတလောင်း လင်ကွန်းကား ပရိသတ်ထဲ၌ မရှိ။ ချီကာဂို မြို့၌လည်း မရှိ။

□

လင်ကွန်းသည် စပရင်းဖီးလ်မြို့ တရားရုံးတော်၌ လိုက်ပါရမည့် အမှုတစ်ခုအတွက် ပြင်ဆင်လျက်ရှိ၏။ သူ၏ ခေါင်းထဲတွင် ထိုအချိန်၌ အမှုအကြောင်းမှလွဲ၍ အခြား ဘာမှ မရှိ။ သူသည် ရုံးခန်းထဲ၌ ဖတ်စရာ ရှိသည်များကို ဖတ်ရှုကာ မှတ်စုများ ထုတ်၍ အလုပ်လုပ်နေ၏။ ခဏအကြာတွင် အညောင်းအညာ ပြေရန်အတွက် အနီးရှိ ဆိုင်တစ်ဆိုင်သို့

သွားကာ ဘိလိယက်တစ်ပွဲနှစ်ပွဲ ဝင်ကစား၏။ ထိုနောက် စပရင်းဖီးလ် ဂျာနယ်တိုက်သို့ လျှောက်သွားပြီး နောက်ဆုံး သတင်းထူးများကို မေးမြန်း နေ၏။

စပရင်းဖီးလ် ဂျာနယ်တိုက် ရုံးခန်း အပေါ်ထပ်၌ သံကြိုးရုံး ရှိ၏။ လင်ကွန်းသည် အယ်ဒီတာများနှင့် စကားထိုင်ပြောနေစဉ် သံကြိုး လက်ခံ သော စာရေးကလေးသည် လှေကားမှ အပြေးဆင်းလာ၏။ လင်ကွန်းအား မြင်လျှင် အဝေးမှ လှမ်းအော်လာ၏။ ‘မစ္စတာလင်ကွန်း အရှေးခံရတယ် ဗျို့၊ ခင်ဗျားကို ရွေးလိုက်ကြပြီဗျ’

လင်ကွန်းသည် ခေတ္တမျှ ‘ကြောင်’ နေမိ၏။ မယုံနိုင်စရာ သတင်းပေ တကား။

၁၉ နှစ်လုံးလုံး နှိုးပြီးရင်း နှိုးနေသော နိုင်ငံရေးသမားသည် တစ်ချက် တည်းနှင့် ထိပ်ဆုံးသို့ မြောက်တက်သွားချေပြီ။

လင်ကွန်းသည် စိတ်လှုပ်ရှားလျက် ရှိနေ၏။ တစ်ခဏအတွင်းမှာပင် စပရင်းဖီးလ် မြို့သူမြို့သားများထံသို့ သတင်း ပြန့်သွား၍ ထောင်ပေါင်း များစွာသော လူစုလူဝေးကြီးသည် လမ်းများပေါ်၌ ဝမ်းသာအားရ ပျော်ရွှင် ဟစ်ကြွေးနေကြလေ၏။ စပရင်းဖီးလ်မြို့တော်ဝန်က ချက်ချင်းပင် သေနတ် အချက် ၁၀၀ ပစ်ဖောက်စေ၍ လင်ကွန်းအား ဂုဏ်ပြုလေ၏။

လင်ကွန်းထံသို့လည်း မိတ်ဆွေများစွာ စုပြုံ ရောက်ရှိလာကာ တစ် ယောက်ပြီး တစ်ယောက် လက်ဆွဲ နှုတ်ဆက်ကြ၏။

ထိုအချိန်တွင် လင်ကွန်း၏ စိတ်သည် မည်သည့်နေရာသို့ ရောက်နေ သနည်း။

‘နေကြပါဦး ကိုယ့်လူတို့၊ ကျုပ်ကို ခွင့်လွှတ်ကြပါဦး၊ အမှတ် ၈ လမ်း ထဲက အမျိုးသမီးကလေးတစ်ယောက် ကျွန်တော့်သတင်းကို ကြားချင် လို့ စောင့်နေလှရောမယ်’ ဟု လင်ကွန်းက ရယ်မော ပြောဆိုကာ အိမ်

သို့ သုတ်ခြေတင်လေတော့၏။ လင်ကွန်း၏ ကွတ်အင်္ကျီနောက်မြီးစသည် လေထဲ၌ တဖျတ်ဖျတ် လွင့်၍ပင် နေလေ၏။

စင်စစ်အားဖြင့် လင်ကွန်း၏ စိတ်သည် ချစ်ဇနီး မေရီထံသို့သာ ရောက်လျက်ရှိ၏။ မိမိအား နိုင်ငံရေးနယ်ကို လုံးလုံးလျားလျား မစွန့်ခွာ ရန်နှင့် အားမလျော့ရန် အမြဲတစေ အားပေးလျက် စိတ်ဓာတ်မြှင့်တင်ပေး ခဲ့သော ဇနီးသည်ထံ ယခုလို မင်္ဂလာသတင်းကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ အမြန် ဆုံး ပြေးပြောရမည် မဟုတ်လော။

၈ လမ်း နေအိမ် တံခါးဝတွင် မေရီသည် ဝမ်းသာလွန်း၍ မျက်ရည် များပင် လည်လျက် စောင့်ကြိုလျက် ရှိ၏။ လင်ကွန်းက လက်နှစ်ဖက်ကို ဆန့်တန်းပြီး မပြေးရုံတမည် ဝင်ရောက်သွားရာ မေရီသည် လင်ကွန်း၏ ရင်ခွင်ထဲသို့ ပြေးဝင်ကာ တင်းကျပ်စွာ ဖက်ထားလိုက်၏။

အိမ်ဝင်းထဲသို့ ရောက်နေသော လူအုပ်ကြီးထံမှ တစ်ခဲနက် ဩဘာသံ ကြီး ထွက်ပေါ်လာလေသတည်း။

□

လင်ကွန်းသည် ဒေါက်ဂလပ်စ်နှင့်ကား ရေစက်မကုန်သေး။

ကြိုတင် တွက်ထားသည့်အတိုင်းပင် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီမှ သမ္မတ လောင်းအဖြစ် စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ်အား ရွေးချယ်လိုက်၏။

မေရီ၏ ဘဝအကျိုးပေးမှာ ဆန်းကြယ်လှပေတော့၏။ တစ်ယောက် သော သမ္မတလောင်းမှာ သူမ၏ ‘ရည်းစားဟောင်း’ ဖြစ်နေပြီး ကျန်တစ် ယောက်မှာ သူမ၏ ခင်ပွန်းလင် ဖြစ်နေချေ၏။

အပျိုအရွယ်ကပင် ‘သမ္မတ ဖြစ်လာနိုင်သူကိုမှ ယူမယ်’ ဟူ၍ သန္နိဋ္ဌာန်ချခဲ့သော မေရီသည် သူမနှင့် ပတ်သက်ခဲ့သူ နှစ်ဦးစလုံးအား အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ သမ္မတလောင်းများအဖြစ် တွေ့ရှိနေရ လေပြီ။ ဖြစ်နိုင်ခဲ့သော ဆန်းဆန်းကြယ်ကြယ် တိုက်ဆိုင်မှုမျိုးပေတည်း။

□

မေရီသည် လင်ကွန်း နိုင်ရမည်ဟု ကြိုတင်၍ အတိအကျ ဟောကိန်း ထုတ်ထား၏။ ဤတစ်ပွဲတွင် ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် မည်သို့မျှ မျှော်လင့်ချက် မရှိဟု တွက်ဆထားပြီးဖြစ်၏။

အကြောင်းမူကား ဒေါက်ဂလပ်စ်သည် သူ့ပါတီကို သူ့ကိုယ်တိုင်က ခွဲခွဲခြင်းကြောင့်ဖြစ်၏။ ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ ကျွန်စနစ်အယူအဆများနှင့် ဝင့်ဝါ ပလွားမှုများကြောင့် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီထဲတွင် သူ့အား ဆန့်ကျင် ပြိုင်ဆိုင်သူများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့၏။

ထို့စဉ်က အာဏာရသမ္မတ ဂျိမ်းစ်ဘူကနင် ကိုယ်တိုင်က ဒေါက်ဂလပ်စ်အား ဆန့်ကျင်ခဲ့၏။ သို့ဖြစ်၍ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီမှ သမ္မတလောင်းအဖြစ် ဒေါက်ဂလပ်စ်တစ်ဦးတည်း လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် အရွေးမခံရဘဲ သမ္မတလောင်း သုံးဦး ပေါ်လာ၏။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဒီမိုကရက်တစ်မဲများသည် သုံးဦးအတွက် ပြန့်ကျဲသွားတော့မည်ဖြစ်ပြီး ရီပတ်ဗလီကင်ပါတီကမူ သမ္မတလောင်း တစ်ဦးအတွက် မဲများကို အပိုင် ရတော့မည်ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် ရီပတ်ဗလီကင်သမ္မတလောင်း လင်ကွန်းမှာလည်း စင်းလုံး ချော မဟုတ်။ သူသည် ကျွန်စနစ် ဆန့်ကျင်ရေးသမား ဖြစ်ကြောင်း ပြည်ထောင်စု တစ်ဝန်းလုံးက သိထား၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်စနစ်ကို မပစ်ပယ် လိုသော တောင်ပိုင်းပြည်နယ် ကိုးခုလုံးက လင်ကွန်းအား မဲတစ်ပြားမှ မထည့်ခဲ့ကြချေ။

မည်သို့ဆိုစေ၊ လင်ကွန်းသည် ဒေါက်ဂလပ်စ် အပါအဝင် ဒီမိုကရက်တစ် သမ္မတလောင်းများအား မဲအနည်းငယ်သာ ကျော၍ အနိုင်ရခဲ့၏။ ၁၆ ဆက်မြောက် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု သမ္မတအဖြစ် အေဗရာဟမ်လင်ကွန်း ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်း ခံခဲ့ရ၏။

သို့ဖြင့် မေရီလင်ကွန်းသည် သမ္မတကတော် ဖြစ်လာချေပြီ။
အိမ်ဖြူတော်သည် အိမ်ရှင်မ မေရီအတွက် တံခါးဖွင့်ပေးထားပြီ
တည်း။

မောင်သာထမ်မယ်မရွတ်

သမ္မတအဖြစ် အရွေးခံရပြီး နောက်တစ်နေ့တွင် လင်ကွန်းသည် နေအိမ်သို့ ပြန်လာပြီး ဧည့်ခန်း ဆိုဖာပေါ်၌ ခေတ္တ လဲလျောင်း အနားယူနေ၏။ ရှေ့နား တည့်တည့်တွင် မှန်ဗီရိုရီရာ မှန်ထဲ၌ သူ့အရိပ်ကို လှမ်းတွေ့ရ၏။ လင်ကွန်းသည် သူ၏ အရိပ်အား ခန္ဓာကိုယ် တစ်ခုတည်းနှင့် မျက်နှာနှစ်ခု ပေါ်နေသည်ကို တွေ့လိုက်ရ၏။ မျက်နှာတစ်ခုမှာ ဖြူဖပ်ဖြူရော်ကြီး ဖြစ်နေ၏။ သူသည် ထိတ်ခနဲ ဖြစ်သွားကာ ရုတ်တရက် ထထိုင်လိုက်၏။ ထိုအခါ ထိုအရိပ်တစ်ခုမှာ ပျောက်သွား၏။ သူသည် ပြန်၍ လဲချ လိုက်ပြန်၏။ ထိုအခါ ထိုဖြူဖပ်ဖြူရော် အရိပ်ကို ထင်ထင်ရှားရှား ထပ်တွေ့ရပြန်၏။

လင်ကွန်းသည် အယူသီးတတ်သူဖြစ်၍ ထိုအရာကြောင့် စိတ် သောကရောက်ကာ ချောက်ချားသလို ဖြစ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် ဇနီးသည် မေရီအား ထိုအကြောင်းကို ပြောပြ၏။

မေရီက ချက်ချင်းပင် နိမိတ်ကောက်၍ ပြောကြား၏။ ‘ဖအေကြီး ရေ မျက်နှာအရိပ်နှစ်ခု ပေါ်နေတယ်ဆိုတော့ သမ္မတသက်တမ်း တစ်ကြိမ်

မကဘူး၊ ဒုတိယသက်တမ်းပါ ဆက် အရွေးခံရမယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပေါ့
ဟု မေရီက ပြောလိုက်ရာ လင်ကွန်းမှာ စိတ်သက်သာရာ ရသွားရှာ၏။
မေရီသည် လင်ကွန်း၏ ကြီးပွားလမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကား ဤသို့လျှင်
ဉာဏ်ရွှင်သူ ဖြစ်ချေတော့၏။

သို့ရာတွင် မေရီ အတိတ်နိမိတ် ကောက်ပုံမှာ တစ်ဝက်သာ မှန်၏။
စင်စစ်အားဖြင့်ကား လင်ကွန်းသည် ဒုတိယအကြိမ် သမ္မတ သက်တမ်း
အတွက် အရွေးခံရမည်ဖြစ်သော်လည်း ထိုသက်တမ်းအထိ အသက်
ရှင်နေရတော့မည် မဟုတ်ဟူ၍ နိမိတ်ပြခြင်းသာ ဖြစ်တန်ရာ၏။

□

လင်ကွန်း ကိုယ်တိုင်ကလည်း မကြာမီ အစွဲတစ်ခု ဝင်လာ၏။ သူသည်
ဝါရှင်တန်၌ အသက် သေရလိမ့်မည် ဟူသော အစွဲပင်ဖြစ်လေ၏။
အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သမ္မတ အရွေးခံရပြီးချိန်မှစ၍ နေ့စဉ်လိုလိုပင်
သတ်မည်ဖြစ်မည်ဟူသော ခြိမ်းခြောက်စာများကို ရရှိနေသောကြောင့်
ပေတည်း။

လင်ကွန်း သမ္မတအဖြစ် အရွေးခံရသည့်အတွက် ကျွန်စနစ် လိုလား
သူများနှင့် ကျွန်ကုန်ကူးနေသူများက ထိတ်လန့်တခြား ချောက်ချားလျက်
ရှိကြ၏။ သမ္မတလင်ကွန်းသည် ကျွန်စနစ်ကို လုံးဝ ဖျက်သိမ်းလိမ့်မည်ဟု
၎င်းတို့က မျှော်လင့်ထားပြီးဖြစ်ရာ လင်ကွန်းအား သမ္မတရာထူး လက်မခံ
ရသေးမီ အစဖျောက်ပစ်ရန် ကြံစည်ခဲ့ကြ၏။ တောင်ပိုင်း ပြည်နယ်များ
ကလည်း တဆူဆူ တပူပူ ဖြစ်နေရုံမျှမက စင်ပြိုင်အစိုးရ ထူထောင်ရန်
ပင် စိုင်းပြင်းနေကြပြီဖြစ်၏။

လင်ကွန်း သမ္မတအရွေးခံရပြီး တစ်လခွဲမျှအကြာတွင် တောင်ကာ
ရိုလီနာ ပြည်နယ်က မိမိတို့ ပြည်နယ်တွင် ကျွန်စနစ် ဆက်လက်

တည်ရှိရေး ဥပဒေကို အတိအလင်း ဆုံးဖြတ် ပြဋ္ဌာန်းလိုက်၏။ ကျွန်စနစ် ဖျက်သိမ်းမည့် သမ္မတအား ကြိုတင်၍ စိန်ခေါ်လိုက်ခြင်းပေတည်း။ ချာလ်စတန်မြို့၌မူ ‘လွတ်လပ်ရေး ကြေညာစာတမ်းအသစ်’ ရေးဆွဲကာ သီးခြား လွတ်လပ်ရေး ကြေညာပြီးနောက် အောင်ပွဲသဘင်ကြီး ဆင်ယင် ကျင်းပကြ၏။ အဓိပ္ပာယ်မှာ မိမိတို့သည် မြောက်ပိုင်းပြည်နယ်များနှင့် မပေါင်းတော့ဘဲ ခွဲထွက်လိုက်ပြီဟူ၍ ဖြစ်၏။ အလားတူပင် အခြား တောင်ပိုင်းပြည်နယ် ခြောက်ခုကလည်း တောင်ပိုင်း ကာရိုလီနာ ပြည်နယ် နှင့် ပူးပေါင်း၍ လွတ်လပ်ရေး ကြေညာကြပြန်၏။ နောက်ဆုံးတွင် လင်ကွန်း ဝါရှင်တန်သို့ သွားခါနီး နှစ်ရက်အလိုတွင် ‘တောင်ပိုင်းနိုင်ငံ သစ်’ ၏ သမ္မတအဖြစ် ဂျက်ဖာဆင်ဒေးဗစ်ဆိုသူအား တင်မြှောက်လိုက် ကြပြီး အတိအလင်း လမ်းခွဲကြတော့၏။ ယင်းတို့ နိုင်ငံသစ်၏ ခံယူချက် မှာ ‘နီဂရိုးတို့သည် သဘာဝအားဖြင့်လည်းကောင်း အစဉ်အလာအားဖြင့် လည်းကောင်း ကျွန်များသာ ဖြစ်ရမည်။ ဤကား သစ္စာတရားတည်း’ ဟူ၍ ဖြစ်လေ၏။

သမ္မတအဖြစ် ကျမ်းသစ္စာပင် မကျိန်ဆိုရသေးသော လင်ကွန်းသည် စိတ်အပျက်ကြီးပျက်၍ ညအခါများ၌ အိပ်၍ပင် မပျော်နိုင်ဘဲ ရှိတော့ သဖြင့် ပိန်ချူးလာပြီး ကိုယ်အလေးချိန် ပေါင် ၄၀ အထိ ကျဆင်းသွား ရလေ၏။

ပြည်ထောင်စုကြီး ပြိုကွဲမည့် အန္တရာယ်ကြီးကား နီးကပ်လာချေပြီ။

□

လင်ကွန်းမှာ တိုင်းရေးပြည်ရေးအတွက် စိတ်သောက ဖိစီးကာ မအိပ်နိုင် မစားနိုင် ဖြစ်နေချိန်၌ မေရီက မည်သို့ ရှိသနည်း။

မေရီသည် ခင်ပွန်းသည် သမ္မတအဖြစ် အရွေးခံရပြီဟု ဆိုသည်နှင့် သူမ၏ ဝန်ထုပ် ဝန်ပိုးကြီး ကျသွားပြီဟု မှတ်ထင်ထားလိုက်ဟန်တူ၏။ လင်ကွန်း၏ သောကများကို ခွဲဝေ ခံစားရန် မစဉ်းစားတော့ချေ။ သူမသည် မွေးရာပါ ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်ကြီးဖြစ်သော ‘သမ္မတကတော်’ အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိပေပြီ။ ကြုံတွေ့ရလတ္တံ့သော အခက်အခဲ အတားအဆီးများကိုကား နောင်ခါလာ နောင်ခါဈေးဟူ၍ သဘောထားနေတော့၏။

မေရီသည် စပရင်းဖီးလ်မြို့ အမှတ် ၈ လမ်းရှိ သူမတို့ ၁၈ နှစ်ခန့် နေထိုင်ခဲ့သော နေအိမ်ကို ယခင်က အလွန် သံယောဇဉ်ကြီးခဲ့၏။ ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ငွေစမရွှင်သည့် အခြေအနေမှာပင် နေအိမ်ကို တိုးချဲ့ မွမ်းမံကာ တခမ်းတနား နေထိုင်ခဲ့၏။

သို့ရာတွင် ယခုမူ ၈ လမ်းနေအိမ်ကို မေရီ သံယောဇဉ် ပြတ်ခဲ့ပေပြီ။ အိမ်ဖြူတော်၌ အိမ်ရှင်မ ဖြစ်ရတော့မည့် မေရီသည် နေအိမ်ဟောင်းကို တွယ်တာစိတ် မထားတော့ချေ။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့၏ အိမ်ကို ရောင်းပစ်ရန် လင်ကွန်းအား တိုက်တွန်း၏။

လင်ကွန်းကမူ နိုင်ငံရေး လောကဓံကို ကြုံလည်း ကြုံဖူးပေါင်းများပြီဖြစ်၍ နေရာဟောင်းကို ပြတ်ပြတ်စဲစဲ မလုပ်လို။ ထို့ကြောင့် နေအိမ်ကို စိတ်ချရသူ တစ်ယောက်ယောက်အား ငှားရမ်းထားခဲ့ရန် စီစဉ်ရ၏။ အိမ်ထောင်ပရိဘောဂများကိုမူ ရသမျှ ဈေးနှင့် ရောင်းသွား၏။ ရသမျှ ဈေးဆိုရာ၌ လင်ကွန်းက သူ၏ မိတ်ဆွေများအား ‘ကျုပ်အိမ်ထဲက အိမ်ထောင်ပရိဘောဂတွေကို ကြိုက်ရာယူကြဗျာ။ တန်ဖိုးကိုတော့ ခင်ဗျားတို့ သင့်တော်မယ်ထင်သလို ပေးခဲ့ကြပေတော့’ ဟူ၍ ပြောဆိုကာ ပေးသမျှ ဈေးကို မငြင်းဘဲ ရောင်းခဲ့ခြင်းပေတည်း။

အိမ်ကိစ္စနှင့် အလားတူပင် ရှေ့နေလုပ်ငန်းကိုလည်း လင်ကွန်းက သံယောဇဉ်မဖြစ်ခဲ့ချေ။ သူ၏ တွဲဖက်ရှေ့နေ ဟင်ဒန်အား ‘လင်ကွန်း-

ဟင်ဒန်ရှေ့နေလုပ်ငန်း’ ဟူသော ဆိုင်းဘုတ်ကို မဖြုတ်ရန် မှာကြား၏။
‘တစ်နေ့မှာ ကိုယ့်အလုပ် ကိုယ် ပြန်လုပ်ချင် လုပ်နေရဦးမှာပဲ’ ဟု
လင်ကွန်းက ဟင်ဒန်ကို ပြောကြားခဲ့၏။

ယင်းသို့ အိမ်ကိစ္စ ရုံးကိစ္စများကို လင်ကွန်းက သင့်ရာ သင့်ရာ
စီစဉ်နေချိန်၌ မေရီသည် လုံးဝ စိတ်ဝင်စားခြင်း မရှိ။ အကူအညီလည်း
မပေး။ သူမနှင့် မဆိုင်သလို နေခဲ့၏။ ထိုအချိန်မှ စ၍ မေရီသည်
အောက်ခြေလွတ်စ ပြုနေပြီဟု ဆိုနိုင်ပေ၏။

‘သမ္မတကတော်’ မေရီသည် စပရင်းဖီးလ်မြို့မှ ဝါရှင်တန်မြို့တော်
သို့ သွားရတော့မည့် အချိန်ကိုသာ စောင့်မျှော်နေ၏။ ထိုရက်ပိုင်းများတွင်
မေရီသည် ယခင်က ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံ ပေါင်းသင်းခဲ့သော မိတ်ဆွေများ
ကိုပင် ဈေးပေါပေါနှင့် အတွေ့မခံဘဲ လူရွေး၍သာ အတွေ့ခံနေ၏။
သူမအား ချီးမွမ်း မြှောက်ပင့်သူများကိုသာ ကြည်သာစွာ တုံ့ပြန်ဆက်ဆံ
ခဲ့သည်ဟူ၏။ သားငယ်များကိုလည်း မြို့ထဲ၌ ယခင်ကလို သွားချင်သလို
သွားလာ လည်ပတ်ခွင့် မပြုတော့ချေ။ သမ္မတ၏ သားများဖြစ်၍ နေရာ
တကာ လျှောက်မသွားရဟု ပညတ်ထားသည်ဆို၏။

ထိုအချိန်၌ လင်ကွန်းမှာ အိမ်ကိစ္စ ရုံးကိစ္စများကို စီမံရသည်က
တစ်ဖက်၊ မကြာမီ ထမ်းဆောင်ရတော့မည့် တိုင်းရေးပြည်ရေး ကိစ္စများ
အတွက် ပြင်ဆင်ရသည်က တစ်ဖက်ဖြင့် မအားရအောင် ရှိနေတော့၏။

လင်ကွန်းသည် သမ္မတအဖြစ် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုသော လူထု
အစည်းအဝေးပွဲကြီး၌ ပြောကြား ရမည့် မိန့်ခွန်းရှည်ကြီးကိုလည်း
ကိုယ်တိုင် ရေးသားပြုစုနေရ၏။ ထိုမိန့်ခွန်းကြီးမှာ ပြည်တွင်းစစ် မီးပွေး
ရန် မီးတုတ်တပြင်ပြင် ဖြစ်နေကြသော တောင်ပိုင်းနယ်သားများအား
ပန်ကြား တောင်းပန်သည့် နာမည်ကျော် မိန့်ခွန်းကြီးဖြစ်၏။ အမေရိကန်
နိုင်ငံ၏ သမိုင်းဝင် မိန့်ခွန်းကြီးတစ်ခုအဖြစ် စာရင်းဝင်ခဲ့၏။

ဤရွှေဤမျှ ကြီးလေးလှသော တာဝန်ကြီးများအတွက် ပြင်ဆင် နေချိန်မှာပင် ‘သမ္မတကြီး’ လင်ကွန်းသည် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် အိမ်မှုကိစ္စ များကို ဝတ်မပျက် ဆက်လုပ်နေရသေး၏။ ထိုအလုပ်များသည်ကား နွားနို့ ညှစ်ခြင်း၊ နွားစာစဉ်းခြင်း၊ ထင်းခွဲခြင်းတို့ ဖြစ်လေ၏။ ဝါရှင်တန် အိမ်ဖြူတော်သို့ သွားခါနီး တစ်ပတ် အလိုအထိ လင်ကွန်းသည် အိမ်ရှင်မ မေရီအတွက် ထင်းခွဲပေးခဲ့ရသည်ဟူ၍ ပြောစမှတ် ကျန်ရစ်လေတော့၏။ (လင်ကွန်းမောင်နှံသည် ဝါရှင်တန်သို့ မသွားမီ ရက်သတ္တတစ်ပတ်တွင် စပရင်းဖီးလ်မြို့ ဟိုတယ်တစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့ နေခဲ့ကြ၍ ထိုတစ်ပတ် အတွက် လင်ကွန်းမှာ သက်သာရာ ရခဲ့၏။)

စင်စစ်အားဖြင့် ထိုအရာများသည် လင်ကွန်းနှင့် မေရီ အိမ်ထောင် အတွက် အဆန်းမဟုတ်တော့ချေ။ စပရင်းဖီးလ် မြို့သူမြို့သားများသည် အနာဂတ် သမ္မတလောင်းကြီးအား ဈေးခြင်းတောင်းကို လက်မောင်းတွင် ချိတ်၍ နံနက်တိုင်း ဈေးသို့ ပြေး၍ ဝယ်ခြမ်းပေးနေရသည်ကို နှစ်ပေါင်း များစွာ တွေ့ခဲ့ရပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အိမ်ဖြူတော်သို့ သွားခါနီး ရက်ပိုင်း အထိ အေဗရာဟင်လင်ကွန်း ထင်းခွဲရသည့်ကိစ္စကို မြို့သူမြို့သားတို့က အထူးအဆန်းဟူ၍ မမြင်ကြတော့ပေ။ မေရီသည် လင်ကွန်းနှင့် ဆက်ဆံ ရာ၌ ‘မောင်တစ်ထမ်း မယ်တစ်ရွက်’ ဟူသော သဘောမျိုးမရှိ။ ‘မောင် သာထမ်း၊ မယ်မရွက်’ ဟူ၍သာလျှင် တစ်သက်လုံး ဆက်ဆံခဲ့ကြောင်း အများက သိပြီးဖြစ်ချေ၏။

□

လင်ကွန်းသည် ဝါရှင်တန်သို့ မသွားမီ သူ၏ အရင်းနှီးဆုံး မိတ်ဆွေများ အား အမှတ်တရ လှည့်လည် နှုတ်ဆက်ခဲ့ရာ မိုင် ၇၀ ကျော်ဝေးကွာသော ရွာတစ်ရွာတွင် နေထိုင်သည့် မိထွေးဖြစ်သူကိုလည်း သွားရောက် ဂါရဝ

ပြု နှုတ်ဆက်ခဲ့၏။ မေရီကမူ လင်ကွန်း၏ ဆွေမျိုးများနှင့် ယခင်ကလည်း ကင်းကင်းရှင်းရှင်း နေခဲ့သည်ဖြစ်၍ လိုက်ပါခဲ့ခြင်း မရှိ။

လင်ကွန်း၏ မိထွေးမှာ အဘွားအိုကြီး ဖြစ်နေချေပြီ။ သူမက လင်ကွန်းအား ကလေးငယ်တစ်ယောက်လိုပင် ဖက်၍ထားပြီး မျက်ရည် များ ကျလာ၏။ အဘွားအိုက ငိုရိုက်ကာ လင်ကွန်းအတွက် စိတ်လေးနေ မိပုံများကို ပြောပြ၏။ အဘွားအို၏ စိတ်ထဲ၌ လင်ကွန်းသည် သမ္မတ အရွေးခံရသည့်အတွက် တစ်စုံတစ်ခု ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု စွဲလမ်းနေခဲ့၏။

□

ဝါရှင်တန်သို့သွားရန် အချိန်ရောက်ပြီဖြစ်၏။ လင်ကွန်းက မေရီအား ခရီးစရိတ်ကို တွက်ပြပြီး မိသားစု ငွေရေးကြေးရေး အခြေအနေကို မေးမြန်းရာ မေရီ၏ လက်ထဲ၌ ခရီးစရိတ်အတွက်ပင် ပြည့်ဝအောင် ငွေ မကျန်တော့ကြောင်း သိရလေ၏။

လင်ကွန်းမှာ ခရီးစရိတ်အတွက် မိတ်ဆွေရင်းချာ အချို့ထံမှ ငွေ ချေးရပြန်၏။ (သမ္မတအဖြစ် ကျမ်းသစ္စာ မဆိုရသေး၍ အစိုးရက စရိတ် မခံသေးခြင်း ဖြစ်သည်ဟူ၏။)

ခရီးသွားရန် စီစဉ်ပြီးနောက် လင်ကွန်းသည် အထုပ်အပိုးများ အသင့်ဖြစ်မဖြစ် ကြည့်ရပြန်ရာ မေရီသည် ဘာတစ်ခုမှ မပြင်ဆင်ရသေး သည်ကို တွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် အထုပ်အပိုးနှင့် သေတ္တာများကို လင်ကွန်း ကပင် သားကလေးများ၏ အကူအညီဖြင့် ထုပ်ပိုး ချည်နှောင်ရလေ၏။ မိသားစု ပစ္စည်းများကို နာမည်တံဆိပ်ကပ်ရန်လည်း လင်ကွန်းကိုယ်တိုင် စီမံရပြီး လေဘယ်တံဆိပ် ကတ်ပြားများကိုလည်း သူ့ကိုယ်တိုင်ပင် ကော်နှင့်ကပ်ကာ အပြီးအစီး လုပ်ခဲ့ရသည် ဟူသတည်း။

ဝါရှင်တန်သို့ သွားရောက်ရသော ခရီးစဉ်မှာ ချောမွေ့ခြင်းမရှိ။ လင်ကွန်းအား လမ်းခရီးတွင် ဆန့်ကျင်ဘက် ဂိုဏ်းသားများက လုပ်ကြံရန် စီစဉ်ထားကြောင်း သတင်းတစ်ရပ်ကို စုံထောက်အဖွဲ့က ရရှိခဲ့၏။

ထို့ကြောင့် သမ္မတလင်ကွန်းမိသားစု၏ ခရီးစဉ်ကို ကြေညာထားသည့်အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ မီးရထား အချိန်များလွဲ၍ သွားရန် ထပ်မံ စီစဉ်ကြရ၏။ လုံခြုံရေးတာဝန်ခံများက လင်ကွန်းအား ဖျောင်းဖျ ဆွေးနွေး၍ အစီအစဉ်များကို ပြောင်းလဲကြ၏။ ပြောင်းလဲသော အစီအစဉ်အရ လင်ကွန်းမှာ တစ်ဦးချင်း ရုပ်ဖျက်သွားရမည်ဖြစ်ပြီး မေရီနှင့် မိသားစုမှာ တခြား အစီအစဉ်ဖြင့် သွားရမည်ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် ထိုအစီအစဉ်ကို သိလျှင်သိချင်း မေရီသည် ပြင်းထန်စွာ ကန့်ကွက်၏။ မိမိယောက်ျားနှင့်ခွဲ၍ ခရီးမသွားနိုင်။ သေအတူ ရှင်အတူ သွားရမှ ဖြစ်မည်ဟု တောင်းဆို၏။ တာဝန်ရှိသူများက ဖျောင်းဖျ သော်လည်း မရဘဲ အော်ကြီးဟစ်ကျယ် ဆူပူ ကန့်ကွက်လေ၏။ မေရီ၏ ဆူပူကြိမ်းမောင်းမှုကြောင့် လျှို့ဝှက်အစီအစဉ်များပင် ပျက်တော့မည်ကဲ့သို့ ရှိနေ၍ နောက်ဆုံးတွင် အားလုံးက လက်လျှော့လိုက်ကြရ၏။

မေရီသည် သမ္မတကတော်အဖြစ် သမ္မတကြီးနှင့် မောင်တစ်ထမ်း မယ်တစ်ရွက် သဘောမျိုး မထားနိုင်သော်လည်း သေအတူ ရှင်မကွာ နေလိုသည်ကား အမှန်ပင် ဖြစ်ပေသတည်း။

အိမ်ပြုတော်မူသောကဏ္ဍများ

၁၈၆၁ ခုနှစ်တွင် မေရီလင်ကွန်းသည် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုကြီး၏ သမ္မတကတော် ဖြစ်ခဲ့၏။ သို့ရာတွင် သူမသည် ပြိုင်ဘက်မရှိ တစ်ဦးတည်းသော သမ္မတကတော်ဘဝကို ခံယူနိုင်သေးသည်မဟုတ်။ ထူးခြားဆန်းကြယ်လှသော သူမ၏ ဘဝ အကျိုးပေးက သူမ၏ ပြိုင်ဘက်တစ်ယောက်ကို စင်ပြိုင် တည်ရှိစေခဲ့၏။

ထိုနှစ်က အမေရိကန်ပြည်တွင် ‘သမ္မတ’ နှစ်ယောက် အမှန်တကယ် တည်ရှိနေ၍ ‘သမ္မတကတော်’ သည်လည်း နှစ်ယောက်ရှိခဲ့ပေ၏။

ပြီးခဲ့သော အခန်းတွင် ဖော်ပြပြီးသည့်အတိုင်း တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များက မြောက်ပိုင်းနှင့် ခွဲထွက်ကာ ‘သီးခြား လွတ်လပ်ရေး’ ကြေညာ၍ သီးခြား သမ္မတအဖြစ် ဂျက်ဖာဆင်ဒေးဗစ်ဆိုသူအား တင်မြှောက်ခဲ့၏။ သို့ဖြစ်၍ ဂျက်ဖာဆင်ဒေးဗစ်၏ဇနီးမှာလည်း သူ့ဒေသနှင့်သူ ‘သမ္မတကတော်’ ဖြစ်နေ၏။ တောင်ပိုင်းသားတို့ဘက်မှ စကားကတ်၍ ပြောမည်ဆိုလျှင် ဂျက်ဖာဆင်ဒေးဗစ်အား လင်ကွန်းထက်စော၍ တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များက ‘သမ္မတ’ တင်မြှောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ တောင်ပိုင်းမှ ‘သမ္မတကတော်’ က မေရီလင်ကွန်းထက်ပင် ပို၍ ဝါရင့်သည်ဟု ဆိုဖွယ်ရှိ၏။

မေရီသည် ပြည်ထောင်စု တစ်ခုလုံး၏ တစ်ဦးတည်းသော သမ္မတကတော် မဖြစ်ရဘဲ စင်ပြိုင်တစ်ယောက် ရှိနေခြင်းကို ခံပြင်းလျက်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း မေရီသည် သူမကိုယ်တိုင်မှာ တောင်ပိုင်းပြည်နယ်သူ တစ်ဦးပင် ဖြစ်သော်လည်း အမေရိကန် တောင်ပိုင်းမှ ‘သူပုန်’ များအား အပြုတ်တိုက်ရေးအတွက် သမ္မတကြီး လင်ကွန်းကိုယ်တိုင်ထက်ပင် ပို၍ စိတ်အားထက်သန်နေခဲ့လေ၏။

လင်ကွန်းကမူ ပြည်တွင်းစစ်ကို တတ်နိုင်သမျှ တားဆီးခဲ့ပါသေး၏။ သူသည် တောင်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များအား အနူးအညွတ် ပန်ကြား၍ ညီညွတ်ရေးအတွက် ကြိုးစားခဲ့၏။

သို့ရာတွင် ပြည်တွင်းစစ်ကြီးကို မည်သည့်တန်ခိုးရှင်ကမှ တားနိုင် တော့မည်မဟုတ်။ တောင်ပိုင်းသားတို့၏ ထိုးစစ်ကြီးကား စတင်ခဲ့ပြီ ဖြစ်၏။

မေရီသည် သမ္မတကတော်အဖြစ် စိတ်ကူးယဉ်ခဲ့စဉ်ကကဲ့သို့ စည်းစိမ် များကို ခံစားရတော့မည်ဟု မျှော်မှန်းခဲ့သော်လည်း လက်တွေ့တွင် တခြားစီ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ သမ္မတ အိမ်ဖြူတော်သို့ နေ့စဉ်နှင့် အမျှ ပြဿနာပေါင်းစုံ တက်လာနေ၏။ အထူးသဖြင့် အလုပ်လက်မဲ့ ပြဿနာသည် အကြီးမားဆုံးဖြစ်၏။ အလုပ်တောင်းသော လျှောက်လွှာ များ ထောင်ပုံရာပုံ ရောက်နေရုံမက လူကိုယ်တိုင် တဆူဆူ လာပူသည် များကိုလည်း မရှောင်နိုင်သလောက်အောင် ရှိနေ၏။

လင်ကွန်း၏ ကြီးလေးလှသော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကို မေရီသည် အနီး ကပ်ဆုံး တွေ့ရှိနေရ၏။ သို့ရာတွင် ဤပြဿနာကို မေရီသည် အဖြေရှာ မပေးတတ်။ ‘သမ္မတ’ ဆိုသည်မှာ တိုင်းသူပြည်သားတို့အား အုပ်ချုပ် ရသူ ဖြစ်သည်ဟူ၍သာ မေရီက နားလည်ထား၏။ ယခုမူ ‘သမ္မတ’ ဆို သည်မှာ တိုင်းသူပြည်သားတို့၏ လိုအင်ဆန္ဒများနှင့် တောင်းဆိုချက်များ

ကို ကိုယ်စားပြု၍ ဖြေရှင်းပေးရသူဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိနေရ၏။ သူတောင်း
စားနှင့် အရက်သမားများကအစ သမ္မတ လာတွေ့ကြပြီး သူတို့၏ အခက်
အခဲနှင့် လိုအင်ဆန္ဒများကို တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်ကိုလည်း မေရီသည်
တအံ့တဩ ကြုံခဲ့ရဖူး၏။

လင်ကွန်းသည် အိမ်ဖြူတော်သို့ တက်လာသမျှသော ပြဿနာများ
ကို မနားမနေ ကြိုးစား ရှင်းလင်းပေးခဲ့၏။ အလုပ်ကို မနားတမ်းလုပ်နေ
သော ခင်ပွန်းသည်အား မေရီသည် ယခင်ဘဝဟောင်းတုန်းကလို စိတ်
တိုင်းကျ ခိုင်းခွင့် မရှိတော့ပြီဖြစ်၏။ မေရီနေရာတွင် တိုင်းသူပြည်သား
များက မညှာမတာ ဝင်၍ ခိုင်းစေနေကြပြီဖြစ်၏။

အလုပ်တောင်းသော လျှောက်လွှာများနှင့် နားပူသူများမှာ များပြား
လွန်းသဖြင့် သမ္မတကြီးသည် လျှောက်လွှာများ၏ ၁၀ ပုံ တစ်ပုံကိုပင်
ဖတ်ဖို့ အချိန်မရဘဲ ရှိ၏။ အချို့ လျှောက်လွှာများမှာ ထောက်ခံစာ
များ တသီကြီး ပူးတွဲ ပါရှိလေရာ တခါသော် လင်ကွန်းသည် ပြောစမှတ်
ပြုလောက်သော အဆုံးအဖြတ် တစ်ခုကို ပြုလုပ်ခဲ့၏။ ထောက်ခံစာများ
ကိုယ်စီဖြင့် လာရောက်ကြသော လျှောက်လွှာရှင်နှစ်ဦး၏ အလုပ်လျှောက်
လွှာ စာအိတ်ကြီး နှစ်အိတ်ကို လင်ကွန်းက ဖွင့်မကြည့်တော့ဘဲ အနီးရှိ
ချိန်ခွင်၌ တဖက်စီထည့်လိုက်ကာ ပို၍ အလေးချိန်စီးသော လျှောက်လွှာ
ရှင်အား အလုပ်ခန့်လိုက်သည် ဟူသတည်း။

□

စီးပွားရေး ကျပ်တည်း၍ အလုပ်လက်မဲ့များ ထူပြောကာ တိုင်းပြည် မငြိမ်
မသက် ဖြစ်နေချိန်တွင် သမ္မတ လင်ကွန်းသည် တပ်ပျက်၌ ဗိုလ်တက်
လုပ်နေရသလို ရှိနေတော့၏။ ပြည်တွင်းစစ်ကြီး မဖြစ်ရေးအတွက် နိုင်ငံ
ရေးအရ ပန်ကြား ဆွေးနွေး၍ မရတော့သည့်အဆုံး လက်နက်ကိုင်
တိုက်ပွဲများ ပေါ်ပေါက်လာ၏။

စစ်ဖြစ်လာပြီဟုဆိုလျှင် နိုင်ငံရေးသမားတို့သည် စစ်တပ်ကို မျက်နှာချိုသွေးရတော့သည်သာဖြစ်၏။ သမ္မတလင်ကွန်းသည် ပြည်ထောင်စုစစ်တပ်ကြီးကို ပြည်တွင်းစစ်ပွဲ အောင်နိုင်ရေးအတွက် အစွမ်းကုန် လိုက်လျောခဲ့ရ၏။

မေရီသည် စစ်တပ်နှင့် လင်ကွန်း ဆက်ဆံရေးကို အတွင်းကျကျ အသိဆုံးဖြစ်ခဲ့၏။ ခင်ပွန်းသည်အနေဖြင့် သမ္မတကြီးတန်မဲ့နှင့် အဘယ်မျှ အောက်ကျခံခဲ့ရသည်ကို မေရီသည် ရင်နာစွာဖြင့် သုံးသပ်ခဲ့မိ၏။ သို့ဖြစ်၍ မေရီသည် စစ်ဗိုလ်ကြီးများအား စိတ်ထဲက ကျိတ်၍ ခါးသီးစွာ မုန်းတီးနေ၏။

မေရီသည် ပထမဦးစွာ ဂျင်နရယ်လီးနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်နာစရာ ကြုံခဲ့ရ၏။ ဂျင်နရယ်လီးသည် ပြည်ထောင်စု တပ်မတော်ဗိုလ်ချုပ်တစ်ဦး ဖြစ်ပြီး အရည်အချင်းပြည့်ဝသူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်၏။ ပုန်ကန်နေသော တောင်ပိုင်းသားများအား နှိမ်နင်းရေးအတွက် လင်ကွန်းသည် စစ်သားသစ်များကို စုဆောင်းစေပြီးနောက် ဂျင်နရယ်လီးအား စစ်ဦးစီးချုပ်တာဝန်ပေးရန် ကမ်းလှမ်း၏။

ဂျင်နရယ်လီးသည် ပြည်ထောင်စုကို ချစ်မြတ်နိုးသူဖြစ်ပြီး ကျွန်စနစ်ကိုလည်း ဆန့်ကျင်၏။ သူ့အိမ်က ကျွန်များကိုလည်း အစောဆုံး လွှတ်ပေးခဲ့သူဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အယူအဆ ရေးရာအပိုင်းတွင် ဂျင်နရယ်လီးသည် လင်ကွန်းနှင့် ကွဲပြားခြင်းမရှိ။

သို့ရာတွင် လီးသည် ဗာဂျီးနီးယားနယ်သား (တောင်ပိုင်းသား) တစ်ဦးဖြစ်၏။ ဗာဂျီးနီးယားနယ်သားများမှာ ပြည်ထောင်စုကြီးထက် ကိုယ့်နယ်ကို ပို၍ သံယောဇဉ်ကြီးသူများ ဖြစ်၏။ ဗာဂျီးနီးယားနယ်သည် တောင်ပိုင်းသူပုန်များနှင့် ပူးပေါင်းရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ရာ ဂျင်နရယ်လီးသည် အခက်ကြုံရလေတော့၏။

ပြည်ထောင်စုဘက်က တိုက်ရမည်လော၊ ဗာဂျီးနီးယားနယ်သားပီပီ ကိုယ့်နယ်ဘက်က တိုက်ရမည်လော၊ ဂျင်နရယ်လီးအဖို့ လမ်းနှစ်သွယ် ရွေးရလေပြီ။

နောက်ဆုံးတွင် ဂျင်နရယ်လီးက ကိုယ့်ဆွေကိုယ့်မျိုးတွေကို ပြန်သတ် ရတဲ့အလုပ်တော့ မလုပ်နိုင်။ ကိုယ့်နယ်သားတွေနဲ့သာ ပေါင်းရတော့မည် ဟုဆိုကာ မြောက်ပိုင်းစစ်တပ်၏ ဗိုလ်ချုပ်ရာထူးကို မယူတော့ဘဲ သူပုန် ဘက် ကူးသွားလေ၏။

မေရီသည် လင်ကွန်းအနေဖြင့် မည်သို့ ခံစားရမည်ကို စာနာမိ၏။ မိမိနှင့် ယုံကြည်ချက်ချင်းတူ၍ မိမိက အားကိုးအားထားပြုနေသော ဂျင်နရယ်တစ်ဦးက ရန်သူဘက် ကူးသွားခြင်းကို အဘယ်မျှ ရင်နာချေ မည်နည်း။ မေရီသည် စစ်ဗိုလ်ချုပ်များအား သံသယဖြင့် ကြည့်လာမိ တော့၏။

သမ္မတလင်ကွန်းသည် ဂျင်နရယ်လီးကို လက်လွှတ်လိုက်ရသော အခါ ဂျင်နရယ်ဝင်းဖီးလ်စကော့ဆိုသူ စစ်ဗိုလ်ချုပ် အဘိုးကြီးတစ်ဦးအား ဦးစီးချုပ် တာဝန် ပေးအပ်ပြန်၏။ ဂျင်နရယ်စကော့မှာ မြင်းကြာကြာ မစီးနိုင်၊ လမ်းဝေးဝေး မလျှောက်နိုင်၊ ကိုယ့်ကိုပင် အနိုင်နိုင် သယ်နေ ရသော အရွယ်ဖြစ်နေချေပြီ။ သို့ရာတွင် မတတ်သာသည့်အဆုံး၌ ထို အဘိုးအိုကိုပင် စစ်ကဲတင်ရလေတော့၏။

ပွဲဦးထွက်တိုက်ပွဲတွင် မြောက်ပိုင်းတပ်များ မရှုမလှ ရှုံးနိမ့်ဆုတ်ခွာ ခဲ့ရ၏။ စစ်ရှုံးသတင်းကို ကြားရသော သမ္မတလင်ကွန်းက ဂျင်နရယ် စကော့၏ နေအိမ်သို့ ကိုယ်တိုင်သွား၍ သတင်းမေးမြန်း၏။ ထိုအခါ အဘိုးအို ဗိုလ်ချုပ်ကြီးက ‘ဘာတစ်ခုမှ မသိရသေးကြောင်း’ တသမ်းသမ်း တဝေဝေဖြင့် ပြန်ဖြေသည်ဟူ၏။ ခဏအကြာတွင် စစ်မြေပြင်မှ ကြေး နန်းသတင်းများကို ကောက်ကြည့်ပြီး လင်ကွန်းအား ‘မပူပါနဲ့ဗျာ’ ဟု

ခပ်အေးအေး ပြော၍ ‘ကျုပ်ကျောတွေ တောင့်လွန်းလို့ဗျာ’ ဟု ဆိုကာ အိပ်ရာပေါ်၌ ပြန်အိပ်နေပြန်သည် ဟူသတည်း။

မေရီသည် စကော့နှင့် သွားတွေ့ရာမှ ပြန်လာသော လင်ကွန်းက ပြောသဖြင့် ဖြစ်ပုံကို သိရသောအခါ စစ်ဗိုလ်ချုပ်များအပေါ် စိတ်အပျက်ကြီး ပျက်သွားမိ၏။ သူမ၏ ခင်ပွန်းသည်အား စစ်ဘက်မှ ပုဂ္ဂိုလ်များက မခန့်လေးစား လုပ်နေကြသည်ဟု နာကြည်းမိလေ၏။

လျင်နရယ်စကော့၏ အေးစက်စက်နိုင်မှုကြောင့် စိတ်ပျက်နေချိန်တွင် လင်ကွန်းသည် မက္ကလေလန်ခေါ် ဗိုလ်ချုပ်တစ်ဦးကို အားကိုးအားထား ပြုစရာအဖြစ် တွေ့ရှိရ၏။

မက္ကလေလန်သည် ဗာဂျီးနီးယားနယ်ထဲသို့ ထိုးစစ် ဆင်ခွဲရာ ပဏာမ တိုက်ပွဲများ၌ အောင်မြင်ခဲ့၏။ မြောက်ပိုင်း စစ်တပ်များထဲမှ ပထမဆုံး အောင်ပွဲငယ်များပင်ဖြစ်၏။ တိုက်ပွဲများမှာ အကြီးအကျယ်မဟုတ်သော် လည်း အရုံးထဲမှ ရှားရှားပါးပါး အောင်မြင်မှုများဖြစ်၍ မက္ကလေလန်၏ နာမည်သည် ကျော်ကြားလာ၏။

မက္ကလေလန်သည် နာမည်ကျော်အောင်လည်း လုပ်တတ်သူဖြစ်၏။ သူစစ်ချီရာတွင် အမြောက်သေနတ်စသည့် လက်နက်များအပြင် ခရီးဆောင် စာပုံနှိပ်စက်တစ်လုံးလည်း အမြဲပါ၏။ အောင်ပွဲသတင်းများကို ထိုစာပုံနှိပ်စက်ဖြင့် ပလူပျံ့အောင် ချဲ့ကားရေးသား ပုံနှိပ်ကာ ဝေငှတတ်၏။ နည်းနည်းကို များများဖြစ်အောင် ကြွားလုံးထုတ်ထားသော မက္ကလေလန်၏ စာရွက်စာတမ်းများကြောင့် လူအများက သူ့အား အထင်ကြီးလာကြ၏။ မက္ကလေလန်အား နာမည်ရင်းပင် မခေါ်တော့ဘဲ ‘နပိုလီယံ လက်သစ်ကလေး’ ဟူ၍ပင် ဂုဏ်ပြုခေါ်ဝေါ်လာကြ၏။

ဤမျှ သတင်းကြီးနေသော နပိုလီယံလက်သစ် မက္ကလေလန်အား သမ္မတလင်ကွန်းကိုယ်တိုင် အထင်ကြီးလာပြီး တောင်ပိုင်း စစ်မျက်နှာ တစ်ခုသို့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရာထူးပေး၍ စေလွှတ်လိုက်၏။ သို့ရာတွင် တကယ် တမ်း အသေအလဲ တိုက်ရမည့် စစ်မျက်နှာသို့ တာဝန်ပေးသောအခါ၌မူ နပိုလီယံလက်သစ်သည် သူ၏ တပ်ကို စစ်ရေးလေ့ကျင့်၍ မပြီးသေးဟု ဆိုကာ စစ်မထွက်သေးဘဲ လေ့ကျင့်ပြီးရင်း လေ့ကျင့်နေလေတော့၏။

သမ္မတလင်ကွန်းကိုယ်တိုင်က မက္ကလေလန်အား စစ်မြေပြင်သို့ သွားတော့ဟု အမိန့်ပေး၏။ သို့ရာတွင် မက္ကလေလန်က ဆင်ခြေတစ်ခုပြီး တစ်ခု ပေး၍ ‘စစ်ပြင်’ နေဆဲရှိ၏။

မလွဲသာ၍ စစ်မြေပြင်သို့ သွားရောက် တိုက်ခိုက်သောအခါ၌လည်း မက္ကလေလန်သည် သမ္မတ၏ အမိန့်များကို အကြိမ်ကြိမ် ငြင်းဆန်တတ် ၏။ တစ်ခါတွင် တောင်ပိုင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီးလီး၏ စစ်တပ်သည် မက္ကလေ လန်၏ တပ်နှင့် ရင်ဆိုင်မိရာ လီး၏ စစ်တပ်က အင်အားနည်းလွန်း၍ ဆုတ်ခွာသွား၏။ မက္ကလေလန်၏ တပ်မှာ အင်အားများစွာ သာသည်ဖြစ် ၍ လင်ကွန်းက ရန်သူဆုတ်ခိုက်၌ ဖိ၍လိုက်တိုက်ရန် စာနှင့်တစ်မျိုး ကြေးနန်းနှင့်တစ်ဖုံ အမိန့်ပေးသော်လည်း မက္ကလေလန်က မိမိ၏တပ်မှ စစ်မြင်းများ ခွာနာလျှာနာ ဖြစ်နေ၍ လိုက်မတိုက်နိုင်ကြောင်း ဆင်ခြေ ပေးကာ ငြင်းဆန်ခဲ့၏။

တစ်ကြိမ်တွင်လည်း ရန်သူ ဗိုလ်ချုပ် မက္ကရူဒါးဆိုသူ၏ အင်အား ငါးသောင်းတပ်နှင့် မက္ကလေလန်၏ အင်အား တစ်သိန်းတပ်တို့ ဆုံမိကြ လေရာ မက္ကလေလန်က မတိုက်သေးဘဲ သူ့ထံ နောက်ထပ် စစ်ကူ ထပ် ပေးရန် သမ္မတလင်ကွန်းထံ ကြေးနန်းရိုက်၍ တောင်းဆို၏။

နပိုလီယံ လက်သစ် မက္ကလေလန်သည် မိမိဘက်မှ အင်အားများ လွန်း၍ ရန်သူတပ်များ ဆုတ်ခွာသွားလျှင် မိမိက အောင်ပွဲရသည်ဟု

ကြွားလုံးထုတ်တတ်၏။ တကယ် ရင်ဆိုင်တိုက်ခွဲသော တိုက်ပွဲများမှာ လည်း ကြီးမားလှသည်မဟုတ်ဘဲ မိမိက အင်အားသာလွန်း၍ နိုင်ခဲ့သည် သာဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် မက္ကလေလန်သည် ဘဝင်မြင့်၍ လာ၏။ လင်ကွန်းနှင့် တကွ အစိုးရတစ်ဖွဲ့လုံးအား စော်ကား မော်ကား ပြောဆိုမှုများပင် ပြု လုပ်လာ၏။ နောက်ဆုံးတွင် လင်ကွန်းအား ဦးတည်၍ သိက္ခာချလာသည် အထိ ကန်းတက်လာတော့၏။

တစ်ခါတွင် မက္ကလေလန် ဝါရှင်တန်သို့ တပ်နားပြီး ပြန်လာနေခိုက် သမ္မတကြီးလင်ကွန်းကိုယ်တိုင် သူ၏အိမ်သို့ သွားတွေ့ရာ ချက်ချင်း အတွေ့မခံဘဲ ဧည့်ခန်း၌ တစ်နာရီခန့် ကြာအောင် ထိုင်စောင့်ခိုင်းထား ၏။

တစ်ညတွင်လည်း လင်ကွန်းသည် မက္ကလေလန်၏ အိမ်သို့ သွားရာ အပြင်သို့ သွားသည်ဆို၍ ထိုင်စောင့်နေရ၏။ မက္ကလေလန်သည် ၁၁ နာရီခန့်တွင်မှ ပြန်ရောက်လာ၏။ သို့ရာတွင် ထိုင်စောင့်နေသော သမ္မတ အား အရေးမလုပ်ဘဲ အခန်းဝမှ ဖြတ်၍ အပေါ်ထပ်သို့ တက်သွားပြီး နောက် 'ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မက္ကလေလန် အိပ်နေပြီဖြစ်၍ ဧည့်သည်ကို မတွေ့ နိုင်တော့ကြောင်း' အစေခံတစ်ယောက်အား လွှတ်၍ ပြောခိုင်းလိုက်လေ ၏။

ဤအဖြစ်အပျက်များကို သတင်းစာများက အနံ့ရ၍ လိုက်လံ စုံစမ်း ပြီး ရေးသားဖော်ပြကြတော့မှ သမ္မတကတော် မေရီသည် မျက်ရည် ကျမိ သည်အထိ မချိတင်ကဲ ဝမ်းနည်းပန်းနည်း ဖြစ်ရလေ၏။ မေရီက မက္ကလေလန်ကို ရာထူးမှ ထုတ်ပစ်ရန် လင်ကွန်းအား အတင်းတိုက်တွန်း ၏။ သမ္မတကတော် ဘဝတွင် လင်ယောက်ျားအတွက် နာကြည်းဒေါသ ဖြစ်ရလွန်း၍ ပထမဆုံးအကြိမ် မျက်ရည်ကျကာ အလုပ်ကိစ္စ၌ ဝင်စွက် ခြင်းဖြစ်၏။

လင်ကွန်းက မေရီ၏ ဒေါသကို ပြန်ဖျောင်းဖျရ၏။ ‘မအေကြီးရေ သူ မဟုတ်တာတွေ လုပ်နေတယ်ဆိုတာ ကိုယ်သိပါတယ်ကွယ်။ ဒါပေမဲ့ တို့တစ်တွေအတွက် အောင်ပွဲရအောင် သူ လုပ်ပေးနိုင်တယ်ဆိုရင် သူ့ဦးထုပ်ကို ကိုင်ပေးရပါစေ၊ ကိုယ့်အနေနဲ့ ကိုင်ပေးဖို့ အသင့်ပဲ’ ဟု လင်ကွန်းက နှစ်သိမ့်စကား ပြော၍ ရှင်းပြခဲ့ရလေ၏။

သို့ရာတွင် လင်ကွန်းသည် မေရီ၏ တိုက်တွန်းမှုကြောင့် မက္ကလေလန် ပေါ်၌ ပျော့ညံ့စွာ မဆက်ဆံတော့ဘဲ သတ်မှတ်ထားသော လပိုင်း၌ စစ်ထွက်ရန် အမိန့်ထုတ်လေတော့၏။ မက္ကလေလန်က ထုံးစံအတိုင်း ဆင်ခြေများပေး၍ အချိန်ဆွဲနေပြန်ရာ သမ္မတ၏ အာဏာကိုသုံး၍ အမိန့်အတိုင်း စစ်မထွက်လျှင် ရာထူးမှ ထုတ်ပစ်မည်ဟု ခြောက်လှန့်တော့မှ ဗာဂျီးနီးယား စစ်မျက်နှာသို့ စစ်ချီလေ၏။ တစ်ဖန် လမ်းခရီး၌လည်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြ၍ နှောင့်နှေးနေပြန်ရာ လင်ကွန်းက ဒေါသထွက်စဖူး ထွက်၍ လှမ်းကြိမ်းတော့မှ ခရီးဆက်လေတော့၏။

ရင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ကြသောအခါ တောင်ပိုင်းတပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး လီးသည် မက္ကလေလန်၏ ဧရာမ စစ်တပ်ကြီးအား ခုနစ်ရက်အတွင်း ချေမှုန်းလိုက်၍ မြောက်ပိုင်းတပ်သား တစ်သောင်းငါးထောင်ခန့် ကျဆုံးကာ နပိုလီယံ လက်သစ်ခမျာ မရှုမလှ ရှုံးခဲ့ရလေ၏။

မက္ကလေလန်က သူ စစ်ရှုံးရသည်မှာ အစိုးရက စစ်ကူမပို့၍ ဖြစ်ကြောင်း ပုတ်ခတ်ပြောဆို ဝါဒဖြန့်၏။ အဓိက ဦးတည်သည်မှာ သမ္မတ လင်ကွန်းနှင့် စစ်ဝန်ကြီး စတင်တန်တို့ကိုဖြစ်၏။

လင်ကွန်းသည် မက္ကလေလန်၏ စော်ကားမှုများကို ထပ်မံ သည်းခံရပြန်ပြီး မစ်ဆူရီပြည်နယ် စစ်မျက်နှာ၌ အရေးသာနေသော ဗိုလ်ချုပ်ဂျွန်ပုပ်၏ တပ်များကို ဗာဂျီးနီးယားနယ်သို့ ချီတက်ရန် အမိန့်ပေးလိုက်၏။ ပုပ်၏ တပ်များနှင့် မက္ကလေလန်၏ တပ်များ ပေါင်း၍ တောင်ပိုင်း

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးလီး၏ တပ်များကို တိုက်လျှင် အရေးသာနိုင်မည် ဖြစ်သော်လည်း ပုပ်အား မက္ကလေလန်က လုံးဝ မပူးပေါင်းဘဲ ခေါင်းမာနေသဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးလီးက ပုပ်၏ တပ်များကိုပါ ချေမှုန်းပစ်လိုက်ပြန်၏။

စစ်ဗိုလ်ချုပ် အချင်းချင်း မညီညွတ်မှုကြောင့် မြောက်ပိုင်းတပ်များသည် ကစဉ့်ကလျားဖြင့် ဝါရှင်တန် မြို့တော်အထိ ဆုတ်ပြေးလာခဲ့ကြရလေတော့၏။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး လီးကလည်း ဖိ၍ လိုက်လာရာ ဝါရှင်တန် မြို့တော်ပင် ကျဆုံးရမည့် အခြေနေသို့ ဆိုက်ရောက်နေသဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့ကို နယူးယောက်မြို့သို့ ရွှေ့ပြောင်းရန်ပင် စီစဉ်နေပြီဖြစ်၏။

လင်ကွန်းသည် မက္ကလေလန်အား နောက်ဆုံး သတိပေး၍ ခုခံရေးစစ်ပွဲကို တာဝန်ပေးပြန်၏။ သို့ရာတွင် မက္ကလေလန်သည် ယခင်အတိုင်းပင် အမိန့်ဖိဆန်မှုများ ပြုပြန်၍ လုံးဝ ထုတ်ပယ်လိုက်ရလေ၏။

မက္ကလေလန်ပြီးနောက် လင်ကွန်းသည် တောင်ပိုင်း ထိုးစစ်အတွက် ဗိုလ်ချုပ် တစ်ဦးပြီးတစ်ဦး ခန့်အပ် တာဝန်ပေးပြန်ရာ ဗိုလ်ချုပ်နှစ်ဦးလက်ပြောင်းသွားသော်လည်း ရုံးပြီးရင်း ရုံးရင်းသာ ဖြစ်နေတော့၏။

ဤသို့ဖြင့် ပြည်တွင်းစစ်မီးသည် နှစ်နှစ်ကျော် သုံးနှစ်အတွင်းသို့ ရောက်လာချေပြီ။ ၁၈၆၃ ခုနှစ် မေလ၏ ညတစ်ညတွင် လင်ကွန်းသည် တစ်ညလုံး မအိပ်နိုင်ဘဲ အခန်းထဲ၌ ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန် လမ်းလျှောက်ကာ ‘ရုံးပြီ ရုံးပြီ’ ဟူ၍ ညည်းတွားနေမိလေ၏။

မေရီသည် လင်ကွန်း၏ သောကကို ကြည့်ရင်း ဤသောကများ ဖန်တီးခဲ့သူများအား မုန်းတီးစိတ် ပွားသည်ထက် ပွားနေမိတော့၏။

ပြည်တွင်းစစ်မီးကြောင့် သောကကြုံနေရချိန်၌ သံယောဇဉ်ကြောင့် ကြုံရသော ပရိဒေဝမီးတစ်မီးက လင်ကွန်းမောင်နှံကို ဖိစီးခဲ့ပြန်၏။

ယင်းအဖြစ်မှာ သားကလေး ဝီလီ ဆုံးပါးသွားခြင်း ဖြစ်၏။ ဝီလီသည် မေရီ၏ အသည်းကျော်ကလေးတစ်ဦးဖြစ်ရာ မမျှော်လင့်ဘဲ အအေးမိ၍ ကွယ်လွန်သွားသည့်အခါ မေရီသည် အရူးလို ဖြစ်သွားတော့၏။ ငိုလွန်း၍ တက်သွားသဖြင့် အသုဘပင် မပို့နိုင်ဘဲ ရှိခဲ့၏။

မေရီသာ မဟုတ်။ လင်ကွန်းသည်လည်း ဖြေမဆည်နိုင်အောင် သောကမီး တောက်လောင်ခဲ့ရှာ၏။ ‘ငါ့သားကလေး သေပြီ’ ဟူ၍ မြည်တမ်းကာ မျက်ရည်ဖြိုင်ဖြိုင် ကျခဲ့လေ၏။ လင်ကွန်း၏ စိတ်ဝေဒနာမှာ ပြင်းထန်လွန်း၍ သမ္မတ၏ အမြဲတမ်း ဆရာဝန်ကြီးက မျက်ခြည်မပြတ် ဂရုစိုက် စောင့်ရှောက်နေရ၏။

လင်ကွန်းသည် ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေများအား သားကလေး အကြောင်းကို သတိရတိုင်း မကြာခဏ ပြန်ပြောင်းပြောပြကာ စိတ်မထိန်းနိုင်ဘဲ ရှိုက်ကာ ငိုကြွေးနေတတ်လေတော့၏။

မေရီသည်ကား သားကလေးဝီလီ၏ ဓာတ်ပုံကိုပင် မကြည့်ရဲတော့ချေ။ ဝီလီကလေး ကြိုက်တတ်သော အရာဟူသမျှကိုလည်း မကြည့်ဝံ့တော့ချေ။ ဝီလီကလေး မြတ်နိုးသော ပန်းပင်ကလေးများ၊ မိခင်အား လက်ဆောင်ပေးတတ်သော ပန်းကုံးကလေးများကို တွေ့ရလျှင် ရင်ထဲ ဆို့နှင့်ကာ ရပ်တည်၍ မနေနိုင်အောင် ဖြစ်နေရှာတော့၏။

စိတ်သောက ဖီစီးလွန်းသောအခါ မေရီသည် သားကလေး၏ ဝိညာဉ်နှင့် ဆက်သွယ်နိုင်ရန် ကြိမ်ကြိရာ ကြံစည်ပြန်၏။ အချို့ အယူသီးသူများ၏ ယုံတမ်းစကားများကို အဟုတ်ကြီး ထင်ကာ ‘လော့ဒ် ကိုးလ်ချက်စတား’ ဟူ၍ အမည်ခံထားသော ဘိုးတော် မှော်ဆရာတစ်ဦးအား အိမ်ဖြူတော်သို့ ပင့်၍ သားကလေး၏ ဝိညာဉ်ကို ခေါ်ပေးစေ၏။

ထိုမှော်ဆရာမှာ လူလိမ်တစ်ဦးအဖြစ် နယ်နှင့် ခံထားရသူ ဖြစ်သော်လည်း သမ္မတကတော်၏ အမိန့်ဖြင့် အိမ်ဖြူတော်သို့ အပင့်ခံရခြင်း ဖြစ်၏။

မှော်ဆရာက အစီအရင်များကို လုပ်ပြီးနောက် မေရီလင်ကွန်းအား အလွန်မှောင်သော အခန်းတစ်ခန်း၌ နေစေပြီး သားကလေးကို ဝိညာဉ်ကို စောင့်ရမည်ဟု ညွှန်ကြား၏။ ဝိညာဉ်လာသောအခါ ထရံကိုခြစ်သံ၊ တံခါးခေါက်သံ၊ ပုတ်သံများ ကြားရလိမ့်မည်။ ယင်းတို့သည် သားကလေး၏ နှုတ်ဆက်သံများပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆို၏။

မေရီမှာ သားကလေး လာလိမ့်နိုးဖြင့် မှောင်ခန်းထဲ၌ မကြာခဏ သွား၍ နေတတ်၏။ ပိုးကောင် မွှားကောင်များ ပြေးလွှား၍ အသံတချို့ ထွက်ပေါ်လာလျှင် မေရီသည် သားကလေး လာနှုတ်ဆက်သည်ဟု မှတ်ယူကာ မျက်ရည်များ ကျဆင်းလျက် အရူးတစ်ပိုင်း ဖြစ်ရပြန်လေတော့၏။

မေရီသည် သံယောဇဉ်မီး တစ်ခုတည်းမျှဖြင့် ဤမျှ ဖိစီးခံစားနေရချိန်တွင် လင်ကွန်းမှာကား ပြည်တွင်းစစ်မီး၏ ဒဏ်ချက်ကိုပါ မချိတင်ကဲ ခံစားနေရပေ၏။

ပို၍ဆိုးသည်မှာ အားကိုးရာ ရှာမတွေ့ဘဲ ရှိနေခြင်းဖြစ်၏။ စစ်ပွဲနှင့် ရင်ဆိုင်နေရချိန်၌ စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကောင်း လက်ကိုင်မရှိဖြစ်နေခြင်းကြောင့် သမ္မတလင်ကွန်းသည် ဘုရားသခင်ကိုပင် တိုင်တည်၍ ဆုတောင်းမိလေတော့၏။

ဘုရားသခင် ကျေးဇူးတော်ဟုပင် ဆိုရလိမ့်မည်။ သမ္မတ လင်ကွန်းအတွက် လူစွမ်းကောင်းတစ်ဦးသည် မမျှော်လင့်ဘဲ ပေါ်ပေါက်လာ၏။ ထိုသူကား နောင်အခါ (ရှစ်နှစ်ကျော်ကြာပြီးချိန်၌) အမေရိကန် သမ္မတ တစ်ဦးဖြစ်လာမည့် ယူလီစီဂရန့်ပေတည်း။

ယူလီစီဂရန်ကြောင့် ပြည်ထောင်စုတပ်များသည် အောင်ပွဲ ဆက်ခါ ဆက်ခါ ရရှိခဲ့ရာ စစ်ဗိုလ်ချုပ်များအား မည်သို့မျှ အကောင်းမမြင်တော့ဘဲ ရှိနေသော သမ္မတကတော် မေရီသည်ပင် ဂရန်အား အလွန်အထင်ကြီး လေးစားလာတော့၏။

သို့ရာတွင် လူ့ခွစာ ဂရန်က မေရီ၏ ဂုဏ်ပြုမှုကို မခံယူဘဲ ငြင်းဆန် မိခဲ့သဖြင့် မေရီသည် သူ့အား ကြည့်မရအောင် မုန်းတီးသွား၏။ ထိုမျှ သာမက ပြည်တွင်းစစ်ကြီး အဆုံးသတ်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့သူအဖြစ် ဂျင်နရယ်ဂရန်အား လူထုက သောင်းသောင်းဖြဖြ ဂုဏ်ပြုကြသောအခါ မေရီသည် ထုံးစံအတိုင်း အဘိဇ္ဈာပွားခဲ့ပြန်လေ၏။

ဤနေရာတွင် ဂျင်နရယ်ဂရန်အကြောင်း သိကောင်းစရာကလေးများ ကို ကြားဖြတ်ဖော်ပြရန် လိုပေလိမ့်မည်။

‘ယူလီစီ’ ဆိုသည်မှာ ခေါမ ရာဇဝင်မှ သူရဲကောင်းနာမည်ဖြစ်၏။ ယူလီစီဂရန်သည် သာမန်ကျေးတောသားကလေးဘဝ၌ သူငယ်ချင်းများ က သူ၏ ယူလီစီ (Ulysess) ဟူသော အမည်ကို ယူးစလက် (Useless) ‘အသုံးမကျသော ဂရန်’ ဟူ၍ ပြောင်လှောင်၍ ခေါ်ခဲ့ကြ၏။

ယူးစလက်ဂရန်ဟု နာမည်တွင်ခဲ့သည့်အတိုင်းလည်း သူသည် ‘အသုံး မကျသော’ ခပ်တေတေ လူငယ်တစ်ဦးဖြစ်ခဲ့၏။ အသက် ၁၇ နှစ်သား အရွယ်တွင် ဝက်စ်ပျိုင့် စစ်တက္ကသိုလ်သို့ တက်ရောက်ခဲ့သော်လည်း စစ် ပညာ၌ မထူးချွန်ခဲ့။ စစ်ပညာကျမ်းများကိုလည်း ဖတ်ရှုလေ့လာခြင်း မရှိ။ စစ်ဗိုလ်စစ်သားဘဝကိုလည်း မနှစ်သက်။ အလွန်လည်း အပျင်းထူ တတ်၏။

ဂရန်သည် ၁၈၅၃ ခုနှစ်တွင် စစ်တက္ကသိုလ်မှ သင်တန်းပြီးဆုံး၍ လက်ဖ်တင်နှင့် စစ်ဗိုလ်ကလေး ဖြစ်လာခဲ့၏။ စစ်ဗိုလ်ဘဝတွင် အရက် သမားဖြစ်သွားပြီး အရက်ကြောင့် စစ်စည်းကမ်းများ ဖောက်ဖျက်ခဲ့၍ တပ်မှ အထုတ်ခံခဲ့ရ၏။

တပ်မှ အထုတ်ခံရချိန်တွင် မိန်းမရနေပြီဖြစ်ရာ ငွေကြေးဆို၍လည်း လုံးဝ မစုမိခဲ့သဖြင့် ယောက္ခမ၏ လယ်ထဲ၌ လေးနှစ်ခန့်ကြာအောင် အလုပ်လုပ်၍ နေခဲ့ရ၏။

တစ်ဖန် လယ်ထဲမှ ထွက်၍ မြို့ပေါ်တက်ပြီး သားရေဆိုင် တစ်ဆိုင် တွင် အခစား ဝင်လုပ်နေပြန်၏။ ထိုအချိန်၌ ပြည်တွင်းစစ်ကြီး ဖြစ်ပွား ရာ ငွေကြေးကျပ်တည်းနေသော ဂရန့်သည် စစ်ထဲသို့ ပြန်ဝင်ရန် စိတ်ကူး ပေါက်လာပြန်၏။

ဂရန့်စစ်ထဲဝင်ခြင်းမှာ သမ္မတလင်ကွန်း၏ ကျွန်စနစ် ဆန့်ကျင်ရေး အယူအဆကို လက်ခံသောကြောင့်လည်း မဟုတ်။ ပြည်ထောင်စုကြီး တည်မြဲရေးအတွက်လည်း မဟုတ်။ ဘိုင်ကျလွန်းသောကြောင့်သာ ဖြစ် သည်ဟု ဆို၏။

ထူးဆန်းသည်မှာ ဂရန့်သည် ကျွန်စနစ် ဆန့်ကျင်သော မြောက်ပိုင်း စစ်တပ်၌ ပါဝင်ခဲ့သော်လည်း သူကိုယ်တိုင်မှာ ကျွန်စနစ်ကို လက်ခံသူ ဖြစ်၏။ ကျေးကျွန်ဟူသည် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ လိုအပ်ချက် တစ်ရပ် ဖြစ်သည်ဟု ဂရန့်က ခံယူ၏။

အမေရိကန် ပြည်တွင်းစစ်ကြီး၏ ထူးခြား မှတ်သားစရာ အချက်များ တွင် ဂရန့်နှင့် တောင်ပိုင်းဗိုလ်ချုပ်ကြီး လီးတို့အကြောင်းမှာ အံ့ဩစရာ ဖြစ်ခဲ့ပေ၏။

တောင်ပိုင်းဗိုလ်ချုပ်ကြီး လီးသည် ကျွန်စနစ်ကို ဆန့်ကျင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်သော်လည်း ကျွန်စနစ် ဆက်လက်ရှင်သန်ရေးကို လိုလား သော တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များဘက်မှ ဦးစီး တိုက်ခိုက်ခဲ့၏။ မြောက်ပိုင်း တပ်များ၏ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဖြစ်လာမည့် ယူလီစီဂရန့်ကား ကျွန်စနစ်ကို လူ့ဘဝ၏ လိုအပ်ချက်တစ်ရပ်ဟူ၍ပင် လက်ခံသူဖြစ်ခဲ့ချေ၏။

ပြည်တွင်းစစ် ဖြစ်ခါစအချိန်တွင် စစ်သားသစ်များကို ရနိုင်သမျှ စုဆောင်းလျက်ရှိရာ စစ်တက္ကသိုလ်ထွက် ယူလီစီဂရန်မှာ တပ်မှ အထုတ် ခံထားရသူ ဖြစ်သော်လည်း ပြဿနာ မပေါ်တော့ဘဲ ဗိုလ်အဆင့်ကို တိုက်ရိုက်ခန့်အပ်ခြင်း ခံရ၏။ သူသည် အီလီနွိုင်းနယ်တွင် တပ်သား သစ်များအား စစ်ရေးလေ့ကျင့်ပေးခဲ့ရ၍ တပ်ဖွဲ့သောအခါ ကပ္ပတိန်ဗိုလ် ကြီးရာထူးကို ရလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ထားသော်လည်း မရရှိခဲ့ချေ။ ထို့ ကြောင့် မကျေမနပ်ဖြစ်ပြီး စစ်ရုံးချုပ်သို့ တိုက်ရိုက် လျှောက်လွှာ တင်၏။ သူ၏ စစ်မှုထမ်းသက်ကို ဖော်ပြ၍ ကာနယ်ဗိုလ်မှူးကြီး ရာထူးကိုပင် ရသင့်ကြောင်း တောင်းဆိုလိုက်၏။ သို့ရာတွင် ထိုလျှောက်လွှာမှာ ချောင် ထိုးထားခြင်း ခံခဲ့ရ၏။ မကြာမီ တပ်ရေးဗိုလ်ရာထူးကိုသာ ရရှိရာ ဂရန်မှာ စိတ်အပျက်ကြီး ပျက်မိလေ၏။

ယင်းအချိန်တွင် အီလီနွိုင်းနယ် တပ်တစ်တပ်၌ တပ်တွင်းပုန်ကန်မှု ဖြစ်ပွား၍ အုပ်ချုပ်ပုံသူမရှိဘဲ ဖြစ်နေသဖြင့် ဘုရင်ခံဖြစ်သူက စစ်တက္ကသိုလ်ထွက် ဗိုလ်ကြီးဂရန်အား ဗိုလ်မှူးကြီးရာထူးသို့ ထိုးတင်ပေး လိုက်ပြီး ထိုတပ်ကို အုပ်ချုပ်ရန် လွှတ်လိုက်၏။

ဗိုလ်မှူးကြီး ဂရန်သည် လက်သံပြောင်ပြောင်ဖြင့် ဓာတ်ကြမ်းတိုက် ၍ အုပ်ချုပ်လိုက်ရာ အဆိုပါ 'တပ်ကြမ်း' သည် စည်းကမ်းတကျ ဖြစ်လာ ခဲ့၏။

ထိုကာလတွင် စစ်ရုံးချုပ်က တိုးပွားလာသော စစ်အင်အားနှင့်အညီ ဗိုလ်မှူးချုပ်ရာထူးများကို ဒါဇင်လိုက် ခန့်အပ်နေရာ အီလီနွိုင်းနယ်မှ လွတ်တော်အမတ်ကလည်း မိမိတို့နယ်သားထဲမှ တစ်ယောက်ယောက်ကို ဗိုလ်မှူးချုပ်ရာထူးပေးရန် တောင်းဆို၏။ ဤတွင် တစ်နယ်လုံးတွင်မှ စစ်တက္ကသိုလ်ထွက်ဆို၍ ဂရန်တစ်ယောက်သာ ရှိသဖြင့် သူသည် 'ခါတော်မီ' ဗိုလ်မှူးချုပ် ဖြစ်သွားလေ၏။

ဗိုလ်မှူးချုပ်ဂရန့်သည် ရာထူးတိုးပြီး လပိုင်းအတွင်း တောင်ပိုင်း ခံတပ်မြို့၊ နှစ်မြို့ကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့၏။ တောင်ပိုင်းတပ်များနှင့် ရင်ဆိုင် ရာတွင် ရန်သူက အတိုက်အခိုက် ရပ်စဲရန်နှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးရန် တောင်းဆိုလာသောအခါ ဂရန့်က လက်မခံဘဲ 'ခြွင်းချက်မရှိ လက်နက်ချ ရန်' သာ အကြောင်းပြန်တတ်၏။ ထိုအချိန်မှစ၍ ယူးစလက်ဂရန့်ခေါ် အသုံးမကျသော ဂရန့်ဟူသော နာမည်ဟောင်းသည် ပျောက်ကွယ်သွား ပြီး 'ခြွင်းချက်မရှိ ဂရန့်' ဟူသော နာမည်သစ်တစ်လုံး တိုးလာလေ၏။

ဂရန့်ကား ဝင့်ဝါပလွှားမှု မရှိ။ စစ်အနိုင်တိုက်ရေးကိုသာ ခပ်ကြမ်း ကြမ်း စီမံလုပ်ကိုင်နေ၏။ သူ၏ သတင်းသည် မကြာမီ မြို့တော်သို့ ရောက်သွားပြီး ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်က ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရာထူးကို အပ်နှင်း လိုက်လေ၏။ သမ္မတလင်ကွန်းကလည်း အိမ်ဖြူတော်သို့ ဂရန့်အား ဖိတ် ကြားကာ အမေရိကန် တပ်ပေါင်းစု ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ် လိုက်၏။

သမ္မတကတော်သည် လေကြွားလှသော ဗိုလ်ချုပ်များကိုသာ တွေ့ရှိ နေရာမှ လက်တွေ့သမား ဂရန့်ကို တွေ့ရသောအခါ များစွာ အထင်ကြီး လေးစားသွား၏။ ထို့ကြောင့် သမ္မတကတော် မေရီက ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန့် အား ဂုဏ်ပြုညစာစားပွဲကြီး တစ်ရပ်ဖြင့် တည်ခင်း ဧည့်ခံရန် စီစဉ်လေ ၏။

(မေရီသည် အိမ်ဖြူတော်တွင် ကပွဲများနှင့် မိတ်ဆုံပွဲများကို မကြာ ခဏ ကျင်းပတတ်၏။ နိုင်ငံတော် ညစာစားပွဲ အခမ်းအနားများကိုမူ စရိတ်ကုန်ကျများလွန်းသည်ဟု ဆိုကာ ပယ်ဖျက်စေပြီး သူမ၏ ပုဂ္ဂိုလ် ရေး ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများကိုကား စိတ်တိုင်းကျ ကျင်းပတတ်သည်ဟူ၏။)

ဂရန့်အား ဂုဏ်ပြုညစာစားပွဲ စီစဉ်ခြင်းမှာ မေရီအနေဖြင့် ရှားရှား ပါးပါး လေးစားမိသူဖြစ်၍ လှိုက်လှဲစွာ ဧည့်ဝတ်ပြုခြင်းဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂရန့်အား သမ္မတလင်ကွန်းကိုယ်တိုင်က သမ္မတကတော်၏ ဂုဏ်ပြုညစာစားပွဲသို့ တက်ရောက်ရန် ဖိတ်ကြားသော အခါ ဂရန့်က ရှေ့တန်းသို့ပြန်ရန် အရေးကြီးနေ၍ ခွင့်လွှတ်ရန် တောင်းပန်၏။ လင်ကွန်းက သမ္မတကတော်၏ ဂုဏ်ပြုပွဲဖြစ်၍ ဆက်ဆက် တက်ရောက်ရန် ပြောသော်လည်း ဂရန့်က ပြတ်သားစွာ ငြင်းပယ်၏။ ‘လုပ်မနေပါနဲ့ဗျာ၊ ညစာ တစ်ရက်ဆိုင်းမိရင် တိုင်းပြည်အတွက် ဒေါ်လာ တစ်သန်းဖိုးလောက် ဆုံးချင် ဆုံးရှုံးရလိမ့်မယ်၊ ဒီလို ပကာသန အလုပ်မျိုး တွေလည်း ကျုပ်မလိုလားပါဘူး’ ဟု ခွစကား ပြောသွားလေ၏။

မေရီသည် ထိုအချိန်မှစ၍ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန့်အား ရွံ့မုန်းသွား၏။ သမ္မတလင်ကွန်းကိုယ်တိုင်က မိမိ၏ ဩဇာကို မပယ်လှန်ခံချိန်၌ ဂရန့်က ဖိဆန်သွားသည်ကို ဒေါသပွားနေတော့၏။

မည်သို့ပင်ရှိစေ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန့်၏ ကျေးဇူးဖြင့် ပြည်ထောင်စုတပ်များက တန်ပြန်ထိုးစစ်ဆင်နိုင်ပြီဖြစ်၏။ တောင်ပိုင်းတပ်များ တဆုတ်တည်း ဆုတ်နေရတာ ဂရန့်၏ တပ်များက တောင်ပိုင်းမြို့တော်ကိုပင် ဝိုင်းထားနိုင်လေပြီ။

တောင်ပိုင်း သမ္မတကတော် မစ္စစ်ဂျက်ဖာဆင်ဒေးဗစ်သည် မြင်းနှင့် မြင်းရထားကို ရောင်းလိုက်ပြီး ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အသုံးအဆောင်များကို လည်း ကုန်ဆိုင်တစ်ဆိုင်၌ လေလံတင်၍ ရောင်းခဲ့ရပြီ။ ထိုနောက် ကျန်သော ပစ္စည်းကလေးများကို သိမ်းဆည်းကာ တောင်ပိုင်းနယ် အစွန်တစ်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားပြီ။ ဤသတင်းများသည် သမ္မတကတော် မေရီလင်ကွန်းအဖို့ မင်္ဂလာသတင်းများပင် မဟုတ်သလော။

မုန်းသူတွေဝိုင်းဝိုင်းလည်

အမေရိကန် သမ္မတ အဆက်ဆက်တွင် လင်ကွန်းလောက် အောက်သက် ကျခဲ့သူဟူ၍ မရှိ။ အလားတူပင် အမေရိကန် သမ္မတကတော် အဆက်ဆက်တွင် မေရီလင်ကွန်းလောက် ရန်သူများသူဟူ၍လည်း မရှိ။ ဤသို့ လျှင် ဆိုစမှတ်ပြုခဲ့ကြ၏။

ယင်းသို့ ဆိုရလောက်အောင်လည်း မေရီလင်ကွန်းသည် (သူမ၏ ခင်ပွန်းအပါအဝင်) လူတိုင်းလိုလိုအား စိတ်မတွေ့ဘဲ စေ့စေ့စပ်စပ် အပြစ်မြင်နေတတ်သူ ဖြစ်၏။

အထူးသဖြင့် လင်ကွန်း၏ ကက်ဘီနက်အဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများအား မေရီသည် တစ်ယောက်တစ်မျိုးစီ မုန်းစရာများ ရှိနေခဲ့၏။ လင်ကွန်း၏ ဝန်ကြီးများကလည်း အဘယ်မျှ ‘ညီညွတ်’ နေသနည်းဆိုသော် တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် အပြန်အလှန် လေးစားမှု မရှိ။ အကွက်ပေါ်လျှင် ချမည်ဟူ၍ ချောင်းနေသူများချည်း ဖြစ်၏။ ထိုသူများသည် မေရီလင်ကွန်း၏ စေ့စေ့ပေါက်ပေါက် မြင်တတ်သော မျက်လုံးထဲ၌ အပြစ်အနာအဆာ ဗရပုနှင့် ဖြစ်နေလေတော့၏။

ပထမဆုံး မေရီ၏ မျက်စိထဲ ကန့်လန့် ဖြစ်နေသူမှာ နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး ဆီးဝန်ဖြစ်၏။ ဆီးဝန်ကား လင်ကွန်း၏ မိတ်ဟောင်းကြီး ပေတည်း။ ရီပတ်ဗလီကင်ညီလာခံတွင် သမ္မတလောင်း မုချဖြစ်ရမည်ဟု တွက်ကိန်းချကာ အောင်ပွဲခံရန်ပင် အသင့် စီစဉ်ခဲ့သူဖြစ်၏။ သတင်းစာ ဆရာ နိုင်ငံရေးသမား ဟိုးရေ့စ်ဂရီလီ ဝင်နှောက်သွားသဖြင့် ဆီးဝန်မှာ အိမ်ဖြူတော်နှင့် ဝေးခဲ့ရခြင်းဖြစ်၏။ အောင်နိုင်သူ လင်ကွန်းက ဆီးဝန် အား နှစ်သိမ့်သောအားဖြင့် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးရာထူးကို ခန့်အပ်ခဲ့ရာ ဆီးဝန်က အစိုးရ အဖွဲ့ထဲတွင် မိမိ မရှိလျှင် မဖြစ်လွန်း၍ သမ္မတ လင်ကွန်းက တောင်းတောင်းပန်ပန် ရာထူးပေးရလေဟန် ကြွားလုံး ထုတ် လျက် နေရာဝင်ယူခဲ့၏။

ဆီးဝန်သည် အစိုးရအဖွဲ့ထဲတွင် သူ့ကိုယ်သူ ‘ဝန်ကြီးချုပ်’ အဖြစ် အတင်းနေရာယူ၍ ဆရာလုပ်တတ်သည်ဆို၏။ အခြား ဝန်ကြီးများအား အပေါ်စီးမှ ဆက်ဆံတတ်၏။ ထို့ကြောင့် အခြားဝန်ကြီးများကလည်း သူ့အပေါ် မုန်းတီးရှုံ့ရှာလျက်ရှိကြ၏။

သမ္မတကတော်မှာမူ ရီပတ်ဗလီကင်ညီလာခံ ကာလမှစ၍ ဆီးဝန်၏ ဟိတ်လုံးဟန်လုံးများကို သတင်းကြားရုံဖြင့် စိတ်အချဉ်ပေါက်နေသည် ဖြစ်ရာ ထိုသူအား လင်ကွန်းက ဝန်ကြီး ခန့်လိုက်သောအခါ ပို၍ပင် မြင်ပြင်းကတ်နေမိ၏။ လင်ကွန်းက ဆီးဝန်ကဲ့သို့ နောက်ခံအင်အား ကောင်းသော ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအား ကိုယ့်လူဖြစ်အောင် စည်းရုံးခြင်း ဖြင့် တိုင်းပြည်အတွက် အကျိုးရှိနိုင်ကြောင်း မေရီအား နားလည်အောင် ရှင်းပြခဲ့ရ၏။

နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဆီးဝန်အား တူးတူးခါးခါး မုန်းနေသူတစ်ဦးမှာ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ချော့စ်ဖြစ်၏။ ချော့စ်သည်လည်း ဆီးဝန် သမ္မတလောင်း အဖြစ်မှ ပြုတ်သွားလျှင် မိမိသာ သမ္မတလောင်း ဖြစ်ရလိမ့်မည်ဟု အပိုင်

တွက်ထားရာမှ လင်ကွန်းက ဖြတ်တက်သွားခြင်းကို ခံခဲ့ရသူဖြစ်၏။ သူသည် အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားထဲတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ အတွေ့အကြုံ ရင့်ကျက်ခဲ့သူဖြစ်၍ လင်ကွန်းတို့ နားမလည်သော အစိုးရ လုပ်ငန်းများ ကို အမှန်တကယ် နားလည်၏။ သို့ရာတွင် သူ့၌ ငါသိငါတတ်ဟူသော မာန ခေါင်ခိုက်နေသဖြင့် လင်ကွန်းကိုလည်း မနာလိုဖြစ်၊ ဆီးဝန်ကိုလည်း မျက်စိနောက်လျက် ကျိတ်မနိုင် ခဲမရ ဖြစ်နေလေ၏။

ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ချေစ်က လင်ကွန်းအပေါ် မည်သို့ သဘော ထား သနည်း ဆိုသော် ‘ထမင်းစားပွဲမှာတောင် လူကြီးလူကောင်းပီသအောင် မစားတတ် တဲ့လူက အိမ်ဖြူတော် ရောက်နေတော့ ခက်တော့တာပဲ’ ဟု မိတ်ဆွေ တစ်ဦးအား ပြောဖူးသည်ဆို၏။

ချေစ်သည် လင်ကွန်းအား ရှေ့တွင်တစ်မျိုး ကွယ်ရာတွင် တစ်မျိုး ဆက်ဆံတတ်၏။ ရှေ့တွင်မူ တကယ်ပင် လေးစားသယောင် ကျိုးနွံစွာ နေထိုင်ပြီး နောက်ကွယ်ရာ၌ လင်ကွန်း၏ အတင်းအဖျင်းများကို အားရ ပါးရ ပြောဆိုတတ်၏။

ချေစ်၏ သဘောထားကို မေရီလင်ကွန်းက ပထမဆုံး အကဲခတ်မိခဲ့ ၏။ သမ္မတကတော်အနေဖြင့် ပါတီပွဲများပေး၍ ဝန်ကြီးကတော်များ၊ ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲများ၏ ကတော်များအား ဧည့်ခံကာ စကားဝိုင်း များ ဖွဲ့ကြရာမှ မေရီသည် နောက်ကွယ်ရာမှ အတင်းအဖျင်း သတင်းစုံ ကို သိရှိနိုင်ခဲ့၏။ သူမ၏ ခင်ပွန်းသည်အတွက် ရန်သူ မိတ်ဆွေများကို လည်း မေရီက ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်ဖြင့် ခန့်မှန်းနိုင်ခဲ့၏။

ချေစ်၏ သဘောထား မမှန်ပုံကို မေရီက လင်ကွန်းအား ပြောပြရာ လင်ကွန်းက ‘ချေစ်ဟာ သမ္မတရူး ရူးနေတာက လွဲပြီး လူတော် တစ်ယောက်ပါကွာ’ ဟု ဆို၏။ သို့ရာတွင် ချေစ်မှာ လွန်သည်ထက် လွန်လာပြီး နောက်ဆုံး၌ ရာထူးမှ နုတ်ထွက်စာ တင်လေ၏။ လင်ကွန်းက

ချေ့စ်အား ရာထူးမှ မထွက်ရန် ငါးကြိမ်တိုင်တိုင် ဖျောင်းဖျ၍ နုတ်ထွက်
 စာကို ပြန်ရုပ်သိမ်းစေခဲ့၏။ သို့ရာတွင် ချေ့စ်က ဆွဲလေ ရုန်းလေ ဖြစ်ကာ
 မရုပ်သိမ်းဘဲရှိရာ လင်ကွန်းက နုတ်ထွက်ခွင့်ပြုလိုက်လေ၏။ ထိုအခါတွင်
 မှ ချေ့စ်မှာ သူ့အမူလွန်သွားပြီဟု နောင်တရကာ ဘေးထွက် ထိုင်ရလျက်
 လင်ကွန်း၏ အတင်းအဖျင်းကို ယခင်ထက် ပိုပြောနေလေတော့၏။

လင်ကွန်း၏ ကြမ္မာကား ရှာမှ ရှားလှသည် ဆိုနိုင်၏။ သူ့ခန့်အပ်ထား
 သော ကက်ဘိနက်အဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီး အားလုံးလိုလိုက လင်ကွန်းအား
 သမ္မတရာထူးနှင့် မတန်မရာဟု မှတ်ထင်ကာ ငါသာလျှင် သမ္မတ ဖြစ်
 သင့်သူဟု ထင်တစ်လုံးနှင့် ဖြစ်နေကြ၏။

လင်ကွန်းက ခန့်ထားသော နိုင်ငံတော် ရှေ့နေချုပ်ကြီး ဘိတ်စ်က
 လည်း ၁၈၆၀ ပြည့်နှစ် ရီပတ်ဗလီကင်ပါတီ သမ္မတလောင်း ရွေးပွဲတုန်း
 က ဆီးဝဒ် အရွေးမခံရလျှင် သူသာ သမ္မတလောင်းအဖြစ်နိုင်ဆုံးဟု
 မျှော်လင့်ချက် တစ်ခွဲသား ထားခဲ့သူဖြစ်၏။ လင်ကွန်းကို ရွေးတင်လိုက်
 သောအခါ ရီပတ်ဗလီကင်ပါတီတော့ အမှားကြီး မှားပြီဟု ညည်းတွားခဲ့
 ဖူး၏။

ယင်းသို့လျှင် သမ္မတလင်ကွန်းအား အတွင်းကြိတ် ဆန့်ကျင်အထင်
 သေးနေသူများအနက် ဆီးဝဒ်ကား ထိပ်ဆုံးမှ ရှိ၏။ သူသည် သမ္မတရာထူး
 ကို လင်ကွန်းက လက်မခံရသေးမီ ရက်သတ္တ ငါးပတ်အလိုတွင် လင်ကွန်း
 ထံသို့ ရဲတင်းလွန်းစွာဖြင့် စာတစ်စောင် ရေးပို့ခဲ့ဖူး၏။ ထိုစာ၏ သဘောမှာ
 လင်ကွန်းသည် ဘာမှ တတ်သိ နားလည်သူမဟုတ်၊ စိုင့်ကော်၍ ချုံပေါ်
 ရောက်ရသူ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေး လုပ်ငန်းများကို
 မိမိအား အာဏာကုန် လွှဲပေးပါ။ လင်ကွန်းအနေဖြင့် ရုပ်ပြ ခေါင်းဆောင်
 အဖြစ်သာ နေပါဟူ၍ ဖြစ်လေ၏။

ထိုမျှသာမက ဆီးဝန်အား လင်ကွန်းက သည်းခံ ခွင့်လွှတ်ကာ ဝန်ကြီးရာထူးပေးလိုက်၍ ရာထူး လက်ခံပွဲ ပြုလုပ်ရာ၌လည်း ဆီးဝန်က ‘ကျွန်ုပ်သည် လွတ်လပ်ရေးနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ နိုင်ငံတော်အား ကယ်တင်ရန် ကြိုးစားပါအံ့’ ဟူ၍ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် သစ္စာဆိုခဲ့သည်ဟူ၏။ ဆီးဝန်သည် သူသာလျှင် တိုင်းပြည်ကို ကယ်တင်နိုင်မည့်သူ ဖြစ်ကြောင်း ဝင့်ကြားခဲ့ခြင်းပေတည်း။

ဆီးဝန်၏ နေရာယူလွန်းမှုကြောင့် သူ့အား ‘ဝန်ကြီးချုပ်’ ဟူ၍ပင် လူအများက တင်စားခေါ်ဆိုလာကြသောအခါ ပို၍ ဝင့်ဝါလာတော့၏။ (‘ဝန်ကြီးချုပ်’ ရာထူးမှာ အမေရိကန် အစိုးရအဖွဲ့၌ လုံးဝ မရှိသော ရာထူးဖြစ်၏)

ဆီးဝန်၏ ပြုမူပုံများကို လင်ကွန်းက လူတကာ၌ ‘ရှိနိုင်ခဲ့သော ခန္တီ ပါရမီအပြည့်ဖြင့်’ သည်းခံ ခွင့်လွှတ်ခဲ့၏။ ယင်းသို့သော သည်းခံနိုင်စွမ်းကို လင်ကွန်းသည် နှစ်ပေါင်း ၂၀ ခန့် မေရီ၏ ခင်ပွန်းအဖြစ် နေထိုင်ခဲ့ရသော အတွေ့အကြုံမှ ရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေ၏။

သို့ရာတွင် လင်ကွန်းအား ခန္တီပါရမီ ရင့်သန်အောင် ‘ပါရမီဖြည့်’ ပေးခဲ့သော မေရီကမူ ဆီးဝန်အား သည်းမခံနိုင်တော့ချေ။ ထို့ကြောင့် တစ်နေ့တွင် မေရီက ဆီးဝန်ကို ဖယ်ရှားပစ်ရန် လင်ကွန်းအား ဒေါသတကြီး အရေးဆိုခဲ့လေ၏။

လင်ကွန်းက တိုင်းရေးပြည်ရေး ရှုပ်ထွေးနေချိန်တွင် အစိုးရ အဖွဲ့အတွင်း၌ သွေးကွဲစေမည့် ကိစ္စများကို မလုပ်သင့်ကြောင်း ပြန်၍ ရှင်းပြ၏။

ထိုအခါ မေရီက ဆီးဝန်၏ ခြယ်လှယ်မှုကို မခံရန် ထပ်မံ တိုက်တွန်းပြန်၏။ လင်ကွန်းက ‘ငါဟာ ငါ့ကိုယ်ငါလည်း မခြယ်လှယ်နိုင်ဘူး၊ ဆီးဝန်ကလည်း ဘယ်တော့မှ ခြယ်လှယ်နိုင်မယ် မဟုတ်ဘူး။ ငါ့ကို တကယ်

တမ်း ခြယ်လှယ် လွမ်းမိုးနိုင်သူဟာ ငါ့ရဲ့ အသိတရားနဲ့ ငါ့ရဲ့ ဘုရားသခင် သာ ဖြစ်တယ်။ ဒီလူတွေဟာ တစ်နေ့မှာ သဘောပေါက်လာကြလိမ့်မယ်' ဟူ၍ အလေးအနက် ပြောကြားခဲ့လေ၏။

မေရီသည် လင်ကွန်း၏ အဘိဓမ္မာကို နားမလည်နိုင်ခဲ့ချေ။ လင်ကွန်းသည် ပြည်တွင်းစစ်မီးကြောင့် တိုင်းပြည်ကြီး ကသောင်းကနင်း ဖြစ်နေချိန်၌ မညီမညွတ် ဖြစ်နေသော အစိုးရအဖွဲ့နှင့် စိတ်ဓာတ် ပျက် ပြားနေသော တိုင်းသူပြည်သားများအား အဆိုးဆုံး အခြေအနေသို့ မရောက်အောင် အားမျှ ထိန်းသိမ်းပေးနေရသူဖြစ်၏။ လင်ကွန်း၏ လိုက် လျောမှုများသည် တစ်စုံတစ်ဦး၏ လွမ်းမိုးခြယ်လှယ်မှုကို ခံ၍ ပြုမူခဲ့ခြင်း မဟုတ်။ လင်ကွန်းသည် လူ့သဘာဝကို ကောင်းစွာ သဘောပေါက်ထား သူဖြစ်၏။ ခေါင်းဆောင်ဟူသည် နေရာတကာ၌ အပြတ်ကိုင်၍မဖြစ်။ တင်းလွန်းလျှင် ပြတ်တတ်သည်ကို လင်ကွန်းက အစဉ် သတိထားခဲ့၏။ ထိုအချိန်က လင်ကွန်းသည် မိမိ၌ ရှိသမျှ အင်အားများထဲမှ တစ်စုံတစ်ရာ မျှ အဆုံးမခံနိုင်ခဲ့။ ထို့ကြောင့်လည်း သူသည် သည်းခံခြင်းတရားကို လက်ကိုင်ထားကာ မိမိအား ရန်လိုနေသူများထံမှ အစွမ်းအစများကို ရနိုင်သမျှ ရယူ၍ အလုပ်လုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

လင်ကွန်းအား မလိုတမာ ဖြစ်နေကြသူအားလုံးသည် လင်ကွန်း၏ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာစွာ ကိုင်တွယ်မှုကြောင့် သူ့အပေါ် မဖွယ်မရာ အတင်း အဖျင်း ပြောနေကြခြင်းနှင့် တစ်ချိန်တည်းမှာပင် မိမိတို့ လုပ်စရာရှိသည် များကို လုပ်ဖြစ်နေကြ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး မသင့်မှုများကြောင့် အစိုးရ ယန္တရားကြီး ရပ်သွားသည်ဟူ၍ လုံးဝ မရှိခဲ့။ အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားများ သည် ပုံမှန် လည်ပတ်နေ၏။

လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်ကို သူသေသောအခါမှပင် သူ၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များက နားလည် သဘောပေါက်လာကြ၏။ လင်ကွန်း

အသက်ရှင်နေစဉ်က တစ်လျှောက်လုံး အာခံနေခဲ့ကြသော ဝန်ကြီး ဆီးဝမ်နှင့် စစ်ဝန်ကြီး စတင်တန်တို့သည် လင်ကွန်း ကွယ်လွန်သောအခါ ‘ကမ္ဘာမှာ ဘယ်တုန်းကမှ သူလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး မပေါ်ခဲ့ဖူးပါ။ လူအများကို တကယ်တမ်း အရည်အချင်း ပြည့်ဝစွာ အုပ်ချုပ်နိုင်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကို ကျွန်ုပ်တို့ ဆုံးရချေပြီ’ ဟူ၍ လှိုက်လှဲစွာ ပြောဆိုခဲ့ကြလေ၏။

သမ္မတလင်ကွန်း၏ အကြောင်းကို ပြန်ပြောင်း ပြောကြတိုင်း လူအားလုံးက တသသဖြင့် တမ်းတမိကြ၏။ လင်ကွန်း၏ ဂုဏ်ပုဒ်များကို ပြော၍ မဆုံးနိုင်အောင် ရှိကြ၏။

သို့ဖြစ်လျှင် သမ္မတကတော် မေရီလင်ကွန်းကို မည်သို့ ဝေဖန်ကြသနည်း။ မေရီသည် သမ္မတကြီးလင်ကွန်း၏ ဘဝအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်၏။ လင်ကွန်း၏ အကြောင်းကို ပြောကြလျှင် မေရီကို ချန်လှပ်ထား၍ မဖြစ်။ မေရီသည် လင်ကွန်း၏ အိမ်ဖြူတော် အိမ်ရှင်မဖြစ်သည် မဟုတ်လော။

အထက်လွှတ်တော် အမတ်တစ်ဦးဖြစ်သော ‘အော်ဗီးလ်ဘရောင်နင်’ ဆိုသူသည် လင်ကွန်းမိသားစုနှင့် အရင်းနှီးဆုံး မိတ်ဆွေတစ်ဦးဖြစ်၏။ သူသည် လင်ကွန်း၏ အမာခံနယ်မြေဖြစ်သော အီလီနွိုင်းနယ်မှ အမတ်ဖြစ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး ရင်းနှီးမှုအလျောက် အိမ်ဖြူတော်သို့ မကြာခဏ ဝင်ထွက်သွားလာခဲ့သူဖြစ်၏။ တစ်ခါတစ်ရံ ညဉ့်အိပ်ညဉ့်နေ တည်းခိုနေထိုင်လေ့ရှိ၏။ လင်ကွန်းနှင့် မေရီ နှစ်ယောက်စလုံးကပင် ဘရောင်နင်အား ခင်မင်ခဲ့ကြ၏။ ထို့ကြောင့် အိမ်ဖြူတော်သို့ ရောက်ပြီးကာလ လင်ကွန်းမောင်နှံ အတွင်းရေး အပြင်ရေးများကို ဘရောင်နင်သည် အခြားသူများထက် ပို၍ သိရှိခဲ့ရ၏။

ဘရောင်နင်သည် နေ့စဉ် မှတ်တမ်းရေးလေ့ရှိရာ ထိုမှတ်တမ်းထဲ၌ မေရီလင်ကွန်း၏ အကြောင်းများ အသေးစိတ် ပါရှိခဲ့သည်ဆို၏။ နောင် အခါ လင်ကွန်း အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားမည့် စာရေးဆရာများက ဘရောင် နင်၏ မှတ်တမ်းစာအုပ်ကို ကြည့်ခွင့်တောင်းလာကြရာ၌ ဘရောင်နင်က သမ္မတကတော်နှင့် ပတ်သက်၍ မဖွယ်မရာ သိက္ခာ ညှိုးစေမည့် အကြောင်းအရာများကို ချန်လှပ်ထားပါမည်ဟု ကတိပေးမှ စာအုပ်ကို ပေးဖတ်သည်ဟူ၏။

ဘရောင်နင်၏ မှတ်တမ်းစာအုပ်သည် လင်ကွန်း ဇနီးမောင်နှံ၏ အိမ်တွင်းရေးဘဝကို အပီပြင်ဆုံးနှင့် အမှန်ကန်ဆုံး ဖော်ပြနိုင်ခဲ့သည်ဟူ၍သာ နားလည်ထားကြ၏။

ထိုမှတ်တမ်းများအရ သုံးသပ်ရလျှင် သမ္မတကြီး လင်ကွန်း၏ ဘဝ၌ အကြီးမားဆုံး ကြေကွဲဖွယ် ဖြစ်ရပ်သည် လူသတ်သမား၏ လုပ်ကြံ သတ်ဖြတ်ခံရခြင်း မဟုတ်။ လုပ်ကြံခံရခြင်းထက် ပို၍ ကြေကွဲဖွယ် ဖြစ် ရပ်များသည်ကား သူ၏ အိမ်ထောင်ရေး ဒုက္ခများပင် ဖြစ်ချေတော့သည် ဟု ‘လင်ကွန်းအတွင်းရေး’ စာအုပ်ကို ရေးသားပြုစုခဲ့သော အမေရိကန် စာရေးဆရာကြီး ဒေးလ်ကာနက်ဂျီက ကောက်ချက်ချခဲ့လေသတည်း။

သို့ဆိုလျှင် မေရီလင်ကွန်း၏ ‘သမ္မတကတော်’ ဘဝ အခန်းကဏ္ဍ ကို တစ်စွန်းတစ်စ လှစ်ဟာ ကြည့်ရပေလိမ့်မည်။

ဒေါသမာနဆိုင်ခိုက်လေသမျှ

ပြည်တွင်းစစ်ပွဲကြီးတွင် မြောက်ပိုင်း ပြည်ထောင်စုတပ်များက အရေးသာလာချိန်၌ သမ္မတလင်ကွန်း ဇနီးမောင်နှံအား ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန့်က ရှေ့တန်း စစ်မျက်နှာအနီးရှိ ၎င်း၏ စစ်ဌာနချုပ်စခန်းသို့ ရက်သတ္တတစ်ပတ်ခန့် လာရောက်လည်ပတ်ရန် ဖိတ်ကြား၏။

လင်ကွန်းမှာ ၁၈၆၄ ခုနှစ်သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲ၌ ဒုတိယအကြိမ် သမ္မတ ပြန်အရွေးခံခဲ့ရပြီးစ အချိန်ဖြစ်၏။ (လင်ကွန်းအား ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံခဲ့သော ပြိုင်ဘက် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီမှ သမ္မတလောင်းမှာ လင်ကွန်း၏ ‘အချစ်တော်’ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟောင်း မက္ကလေလန်ပင် ဖြစ်လေ၏။)

သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲအတွက် လုံးပန်းခွဲရသည့် အတွက် လင်ကွန်း မောင်နှံ နှစ်ဦးလုံးမှာ ပင်ပန်း နွမ်းနယ်လျက် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန့်၏ ဖိတ်ကြားချက်ကို လင်ကွန်းနှင့် မေရီက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လက်ခံပြီး အပန်းဖြေခရီး သဘောဖြင့် ထွက်ခွာလာခဲ့ကြ၏။

သမ္မတမောင်နံသည် ‘မြစ်ဘုရင်မ’ အမည်ရှိ သင်္ဘောကြီးဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂရန်ရှိရာ ရှေ့တန်းစခန်းသို့ လာခဲ့ကြပြီး တစ်ဖန် ကုန်းလမ်း ခရီးဖြင့် ခရီးဆက်ကာ စစ်မျက်နှာကို လေ့လာရေးထွက်ကြ၏။

ယင်းလေ့လာရေးခရီးတွင် အမျိုးသားများက မြင်းစီး၍ သွားကြပြီး မေရီလင်ကွန်းနှင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂရန်၏ ဇနီးက အမိုးဖွင့် မြင်းရထားဖြင့် လိုက်ပါခဲ့ကြ၏။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန်၏ စစ်ရေးစစ်ရာ အတွင်းရေးမှူး ဂျင်နရယ်အဒမ် ဘာဒိုးက သမ္မတကတော်၏ လုံခြုံရေးအရာရှိအဖြစ် အနားမှ မခွာဘဲ စောင့်ရှောက်လိုက်ပါလ၏။ ဘာဒိုးသည် မြင်းနှစ်ကောင်ကို ကျောပေး ကာ သမ္မတကတော်နှင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးကတော်ဘက်သို့ မျက်နှာမူလျက် ထိုင်လာခဲ့၏။

စကားစမြည် ပြောကြရင်းမှ ရှေ့တန်းစခန်း အကြောင်းကို ပြောဆို ကြရာတွင် ဘာဒိုးက ရှေ့တန်းတွင် အရာရှိများ၏ ဇနီးများ နေထိုင်ခွင့် မရှိကြောင်း၊ ဂျင်နရယ်ဂရစ်ဖင်၏ ဇနီးသာလျှင် သမ္မတကြီး၏ အထူး ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် နေထိုင်ခွင့် ရရှိကြောင်း ပြောပြ၏။

ထိုအခါ မေရီလင်ကွန်းသည် ချက်ချင်း ခက်ထန်တင်းမာသွားပြီး ‘ဘာပြောတယ်၊ အဲဒီမိန်းမက သမ္မတကို တစ်ယောက်ချင်း သွားတွေ့ခဲ့ သတဲ့လား၊ ကျွန်မဟာ ဘယ်မိန်းမကိုမှ သမ္မတနဲ့ တစ်ယောက်ချင်း တွေ့ ခွင့်မပြုဘူးဆိုတာ ရှင်သိတယ် မဟုတ်လား’ ဟု ဒေါသတကြီး ပြောဆို လေ၏။ မေရီသည် လင်ကွန်းအား လက်မထပ်ရသေးမီကပင် ‘ဘယ်မိန်းမ ကိုမှ စေ့စေ့မကြည့်ရ’ ဟူ၍ အမိန့်ထုတ်ထားခဲ့သည်ဖြစ်ရာ ထိုအမိန့် သည် သမ္မတဘဝအထိ တည်နေခဲ့၏။

ဂျင်နရယ်ဘာဒိုးက မေရီအား အကျိုးအကြောင်း ရှင်းပြသော်လည်း မရချေ။ သူမ၏ ဒေါသအိုးသည် တိုး၍သာ ပေါက်ကွဲလာ၏။ ‘ခုချက်ချင်း ရထားရပ်ပေးစမ်း၊ သမ္မတကို ကျွန်မ သွားမေးမယ်၊ ဒီမိန်းမကို တစ်

ယောက်ျား တွေ့ခဲ့သလားဆိုတာ မေးကို မေးရမယ်၊ ဒီလို လူဝါးဝလို့ ဘာရမလဲ' စသည်ဖြင့် မေရီသည် အော်ကြီးဟစ်ကျယ် ဆူပွက်နေ၏။

မစ္စစ်ဂရစ်ဖင်မှာ အပေါင်းအသင်းဆုံ၍ လူချစ်လူခင်များသူဖြစ်၏။ မစ္စစ်ဂရစ်နှင့်လည်း ခင်မင်ရင်းနှီး၏။ ထို့ကြောင့် မစ္စစ်ဂရစ်က မေရီအား ပြောပြကြောင်း ဝင်၍ တောင်းပန်သေး၏။ သို့ရာတွင် တောင်းပန်၍ မရ။ ရထားကို ရပ်ပေးရန်သာ အတွင်ပြောနေ၏။ ဂျင်နရယ်ဘာဒိုးက တုံ့ဆိုင်းနေရာ မေရီက ဘာဒိုးကို ကျော်၍ ရထား မောင်းသမားလက်ကို ကိုင်ဆွဲကာ အတင်းရပ်ခိုင်းလေ၏။ သို့ရာတွင် မစ္စစ်ဂရစ်က လူတွေရှင်းမှ သွားမေးပါရန် နောက်ဆုံး တောင်းပန် တိုးလျှိုးတော့မှ မေရီသည် စိတ်ကို ထိန်း၍ လိုက်ခဲ့လေ၏။

ထိုနေ့ညတွင် ဂျင်နရယ်ဘာဒိုးအား မစ္စစ်ဂရစ်က နေ့လယ်က ကိစ္စ များမှာ လူကြားမကောင်း၍ ဘယ်သူမှ မပြောရန် နှုတ်ပိတ်ခဲ့ရ၏။

နောက်တစ်နေ့တွင် ရှေ့တန်းရှိ ဂျင်နရယ်အော့ဒ်၏ တပ်စခန်းသို့ ခရီးဆက်ခဲ့ကြရာ ယမန်နေ့ကအတိုင်း ယောက်ျားများက မြင်းစီး၍ သွားကြ၏။ အမျိုးသမီးများက လူနာတင်ရထားဖြင့် လိုက်ပါခဲ့ကြ၏။ ဂျင်နရယ်ဘာဒိုးမှာ ယမန်နေ့က အတွေ့အကြုံအရ မေရီလင်ကွန်း၏ ရထားပေါ်၌ သူတစ်ဦးတည်း လိုက်ရမည်ကို လန့်နေသဖြင့် ကာနယ် ဟိုးရေစ်ပေါ့တာဆိုသူကိုပါ တင်၍ ခေါ်လာခဲ့၏။ သို့ဖြစ်၍ မြင်းရထားမှာ လူပြည့်နေရာ အိမ်ရှင်တပ်မှူး ဂျင်နရယ်အော့ဒ်၏ ဇနီးမှာ မြင်းစီး၍ လိုက်ပါခဲ့ရ၏။

မစ္စစ်အော့ဒ်သည် မြင်းစီးယောက်ျားများ၏ အလယ်၌ တစ်ယောက်တည်း သော အမျိုးသမီးဖြစ်နေ၍ သမ္မတနှင့် မြင်းချင်း ယှဉ်မိချိန်တွင် သမ္မတက စကားစမြည်ပြောသဖြင့် ပြန်လည် ပြောဆိုရင်း လိုက်ပါခဲ့၏။ ယင်းသည်ကို မေရီမြင်သောအခါ ဒေါသ ပေါက်ကွဲပြန်ပြီး 'ဒီမိန်းမက ဘာလဲ၊

သမ္မတကတော်ကို နောက်မှာထားပြီး သူက သမ္မတနဲ့ မြင်းချင်း ယှဉ်စီး သွားတာ ဘယ်လို သဘောလဲ၊ သမ္မတက သူ့ဘေးမှာ ဒီလို မိန်းမမျိုး ယှဉ်ပြီး လိုက်စေချင်တယ်များ ထင်နေလို့လား’ ဟု ရုန်းရင်း ကြမ်းတမ်း သော စကားများဖြင့် ပြောဆိုလေ၏။

မစ္စင်ဂရန်က မနေသာဘဲ ဝင်၍ ဖျောင်းဖျလေရာ မေရီ၏ ဒေါသမှာ မစ္စင်ဂရန်ထံသို့ မြားဦးလှည့်သွားပြန်၏။ မစ္စင်ဂရန်မှာ မေရီ ဆူပွက်သည် ကို ကြိတ်မှိတ်သည်းခံခဲ့ရလေ၏။ ဂျင်နရယ်ဘာဒိုးနှင့် ကာနယ်ပေါ့တာတို့ နှစ်ဦးမှာ သမ္မတကတော်၏ ဒေါသသည် စကားလုံးများဖြင့် ဆူပူရုံနှင့် ပြီးသွားသည်ကိုပင် ဝမ်းသာနေကြ၏။ မြင်းရထားပေါ်မှ ခုန်ချပြီး ရှေ့မှ မြင်းစီးအဖွဲ့ကို လှမ်းအော်ခြင်း မပြုသည်ကိုပင် ကျေးဇူးတင်မိကြ၏။

ထိုနောက် ခေတ္တစကားပြတ်သွားကြပြီးနောက် မေရီက ‘ဒီမှာ. . . ရှင်ဟာ တစ်နေ့မှာ အိမ်ဖြူတော်မှာ သမ္မတကတော် ဖြစ်လာလိမ့်မယ်လို့ ထင်နေတယ် မဟုတ်လား’ ဟု မစ္စင်ဂရန်အား မဆီမဆိုင် မေးမြန်း၏။ မစ္စင်ဂရန်က အေးဆေးတည်ငြိမ်စွာဖြင့် ‘ကျွန်မတော့ ခုအခြေအနေ လောက်ကိုပဲ ကျေနပ်လှပါပြီ’ ဟု ပြန်ဖြေ၏။ မေရီက ထိုအဖြေကို မကျေနပ်သေးဘဲ ‘အို. . . ဘယ်ဟုတ်မလဲ၊ ဖြစ်ဖို့ လမ်းရှိရင် ဖြစ်အောင် လုပ်ရ မှာပေါ့။ သမ္မတကတော်ဆိုတာ အင်မတန် မက်မောစရာ ဘဝပဲရှင့်’ ဟု ထပ်၍ သြဝါဒ ပေးနေပြန်၏။ ထိုနောက် မစ္စင်အော့ဒ်ထံသို့ အာရုံ ပြန် ရောက်သွားပြန်ပြီး မေရီက အမျိုးမျိုး ဆူပွက်မြည်တွန်နေပြန်ရာ မစ္စင် ဂရန်မှာ ပြေရာပြေကြောင်း အမျိုးမျိုး တောင်းပန်နေရပြန်၏။ (ဂျင်နရယ် ဂရန်သည် နောင်အခါ အမေရိကန်ပြည်၏ ၁၈ ဆက်မြောက် သမ္မတ ကြီးအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ရာ မစ္စင်ဂရန်သည် မေရီ၏ စကားနိမိတ်အတိုင်း တကယ်ပင် သမ္မတကတော် ဖြစ်လာခဲ့လေ၏။)

လမ်းခရီးတွင် စခန်းတစ်ထောက် နားကြချိန်၌ မေရီတို့ရှိရာသို့

ဂျင်နရယ်အော့ဒ်၏ တပ်မှ အရာရှိတစ်ဦးဖြစ်သော မေဂျာဆီးဝန် (လင်ကွန်း၏ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဆီးဝန်၏ တူတော်သူ) မြင်းစီး၍ လာရောက်ပြီး ရယ်ရွန်းဖတ်ရွန်း စကားစမြည်ပြောဆို၏။ မေဂျာဆီးဝန်က ‘မစွပ်လင်ကွန်းခင်ဗျား၊ သမ္မတကြီးရဲ့ မြင်းကတော့ မိန်းမဆိုရင် တယ်သိတာပဲခင်ဗျ။ မစွပ်အော့ရဲ့ မြင်းအနားကကို ခွာတယ် မရှိတော့ဘူး’ ဟု အရိပ်သုံးပါး နားမလည်ဘဲ ဟာသနှော၍ ပြောလိုက်၏။

မေဂျာဆီးဝန်၏ စကားသည် မီးတောက်ကို ဓာတ်ဆီလောင်းပေးလိုက်သလို ဖြစ်သွားတော့၏။

‘ရှင်ဘာကို ဆိုလိုတာလဲ’ ဟု မေရီက အော်ငေါက်၍ မေးလိုက်ရာ ဆီးဝန်မှာ သူစကားပြော မှားသွားပြီဖြစ်ကြောင်း သိလိုက်၏။ မေရီအသံကြောင့် ဆီးဝန်၏ မြင်းသည် အလိုက်သိစွာ ခုန်လွှား ပြေးထွက်သွား၏။ ဆီးဝန်ကား မုန်တိုင်းနှင့် ရင်မဆိုင်တော့ဘဲ ကိုယ်လွတ် ရုန်းသွားခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

နောက်ဆုံးတွင် ခရီးအဆုံးသို့ ရောက်၍ မစွပ်အော့ဒ်သည် သမ္မတကတော်အား ကြိုဆိုရန် မြင်းရထားဆီသို့ ရောက်လာရာ မေရီသည် ရထားပေါ်မှပင် မဆင်းရသေးမီ မစွပ်အော့ဒ်အား လူပုံအလယ်၌ အော်ကြီးဟစ်ကျယ် ရန်တွေ့လေတော့၏။ သမ္မတနဲ့ တစ်လျှောက်လုံး ကပ်လိုက်နေတာ ဘာသဘောလဲဟု သံကုန်ဟစ်၍ မေးကာ ရုန်းရင်းကြမ်းတမ်းသော စကားလုံးများဖြင့် ကြိမ်းမောင်းလေ၏။

သနားစရာ မစွပ်အော့ဒ် ခမျာမှာ ဘာတစ်ခုမျှ နားမလည်ဘဲ မျက်ရည်များ ဖြိုင်ဖြိုင်ကျဆင်းလျက် ‘ကျွန်မ ဘာလုပ်မိလို့ပါလဲရှင်’ ဟူ၍သာ မေးမြန်းတောင်းပန်ရတော့၏။ သို့ရာတွင် မေရီသည် မကျေနပ်နိုင်သေးဘဲ အားရအောင် ဆူပူ ကြိမ်းမောင်းနေရာ နောက်ဆုံး၌ မောလွန်း၍ မပြောနိုင်တော့မှ မုန်တိုင်းစဲသွားလေ၏။

မစ္စဝရန်မှာ မစ္စအော့ဒ်ဘက်မှ ဝိုင်းကူ၍ တောင်းပန်ရှာသေး၏။ ကျန်သူများမှာ တုန်လှုပ်ချောက်ချားလျက်ရှိကြ၏။ မေရီ ကျေနပ်သည် အထိ ပြောဆိုနေသည်ကို မည်သူမျှ မတားဝံ့ကြ၊ သမ္မတကိုယ်တိုင်လည်း စကားတစ်ခွန်းမှ ဝင်မဟဝံ့၊ သူ့ဘာသာသူ အရှိန် ရပ်သွားတော့မှသာ ပြီးသွားတော့၏။

ထိုနေ့ညတွင် သမ္မတနှင့် သမ္မတကတော်တို့က ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂရန် နှင့်ဇနီး အမျိုးပြုသော ရှေ့တန်းတပ်မှူးများအား ‘မြစ်ဘုရင်မ’ သင်္ဘော ကြီးပေါ်၌ ညစာ တည်ခင်းဧည့်ခံ၏။ ထိုဧည့်ခံပွဲတွင် မေရီသည် လင်ကွန်း အား ဂျင်နရယ်အော့ဒ်၏ အတင်းအဖျင်းများကို ပြော၍ သူ့အား ရာထူး မှ ဖယ်ရှားရန် တွန်းတိုက်နေလေ၏။ မစ္စအော့ဒ်နှင့် ပတ်သက်၍ကား မေရီက ထပ်မပြောတော့ချေ။ မစ္စအော့ဒ် ခင်ပွန်းသည်ကိုသာ ဒုက္ခ ပေးရန် ကြိုးစားနေခြင်းဖြစ်၏။

မေရီ၏ စကားများကို အနီးရှိ ဧည့်သည်အချို့လည်း ကြားရ၏။ သမ္မတကတော်၏ လုံခြုံရေးတာဝန်ကို ယူထားရ၍ အနီး၌ အမြဲရှိနေရ သော ဂျင်နရယ်ဘာဒိုးမှာ နားနှင့် ဆတ်ဆတ်ကြားနေရ၏။ မေရီနှင့် တစ်ခုံခြား၌ ထိုင်နေသော ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂရန်ကမူ မေရီ၏ စကားကို ကြားသည်နှင့် သူ့ရဲဘော်ဘက်မှ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ဝင်၍ ခုခံကာကွယ်လေ၏။ ဂျင်နရယ်အော့ဒ်မှာ ဘာအပြစ်မှ မရှိ၍ မဖြုတ်နိုင်ကြောင်း အပြတ် ပြော၏။ မေရီက အော့ဒ်သည် ကိုယ့်မယားအပေါ်၌ပင် သြဇာ မရှိသူ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဘယ်လို နေသင့်ထိုင်သင့်တယ်ဆိုတာ ကိုယ့်မယားကို ဆုံးမ တတ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မယားကိုပင် မပြောနိုင်သူသည် စစ်ဗိုလ်ချုပ် ရာထူးနှင့် မတန်ကြောင်း ငြင်းခုံပြောဆိုပြန်၏။ လင်ကွန်း၏ ဇနီးဖြစ်သူက ဤစကားမျိုး ပြောနေသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန်သည် နားကြားပြင်း ကပ်လာဟန် တူ၏။ ဂျင်နရယ်အော့ဒ်သည် စစ်စည်းကမ်းအရ အပြစ်

တစ်စုံတစ်ရာ မရှိ၍ လုံးဝ အရေးမယူနိုင်ဟု ဂရုစိုက် နောက်ဆုံးစကား ပြောလိုက်၏။ သမ္မတကြီး လင်ကွန်းမှာ မူလကပင် အော့ဒ်အား ဖြုတ်ရန် စိတ်ကူးလုံးဝ မရှိ၍ ထိုကိစ္စမှာ စကားအချေအတင် ငြင်းခုံပွဲအဖြစ်သာ ပြီးပြတ်သွား၏။ အော့ဒ်မှာလည်း ရာထူးမှ လုံးဝ မရွေးဘဲ ရှိ၏။ သို့ရာတွင် သမ္မတကတော် မေရီ၏ အငြိုးကြီးတတ်သော အတွင်းစိတ်မှာမူ လူပုံ အလယ်၌ မဖွယ်မရာ ပေါ်လွင်ခဲ့ရသည် မဟုတ်လော။

မစ္စစ်အော့ဒ်အပေါ် မေရီ ပစ်လွှတ်ခဲ့သော နဂါးမျက်စောင်း၏ ဒဏ်ကို အရာရှိကလေးတစ်ဦးမှာလည်း မဆီမဆိုင် အဖျားခတ်ခံခဲ့ရသေး၏။

ထိုသူမှာ ကပ္ပတိန်ဘာနေ့ဆိုသူဖြစ်၏။ သူသည် မစ္စစ်အော့ဒ်က သမ္မတနှင့် မြင်းချင်း ယှဉ်စီးလာမိချိန်၌ မစ္စစ်အော့ဒ်ဘေးနားမှ အတူ လိုက်ပါလာခဲ့၏။ သမ္မတနှင့် မြင်းချင်းယှဉ်စီးနေသည်ကို သမ္မတကတော် က မကြိုက်ကြောင်း မစ္စစ်အော့ဒ်အား ကပ္ပတိန်ဘာနေ့က သတိမပေးဘဲ နေသည်ဟုဆိုကာ မေရီက ဘာနေ့အား အခဲမကျဘဲ တေးမှတ်ထား၏။ အလိုက်မသိရကောင်းလားဟု ဆိုကာ မဆီမဆိုင် အမုန်းခံရခြင်းဖြစ်၏။

တစ်ရက်နှစ်ရက်အကြာတွင် ထိုဗိုလ်ကလေးသည် သမ္မတထံ ကိစ္စ တစ်ခုနှင့် ပတ်သက်၍ လာရောက် အစီရင်ခံစာစဉ် သမ္မတအနီး၌ မေရီ လည်း ရှိနေ၏။ မေရီသည် ကပ္ပတိန်ဘာနေ့အား ဆိုင်းမဆင့် ပုံမဆင့် ထ၍ အော်ဟစ် ရန်တွေ့လေရာ တပ်ခွဲတစ်ခုလုံး ကြားသိကုန်တော့၏။ လင်ကွန်းမှာ မျက်နှာငယ်ငယ်နှင့် ငြိမ်ကုပ်၍ နေလေ၏။ အတန်ကြာမှ လင်ကွန်းသည် အဆိုပါ ဗိုလ်ကလေးရှိရာသို့ လိုက်သွားကာ ရင်းရင်းနှီးနှီး ပခုံးဖက်၍ အခြားအကြောင်းအရာများကို စကားလက်ဆုံကျအောင် ပြောဆိုနေလေ၏။ ဖြစ်ခဲ့သော ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ကား တစ်လုံးတစ်ပါး

မှ မပြောတော့ချေ။ သူသည် ဇနီးဖြစ်သူအား ပြစ်တင်စကား မဆိုဝံ့။ သို့ရာတွင် ဇနီးသည်၏ စော်ကားမှုကြောင့် များစွာ ဝမ်းနည်းပါကြောင်း တောင်းပန်သည့်သဘောဖြင့် စစ်ဗိုလ်ကလေးအား ချောမောနှစ်သိမ့်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

မေရီလင်ကွန်း အလိုမကျ ဖြစ်နေချိန်တွင် သမ္မတကြီးကိုယ်တိုင် အနား မကပ်ဝံ့ဘဲ ဝေးဝေးရှောင်နေရလေ့ရှိ၏။ သို့ရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂရန့်၏ ဇနီးမှာ မေရီ၏ အကြောင်းကို မသိ၍ ဧည့်ဝတ်ကျော့ပွန်ရန်အလို့ငှာ မေရီ အနီး၌ အမြဲနေခဲ့၏။ ဤခရီးစဉ်မှာ ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန့်၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ သမ္မတမောင်နဲ့ လာရောက် လည်ပတ်ခြင်းဖြစ်၍ မစ္စစ်ဂရန့်မှာ မေရီအတွက် တစ်စုံတစ်ရာမျှ မလစ်ဟင်းရအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် အသင့်ရှိနေခြင်းဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် မေရီက စေတနာကို ဝေဒနာထင်နေပြန်၏။ မစ္စစ်ဂရန့် က မိမိကဲ့သို့သော သမ္မတကတော် ရင့်မကြီးအား အရောတဝင် နေလွန်း သည်ဟု အပြစ်မြင်ပြန်လေ၏။ တည်းခိုစခန်း တစ်နေရာတွင် မေရီတို့ အဖွဲ့ ရပ်နားနေစဉ် မစ္စစ်ဂရန့်သည် မေရီ၏ ရှေ့၌ ထိုင်နေသည်ကို ‘ရှင်ကျွန်မနားကို ဘာလို့ ဒီလောက်လာကပ်ထိုင်နေတာလဲ၊ ကျွန်မက လာထိုင်ပါလို့ မပြောဘဲ မလာရဘူး နားလည်လား’ ဟု ငေါက်ငမ်းလွှတ် လိုက်၏။ မစ္စစ်ဂရန့်မှာ အလွန် စိတ်သဘောထားကြီးသူဖြစ်၍ မေရီ ရင့်သီးသမျှ ကြိတ်မှိတ်သည်းခံခဲ့ရှာလေ၏။

မေရီသည် ထိုသို့ အာကြမ်းလွန်းသဖြင့် သမ္မတကတော် ဖြစ်နေပါ လျက် အခြွေအရံ နည်းပါးသူ ဖြစ်ခဲ့ရ၏။ ဝန်ကြီးများ၏ ဇနီးများသည် မေရီအား ‘တစ်ခါဆက်ဆံ ဆယ်ခါလန်’ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်ဟူ၏။

သမ္မတမောင်နှံ၏ ရှေ့တန်း စစ်မျက်နှာ ခရီးစဉ်ကို ကြပ်မတ် စီစဉ် ပေးရသော စစ်ဗိုလ်ချုပ်တစ်ဦးဖြစ်သည့် ဂျင်နရယ် ရှားမင်းသည် ခရီးစဉ်မတိုင်မီ သိအပ်ဖွယ်ရာများကို ကြိုတင် သိရှိထားရန်အတွက် စစ်ဝန်ကြီး စတင်တန်၏ ဇနီးထံ သွားရောက် စုံစမ်းမေးမြန်းခဲ့၏။ ဂျင်နရယ် ရှားမင်းက သမ္မတကတော်၏ အကြောင်းကို မေးမြန်းသောအခါ မစွပ်စတင်တန်က ‘မစွပ်လင်ကွန်းဆီကို ကျွန်မ မသွားဘူး’ ဟု ဖြေ၏။ ရှားမင်းမှာ နားကြားလွဲသည်ဟု ထင်၏။ စစ်ဝန်ကြီးကတော်က သမ္မတကတော်ထံ မရောက်မပေါက်ဘဲ နေသည်ဆိုခြင်းမှာ မဖြစ်နိုင်၍ သေချာအောင် ထပ်မေးပြန်၏။

‘ကျွန်မပြောတာ ရှင်းသားပဲ။ ကျွန်မ အိမ်ဖြူတော်ကိုလည်း မသွားဘူး၊ မစွပ်လင်ကွန်းဆီကိုလည်း မသွားဘူး’ ဟူ၍ မစွပ်စတင်တန်က အပြတ်ပြောလိုက်၏။

ဂျင်နရယ်ရှားမင်းက ထိုအကြောင်းကို မှတ်တမ်း ပြန်ရေးသောအခါ ‘ကျွန်ုပ်သည် စစ်ဝန်ကြီးကတော်က သမ္မတကတော်ထံ ဘာကြောင့် မသွားပါလိမ့်ဟု အတွေး ခေါင်မိခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် သမ္မတကတော် ရှေ့တန်းစခန်းများသို့ လာရောက် လည်ပတ်သွားပြီးနောက်တွင်ကား ကျွန်ုပ်ကောင်းစွာ သဘောပေါက်ခဲ့တော့သည်’ ဟူ၍ ရေးသားခဲ့လေ၏။

မေရီသည် လင်ကွန်းအား တခြား မိန်းမများနှင့် အရောတဝင် မနေရဟု စည်းကမ်း သတ်မှတ်ထားသည်ဖြစ်ရာ အိမ်ဖြူတော်၏ အစဉ်အလာ တစ်ရပ်ကိုပင် ပယ်ဖျက်ရသည်အထိ ဖြစ်ခဲ့၏။

အိမ်ဖြူတော် ဧည့်ခံပွဲများတွင် သမ္မတသည် မိမိ၏ ဇနီးအပြင် အခြား ဂုဏ်သရေရှိ အမျိုးသမီးတစ်ဦးကို အခြံအရံအဖြစ် ရွေးချယ်၍ မိမိ၏နောက်မှ လိုက်ပါစေကာ ဧည့်သည်များအား လှည့်လည်နှုတ်ဆက်ရသည်မှာ ထုံးတမ်းစဉ်လာတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် မေရီက

‘ထုံးတမ်းစဉ်လာသော ဘာသော နားမလည်ဘူး၊ ဘာလဲ တခြားမိန်းမ တစ်ယောက်ကို ကျုပ်က ရှေ့တန်းတင်ပေးပြီး သမ္မတနဲ့ လက်ချင်းချိတ်ပြီး သွားခိုင်းရမလား၊ ဘယ်တော့မှ မလုပ်ရဘူး’ ဟု တစ်ချက်လွတ် အာဏာ ဖြင့် တားဆီးလိုက်ရာ အိမ်ဖြူတော် အစဉ်အလာမှာ လုံးဝ ပယ်ဖျက်ပြီး သား ဖြစ်သွားတော့၏။

ထိုမျှနှင့် မပြီးသေး။ ဧည့်ခံပွဲများတွင် သမ္မတကြီးသည် အမျိုးသမီး ဧည့်သည်များနှင့် ထင်သလို စကားပြောခွင့် မရှိချေ။ အမျိုးသမီး တစ် ယောက်ယောက်နှင့် စကားလက်ဆုံ ကျနေမိပါက မေရီသည် ဣန္ဒြေ မဆောင်နိုင်ဘဲ မနာလို ဝန်တိုသော မျက်နှာထားနှင့် စိန်းစိန်းကြည့်နေ တတ်၏။

သို့ဖြစ်၍ လင်ကွန်းသည် ဧည့်ခံပွဲ အခမ်းအနားများသို့ မသွားမီ မေရီနှင့် ကြိုတင် ညှိနှိုင်းရလေတော့၏။ မည်သည့် အမျိုးသမီးများနှင့်သာ စကားပြောခွင့် ပြုသည်ဟု သတ်မှတ်ပေးရန် လင်ကွန်းက တောင်းဆို၏။ ထိုအခါ၌လည်း မေရီက အမျိုးသမီး တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် နာမည် များကို ဖော်ပြပြီးနောက် မည်သူ့ကိုတော့ မိမိ စက်ဆုပ်သည်။ မည်သူ့ကို တော့ မိမိ ရွံ့မုန်းသည် စသည်ဖြင့် တစ်ယောက်ကိုမှ စိတ်တိုင်းမကျဘဲ ရှိနေတတ်၏။

‘မအေကြီးရယ်၊ ဧည့်ခံပွဲမှာ ကျုပ်ဟာ တစ်ယောက်ယောက်နဲ့တော့ စကားပြောနေဦးမှ ဖြစ်မှာပေါ့၊ ဧည့်သည်တွေကို စကားမပြောဘဲ ကြောင် တက်တက်ကြီး လုပ်နေလို့ ဘယ်ဖြစ်ပါ့မလဲ၊ ဒီတော့ ဘယ်သူနဲ့ စကား ပြောရမယ်ဆိုတာ ခင်ဗျား ရွေးမပေးတတ်ရင်လည်း ဘယ်သူ့ကိုတော့ စကားမပြောနဲ့ ဆိုတာပဲ သတ်မှတ်ပေးလိုက်ပါတော့’ ဟု လင်ကွန်းက တောင်းပန်ခဲ့ရသည် ဟူသတည်း။

မေရီသည် လင်ကွန်းအား အခြား အမျိုးသမီးများက အရေးတယူ လုပ်သည်ကို မကြိုက်ရုံမျှမက အမျိုးသမီးများနှင့် ပတ်သက်၍ ဟာသ ဖောက်သည်ကိုပင် လက်မခံနိုင်ချေ။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂရန့်၏ ဌာနချုပ်စခန်းသို့ ရောက်ရှိနေစဉ် ညစာ စားပွဲတစ်ခုတွင် မေရီ၏အနီး၌ ထိုင်နေသော လူငယ် အရာရှိတစ်ဦးက သမ္မတကတော်အား ရွှင်ပျ ရယ်မောစေလိုသော သဘောဖြင့် ဤသို့ပြော၏။ ‘တောင်ပိုင်းသားတွေရဲ့ ရစ်ချ်မွန်မြို့ကို သိမ်းပြီးတုန်းက သမ္မတကြီးအောင်ပွဲခံ အခမ်းအနားနဲ့ ဝင်ရောက်ခဲ့တာကို သမ္မတကတော် မြင်စေချင်တယ်။ အမျိုးသမီးတွေကလည်း သူတို့ လက်ကို သူတို့ နမ်းပြုပြီး အနမ်းပျံတွေနဲ့ နှုတ်ဆက်၊ တချို့ အမျိုးသမီးတွေကတော့ လက်ကိုင်ပဝါတွေ ဝှေ့ယမ်းပြီး ကြိုဆိုလိုက်ကြတာခင်ဗျာ။ သမ္မတကြီးဟာ မိန်းမပျိုချောချောလှလှကလေးတွေ ဝိုင်းဝိုင်းလည်နေတဲ့ ကြားထဲမှာ တကယ့်ကို သူရဲကောင်းကြီး ဖြစ်နေတော့တာပဲ’

စစ်ဗိုလ်ကလေးသည် မေရီ၏ မျက်နှာကို ကြည့်နေရာမှ ပြောလက်စစကားကို ရုတ်တရက် ရပ်ပစ်လိုက်မိတော့၏။ ထိုမြင်ကွင်းကို သမ္မတကတော်နှင့် ပါလာသော အယ်လဇဘက်ကတ္တလေဆိုသူ အမျိုးသမီးက မှတ်တမ်းတင်ခဲ့၏။ မစ္စစ်ကတ္တလေ၏ မှတ်တမ်းတွင် ‘စစ်ဗိုလ်ကလေး၏ ဟာသကို နားထောင်ရင်း မစ္စစ်လင်ကွန်းသည် ဆတ်ခနဲ ဖြစ်သွားကာ မီးဝင်းဝင်းတောက်နေသော မျက်လုံးအစုံဖြင့် စစ်ဗိုလ်ကလေးကို ကြည့်လိုက်သည်။ ထိုနောက် မင်းငါ့ကို ဘာတွေ လာပြောနေတာလဲဟု ခက်ထန်စွာ ကြိမ်းမောင်းလိုက်ရာ စစ်ဗိုလ်ကလေးမှာ တုန်လှုပ်ချောက်ချားစွာဖြင့် ငြိမ်ဝပ်သွားရလေသည်။ ထိုစစ်ဗိုလ်ကလေးကား မစ္စစ်လင်ကွန်းအား အနှောင့်အယှက်ဖြစ်အောင် လျှာချောင်ခဲ့မိသဖြင့် တစ်သက်လုံး မမေ့စရာ နောင်ကြဉ်သွားပေတော့မည်’ ဟု ရေးသားခဲ့လေ၏။

ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာသို့ သမ္မတမောင်နု၏ လေ့လာရေး ခရီးစဉ်သည် မေရီ၏ ကြမ်းရမ်းမှုများကြောင့် မကြာခဏ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ဖြစ်ခဲ့ရသည်ဟု ဂျင်နရယ်ဘားဒိုးက နောက်အခါ စာအုပ်တစ်အုပ် ရေးသားရာ၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့၏။ ဘားဒိုး၏ စာအုပ်မှာ ‘ငြိမ်းချမ်းရေး ဝရန့်’ ဟူ၍ ဖြစ်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဝရန့်၏ ပြည်တွင်းစစ်ကာလ အတွေ့အကြုံများကို မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းဖြစ်၏။ ဘားဒိုး၏ မှတ်တမ်းထဲတွင် သမ္မတကတော် မေရီ၏ ဆိုးမိုး အဖုံဖုံကို သူကိုယ်တိုင် တွေ့ရှိကြားသိခဲ့သမျှ အမှန်အတိုင်း မခြွင်းမချန် ဖော်ပြထား၏။

ဘားဒိုး၏ မှတ်တမ်းအရ မေရီသည် ထိုခရီးစဉ်တစ်လျှောက်လုံးတွင် သမ္မတကြီးအား အသေးအဖွဲ့ ကိစ္စကလေးများကို ပုံကြီးချဲ့၍ တကျည်ကျည် ဆူပူနေတတ်သည်ဟု ဆို၏။ အထူးသဖြင့် မစွပ်စွဲရန်နှင့် မစွပ်အော့ဒ်ပြဿနာနှစ်ခုမှာ လူပုံအလယ်၌ အော်ကြီးဟစ်ကျယ် ဖြစ်ခဲ့ရ၏။

မေရီ ‘ကြမ်း’ နေချိန်များတွင် လင်ကွန်းသည် ‘မအေကြီးရယ်၊ တော်ပါတော့ကွယ်’ ဟူ၍သာ လေပျော့ကလေးဖြင့် ဖျောင်းဖျလေ့ရှိ၏။ မေရီအား ကြည့်ရှုသော လင်ကွန်း၏ မျက်လုံးအစုံမှာ အမြဲတမ်း တောင်းပန်တိုးလျှိုးနေရသော အရိပ်လက္ခဏာ ပေါ်လွင်နေ၏။ ထိုမျှသာမက မေရီအား ပြောဆိုသော လင်ကွန်း၏လေသံမှာလည်း အမြဲတမ်း နူးညံ့ညင်သာ လျက်ရှိ၏။

တောင်းပန်၍မရဘဲ မေရီက ကျားမသဖွယ် ပို၍ကြမ်းလာကာ လင်ကွန်းထံသို့ ရှေ့တိုးလှမ်းလာလျှင်ကား လင်ကွန်းသည် အသာရှောင်ထွက်သွားတတ်သည်ဟူ၏။

ဂျင်နရယ်ဘားဒိုးက သူ၏မှတ်တမ်းတွင် အောက်ပါအတိုင်း ရေးခဲ့၏။

‘နိုင်ငံတော်၏ အထွတ်အထိပ် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦးအား သူ၏ ဇနီးက ယခုကဲ့သို့ ဂုဏ်သိက္ခာ နိမ့်ကျညှိုးနွမ်းအောင် လုပ်ပုံမျိုးကို ကျွန်တော်

တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မတွေ့ဖူးပါ။ သမ္မတကြီး လင်ကွန်းသည် ဇနီးက
စော်ကားသမျှကို ခရစ်တော်၏ သည်းခံခြင်းမျိုးဖြင့် သည်းခံခဲ့သည်ဟူ
၍သာ ဆိုရတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်မျိုးတွင် အကျည်းတန်သော်
လည်း ကျက်သရေရှိလှသော သမ္မတကြီး၏ မျက်နှာ၌ပေါ်လွင်နေမည့်
ကြေကွဲဝမ်းနည်းနေသော အရိပ်လက္ခဏာများကို ကျွန်တော်တို့ စာဖွဲ့
ရေးပြ၍ မတတ်နိုင်အောင် ရှိပါလေတော့သည်။

မေရီသည် သူမကမုန်းတီး အပြိုးထားသူများအား ဒုက္ခပေးတတ်သကဲ့
သို့ သူမက သဘောကျမိလျှင်လည်း အတင်း တွန်းတင်ပေးတတ်၏။

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာ ခရီးစဉ်တွင် မေရီ
သည် သူမကို အလိုလိုက် အကြိုက်ပြော၍ ချဉ်းကပ်ခဲ့သော အရာရှိတစ်ဦး
ကို ရာထူးတိုးပေးရန် သမ္မတလင်ကွန်းအား တောင်းဆို၏။ မေရီအား
ချဉ်းကပ်ခဲ့သော အရာရှိမှာ အရည်အချင်းညံ့ဖျင်း၍ ရာထူးတိုးပေးရန်
မသင့်သေးသူဖြစ်၏။ လင်ကွန်းက စစ်ဘက်ကိစ္စများမှာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး
ဂရန့်၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင်ရှိ၍ ယခုလို ကိစ္စမျိုးများ၌ ဝင်မစွက်လို
ကြောင်း ရှင်းပြ၏။

မေရီသည် လိုချင်တာ မရသောအခါ ကြံကြံဖန်ဖန် အကျပ်ကိုင်၍
ခြိမ်းခြောက်လေ၏။ ထိုစစ်ဗိုလ်အား ရာထူးတိုးမပေးလျှင် လူပုံအလယ်၌
ရွံ့ဗွက်အိုင်များထဲသို့ ခုန်ဆင်းပြီး လူးလိုမ့်ပစ်မည်ဟူ၍ လင်ကွန်းအား
ရာဇသံပေးခြင်းဖြစ်၏။ သမ္မတကတော် ရွံ့လူးပြီး အရှက်ခွဲမည့်ကိစ္စကို
လင်ကွန်းမှာ တင်းခံ၍ မရနိုင်တော့ဘဲ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန့်အား ပြောပြကာ
အကူအညီ တောင်းရလေတော့၏။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂရန့်က ထိုပြဿနာကို
မည်သို့ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းလိုက်သည်မသိ၊ သမ္မတကတော် ရွံ့လူးသည့်
အဖြစ်သို့ မရောက်ခဲ့တော့ချေ။

ဒေါသကို မထိန်းနိုင်ခြင်းမှာ မေရီ၏ အဆိုးဆုံးသော အားနည်းချက်
ပင်ဖြစ်၏။ မည်သူ့အပေါ်၌ဖြစ်စေ မေရီ ဒေါသထွက်မိလျှင် နေရာရွေး
မနေတော့ဘဲ စိတ်လိုက်မာန်ပါ ပြောချင်ရာ ပြောပစ်တတ်၏။

တစ်ခါတုန်းကဆိုလျှင် မေရီသည် သမ္မတရုံးခန်းထဲ၌ လင်ကွန်းနှင့် ဝန်ကြီးများ အရေးကြီးသော အစည်းအဝေး ထိုင်နေစဉ် အတင်းဝင် ရောက်ခဲ့၏။ လင်ကွန်းအား ကိစ္စတစ်ခုနှင့် ပတ်သက်၍ ဆူစရာရှိသည် ကို မအောင့်နိုင်ဘဲ ချက်ချင်း ဝင်ဆူခြင်းဖြစ်၏။ မေရီက ကြမ်းတမ်းစွာ အော်ဟစ်ပြောဆိုနေစဉ် လင်ကွန်းသည် တစ်စုံတစ်ရာ ပြန်မပြောတော့ဘဲ သူ့နေရာမှ အေးဆေးစွာ ထပြီး မေရီအား မချီလျက် အခန်းပြင် တစ်နေရာသို့ ယူထုတ်သွား၏။ ထို့နောက် အပြင်တစ်နေရာ၌ ချထားကာ ရုံးခန်းထဲသို့ ပြန်ဝင်လာပြီး တံခါးကို သော့ခတ်၍ ပြန်ပိတ်ထားလိုက်၏။ လင်ကွန်းသည် မေရီဝင်ကြမ်းသွားသဖြင့် စိတ်အနှောင့်အယှက် ဖြစ်သော လက္ခဏာလုံးဝမရှိ။ ဆွေးနွေးလက်စ ပြဿနာကို ဟန်မပျက် ဆက်လက် ဆွေးနွေးနေလေ၏။

လင်ကွန်း အစိုးရကိစ္စများ အရေးတကြီး ဆောင်ရွက်နေစဉ် သမ္မတကတော် မေရီလင်ကွန်း တစ်ဦးသာ ဝင်နှောင့်တတ်သည်မဟုတ်။ သမ္မတ၏ သားများကလည်း သောင်းကျန်းတတ်သေး၏။ လင်ကွန်းမှာ သားကလေးများကို အလွန်ချစ်၍ ရသမျှသော အားလပ်ချိန်ကလေးများတွင် သားများနှင့် ပျော်ရွှင်စွာ ကစားလေ့ရှိ၏။ အထူးသဖြင့် တက်ဒ်နှင့် ဝီလီမှာ လင်ကွန်း၏ အချစ်တော်ကလေးများ ဖြစ်၏။

သမ္မတထံ ဝင်တွေ့ပြီး ရာထူးတောင်းလိုသူများသည် လင်ကွန်း၏ သားကလေးများကို အလွမ်းသင့်အောင် ပေါင်းထားကြ၏။ ကလေးများမှာ ဖခင်ထံ တံခါးမရှိ ဓားမရှိ ဝင်ထွက်နိုင်ကြရာ ရာထူးလိုချင်သူများသည် ထိုကလေးများနှင့် ကပ်၍ လိုက်ပါလာပြီး သမ္မတနှင့် တွေ့ကြ၏။ သားများ၏ အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်သည့်အနေဖြင့် သမ္မတရုံးခန်း တံခါးမကြီးကို ပိတ်ထားသော်လည်း နောက်ဖေး မလွယ်ပေါက်မှ ခေါ်သွင်းလာ တတ်ပြန်၏။

လင်ကွန်းသည် သားကလေးများအား တစ်သက်လုံး ဆူပူကြိမ်းမောင်းခြင်း မပြုခဲ့၍ ကလေးများ ဘာလုပ်လုပ် ခွင့်လွှတ်နေတတ်၏။ သမ္မတကတော်ကလည်း ဟန့်တားခြင်း မပြု။ တစ်ခါတစ်ရံ အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေး ကျင်းပနေချိန်မှာပင် လင်ကွန်း၏ သားကလေးများသည် စည်းဝေးခန်းထဲဝင်၍ လိုက်တမ်းပြေးတမ်း ဆော့ကစားနေတတ်ကြလေ၏။

တစ်ခါတွင်လည်း လင်ကွန်းနှင့် ဘဏ္ဍရေးဝန်ကြီးချော်သည် အရေးတကြီး ကိစ္စတစ်ခုကို ဆွေးနွေးနေခိုက် သားကလေးတက်ဒ်က လင်ကွန်းအား ဖက်တွယ်တက်၍ လည်ကုပ်ပေါ် တက်ထိုင်ကာ ဆော့နေသဖြင့် ဝန်ကြီးချော်မှာ ကသိကအောက် ဖြစ်ခဲ့ရ၏။ တစ်ချိန်တွင်မူ အစိုးရအဖွဲ့ စည်းဝေးနေစဉ် တက်ဒ်က သူ၏ကြောင်ကလေး ကြွက်တစ်ကောင် ကိုက်ချီလာသည့်အကြောင်းကို သမ္မတကြီးအား အတင်းဝင်ရောက် ပြောပြနေဖူး၏။

သမ္မတကတော်ကလည်း အလုပ်ခွင်တွင် ကလေးများ ဝင်ရှုပ်နေသည်ကို ပဲ့ပြင်ဆုံးမခြင်း မရှိ။ မိခင်ဖြစ်သူ ကိုယ်တိုင်က စိတ်မထင်လျှင် မထင်သလို သမ္မတရုံးခန်းထဲဝင်၍ ပြောချင်တာ ပြောတတ်သည်ကို တွေ့နေရသော ကလေးများ၏ ‘အတုမြင် အတတ်သင်’ ဆိုဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်နေကြလေ၏။

မေရီလင်ကွန်းသည် အမှောင့်ပယောဂနှင့် ဝိညာဉ်ရေးရာများကို ယုံကြည်သူဖြစ်၏။ သူမ၏ သားကလေး ဝီလီဆုံးပါးစဉ်ကလည်း မှော်ဆရာ ဘိုးတော်တစ်ဦးအား အိမ်ဖြူတော်သို့ပင့်၍ သားကလေး၏ ဝိညာဉ်ကို ခေါ်ခိုင်းခဲ့ဖူး၏။

ထိုမျှသာမက တစ်ခါတွင်လည်း ဗေဒင်ဆရာတစ်ဦးအား ယုံယုံကြည်ကြည် ဆည်းကပ်၍ မေးမြန်ခဲ့ရာ ဗေဒင်ဆရာက လင်ကွန်း၏ ကက်ဘိနက် ဝန်ကြီးအားလုံးသည် သမ္မတကို မကောင်းကြံနေကြသော ရန်သူ

များ ဖြစ်သည်ဟု ဟောလိုက်၏။ မေရီမှာ ဝန်ကြီးအားလုံးအား သူမ ကိုယ်တိုင်က မုန်းနေသည်ဖြစ်၍ ပေဒင်ဆရာက အကြိုက်လိုက်၍ ဟော သည်ကို ‘မုန်လိုက်လေ’ ဟုဆိုကာ ဝန်ကြီးများအပေါ်ပို၍ အမုန်းပွားနေ လေတော့၏။

မေရီသည် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဆီးဝင်အား ဘယ်တော့မှ ကြည့်မရ။ ဆီးဝင်ကို ‘လူပေါကြီး’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ‘ကြောင်သူတော်ကြီး’ ဟူ၍ လည်းကောင်း ခေါ်တတ်၏။ ဆီးဝင်သည် ဘယ်အခါမှ ယုံကြည်စိတ်ချ ရမည့်သူမဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ဆီးဝင်နှင့် တိုင်ပင်၍ အလုပ်မလုပ်ပါနှင့်ဟု မေရီက လင်ကွန်းအား ညွှန်ကြား၏။

တစ်ဖန် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ချေ့စ်ကိုလည်း မေရီက မြင်ပြင်းကတ်နေ ၏။ ချေ့စ်တွင် သမီးတစ်ယောက်ရှိရာ ဝါရှင်တန်မြို့တော်၌ အလှဆုံး အယဉ်ဆုံး စာရင်းဝင်တစ်ဦးဖြစ်၏။ ချေ့စ်၏ သမီးသည် လူချမ်းသာ တစ်ယောက်နှင့် အိမ်ထောင်ကျ၍ လူကုံထံအသိုင်းအဝိုင်း၌ လူပေါင်း ဆုံလျက်ရှိပြီး အိမ်ဖြူတော် ဧည့်ခံပွဲများသို့လည်း ပါလာတတ်၏။ ဝန်ကြီး ချေ့စ်၏ သမီးအား လူအများက အရေးပေးနေကြသည်ကို မေရီက အကြောင်းမဲ့ မနာလိုဖြစ်ပြီး မုန်းနေပြန်လေ၏။

မေရီလင်ကွန်းနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ဆက်ဆံနေထိုင်ခဲ့သော မစ္စစ် တက္ကလေက ‘မစ္စစ်လင်ကွန်းသည် အခြား အမျိုးသမီးများ ထင်ရှား ပေါ်လွင်လာလျှင် အမြဲတမ်း မနာလို ဖြစ်တတ်သည်။ ချေ့စ်၏သမီး သည် လူမှုဆက်ဆံရေး နယ်ပယ်၌ ဝင်ဆံ့အောင် နေရာယူခြင်းဖြင့် သူမ ဖခင်၏ နိုင်ငံရေးတက်လမ်းကို ဖန်တီးပေးနေသည်ဟု မေရီက ပြောတတ် သည်’ ဟူ၍ ရေးသားဖော်ပြခဲ့၏။

မေရီသည် ချေ့စ်နှင့် သူ၏သမီးအား မနာလိုစိတ်ကို ထိန်းသိမ်း၍ မရသည့်အဆုံး ချေ့စ်အား ရာထူးမှထုတ်ပစ်ရန် လင်ကွန်းကို ထပ်ခါ

တလဲလဲ တိုက်တွန်းခဲ့လေ၏။ ချွေ့စကလည်း လင်ကွန်းအပေါ်၌ ပမာ မခန့် ဆက်ဆံခဲ့၍ သူမရှိလျှင်မဖြစ်ဟု ထင်နေသူဖြစ်ရာ ဝန်ကြီးရာထူး မှ နုတ်ထွက်စာတင်ခဲ့၏။ လင်ကွန်းက အကြိမ်ကြိမ်တားသော်လည်း မရသဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် မေရီလိုလားသည့်အတိုင်းပင် ချွေ့စအား ရာထူးမှ ထွက်ခွင့်ပြုလိုက်ရ၏။

မေရီသည် စစ်ဝန်ကြီးစတင်တန်နှင့်လည်း မတည့်ချေ။ စတင်တန်မှာ မဟုတ်မခံ မှန်ရာလုပ်သူဖြစ်၏။ မည်သူ့ကိုမှ မကြောက်သူဖြစ်၏။ တစ်ခါတုန်းက သမ္မတလင်ကွန်းသည် ကွန်ဂရက် အမတ်တစ်ဦး၏ တောင်းဆိုချက်ကြောင့် စစ်တပ်အချို့ကို တပ်ပြောင်းအမိန့် ထုတ်ပေးခဲ့ ရာ စစ်ဝန်ကြီး စတင်တန်က ထိုကိစ္စသည် သမ္မတနှင့်မဆိုင်သော အလုပ် ဖြစ်၍ မနာခံနိုင်ကြောင်း သမ္မတလုပ်သူသည် ဘာမှနားမလည်ဘဲ ဤကိစ္စမျိုး၌ ဝင်စွက်သည်ဆိုလျှင် ရူးနေ၍သာ ဖြစ်နိုင်ကြောင်း စသည် ဖြင့် ဝေဖန်ပြောဆိုခဲ့ဖူး၏။ လင်ကွန်းက အမှားကိုဝန်ခံ၍ စတင်တန်အား ချော့ခဲ့ရဖူး၏။

စတင်တန်၏ ဝေဖန်ရေး နှုတ်သရမ်းမှုတွင် မေရီလည်း မလွတ်ခဲ့ချေ။ သမ္မတကတော်၏ မဖွယ်မရာ ရိုင်းပျမှုများကို စစ်ဝန်ကြီးက မကြာခဏ ဝေဖန်လေ့ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် မေရီက စတင်တန်အား မျက်မှန်းကျိုးနေ တော့၏။ စတင်တန်ကလည်း မေရီနှင့် မဆက်ဆံဘဲ ခပ်ကင်းကင်း နေခဲ့ ၏။ အဘယ်မျှ ကင်းသနည်းဆိုသော် စစ်ဝန်ကြီးကတော်သည် သမ္မတ ကတော်ထံ တစ်ကြိမ်မျှ အလည်အပတ် မသွားခဲ့ဖူးချေ။

မေရီ၏ အမုန်းစက်ကွင်းထဲမှ ဒုသမ္မတ အင်ဒရူးဂျွန်ဆင်လင်း မလွတ်ခဲ့ချေ။ ဂျွန်ဆင်အား ‘အလကား’ ဟု မေရီက အထင်သေး၏။ ‘နပိုလီယံလက်သစ်’ ဟု ထင်ရှားခဲ့သော ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မက္ကလေးလန်ကို ကား မုန်းတီးစက်ဆုပ်လိုက်သည်မှာ ပြောစရာမရှိ။ တစ်ပြည်လုံးက ဖူးဖူး

မူတ်ခြင်းခံရသော ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂရန့်ကိုပင် မေရီက အသားလွတ်အထင် သေးနေ၏။ ‘အသုံးမကျတဲ့ အရူးအနှမ်းပါ။ နွားသတ်သမားလို လူမျိုးပဲ’ ဟု ဂရန့်အား နှိမ်တတ်၏။ စစ်တပ်တစ်တပ် အုပ်ချုပ်ရတာ ဂရန့်လောက် တော့ ကျုပ်လည်း အုပ်ချုပ်နိုင်ပါတယ် ဟူ၍လည်း မဟုတ်မဟတ် ပြောဆို တတ်၏။

‘ဂရန့်သာ ဒီနိုင်ငံမှာ သမ္မတဖြစ်လာရင် ကျုပ်တော့ အမေရိကန် ပြည်မှာ မနေတော့ဘူး နိုင်ငံခြားကို ထွက်သွားမှာပဲ။ ဒီလိုလူ အိမ်ဖြူ တော်မှာ ရှိနေသမျှ ဘယ်တော့မှ ပြန်မလာဘူး’ ဟူ၍လည်း တကြောင့် ကြကြ ပြောတတ်ပေ၏။ မေရီ၏ ဦးတည်ချက် အမှန်မှာကား ဂရန့် မဟုတ် ဂရန့်၏ ဇနီးသာဖြစ်၏။ မေရီသည် မစွစ်ဂရန့်အား သူမကဲ့သို့ သမ္မတကတော် ဖြစ်လာမည်ကို မလိုတမာ ဖြစ်ခဲ့ခြင်းပေတည်း။

တောင်ပိုင်းတပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးလီး လက်နက်ချပြီးနောက် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂရန့်နှင့် ဇနီးသည် ဝါရှင်တန် မြို့တော်သို့ တက်လာခဲ့ကြရာ တစ်မြို့လုံး မီးရောင်စုံများထွန်း၍ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများ ကျင်းပလျက် ကြိုဆိုကြ၏။ ထိုအခါ သမ္မတကတော် မေရီလင်ကွန်းက ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂရန့်အား မိမိနှင့် အတူ မြို့တွင်းလှည့်လည် ကြည့်ရှုရန် စာရေး၍ ဖိတ်ကြားခဲ့၏။ မေရီသည် မစွစ်ဂရန့်ကိုကား လုံးဝမဖိတ်ဘဲ တမင်ချန်ထားလေ၏။ ယင်းသည် မေရီက မစွစ်ဂရန့်အပေါ် ထားရှိသော သဘောထားကို ပေါ်လွင်စေပေ ၏။

မေရီက လူတကာကို ရန်လိုနေပြီး သူမစိတ်တိုင်းမကျသော ဝန်ကြီး များကို တဖြုတ်တည်း ဖြုတ်ခိုင်းဖန်များလာသောအခါ လူအေးကြီး လင်ကွန်းမှာ နားပူလာဟန်ရှိ၏။

‘မအေကြီးရယ် မင်းပြောတာတွေဟာ မဟုတ်သေးပါဘူး၊ ဒီလို မဆင် မခြင် တစ်ဖက်သတ် ပြောနေလို့မဖြစ်ဘူး၊ တကယ်လို့သာ မင်းစကား

နားထောင်ပြီး ငါအလုပ်လုပ်ရရင် မကြာခင် ငါ့မှာ အစိုးရအဖွဲ့ မရှိတဲ့ သမ္မတ ဖြစ်ရတော့မယ်’ ဟု ပြောယူရတော့သည်ဟူ၏။

မေရီ၏ ဒေါသနှင့်မာန ခေါင်ခိုက်မှုများကား စာဖွဲ့၍မကုန်နိုင်အောင် ရှိတော့သည်ဟု ‘မေရီတော့ဒ်လင်ကွန်း’ ဟူသော စာအုပ်ကို ရေးသား ပြုစုခဲ့သည့် စာရေးဆရာ မောရီးက ရေးသားခဲ့၏။

မေရီ၏ လက်သုံးတော် တစ်ဦးဖြစ်သည့် မစ္စစ်ကက္ကလေကမူ ‘မစ္စစ် လင်ကွန်းလောက် အပေါင်းအသင်းရခက်သည့် မိန်းမမျိုးကို ဤကမ္ဘာတစ် ခုလုံး၌ ဘယ်မှာမှ ရှာတွေ့မည်မဟုတ်ပါ။ မစ္စစ်လင်ကွန်းကား တကယ်ပင် ကမ္ဘာရှား မိန်းမဖြစ်ပါတော့သည်’ ဟု မှတ်ချက်ချခဲ့၏။

မေရီ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ပြုစုခဲ့သော စာရေးဆရာ မောရီးက ဆက် လက်ရေးသားရာတွင် ‘လင်ကွန်းခေတ်တုန်းက အမေရိကန် နိုင်ငံသား မည်သူ့ကိုမဆို မေးကြည့်ပါ။ သမ္မတလင်ကွန်း၏ ဇနီးဟာ ဘယ်လို မိန်းမစားမျိုးလဲလို့ မေးကြည့်ပါ။ လူ ၁၀၀ မှာ ၉၉ ယောက်က မစ္စစ် လင်ကွန်းဟာ အာကြမ်းလျှာကြမ်း မိန်းမကြီး တစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း၊ သူမရဲ့ ခင်ပွန်းအတွက် ကျိန်စာတစ်ခုကဲ့သို့ဖြစ်ကြောင်း၊ ကြမ်းရိုင်းတဲ့ အရူးမကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်ကြောင်း၊ စိတ်မမှန်သူတစ်ယောက် ဖြစ် ကြောင်း စသည်ဖြင့် သံတူကြောင်းကွဲ အဖြေများကိုသာ ပေးကြပါလိမ့် မည်’ ဟူ၍ မညှာမတာ ရေးသားခဲ့လေ၏။

ယင်းရေးသားချက်များမှာ တစ်ဖက်စောင်းနင်း သုံးသပ်ချက်များ မဖြစ်နိုင်ချေ။ မေရီ၏ မာန်စောင်တက်မှုများနှင့် လင်ကွန်းအပေါ် အနိုင် ယူမှုများမှာ တိုးတိုးတိတ်တိတ် အိမ်တွင်းရေး ကိစ္စများ မဟုတ်ဘဲ ဟိုးလေး တကျော် လူသိရှင်ကြား ဖြစ်ရပ်များဖြစ်ခဲ့၏။

ထို့ကြောင့်လည်း နာမည်ကျော် အမေရိကန် လူမှုရေးစာရေးဆရာကြီး ဒေးလ်ကာနက်ဂျီက ဤသို့ ကောက်ချက်ချခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

‘အမေရိကန် နိုင်ငံသမိုင်း၌ အေဘရာဟမ်လင်ကွန်းလောက် လူချစ်
လူခင်များပြီး တန်ဖိုးထားခြင်း ခံရသော သမ္မတဟူ၍ မရှိခဲ့။ မေရီ
လင်ကွန်းလောက် လူမုန်းများပြီး ရွံ့ကြောက်ခံရသော သမ္မတကတော်ဟူ
၍လည်း မရှိခဲ့’

အကောင်းမြင်ရှုထောင့်မှတစ်စွန်းတစ်စ

အေပရာဟင်လင်ကွန်း၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားပြုစုခဲ့သူများအနက် အများစုက သမ္မတကတော် မေရီလင်ကွန်းနှင့် ပတ်သက်၍ (ပြီးခဲ့သော အခန်းများတွင် ပေါင်းစပ်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း) ‘အဆိုးမြင်’ ရှုထောင့်မှ သုံးသပ်မှတ်တမ်း တင်ခဲ့ကြ၏။

လင်ကွန်းအတ္ထုပ္ပတ္တိကို လင်ကွန်းကွယ်လွန်ပြီး နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်မှ စုဆောင်းရေးသားသူများသည် ‘ဝီလျံဟင်ဒန်’ ပြုစုခဲ့သော ‘လင်ကွန်းဘဝ’ အမည်ရှိ စာအုပ်ကို အများဆုံး အခြေခံ၍ ရေးသားခဲ့ကြရ၏။

ဝီလျံဟင်ဒန်မှာ လင်ကွန်း၏ တွဲဖက်ရှေ့နေဖြစ်ပြီး လင်ကွန်းမိသားစုနှင့် အနီးကပ်ဆုံး ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခဲ့ရသူ ဖြစ်၏။ ဟင်ဒန်၏ စာအုပ်တွင် မေရီလင်ကွန်းနှင့် ပတ်သက်၍ အာဃာတဖြင့် ရေးသားမှုများ ပါဝင်နေသည်ဟူသော ဝေဖန်ချက်များလည်း ရှိ၏။

ဝီလျံဟင်ဒန်သည် မေရီနှင့် မသင့်မြတ်ခဲ့သည်မှာ အမှန်ဖြစ်၏။ မေရီက ဟင်ဒန်အား မြင်းလောင်းတတ်သူ၊ ကြက်တိုက်တတ်သူ၊ အရက်ဂျိုးတစ်ဦးဟု ဆိုကာ အဖက်မတန်သလို ဆက်ဆံခဲ့၏။ တွဲဖက်ရှေ့နေ

ဟင်ဒန်ကို လင်ကွန်းက ရှေ့နေလိုက်ခ ဝေစုခွဲရာ၌ မိမိနှင့် တစ်ဝက်စီ အညီအမျှ ခွဲပေးလေရာ ပေးသင့်သည်ထက် ပိုပေးသည်ဟူ၍ မေရီက မကြာခဏ ဆူပူတတ်သည်ဆို၏။ ထို့ကြောင့် ‘တစ်ဦးမေတ္တာတစ်ဦးမှာ’ ဆိုဘိသကဲ့သို့ ဟင်ဒန်ကလည်း မေရီအား အကောင်းမမြင်ဘဲ ရှိခဲ့၏။ မေရီသည် သူ့ဆရာ လင်ကွန်းအား စိတ်ဆင်းရဲအောင် အမြဲတမ်း မွေနေသော ပြုတ်မကြီးဖြစ်သည်ဟု ဟင်ဒန်က အစွဲအလမ်းရှိနေခဲ့၏။ သို့ဖြစ်၍ လင်ကွန်းနှင့် အကြာဆုံး အလုပ်တွဲလုပ်ခဲ့သူ အနေဖြင့် လင်ကွန်းကွယ်လွန်ပြီး ၂၃ နှစ်အကြာ ၁၈၈၈ ခုနှစ်တွင် ‘လင်ကွန်းဘဝ’ စာအုပ်ကို ရေးသားပြုစုသော အခါ၌ ဟင်ဒန်သည် သူ၏ ‘ဆရာကတော်’ အား အငြိုးရှိခဲ့သမျှကို စာလုံးများဖြင့် ပြန်၍ လက်စားချေခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဝေဖန်သူများက တွက်ဆကြ၏။

ထိုမျှသာမက ဟင်ဒန်သည် ထိုစာအုပ်ကို ဂျက်ဆီဝိခံဟုခေါ်သော သတင်းစာဆရာတစ်ယောက်နှင့် ပူးတွဲရေးသားခဲ့ရာ ဟင်ဒန်က အရေးကြီးသော တိကျသည့် အချက်အလက်များကိုသာပေး၍ စာအုပ်အဖြစ် ဖတ်ကောင်းအောင် ထိုသတင်းစာ ဆရာက လုံးဝတာဝန်ယူရေး ပေးခဲ့ရသည်ဟုလည်း ဆို၏။ ယင်းတို့ ရေးသားရာတွင် ဖတ်ချင်စဖွယ် ဖြစ်အောင် ထိုးဇာတ်များ ထည့်သွင်းရေးသားခဲ့ရာ မေရီ၏ ‘ကြမ်းခန်း’ များမှာ ချဲ့ကားထားသော ထိုးဇာတ်များထဲမှ အစိတ်အပိုင်းများပင် ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်း ချေပသူများ ရှိခဲ့၏။

ယင်းသို့ အငြင်းပွားစရာ ဖြစ်ခဲ့သည့်အလျောက် မေရီလင်ကွန်းနှင့် ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာများကို ‘အကောင်းမြင်’ ရှုထောင့်မှ ဖေးဖေးမမ ရေးသားတင်ပြသူများလည်း ပေါ်လာခဲ့၏။ ယင်းတို့အနက် ‘စတီဖင်လိုရန့်’ ရေးသားသည့် ‘အေဗရာဟင်လင်ကွန်း၏ဘဝ’ စာအုပ်တွင် အတော်ပင် ခြေခြေမြစ်မြစ် ဆန်းစစ်သုံးသပ်ချက်များ ပါရှိသည်ကို တွေ့ရ၏။

စတီဖင်လိုရန်၏ စာအုပ်မှ ကောက်နုတ်ချက် အချို့မှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်၏။

‘မေရီလင်ကွန်းနှင့် ပတ်သက်၍ လူအများက အတင်းအဖျင်း ပြောမှု များ ရှိခဲ့သည်။ အချို့မှာ မှန်သော်လည်း အချို့မှာ ယုတ္တိမရှိသော အချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

‘မေရီနှင့် လင်ကွန်းသည် စင်စစ်အားဖြင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အထူး မြတ်နိုးစုံမက်ကြသော မောင်နှံဖြစ်သည်။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သံယောဇဉ် ကြီးကြပ်ပုံကို ၎င်းတို့ အပြန်အလှန် ပေးစာများကို လေ့လာလျှင် တွေ့ရှိနိုင် သည်။ လင်ကွန်း ကွန်ဂရက်လွတ်တော် အမတ်ဘဝတွင် မေရီသည် ဝါရှင်တန်မှ စပရင်းဖီးလ်မြို့သို့ ပြန်နေစဉ် အပြန်အလှန်ပေးစာများမှာ ယင်းတို့၏ ကြီးမားသော သံယောဇဉ်ကို ဖော်ပြလျက်ရှိသည်။ လင်ကွန်းက ဝါရှင်တန်မှ ရေးသော စာတစ်စောင်တွင် (ဟောဒီ ဒုက္ခကမ္ဘာကြီးမှာ ကိုယ် တို့ဟာ ဘယ်တော့မှ စိတ်တိုင်းမကျ နိုင်ကြပါကလား၊ မင်းဒီမှာ ရှိနေတုန်း က မင်းကြောင့် ကိုယ့်အလုပ်မှာ အနှောင့်အယှက် ဖြစ်ရတယ်လို့ ထင်ခဲ့ တယ်။ ဟော အခုတော့ ဘယ်သူမှ မရှိဘူး။ အလုပ်ပဲ လုပ်စရာရှိတယ်။ ဒီတော့လည်း ကိုယ့်မှာ နေရထိုင်ရတာ အဓိပ္ပာယ်မရှိ၊ ဟာတာတာကြီး ဖြစ်နေပြန်တယ်။ ဒီအခန်းထဲမှာ ကိုယ်တစ်ယောက်တည်း နေနေရတာ ပြီးငွေ့လိုက်တာကွယ်. . .) ဟူ၍ ရေးသား၏။ မေရီကလည်း (ဒီနေ့ည ဟာ စနေနေ့ညဆိုတော့ ကလေးတွေတောင် အိပ်ကုန်ပြီလေ၊ အခု စာရေး နေတဲ့အချိန်မှာ ရှင်သာဒီမှာ ကျွန်မနဲ့အတူ ရှိနေရင် ဘယ်လောက် ကောင်းမလဲနော်၊ ရှင်နဲ့ ခွဲခွာနေချိန်တိုင်းမှာ ကျွန်မဖြင့် သိပ်ပြီးကြေကွဲ ဝမ်းနည်းနေရတော့တယ်. . .) ဟု စာပြန်ရေးခဲ့သည်။ အလားတူ အပြန် အလှန် ပေးစာများကို လေ့လာလျှင် သူတို့နှစ်ဦး၏ ချစ်ခြင်းမေတ္တာကို မှန်းဆနိုင်ပါသည်။

‘လင်ကွန်း၏ အိမ်ထောင်ရေးဘဝမှာ အခြား သူ့သူငါငါတို့၏ အိမ်ထောင်ရေးဘဝများထက် ပို၍ ဆိုးရွားခြင်းမရှိ။ မေရီသည် ဇနီးကောင်းတစ်ယောက်၊ မိခင်ကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ ခင်ပွန်းသည်ကို ချစ်မြတ်နိုး၍ ကလေးများကို ကြင်နာယုယသူဖြစ်ပါသည်။ သူတို့ လင်မယား ရန်ဖြစ်ကြသည်များ ရှိခဲ့သည်။ ရန်မဖြစ်ဖူးသော လင်မယားဟူ၍ ဘယ်မှာမှ မရှိပါ။ မေရီက စိတ်မြန်သည်။ နှုတ်ထွက်လွယ်သည်။ ရယ်ရယ်မောမော မနေတတ်။ ထို့ကြောင့် ခက်ထန်သည် အထင်ခံခဲ့ရသည်။ သို့ရာတွင် သူမသည် ခင်ပွန်းအပေါ်၌ အစဉ်သဖြင့် စစ်မှန်၍ သစ္စာရှိသူဖြစ်ခဲ့သည်။

‘မေရီလင်ကွန်းသည် လူမှုရေးနှင့် ပတ်သက်၍ကား လင်ကွန်းနှင့် အယူအဆချင်း ကွဲပြားမှုများရှိပါသည်။ မေရီက အဝတ်အစား အထက်တန်းကျကျ ဝတ်ဆင်၍ ပေါပေါများများ ကျွေးမွေးဧည့်ခံသော ပါတီပွဲများ ပေးခြင်းအားဖြင့် လူအများ၏ လေးစား အထင်ကြီးခြင်း ခံရနိုင်သည်ဟု ယူဆခဲ့သည်။ ဝါရှင်တန်သို့ ရောက်ခါစတွင် မေရီသည် ထိုအယူအဆအတိုင်း ကောင်းပေ့ဆိုသော အဝတ်များကို ဝတ်ဆင်၍ ခမ်းနားလှသော ပါတီပွဲများ ကျင်းပကာ မြို့တော်မှ ရေပေါ်ဆီ လူ့အလွှာများက သူမအား အထင်ကြီးလာအောင် သုံးဖြုန်းခဲ့သည်။ လင်ကွန်းမသိဘဲ မေရီသည် အဝတ်အစားများကို မတန်တဆ ဝယ်ခဲ့ရာ သမ္မတမှာ ကြွေးပတ်လည်ပိုင်းသည်အထိ ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။

‘မေရီသည် အမေရိကန် တောင်ပိုင်းသူ ဖြစ်သော်လည်း သမ္မတကတော် ဖြစ်နေ၍ တောင်ပိုင်းကို ခြေကန်သွားသည်ဟုဆိုကာ တောင်ပိုင်းသားများက သူမအား ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ဖန် မြောက်ပိုင်းလူထုကလည်း သူမသည် တောင်ပိုင်းအတွက် သူလျှို့ လုပ်ပေးခဲ့သည်ဟု စွပ်စွဲခဲ့ကြပြန်သည်။ မေရီမှာ ဘေးကျပ် နံကျပ် ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ မေရီ၏ မိသားစု

မှာ တောင်ပိုင်း၌ပင် ဆက်လက်နေထိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ ပြည်တွင်း စစ်ပွဲတွင် တောင်ပိုင်း စစ်တပ်၌ မေရီ၏ မောင်ဝမ်းကွဲသုံးဦး ပါဝင် တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြပြီး ကျဆုံးခဲ့ကြသည်။ မေရီ ညီမ၏ ယောက်ျားမှာ သူပုန်တပ်၌ ဗိုလ်ချုပ်အဆင့်ဖြင့် ပါဝင်ခဲ့ပြီး ကျဆုံးခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်၍ မေရီမှာ သူပုန် မျိုးနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိနေတော့သည်။ သို့ရာတွင် မေရီကမူ ခင်ပွန်းသည် နှင့် မြောက်ပိုင်းဘက်မှသာရပ်တည်ခဲ့ပါသည်။

‘မေရီက ပြည်ထောင်စုဘက်မှ သစ္စာရှိစွာ ရပ်တည်ခဲ့သော်လည်း သမ္မတကတော်သည် တောင်ပိုင်း သူပုန်များအတွက် သူလျှိုလုပ်ပေးခဲ့သည်ဟူသော ကောလာဟလများ ထွက်ပေါ်လွန်းမက ထွက်ပေါ်လာသော အခါ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်က မနေသာတော့ဘဲ စုံစမ်း စစ်ဆေးရေး ကော်မတီဖြင့် စစ်ဆေးမေးမြန်းခဲ့ရသည်အထိ ကြီးကျယ်လာသည်။ ထိုအခါ သမ္မတလင်ကွန်းက သူကိုယ်တိုင် ကွန်ဂရက်လွှတ်တော် ကက်ပီ တိုလ် အဆောက်အအုံကြီးသို့ လာရောက်ပြီး အစစ်ခံခဲ့သည်။ (ကျွန်ုပ်၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ သမ္မတ အေဗရာဟမ်လင်ကွန်းသည် ကျွန်ုပ်၏ ဆန္ဒအလျောက် ဆီးနိတ်ကော်မတီ၏ ရှေ့မှောက်သို့ လာရောက်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ မိသားစုထဲမှ မည်သူ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ ရန်သူဘက်နှင့် သစ္စာဖောက်ဖျက် ဆက်သွယ်မှု မရှိခဲ့ကြောင်း ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် သိရှိယုံကြည်ပါသည်) ဟူ၍ ထွက်ဆိုသွားခဲ့သည်။

‘မေရီနှင့်လင်ကွန်း အိမ်ထောင်သက်တမ်းမှာ ၂၂ နှစ် ကြာခဲ့ပါသည်။ ထိုသက်တမ်းတစ်လျှောက် လင်ကွန်းသည် အခြားအမျိုးသမီး တစ်စုံတစ်ဦးနှင့် ဘာလိုလို ဖြစ်ခဲ့သည်ဟူသော ကောလာဟလမျိုးပင် မထွက်ပေါ်ခဲ့ဖူးပါ။ လင်ကွန်းသည် ဇနီးသည် မေရီကိုသာ အမြတ်နိုးဆုံး အစုံမက်ဆုံး ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ အိမ်ဖြူတော် ဧည့်ခံပွဲတစ်ခုတွင် လင်ကွန်းက အခြားဧည့်သည်များနှင့် စကားလက်ဆုံ ကျနေသော ချစ်ဇနီးမေရီ

အား ငေးကြည့်ကာ ‘ကျုပ်မိန်းမကတော့ အပျိုတုန်းကအတိုင်း လှမြဲ လှနေတုန်းပဲ’ ဟု အနီးရှိ ခရစ္စယံရီဂျူစတာ သတင်းစာမှ သတင်းထောက် တစ်ဦးအား ပြောကြားဖူးလေသည်။’

စာရေးဆရာ စတီဖင်လိုရန့်က အထက်ပါအတိုင်း ရေးသားခဲ့သည် များမှာ မေရီလင်ကွန်းအတွက် အမည်းစက်များကို တတ်နိုင်သမျှ ချေ ဖျက်ရန် ကြိုးစားခြင်းပင်ဖြစ်၏။ အလားတူပင် ‘အိမ်ထောင်တစ်ခု၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ’ အမည်ဖြင့် မေရီလင်ကွန်း၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားခဲ့သော ‘ရုသ်ပိန့်တာရင်းဒေါလ်’ ကလည်း မေရီဘက်မှ ကောင်းကွက်များကို ရှာကြံ ရွေးထုတ်၍ သမ္မတကတော်၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ခုခံကာကွယ်ရန် ကြိုးစားခဲ့လေ၏။

စာရေးဆရာမ ရုသ်က ‘မေရီတော့ဒ်အား လင်ကွန်းက လက်ထပ်ခါနီးမှ ပုန်းရှောင်သွားခြင်းမှာ မေရီကို လင်ကွန်းက ကြောက်လန့်၍မဟုတ်။ မေရီ အတူနေထိုင်နေသော အက်ဒွပ်မိသားစုက လင်ကွန်းအား လူတန်းစား ခွဲခြား၍ မေရီနှင့် သဘောမတူဘဲ ကန့်ကွက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်’ ဟု သုံးသပ်ရေးသားခဲ့၏။ တစ်ဖန် လင်ကွန်း၏ အချစ်ဦး အန်းရတ္တလက် ဇာတ် လမ်းမှာလည်း ဟင်ဒန်၏ စာအုပ်ကို ရေးပေးသော သတင်းစာဆရာ၏ ထိုးဇာတ်တစ်ပုဒ်သာဖြစ်သည်ဟု ရုသ်က ချေပရေးထားပြန်၏။

စာရေးဆရာမ ရုသ်က မေရီ၏ အရည်အချင်းများကို အောက်ပါ အတိုင်း တင်ပြခဲ့၏။

‘မေရီသည် အပျိုဘဝက မီးဖိုချောင် မဝင်ခဲ့ဖူးသော်လည်း အိမ်ရှင်မ ဖြစ်လာသောအခါ ကိုယ်တိုင် ချက်ပြုတ် ချုပ်လုပ်ခဲ့ရသည်။ အဝတ် အထည်များကိုလည်း အမြဲလိုလို တကုပ်ကုပ်နှင့် ချုပ်လုပ်နေတတ်သည်။’

ဝါရှင်တန် အိမ်ဖြူတော်သို့ သမ္မတကတော်အဖြစ် ရောက်ရှိလာသော အခါ မေရီ၏ လက်များသည် ကြမ်းထော်၍ပင် နေရှာတော့သည်။

‘လင်ကွန်းသည် မေရီ၏ အလှအတွက် ဂုဏ်ယူလေ့ရှိသည်။ မေရီ အဝတ်အစား ဆင်ပြင်တတ်ပုံကို မှတ်မှတ်ရရ ချီးကျူးတတ်သည်။ တစ်ခါ တွင် လင်ကွန်းက မေရီ၏ ဂါဝန်မှ ပန်းပွင့်အရောင်နှင့် မျက်လုံးအရောင် လိုက်ဖက် အဆင်ပြေလှကြောင်း ချီးကျူးပြောဆိုရာ မေရီမှာ ဝမ်းသာ ကြည်နူးသွားပြီး ညီမဝမ်းကွဲတော်သူ အင်မလီအား (ကြည့်စမ်း အင်မလီ၊ ကိုယ့်ယောက်ျားကို အရောင်အသွေး နားလည်အောင် ကိုယ်လေ့ကျင့် ပေးထားတာ အခု ဟန်ကျသွားပြီ၊ ကိုယ်နဲ့ ညားခါစက သူဟာ ပန်းရောင် နဲ့ အပြာရောင်တောင် မခွဲတတ်ဘူးကွယ်) ဟု ပြောခဲ့ဖူးလေသည်။

‘အင်မလီသည် လင်ကွန်း မောင်နှံနှင့်အတူ ခြောက်လခန့် သွားနေခဲ့ ဖူးရာ သူတို့နှစ်ဦးသည် တစ်ကြိမ်မှ စိတ်မချမ်းမသာစရာ ဖြစ်ကြသည်ကို မတွေ့ရဖူးချေ။ မေရီသည် လင်ကွန်း ရုံးမှ ပြန်လာချိန်နီးလျှင် အိမ်ဝမှ ထွက်၍ စောင့်ကြိုနေတတ်သည်။ လင်ကွန်း ရောက်လာလျှင် လက်ချင်း ဆုပ်ကိုင်၍ ယှဉ်တွဲလာတတ်သည်။

‘မေရီသည် သမ္မတကတော် အဖြစ်ဖြင့်လည်း ထိုက်ထိုက်တန်တန် ရပ်တည်နိုင်ခဲ့သည်။ အိမ်ဖြူတော်သို့ ရောက်ခါစတွင် ပထမဆုံးအကြိမ် ညစာ ဧည့်ခံပွဲ ကျင်းပရာ နိုင်ငံခြားသံတမန်များလည်း တက်ရောက်ကြ သည်။ မေရီသည် ဧည့်သည်တော်အားလုံးနှင့် အံဝင်ခွင်ကျ စကားစမြည် ပြောနိုင်ခဲ့သည်။ ချီလီနိုင်ငံမှ ကောင်စစ်ဝန်ချုပ်နှင့် ဇနီးမှာ အင်္ဂလိပ်လို မပြောတတ်။ သို့ရာတွင် မေရီက လုံးဝ မကြောင်စေဘဲ ပြင်သစ်ဘာသာ ဖြင့် ချက်ချင်းပြောင်းလဲ ပြောဆိုလိုက်ရာ ချောချောမောမော စကား လက်ဆုံကျသွားကြတော့သည်။

‘ဝါရှင်တန်မြို့တော် ရေပေါ်ဆီ လူ့အလွှာများက မေရီအား တောသူမ

က မြို့ပေါ်တက်၍ တွင်ကျယ်နေသည်ဟုဆိုကာ မနာလိုဝန်တို့ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မေရီနှင့် ပတ်သက်၍ အခွင့်ကြိုတိုင်း သားပုပ်လေလွင့် ပြောခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

‘ပြည်တွင်းစစ်တွင် တောင်ပိုင်းတပ်များက အရေးသာနေချိန်၌ ဝါရှင်တန်မြို့တော်ပင် နေ့ကျမလား ညကျမလားဟူ၍ စိုးရိမ်နေပေရာ တပ်မတော်ဗိုလ်ချုပ်တစ်ဦးက သမ္မတကတော်နှင့် ကလေးများအား အခြားတစ်မြို့သို့ ခေတ္တရှောင်နေစေရန် အစီအစဉ် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုအခါ မေရီက လင်ကွန်းအား (ဖအေကြီးကကော ကျွန်မတို့နဲ့ အတူပါမှာလား) ဟု မေးသည်။ လင်ကွန်းက မိမိအနေဖြင့် ယခုလို အခြေအနေ ဆိုးနေချိန်၌ တခြားသို့ သွား၍ ရှောင်နေရန် မဖြစ်ကြောင်း ဝါရှင်တန်၌ ပင် ဆက်လက် နေထိုင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောသည်။ မေရီကလည်း ချက်ချင်းပင် ဆုံးဖြတ်သည်။ (ဒီလို အချိန်မျိုးမှာ ကျွန်မကလည်း ရှင့်ကို ခွဲခွာသွားဖို့ ဘယ်လိုမှ မဖြစ်နိုင်ဘူး) ဟု ဆိုကာ ဝါရှင်တန်မှ မခွာဘဲ လင်ကွန်းနှင့်အတူ ကြံ့ကြံ့ခံလျက် နေခဲ့သည်။

‘မေရီသည် အိမ်ဖြူတော်ကို မွမ်းမံ ပြင်ဆင်ရာ၌ အသုံးအဖြုန်း ကြီးသည်ဟုလည်း စွပ်စွဲခံခဲ့ရသည်။ သို့ရာတွင် အိမ်ဖြူတော်မှာ တကယ်ပင် ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်နေသဖြင့် ကွန်ဂရက် လွှတ်တော်ကပင် ပြင်ဆင်စရိတ် ဒေါ်လာ ၂၀,၀၀၀ ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ မေရီသည် သူမအား အနောက်ပိုင်းဒေသက တောသူမ ဟူ၍ အတင်းပြောခံရသည်ကို မခံချင်စိတ်ဖြင့် အိမ်ဖြူတော်ကို စိတ်တိုင်းကျ မွမ်းမံခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

‘မေရီ၏ ဈေးဝယ်လောဘကြီးမှုကြောင့် ပြဿနာတက်ခဲ့ရဖူးသည်။ သတင်းစာများကလည်း မေရီ ဝယ်ခြမ်းသော အိမ်ဖြူတော်သုံး ဇိမ်ခံပစ္စည်းများကို စာရင်းလုပ်၍ အကျယ်တဝင့် ဝိုင်းရေးကြသည်။ မေရီမှာ အမှန်လည်း အကြွေး ဒေါ်လာ ၆၇၀၀ တင်ခဲ့သည်။ ထိုအခါမှ သူမ၏

အများကို နောင်တရသော်လည်း လင်ကွန်းကို မပြောရဲသဖြင့် ပြည်သူ့အိုးအိမ်ဌာနမှူး ဘင်ဂျမင်ဘရောင်းဖရင့်ချ်အား အကျိုးအကြောင်း ပြောပြ၍ သမ္မတ စိတ်ကျေနပ်အောင် တောင်းပန်ခိုင်းသည်။ လင်ကွန်းသည် ဘရောင်းထံမှ တစ်ဆင့် မေရီ၏ ‘စရိတ်’ များ အကြောင်းကို သိရသောအခါ (စစ်သားလေးတွေ ခများမှာ စောင်ကောင်းကောင်းတောင် မခြုံနိုင်ကြတဲ့အချိန်မှာ တို့အိမ်အတွက် အကျိုးမဲ့ သုံးဖြုန်းနေတာ အင်မတန် ရှက်စရာကောင်းတယ်၊ အိမ်ဖြူတော်အတွက် နောက်တိုးခွင့်ပြုငွေ ပေးဖို့ဆိုတာကို ကျုပ်ကတော့ လုံးဝ ပယ်ချမှာပဲ) ဟု စိတ်မကောင်းကြီးစွာဖြင့် ပြောခဲ့လေသည်။ သို့ရာတွင် နောက်ဆုံး၌ အိမ်ဖြူတော် စရိတ်အတွက် ကြွေးတင်နေသည်မှာ လူကြား၍ မကောင်းလှသဖြင့် ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်က ကြိမ်ဖန်၍ ခွင့်ပြုငွေစာရင်း ခေါင်းစဉ်လွှဲကာ တိုးမြှင့်ပေးခဲ့ရလေသည်။

‘မေရီသည် ကလေးများကို အချစ်ကြီးလှသည်။ လင်ကွန်းကလည်း အလိုလိုက်လွန်းလှသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ခါတွင် မဖွယ်မရာ ပြဿနာ တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ သမ္မတလင်ကွန်းက အိမ်ဖြူတော် လေသာဆောင်ပေါ်မှနေ၍ ပြည်ထောင်စု တပ်မတော်၏ အလေးပြုခြင်းကို ခံယူနေစဉ် လင်ကွန်း၏ နောက်ဘက်ရှိ အလံတိုင်၌ ပြည်ထောင်စုအလံတော် တလူလူ လွင့်နေသည်။ ထိုအချိန်တွင် သားကလေး ‘တက်ဒ်’ က ဘယ်နေရာက ရှာယူလာသည်အသိ တောင်ပိုင်းသူပုန်တို့၏ ကွန်ဖီဒရိတ်အလံကြီးကို လင်ကွန်း၏ နောက်နားဆီမှ ဝှေ့ယမ်းပြု၍ ဆော့ကစားနေလေသည်။ လင်ကွန်းသည် သူ့ရှေ့မှ လူထုပရိသတ်ကြီးက ရုတ်ရုတ်သဲသဲနှင့် ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်လာသည်ကို တွေ့၍ နောက်သို့ လှည့်ကြည့်လိုက်ရာ သကောင့်သားကလေး ‘တက်ဒ်’ ၏ ကြိမ်ဖန်ဖန် နောက်ပြောင် ဆော့ကစားပုံကို တွေ့ရတော့သည်။ ထိုအခါမှ လင်ကွန်းကိုယ်တိုင် ‘တက်ဒ်’ အား ဆွဲခေါ်၍ သူပုန်အလံကို သိမ်းလိုက်ရသည်ဟူ၏။

‘သမ္မတကတော်ဘဝတွင် မေရီသည် မှတ်မှတ်ရရ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရ မှု ဖြစ်ခဲ့သေးသည်။ ၁၈၆၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် မေရီသည် မြင်းရထား ပေါ်မှ လွင့်စဉ်ကျ၍ မြေကြီးပေါ်မှ ကျောက်တုံးအချွန်တစ်ခုနှင့် နောက် စေ့ကို ပြင်းထန်စွာ ဆောင့်မိသည်။ အတန်ကြာအောင် ကုသယူခဲ့ရသည်။ တဖန် အိမ်ဖြူတော်တွင် ကျောက်ရောဂါ ဖြစ်ပွားပြန်ရာ သမ္မတပါ ကူးစက်ခံရသည်။ ထိုအခါ လင်ကွန်းက (ခုအချိန်မျိုးမှာ ရာထူးတောင်း ချင်တဲ့လူတွေ လာကြစမ်းပါစေ၊ ကျုပ်ဆီမှာ ရှိသမျှ အားလုံး ပေးပစ်မယ်) ဟု ဟာသဖောက်၍ ပြောခဲ့လေသည်။

‘မေရီ၏ ညီမဝမ်းကွဲ အင်မလီသည် သူမ၏ ခင်ပွန်း (တောင်ပိုင်း စစ်တပ်မှ ဗိုလ်ချုပ်တစ်ဦးဖြစ်သည်) ကျဆုံး သွားပြီးနောက် အိမ်ဖြူတော် သို့ လာရောက်ပြီး မေရီနှင့် တွေ့ဆုံသည်။ ညီအစ်မ နှစ်ဦးမှာ ဘဝချင်း မတူကြသော်လည်း လှိုက်လှဲစွာ ချစ်ခင်နေကြဆဲရှိသည်။ မေရီက အင်မလီအား ဖက်ထား၍ (ကိုယ့်ကို နမ်းစမ်းပါ အင်မလီရယ်၊ ကိုယ့်ကို ချစ်တယ်ဆိုတာ ပြောစမ်းပါ။ ကိုယ်ဟာ မြောက်ပိုင်းနဲ့ တောင်ပိုင်း နှစ်ခု လုံးရဲ့ ဓားစာခံ ဖြစ်နေပြီ) ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုအကြောင်းကို အင်မလီ၏ ဒိုင်ယာရီ၌ မှတ်သားထားလေသည်။

‘ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာသို့ သမ္မတမောင်နဲ့ လေ့လာခရီး ထွက်ခဲ့စဉ်က မေရီသည် သမ္မတနှင့် မြင်းချင်း ယှဉ်စီးသော မစွပ်အော့ဒ်အား ကျိတ်မနိုင် ခဲမရ ဒေါသတကြီး ရန်တွေ့ခဲ့ခြင်းမှာ မစွပ်အော့ဒ်အား စစ်သားများက သမ္မတ ကတော်အဖြစ် လူမှားနေကြခြင်းကို မခံချင်လွန်းသောကြောင့် သာဖြစ်သည်။ မေရီသည် လင်ကွန်းနှင့် ပတ်သက်၍ အခြားအမျိုးသမီး များကို ရန်လုပ်ခဲ့ခြင်းမှာ လင်ကွန်းအပေါ် အချစ်ကြီးလွန်း၍သာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။’

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော စာပိုဒ်အပိုင်းအစများမှာ စာရေးဆရာမ ရှည် ပိန်တာရင်းဒေါ် ရေးသားခဲ့သော ‘မေရီလင်ကွန်း အိမ်ထောင်တစ်ခု၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ’ အမည်ရှိ စာအုပ်မှ ကောက်နုတ်ချက်များဖြစ်၏။

စာရေးဆရာမ ရှည် သည် မေရီလင်ကွန်းအား အမျိုးသမီးချင်းစာနာ ထောက်ထားသော စိတ်ဓာတ်အခြေခံဖြင့် ဖေးဖေးမမ ရေးသားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသတည်း။

အိမ်ပြုတော်မှထွက်တော်မူ

၁၈၆၅ ခုနှစ် ဧပြီ ၉ ရက်တွင် တောင်ပိုင်း ပြည်နယ်များ၏ တပ်ပေါင်းစု ဗိုလ်ချုပ်ကြီးလီးသည် ပြည်ထောင်စု တပ်များထံသို့ လက်နက်ချလိုက်ခြင်းဖြင့် ပြည်တွင်းစစ်ကြီး စခန်းသိမ်းသွားလေ၏။ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတစ်ခုလုံးတွင် အုန်းအုန်းကျွက်ကျွက် ပျော်ပွဲကြီးများ ဆင်နွှဲကြ၏။

ပြည်တွင်းစစ် ပြီးဆုံးသွားပြီဖြစ်၍ စင်ပြိုင်အစိုးရ မရှိတော့ပြီ။ စင်ပြိုင်သမ္မတ မရှိတော့ပြီ။ ထို့ကြောင့် မေရီအဖို့လည်း စင်ပြိုင် ‘သမ္မတကတော်’ မရှိ။ တစ်ဦးတည်းသော သမ္မတကတော် ဖြစ်လာချေပြီ။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန့်သည် လူထုနှုတ်ဖျား၌ ရေပန်းအစားဆုံး သူရဲကောင်းကြီး ဖြစ်လာ၏။ သမ္မတကတော်သည် ဂရန့်အား အတွင်းစိတ်က ကြည်ဖြူခြင်း မရှိသော်လည်း လူအများ၏ တစ်ခဲနက် ထောက်ခံနေမှုကို ထိပ်တိုက် ဆန့်ကျင်ရန် မတတ်နိုင်ခဲ့။ ထို့ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန့်အား အရေးတယူ ဧည့်ဝတ်ပြုခဲ့ရလေ၏။

တောင်ပိုင်းဗိုလ်ချုပ်ကြီးလက်နက်ချပြီးနောက် များမကြာမီ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန့်နှင့် ဇနီးသည် ဝါရှင်တန် မြို့တော်သို့ လာရောက် လည်ပတ်

ကြရာ မြို့တော်တစ်ခုလုံးက ဂရန်အား ဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် မီးရောင်စုံ များထွန်းလျက် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ကြိုဆိုကြ၏။

ထိုအခါ သမ္မတကတော်ကလည်း အိမ်ရှင်အနေဖြင့် မြို့တော် မီးပွဲ သဘင်ကို မြို့တော်၏ အထူးဧည့်သည်တော် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန်အား လှည့် လည်ပြသခဲ့ရ၏။ ယင်းသို့ မီးပွဲသဘင် လှည့်လည်ကြည့်ရှုရန် ဂရန်အား ဖိတ်ကြားရာတွင် မေရီသည် မစွမ်းဂရန်အား လုံးဝ မဖိတ်ကြားခဲ့ချေ။

သမ္မတကတော်သည် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂရန်နှင့်အတူ မြို့တွင်းလမ်းမကြီး များသို့ လှည့်လည်ခဲ့ရာ ရောက်လေရာရာ၌ လူထု ပရိသတ် ထောင် သောင်းများစွာတို့က သူရဲကောင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအား သူ့ထက်ငါ တိုးဝှေ့ နှုတ်ဆက်ကြပြီး သောင်းသောင်းဖြဖြ ဩဘာပေးကြလေ၏။ ဂရန်အား လူထုက ဤမျှ အရေးပေးနေသည်ကို တွေ့မြင်နေရသော မေရီမှာ မျက်နှာ သုန်မှုန်လျက် ကုန်ကြွေပျက်သည်အထိ မနာလိုဝန်တို့ ဖြစ်နေခဲ့ သည်ဟူ၏။ မစွမ်းဂရန်သာ အတူပါခဲ့လျှင် နိုင်ရာမဲထောင်းသော သဘော ဖြင့် မေရီ၏ ရန်ထောင်သော စကားများကို ရင်ဆိုင်ရလိမ့်ဦးမည် ဖြစ် လေ၏။

ရက်အနည်းငယ်မျှအကြာ ဧပြီ ၁၄ ရက်နေ့ညတွင် ဝါရှင်တန် မြို့တော် ဖွဲ့ဒ်ကပွဲရုံကြီး၌ ညကပွဲသဘင်တစ်ခုကို သမ္မတကတော် မေရီ က စီစဉ်ပြန်၏။

ထိုကပွဲသဘင်သို့ သမ္မတနှင့် သမ္မတကတော်တို့ ကိုယ်တိုင် ကြွရောက် ကြည့်ရှုမည်ဖြစ်ပြီး သမ္မတကတော်က သူမ၏ ဧည့်သည်များ အဖြစ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန်နှင့် ဇနီး၊ စစ်ဝန်ကြီး စတင်တန်နှင့် ဇနီးတို့ကို သမ္မတ၏ သီးသန့်ပွဲကြည့်ဆောင်ထဲ၌ အတူကြည့်ရှုရန် ဖိတ်ကြားခဲ့၏။ ပွဲကြည့်ရန် ဖိတ်ကြားရာ၌မူ ဂရန်တစ်ဦးတည်း ဖိတ်လျှင် ရုပ်ပျက်လွန်း မည်ဖြစ်၍ ဇနီးကိုပါ ဖိတ်ကြားခြင်း ဖြစ်ဟန်တူ၏။

သမ္မတကတော်ထံမှ ပွဲကြည့် ဖိတ်စာများ ရသောအခါ စစ်ဝန်ကြီး ကတော် မစွပ်စတင်တန်သည် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးကတော် မစွပ်စရန်ထံ အမြန် သွားရောက်၍ တိုင်ပင်လေ၏။

‘ရှင်မသွားရင် ကျွန်မလည်း မသွားဘူး၊ ရှင်မပါရင် ပွဲကြည့်ဆောင် ထဲမှာ မစွပ်စလင်ကွန်းနဲ့ ကျွန်မ အတူ မထိုင်ချင်ဘူး’ ဟု မစွပ်စတင်တန် က ပြော၏။

မစွပ်စရန်မှာ ပွဲသို့သွားရန် လန့်ဖျပ်နေ၏။ ပွဲကြည့်ဆောင်သို့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂရန် ရောက်သွားလျှင် လူထုပရိသတ်က သောင်းသောင်းဖြဖြ ဩဘာလက်ခုပ်တီး၍ သူ့ရဲကောင်းကြီးအဖြစ် ကြိုဆို ဂုဏ်ပြုကြလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်လျှင် မစွပ်စလင်ကွန်း မည်သို့ ရှိမည်နည်း။ အထူးပြောစရာမလို။ သူမသည် အကြောင်းမရှိ အကြောင်းရှာ၍ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ပြဿနာ တစ်ခုခုဖြစ်အောင် ဆူဆူပူပူ လုပ်ချေတော့မည်။

ယင်းသို့ တွေးမိသဖြင့် မစွပ်စရန်က ကပွဲသို့ သွားမည်မဟုတ်ကြောင်း မစွပ်စတင်တန်အား ပြောလိုက်၏။ ဇနီးများက မသွားလိုကြောင်း ပြောကြ သဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန်နှင့် စစ်ဝန်ကြီးစတင်တန်သည် ထိုညက ကပွဲ ရုံသို့ မရောက်ခဲ့ကြတော့ချေ။

မစွပ်စရန်နှင့် မစွပ်စတင်တန်သည် သူမတို့၏ ခင်ပွန်းများအား အသက်ဘေးမှ ကယ်ဆယ်လိုက်ကြခြင်းဖြစ်သည်ဟူ၍ပင် ဆိုနိုင်ပေ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုနေ့ညတွင် လူသတ်သမား ‘ဘုသ်’ သည် သမ္မတပွဲကြည့်ဆောင်ထဲသို့ ဝင်ရောက်ကာ လင်ကွန်းအား ပစ်သတ် သွားသောကြောင့်ဖြစ်၏။ အကယ်၍ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန်နှင့် စစ်ဝန်ကြီး စတင်တန်တို့လည်း ပွဲကြည့်ဆောင်ထဲရှိနေပါက ‘ဘုသ်’ သည် သူတို့ကို ပါ ပစ်သတ်သွားမည်မှာ သေချာပေသတည်း။

သမ္မတကြီး လင်ကွန်း သေနတ်ဒဏ်ရာဖြင့် သေလုမြောပါး ဖြစ်နေချိန် တွင် မေရီသည် ဆောက်တည်ရာမရဘဲ ပူဆွေးသောက ရောက်နေရာမှ ‘ဘုရား.. . ဘုရား.. . ကျွန်မယောက်ျားကို ကျွန်မ သတ်မိသလို ဖြစ်နေပြီ’ ဟူ၍ မြည်တမ်းကာ မျက်ရည်ဖြိုင်ဖြိုင် ကျလျက် ယူကျုံးမရ ဖြစ်နေခဲ့၏။

မေရီ ယူကျုံးမရ ဖြစ်ခြင်းမှာ အဆိုပါ ကပွဲကို သူမကိုယ်တိုင်က စီစဉ်ကျင်းပ၍ သမ္မတကြီးအား သူမနှင့် အတူ လိုက်ကြည့်ခိုင်းမိခြင်းကြောင့်ဖြစ်၏။

သမ္မတလင်ကွန်း ပွဲလာကြည့်မည်ဟူသော သတင်းကို လူသတ် သမားဘုသ်က ကြိုတင် ရရှိသွား၍ အကွက်စေ့စေ့ စီစဉ်ကာ အောင်မြင်စွာ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်သွားနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

ဤနေရာတွင် ဘုသ်ဆိုသူကား မည်သူနည်း။ လင်ကွန်းအား အဘယ်ကြောင့် သတ်ခဲ့သနည်း။ သူသည် ကျွန်စနစ် ရှင်သန်ရေး ဘက်တော်သားတစ်ယောက် ဖြစ်သလော။

ဘုသ်သည် ဇာတ်မင်းသား တစ်ယောက်မျှသာ ဖြစ်၏။ လင်ကွန်းအား သတ်ဖြတ်ခြင်းမှာ စိတ်ရှူးပေါက်၍ သတ်ခြင်းသာဖြစ်၏။ သူသည် ကျွန်စနစ် ဘက်တော်သားလည်း မဟုတ်။ နိုင်ငံရေး ပယောဂလည်း မပါခဲ့။

နိုင်ငံရေး ပယောဂဖြင့် လင်ကွန်းအား လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ရန် ကြိုးစားခဲ့ကြသူများကား တောင်ပိုင်းပြည်နယ်အချို့မှ ကျွန်ကုန်ကူးသူ အုပ်စုများဖြစ်၏။ ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်ရှိ ကျွန်ပိုင်ရှင် လူချမ်းသာတစ်စုသည် ၁၈၆၃ ခုနှစ်ကစ၍ လျှို့ဝှက်အဖွဲ့တစ်ခု ဖွဲ့စည်းပြီး သမ္မတလင်ကွန်း

အား လုပ်ကြံရေး ရန်ပုံငွေများ စတင် စုဆောင်းခဲ့၏။ တဖန် ၁၈၆၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် အလာဘားမားပြည်နယ် ဆယ်လ်မားမြို့မှ သတင်းစာ တစ်စောင်၌ လင်ကွန်းအား ရှင်းလင်းရေးအတွက် လူထုက ရန်ပုံငွေများ ထည့်ဝင်ကြရန် ကြော်ငြာတစ်ခုကိုပင် ပြောင်ပြောင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့ ၏။ အခြားသော သတင်းစာစောင်များတွင်လည်း လင်ကွန်းကို သတ်နိုင် သူအား ဆုပေးမည်ဟူ၍ အတိအလင်း ကြော်ငြာမှုများ ပါရှိခဲ့၏။

သို့ရာတွင် ထိုလှန့်လုံးများကား တကယ်တမ်း လက်တွေ့ အကောင် အထည် မပေါ်လာခဲ့။ ဘာမဟုတ်သော သဘင်သည် အရူးအနှမ်း တစ်ယောက်၏ လက်ချက်ကသာ တကယ်ပင် ရုပ်လုံး ပေါ်ခဲ့ချေ၏။

ဘုသ်သည် ရုပ်ရည်ချောမောသော ဇာတ်မင်းသားတစ်ယောက်ဖြစ် ၍ မိန်းကလေးများ၏ အသည်းစွဲဖြစ်ခဲ့၏။ လင်ကွန်းကို လုပ်ကြံသော အခါ သူသည် အသက် ၂၆ နှစ်အရွယ်မျှ ရှိသေး၏။ သို့ရာတွင် သူသည် နာမည်ကျစ ပြုလာပြီဟု ထင်နေ၏။ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားပြီး အစဉ် သဖြင့် လူတွေက မမေ့နိုင်သော အမှုကိစ္စကြီးတစ်ခုကို မှတ်မှတ်ရရ လုပ်ချင်စိတ်က လွှမ်းမိုးလျက်ရှိ၏။ လူတွေက သူ့အား သူရဲကောင်း တစ်ဦးအဖြစ် သတ်မှတ်ကာ အမြဲတမ်း သတိရနေကြမည့် အလုပ်မျိုးကို ကြံစည်ခဲ့၏။

ဤမျှ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ထင်ပေါ် ကျော်ကြားအောင် လုပ်ရမည့် ကိစ္စမျိုးမှာ အကြီးကျယ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ပတ်သက်သောအလုပ်သာ ဖြစ်ရ ပေမည်။ အကြီးကျယ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ကား သမ္မတသာလျှင် မဟုတ်လော။

ဘုသ်သည် သမ္မတလင်ကွန်းအား အကြမ်းနည်းဖြင့် ခိုးယူ ထွက်ပြေး ပြီး တောင်ပိုင်း ပြည်နယ်များသို့ ခေါ်သွားကာ ပြည်တွင်းစစ် ရပ်စဲရေး အတွက် တောင်ပိုင်းသားများ၏ အလိုကျ အတင်း လက်မှတ်ရေးထိုး ခိုင်းရန် ရှေးဦးစွာ ကြံစည်ခဲ့၏။

ထိုအကြံ ဖြစ်မြောက်ပါက တိုင်းသူပြည်သားများက သူ့အား ပြည်တွင်းစစ် ရပ်စဲရေး ကျေးဇူးရှင်ကြီးအဖြစ် မှတ်တမ်း တင်ကြလိမ့်မည် ဟု စိတ်ကူးယဉ်ခဲ့၏။

သို့ရာတွင် အဆိုပါ အကြံမှာ အကောင်အထည် မပေါ်ဘဲ ရှိနေစဉ် ပြည်တွင်းစစ်ပြီးဆုံးသွားလေရာ ဘုတ်သည် သမ္မတအား သတ်ဖြတ်ခြင်း ဖြင့် အဆုံးစွန်သော စွန့်စားမှုကို ပြုလုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့လေတော့၏။

ထိုအချိန်တွင် ဧပြီ ၁၄ ရက် သောကြာ ဥပုသ်နေ့ည၌ သမ္မတ လင်ကွန်း ဖိုဒ်ကပွဲရုံ၌ ပွဲလာကြည့်မည်ဟူသော သတင်းကို ဘုတ်က ရရှိ သွား၏။ သူသည် အချိန်မဆွဲတော့ဘဲ ထိုနေ့ညမှာပင် ကိစ္စအပြတ်လုပ် ရန် အစီအစဉ် လုပ်လေတော့၏။

ဘုတ်သည် သမ္မတကို သူ့ကိုယ်တိုင် သတ်ရန် စီစဉ်ပြီး တပည့် တစ်ဦးအား ဒုတိယသမ္မတကို သတ်ရန်နှင့် အခြား တပည့်တစ်ဦးအား နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဆီးဝဒ်ကို သတ်ရန် တာဝန်ခွဲပေးလိုက်၏။

ဤသို့အားဖြင့် အမေရိကန်ပြည် သမိုင်းတွင် ကြေကွဲဖွယ် အဖြစ် အပျက်ကြီးတစ်ခုအဖြစ် မှတ်တမ်းဝင်ခဲ့သော လုပ်ကြံမှုကြီးသည် အကောင်အထည် ပေါ်သွားခဲ့ရလေသည်တကား။

လင်ကွန်းသည် အယူသီးတတ်၍ အိပ်မက်များကိုလည်း စွဲလမ်းတတ် ၏။ သူသည် ညဉ့်နက်မှ အိပ်တတ်၍ ထူးဆန်းသော အိပ်မက်များကို မကြာခဏ မြင်မက်လေ့ရှိသည်ဆို၏။

လင်ကွန်းသည် ရှေ့တန်းစစ်မှန်သော ကွင်းဆင်း ခရီးထွက်နေစဉ် တစ်ညသ၌ အိပ်မက်ဆန်းတစ်ခု မြင်မက်ခဲ့၏။

အိပ်မက်မှာလည်း ဤသို့ဖြစ်၏။ လင်ကွန်းသည် အိမ်ဖြူတော်တစ်ခု

လုံးငိုသံများ လွှမ်းနေသည်ကို ကြားရ၍ အိပ်ရာမှ ထပြီး အောက်ထပ်သို့ ဆင်းသွားရာ အရှေ့ခန်းမဆောင်ကြီးသို့ ရောက်သွား၏။ ထိုနေရာတွင် အလောင်းစင်တစ်ခုကို တွေ့ရပြီး စစ်သားအစောင့်များကိုလည်းကောင်း၊ ငိုကြွေးမြည်တမ်းနေကြသော လူအများကိုလည်းကောင်း တွေ့ရ၏။ လင်ကွန်းက ဘယ်သူသေလို့လဲဟု မေးရာ သမ္မတကြီး အသတ်ခံရလို့ဟု တစ်စုံတစ်ဦးက ပြန်ဖြေ၏။ ဤတွင် လင်ကွန်းသည် အိပ်မက်မှ လန့်နိုး သွား၏။ သူသည် ပြန်အိပ်၍ မရတော့ချေ။ ထို့ကြောင့် ဇနီးသည်အား နှိုး၍ ပြောပြ၏။ ထိုနောက် မိတ်ဆွေတစ်ဦးဖြစ်သော ဝဒ်ဟီးလ်လာမွန် ဆိုသူကိုလည်း ပြောပြ၏။

မေရီသည် လင်ကွန်း၏ အိပ်မက်အတွက် စိုးရိမ်ပူပန်၍ နေလေ တော့၏။ လင်ကွန်းက သူ၏ အိပ်မက်ကို အကောင်းဘက်က လှည့်၍ ဟာသနှောကာ ပြောဆိုနေသော်လည်း မေရီကား ထိတ်လန့် တုန်လှုပ် နေမိလေ၏။

ထိုအိပ်မက် မက်ပြီးနောက် လင်ကွန်းမောင်နှံသည် မြောက်ပိုင်း စစ်တပ်များက သိမ်းပြီးသော ဗာဂျီးနီးယားနယ် ဂျိမ်းမြစ်ရိုးတစ်လျှောက် ခရီးသွားခဲ့ရာ ပန်းပေါင်းစုံ ဝေဆာလျက် တောရိပ် တောင်ရိပ်များနှင့် သာယာလှပလွန်းသော နေရာများစွာကို ရောက်ရှိခဲ့ကြ၏။ တစ်နေရာတွင် ရှေးသင်္ချိုင်းဂူများ ရှိသော သင်္ချိုင်းဟောင်းတစ်ခုသို့ ရောက်ရှိကြရာ လင်ကွန်းနှင့် မေရီသည် မြင်းရထားမှ ဆင်း၍ ဂူကလေးများ အကြား တွင် လမ်းလျှောက်ခဲ့ကြ၏။ ထိုစဉ် လင်ကွန်းက ‘မေရီရေ . . . မင်းဟာ ကိုယ့်ထက် ငယ်ရွယ်တယ်၊ ဒီတော့ ကိုယ်က အရင်သေမှာပဲနော်၊ ကိုယ် သေသွားရင် ဒီလို ငြိမ်သက်အေးချမ်းတဲ့ နေရာမျိုးမှာ ကိုယ့်ကို မြှုပ်ပါ ကွယ်’ ဟု လှိုက်လှဲစွာ ပြောကြားခဲ့၏။ မေရီမှာ သေစကားပြောနေသော လင်ကွန်းအတွက် ရတက်မအေးနိုင်အောင် ရှိနေရပြန်၏။

ဖို့ဒ်ကပွဲရုံ၌ ကပွဲကြည့်သည့်ညမှ ဧပြီ ၁၄ ရက် သောကြာနေ့ည ဖြစ်၏။ ကြာသပတေးနေ့ညတွင် လင်ကွန်းသည် အိပ်မက်တစ်ခု မက်ပြန် ရာ ယခင်ကလည်း ထိုအိပ်မက်မျိုးကို မကြာခဏ မက်ခဲ့ဖူး၍ ထူးဆန်း လှသည်ဟု တွေးမိလေ၏။ ထို့ကြောင့် နောက်နေ့နံနက်တွင် ကက်ဘီနက် အစည်းအဝေး၌ သူ၏ ဝန်ကြီးများအား ထိုအိပ်မက်အကြောင်းကို ပြောပြ ၏။ တစ်စုံတစ်ခုသော ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ဖြစ်လိမ့်မည် ဟူ၍ပင် လင်ကွန်းက နိမိတ်ဖတ်သွားသေးသည်ဟူ၏။

ထိုအိပ်မက်မှာ လင်ကွန်းသည် ပုံပန်းသဏ္ဍာန် မဖော်ပြနိုင်သော လှေကလေးတစ်စင်းနှင့် အတိုင်းအဆမရှိအောင် ဝေးလံလှသည့် ပင်လယ် ကမ်းခြေတစ်ခုဆီသို့ ကြီးမားလှစွာသော အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ရွှေ့လျားသွား နေသည်ဟု မြင်မက်ခြင်းဖြစ်၏။

ကပွဲကြည့်မည့် ညနေတွင် လင်ကွန်းသည် မေရီနှင့်အတူ မြင်းရထား အပျော်စီးခဲ့ကြသေး၏။

ထိုသို့ ရထားစီးထွက်ကြမည့်အကြောင်းကို ဧပြီ ၁၂ ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ တွင် လင်ကွန်းက မေရီထံ ငယ်မူပြန်ပြီး စာတိုကလေးတစ်စောင် ရေး၍ ချိန်းဆိုခဲ့၏။ ထိုစာထဲတွင် လင်ကွန်းသည် ချစ်ဇနီးအား ရှေးဖြစ်ဟောင်း အောက်မေ့ဖွယ် ချစ်ကြင်နာသော စကားလုံးများဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့ ရေးသားခဲ့ သည်ဟူ၏။

မြင်းရထား အတူစီးကြစဉ်၌လည်း လင်ကွန်းသည် မေရီ၏ လက်ကလေးများကို ဆုပ်ကိုင်ထားကာ အလွန် ရွှင်ပျလျက်ရှိနေ၏။ သူတို့၏ အနာဂတ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်ကူးထားသည်တို့ကို မေရီအား ပြောပြနေ၏။ ယခု ဒုတိယအကြိမ် သမ္မတသက်တမ်း ပြီးဆုံးသွားလျှင်

ရှေးဦးစွာ ဥရောပသို့ အလည်သွားကြမည်။ ပြီးလျှင် ကာလီဖိုးနီးယားနယ် သို့ သွားမည်။ ထိုနောက် စပရင်းဖီးလ်မြို့ကလေးသို့ ပြန်၍ နေထိုင်ကာ ရှေ့နေလုပ်ငန်း ပြန်လုပ်မည်။

ထိုနေ့ညနေတွင် လင်ကွန်းသည် ခါတိုင်းနှင့်မတူဘဲ အူရှင်လျက်ရှိရာ အိမ်တော်သို့ အလည်လာသော အီလီနွိုင်းနယ်မှ မိတ်ဆွေများနှင့် သောင်းပြောင်းတွေလာ ရယ်စရာများကို ထိုင်ပြောနေသည်မှာ စကား လက်စ မသတ်နိုင်ဘဲ ရှိသဖြင့် သမ္မတကတော်က ညစာစားရန်ပင် အတန်တန် ခေါ်ယူခဲ့ရ၏။

ညစာစားပြီးနောက် သမ္မတမောင်နှံသည် ဖွဲ့ကပွဲရုံသို့ သွားရောက် ကြ၏။ ပြဇာတ်မှာ တစ်ဝက်လောက်ပင် ကပြီးပြီ ဖြစ်၏။ ဇာတ်အဖွဲ့သား များက ခေတ္တရပ်နားလိုက်ပြီး သမ္မတကို ဦးညွှတ် အရိုအသေ ပြုကြ၏။ ပွဲကြည့်ပရိသတ်ကလည်း ကြွေးကြော်၍ ကြိုဆိုကြ၏။ ဘင်ခရာ တီးဝိုင်း ကလည်း နိုင်ငံတော်သီချင်းကို တီးပေးကြ၏။ အမေရိကန် ပြည်တွင်းစစ် ကြီး ပြီးဆုံးသွားပြီးနောက် အောင်ပွဲဆင်ခဲ့သော သမ္မတကြီးအား ပြည်သူ တို့က လှိုက်လှဲစွာ ချစ်မြတ်နိုးကြကြောင်း ပြသကြခြင်းဖြစ်၏။ မေရီသည် ပြည်သူတို့၏ အချစ်တော် သမ္မတကြီး၏ ဇနီးအဖြစ် ပီတိလွမ်းသော အပြုံးဖြင့် ပရိသတ်များအား နှုတ်ဆက်ကာ သမ္မတကြီး၏ လက်ယာဘက် ဘေးဘက်၌ ထိုင်ချလိုက်၏။ သမ္မတကတော်၏ လက်ယာတွင် သူမ၏ ဧည့်သည်တော်များဖြစ်သော မေဂျာရာသီဘုန်းနှင့် ဇနီးလောင်း ကလယ် ရာဟဲရစ်တို့ ထိုင်ကြ၏။

အတန်ကြာသော် ပွဲကြည့်ဆောင်ထဲတွင် အနည်းငယ် အေးလာ သဖြင့် လင်ကွန်းက မတ်တတ်ထ၍ အပေါ် ကွတ်အင်္ကျီကြီးကို ဝတ်ဆင် လိုက်၏။ ထိုနောက် မေရီက လင်ကွန်း၏ ရင်ခွင်ထဲသို့ ရောက်လုနီးပါး မှီ၍ ကြည့်နေရာမှ တခြားသူများက မည်သို့ ထင်မည်နည်းဟု စဉ်းစား

၍ ‘ကျွန်မ ရှင့်ကို မှီပြီး ကြည့်နေတာ မစွဲဟဲရစ်က ဘယ်လိုထင်မလဲ မသိဘူးနော်’ ဟု လင်ကွန်းအား ပြောလိုက်ရာ ‘ဘယ်လိုမှ ထင်မှာ မဟုတ်ပါဘူးကွယ်’ ဟု ပြန်ဖြေ၏။ ထိုစကားသည် လင်ကွန်းနောက်ဆုံး ပြောသောစကားဖြစ်လေ၏။

မေရီ၏ လက်ကို လင်ကွန်းက ဆုပ်ကိုင်ထားပြီး ပွဲကို ဆက်ကြည့်နေစဉ် ပစ္စတိုသေနတ်ပစ်သံ ပေါက်ကွဲထွက်ပေါ်လာ၏။ ထိုနောက် မေရီ၏ တုန်လှုပ်ချောက်ချားစွာ အော်ဟစ်မြည်တမ်းသံ ထွက်ပေါ်လာ၏။ လဲကျသွားသော လင်ကွန်းအား ဖက်မှီရင်း မေရီသည် သတိလစ်သွားခဲ့လေ၏။

သေလုမြောပါး ဖြစ်နေသော သမ္မတကြီးအား ကပွဲရုံးအနီးရှိ အိမ်တစ်အိမ်သို့ ယူဆောင်သွားပြီး ကြိုးစား၍ အသက်လုကြ၏။ သို့ရာတွင် ကျည်ဆံမှာ လက်ဝဲဖက် နားရွက်အောက်ဆီမှ ခပ်စောင်းစောင်းဝင်ပြီး ဦးနှောက်ကိုဖောက်ကာ ညာဘက်မျက်လုံးအိမ်ထဲ၌ ဝပ်နေ၏။ ဤမျှပြင်းထန်သော ဒဏ်ရာနှင့်ပင် လင်ကွန်းသည် ကိုးနာရီခန့် ဆက်လက်အသက်ရှင်နေခဲ့၏။

မေရီအား သမ္မတကြီးကို ထားရှိသော အခန်းနှင့် ကပ်လျက် အခန်းတစ်ခန်း၌ ထား၍ စောင့်ရှောက်နေကြ၏။ သို့ရာတွင် သတိဝင်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် လင်ကွန်းရှိရာသို့ အတင်းပြေးသွားကာ မေ့မြောနေသော ချစ်ခင်ပွန်းအနီးသို့ ကပ်၍ သည်းထန်စွာ ငိုကြွေးနေလေတော့၏။ မေရီအား မည်သူမှ တား၍မရ။ လင်ကွန်းအား အတင်း ပွေ့ဖက်၏။ မျက်နှာကို နေရာမလပ် နမ်းရှုံ့၏။ နာမည်ကို တတွတ်တွတ်ခေါ်၍ မြည်တမ်းနေ၏။ သူမကိုပါ သေရွာသို့ အတူခေါ်သွားရန် တစာစာ ပန်ကြား၏။

မြင်းမိုရ်တောင်ကြီး ပြုလဲခဲ့ချေပြီ။
မေရီအတွက် အားထားမှီခိုရာတောင်ကြီး ပြုခဲ့ရလေပြီ။

နောက်တစ်နေ့နံနက်တွင် သားကလေး တက်ဒ်သည် အိမ်ဖြူတော်သို့ အသုဘရှု လာကြသူများအနက် လူကြီးတစ်ယောက်အား မေးမြန်း၏။

‘ဘဘကြီးရေ . . . ဖေဖေသေသွားပြီဆိုတော့ ကောင်းကင်ဘုံကို ရောက်ပါ့မလား . . . ဟင်’

‘သေချာတာပေါ့ ကလေးရယ်၊ သမ္မတကြီးဟာ ကောင်းကင်ဘုံကို မုချရောက်နေပါပြီ’

‘ဒါဖြင့် ဖေဖေ သေသွားတာ ကျွန်တော် ဝမ်းသာရမှာပေါ့နော်။ ဒီမှာ နေတုန်းကဆိုရင် ဖေဖေ အမြဲတမ်း စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်နေရတယ် ဘဘကြီးရဲ့ အခု ကောင်းကင်ဘုံကို ရောက်သွားပြီဆိုတော့ ဖေဖေ ဝဋ်ကျွတ် သွားတာပေါ့ဗျာ’

တက်ဒ်ကလေး၏ ပြောကြားချက်သည် အိမ်ဖြူတော်၌ နေထိုင်ခဲ့စဉ် ကြိမ်ဖန်များစွာ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ခဲ့ရသော လင်ကွန်း၏ အတွင်းရေး များကို တစ်စွန်းတစ်စ လှစ်ဟာ လိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်လေ၏။

သမ္မတကြီး လုပ်ကြံခဲ့ရပြီးနောက် ရက်သတ္တငါးပတ်ကြာသည်အထိ မေရီသည် အိမ်ဖြူတော်ရှိ သူမ၏ အိပ်ခန်းထဲမှ နေ့ရောညပါ မထွက်တော့ဘဲ အိပ်ရာထဲ၌ လဲလျောင်းကာ အချိန်ရှိသမျှ ငိုကြွေးနေရှာ၏။

မေရီ၏ လက်သုံးတော် အယ်လဇဘက်ကတ္တလေမှာ တစ်ချိန်လုံး မေရီ၏အနီး၌ စောင့်နေရသူဖြစ်၍ ထိုစဉ်က မြင်ကွင်းကို ဤသို့ ပြန်လည် ရေးသား မှတ်တမ်းတင်ခဲ့၏။

‘ကြေကွဲနေသော နှလုံးသားမှ ပေါက်ကွဲ ထွက်ပေါ်လာသော ဝေဒနာများကို မစွပ်လင်ကွန်း ခံစားနေရပါသည်။ မည်သူနှင့်မျှ မတူအောင် ပူဆွေးသောက ရောက်နေသည်ကို ကျွန်မ နားလည်မိပါသည်။ သောကဗျာပါဒကြောင့် မစွပ်လင်ကွန်းသည် အရူးသဖွယ် ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ တစ်ကြိမ်တစ်ကြိမ်တွင် စူးရှစွာ အော်ဟစ်နေတတ်ပါသည်။ တစ်ညတွင် သူမ၏ ငိုကြွေး မြည်တမ်းသံကြောင့် သားကလေး တက်ဒ် နိုးလာပြီး ညအိပ်ဝတ်စုံဖြင့်ပင် မိခင်ရှိရာသို့ လာရောက်ကာ အားပေးစကား ပြောပါသည်။ ‘မငိုပါနဲ့ မေမေရယ်၊ မေမေငိုနေရင် ကျွန်တော် အိပ်မရတော့ဘူး။ ဖေဖေဟာ သူတော်ကောင်းကြီးပဲ မေမေရဲ့၊ ဒါကြောင့် အခုဆို ကောင်းကင်ဘုံကို ရောက်နေပြီ။ ဖေဖေ အဲဒီနေရာမှာ ပျော်ရွှင်နေမှာပါ။ ဖေဖေနဲ့အတူ ဘုရားသခင်နဲ့ ညီကလေး ဝီလီတို့လည်း ရှိနေတယ်လေ။ မငိုပါနဲ့ မေမေရယ်၊ မေမေ ငိုနေရင် ကျွန်တော်လည်း ငိုနေမှာပဲ. . . ’

သမ္မတကြီးလင်ကွန်းကား သားကလေးတက်ဒ် ယုံကြည်သည့်အတိုင်း ကောင်းကင်ဘုံသို့ ရောက်ရှိနေပေလိမ့်မည်။ သမ္မတကတော် မေရီလင်ကွန်းမှာမူ ချစ်ခင်ပွန်းရှိရာသို့ နောင် ၁၇ နှစ် ကြာပြီးမှ လိုက်ပါသွားခဲ့၏။

ကျန်ရှိသေးသော သက်တမ်း ၁၇ နှစ်ကို မေရီသည် သမ္မတကတော်ဟောင်း မုဆိုးမတစ်ဦးဘဝဖြင့် ကျင်လည်ခဲ့ရရှာ၏။

သမ္မတကြီး မရှိတော့ချိန်မှစ၍ အိမ်ဖြူတော်သည် မေရီနှင့် စည်းခြားသွားခဲ့လေပြီ။

သမ္မတကတော်ဟူသော ဘဝသည် ဘဝဟောင်း ဖြစ်ခဲ့ချေပြီတည်း။

အိမ်ဖြူတော်မှ မေရီ ထွက်ခွာခန်းမှာ ကြေကွဲဖွယ် သံဝေဂယူဖွယ် ကောင်းလှ၏။ ထိုအကြောင်းကို မစွစ် ကတ္တလေက ပြန်ပြောပြရာ၌ ‘မစွစ် လင်ကွန်းအား ဝှံ့ဘိုင်ဟူ၍ နှုတ်ဆက်မည့်သူပင် မရှိ။ အိမ်ဖြူတော်၌ ရှိနေသူ အားလုံးသည် အေးစက်စက်နှင့် တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ် ကြည့်နေကြပေရာ ကျွန်မသည်ပင် မစွစ်လင်ကွန်းကိုယ်စား ရင်ထဲက နာကျင်လာမိပါတော့သည်’ ဟူ၍ ပြောကြားခဲ့၏။

သမ္မတကတော်ဟောင်းအား လင်ကွန်းသေပြီးနောက် သမ္မတအဖြစ် ဆက်ခံရသူ အင်ဒရူးဂျွန်ဆင်ကလည်း ဝတ်ကျေတန်းကုန်အနေဖြင့်ပင် လာရောက် နှုတ်မဆက်ခဲ့ချေ။ ထိုမျှသာမက ‘သမ္မတလင်ကွန်း လုပ်ကြံ ခံရခြင်းအတွက် သမ္မတကတော်နှင့် ထပ်တူထပ်မျှ ဝမ်းနည်းကြေကွဲမိပါကြောင်း’ ဟူသော ထုံးတမ်းစဉ်လာ စာတစ်ကြောင်းမျှကိုပင် ဒုသမ္မတ အင်ဒရူးဂျွန်ဆင်က မေရီထံ မပေးပို့ခဲ့ချေ။ ‘လင်ကွန်း ရှိနေစဉ်က မိမိတို့ အပေါ် အမျိုးမျိုး တွန်းတိုက် ရန်လိုနေခဲ့သော ထိုမိန်းမအား ကရုဏာ မထားနိုင်’ ဟူသော သဘောမျိုးပင် ဖြစ်တော့၏။

သို့ဖြစ်ရကား သမ္မတကတော်ဟောင်း မေရီလင်ကွန်းသည် သူမအား ကရုဏာစကား ပြောမည့်သူမရှိ။ သူမအား တမ်းတ နှုတ်ဆက်မည့် သူလည်း မရှိသော အိမ်ဖြူတော်မှ လျှောက် ထွက်ခွာခဲ့ရလေသည် တကား။

မာနရှင်၏ဘဝနိဂုံး

၁၈၆၅ ခုနှစ် မေလတွင် မေရီသည် အိမ်ဖြူတော်ကို စွန့်ခွာခဲ့ရ၏။

မေရီသည် စပရင်းဖီးလ်မြို့သို့ မပြန်လိုတော့ချေ။ ရှေးဟောင်း နှောင်းဖြစ်များကို ပြန်လည် သတိရစရာ ထိုမြို့ ထိုရွာကို မေရီ၏ နာကျင် နေသော နှလုံးသားက ရင်မဆိုင်ဝံ့ချေ။ ထို့ကြောင့် အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ချီကာဂိုမြို့သို့ သွား၍ နေထိုင်ခဲ့၏။

လင်ကွန်း၏ အမွေအဖြစ် ဒေါ်လာ ၁၁၀,၀၀၀ တန် ခြံမြေကြီး တစ်ခု ကျန်ရစ်၏။ ယင်းခြံမြေကို မေရီနှင့် သားများ သုံးပုံပုံ၍ တစ်ပုံစီ ရရှိကြ၏။ တစ်ဖန် လင်ကွန်း ကွယ်လွန်ပြီး ငါးနှစ်အကြာတွင် ကွန်ဂရက် လွှတ်တော်က (မေရီအား စွပ်စွဲရှုတ်ချ ကန့်ကွက်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ အကြိတ်အနယ် မဲခွဲရပြီး) သမ္မတကတော်ဟောင်း မုဆိုးမ မေရီလင်ကွန်း အတွက် နှစ်ကြေးပင်စင် ဒေါ်လာ ၃,၀၀၀ ကို သေသည်အထိ ခံစားခွင့် ပြုရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့၏။

မုဆိုးမ မေရီ၏ ဘဝကား အေးချမ်းမှု မရှိခဲ့။ ပြည်သူလူထုက လင်ကွန်းအား ချစ်ကြသလောက် မေရီအား ရွံ့မုန်းနေကြသည်ကို ထိတ်

လန်ဖွယ်ရာ တွေ့ရှိ နားလည်လာရ၏။ နေရာအသီးသီးမှနေ၍ မေရီအား သားပုပ်လေလွင့် ပြောဆိုမှုများကို နားမခံသာအောင် ကြားသိနေရ၏။

ပို၍ ဆိုးသည်မှာ လင်ကွန်း၏ တွဲဖက်ရှေ့နေ ဝီလျံဟင်ဒန်၏ လက်စားချေမှုများ ဖြစ်လေ၏။ ဟင်ဒန်သည် လင်ကွန်းအပေါ် မေရီက ဆိုးခဲ့သမျှကို ယခုအခါမှ ဒေါမနသပွား၍ ထုတ်ဖော် ဖွင့်ဟလေတော့၏။ လင်ကွန်းအား နေ့စဉ်နှင့်အမျှ မောဟဖိစီးအောင် လုပ်ခဲ့သော မိန်းမ ကြမ်းကြီး၊ ခင်ပွန်းသည်ကို သိက္ခာကျအောင် အနိုင်အထက် ပြုခဲ့သော လင်နိုင်မ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ကို အစဉ်သဖြင့် အဆိုးမြင်နေသော ရန်ထောင်မ စသည်ဖြင့် ဟင်ဒန်၏ ကြိတ်မနိုင်ခဲ့မရ ဖွင့်ဟချက်များကြောင့် ပြည်သူ အများစုက လင်ကွန်းအပေါ် ကရုဏာပိုလာကြသည်နှင့် တစ်ချိန်တည်း တွင် မေရီအား ခွင့်မလွှတ်နိုင်ကြဘဲ ရှိတော့၏။

မေရီကလည်း လင်ကွန်းသေပြီးသည့်တိုင်အောင် မာန်မာနကို မချခဲ့။ မာနတံခွန် တလူလူ လွှင့်နေဆဲရှိ၏။

သမ္မတလင်ကွန်း၏ ရုပ်ကလာပ်ကို သဂြိုဟ်ရေးမှစ၍ မေရီသည် အများဆန္ဒနှင့် ဆန့်ကျင်သမျှ ပြုခဲ့လေ၏။

လင်ကွန်း ကွယ်လွန်ပြီး ၄၈ နာရီမျှ အကြာတွင် စပရင်းဖီးလ်မြို့မှ မြို့မျက်နှာဖုံးများ ပါဝင်သည့် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့သည် ဝါရှင်တန်သို့ တက်လာကြ ၏။ မေရီအား တွေ့ဆုံ၍ လင်ကွန်း၏ ရုပ်ကလာပ်ကို စပရင်းဖီးလ်မြို့၌ မြှုပ်နှံသဂြိုဟ်ရန် တောင်းဆိုကြ၏။ မေရီက ပထမတွင် ချက်ချင်းလိုလို ငြင်းပယ်လိုက်၏။ သူမသည် စပရင်းဖီးလ်၌ လူချစ်လူခင် များခဲ့သူ မဟုတ်၊ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းလည်း မရှိခဲ့၊ စပရင်းဖီးလ်၌ မေရီ၏ ညီအစ်မ သုံးဦး ရှိနေသော်လည်း တစ်ယောက်နှင့်မျှ သင့်မြတ်ခြင်း မရှိ။

မြို့သူ မြို့သားများကလည်း သူမအပေါ် အတင်းအဖျင်းများချည်းသာ ပြောခဲ့ကြ၏။

သမ္မတကတော် မေရီ၏ ဝတ်စုံများကို အထူး ချုပ်လုပ်ပေးရသော နီဂရိုးအပ်ချုပ်သည် တစ်ဦးဖြစ်သော အယ်လဇဘက်မှာ သူမ၏ လက်သုံး တော်သဖွယ် နေထိုင်ခဲ့ရာ စပရင်းဖီးလ်မြို့သို့ ဘယ်တော့မှ မပြန်လိုဟူ၍ မေရီက ပြောပြကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့၏။

မေရီသည် ချီကာဂိုတွင် လင်ကွန်းအား မြှုပ်နှံရကောင်းမလား။ ကျော့ ဝါရှင်တန်ကို မြှုပ်နှံခဲ့သော နေရှင်နယ် ကက်ပီတိုလ်ဗီမာန်တွင် မြှုပ်နှံ ရ ကောင်းမလား ဝေခွဲမရ ဖြစ်နေ၏။

စပရင်းဖီးလ်မြို့ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ကလည်း ဇွဲကောင်းကောင်းနှင့် ခုနစ်ရက် ခုနစ်လီတိုင်တိုင် မေရီအား ချဉ်းကပ်တောင်းပန်ခဲ့ကြ၏။ ထို့ကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် မေရီက စိတ်ပြောင်းသွားပြီး စပရင်းဖီးလ်မြို့ သို့ ရုပ်ကလာပ်ကို ယူဆောင် မြှုပ်နှံရန် သဘောတူလိုက်၏။

စပရင်းဖီးလ်မြို့သားများမှာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်သွားပြီး လူထု ရံပုံငွေများ ကောက်ခံကာ မြို့၏ ရပ်ကွက် လေးခုလုံးမှ နယ်မြေများ ထိစပ်နေသည့် သာယာလှပသော မြေကွက်ကြီးတစ်ခုကို ဝယ်ယူ၍ လင်ကွန်းဂူဗီမာန် ဆောက်လုပ်ရန် နေ့ရောညပါ စိုင်းပြင်းနေကြလေ၏။

၁၈၆၅ ခုနှစ် မေလ ၄ ရက် နံနက်တွင် လင်ကွန်း၏ ရုပ်ကလာပ် တင်ဆောင်လာသော ရထားသည် စပရင်းဖီးလ်မြို့သို့ ရောက်ရှိလာ၏။ ဂူဗီမာန်မှာလည်း အသင့်ဖြစ်နေလေပြီ။

ထိုအခါတွင်မှ မေရီက ဖောက်လာပြန်ပြီး ထိုနေရာ၌ မြှုပ်နှံရန် သဘောမတူကြောင်း ကန့်ကွက်ချေတော့၏။ မြို့အပြင်ဘက် တောတွင်း ရှိ အုတ်ရိတ်ချ်သချိုင်း (ဝက်သစ်ချပင်ရိပ်သာ) ကလေး၌သာ မြှုပ်နှံလို ကြောင်း ဆိုလာပြန်တော့၏။

မေရီသည် လင်ကွန်းမသေမီ ဂျိမ်းမြစ်ရိုး၌ မောင်နှံနှစ်ဦး ကြည်နူးစွာ လမ်းလျှောက်ခဲ့ကြစဉ် လင်ကွန်းမှာကြားခဲ့သော စကားကို ယခုမှ သတိရ၍ သာယာသော တောစခန်းရိပ်သာတစ်နေရာရာ၌ မြှုပ်နှံရန် ပြောင်းလဲ ရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်သလော။

စင်စစ်အားဖြင့် မေရီ၌ ထိုစိတ်ထားမှာ စောစောက မရှိခဲ့။ စပရင်းဖီးလ်မြို့မှ ဂူဗီမာန်ဆောက်ထားသော နေရာကိုမြင်၍ ထိုနေရာနှင့် ပတ်သက်သော နောက်ကြောင်းများကို သတိရတော့မှ မာနနှင့် ဒေါသ လွှမ်းကာ အပြောင်းအလဲ ဖြစ်လာခဲ့ခြင်းပေတည်း။

ထိုနောက်ကြောင်းကား မေရီ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး ရန်ငြိုးသာ ဖြစ်ချေ၏။ စပရင်းဖီးလ်မြို့ လူထုက ဂူဗီမာန် ဆောက်ထားသော နေရာသည် ဟို ယခင်က ‘မာသာရိပ်သာ’ ဟု ခေါ်တွင်ခဲ့သော မြေနေရာဖြစ်၏။ မေရီ သည် မာသာမိသားစုနှင့် ငြိုးသူရန်ဘက် ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။ မေရီနှင့် ရန်စရိုခဲ့ ဖူးသော မာသာမိသားစုထဲမှ အမျိုးသမီးတစ်ဦးမှာ ထိုအချိန်၌ ကွယ်လွန် ခဲ့ပြီဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် မေရီကမူ အငြိုးမပြေသေး။ ထို့ကြောင့်လည်း ရန်သူဟောင်း၏ မြေပေါ်၌ မိမိ၏ ချစ်ခင်ပွန်းအား မမြှုပ်နှံနိုင်ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

မြို့လူထုက အားကြီးမာန်တက် ရှင်းလင်းခုတ်ထွင်ကာ တည်ဆောက် ထားသော ဂူဗီမာန်မှာ မေရီ၏ ခေါင်းမာမှုကြောင့် အလဟဿ ဖြစ်ခဲ့ရ လေ၏။ မေရီက သူမ၏ ဆန္ဒအတိုင်း မလုပ်လျှင် အလောင်းကို ဝါရှင် တန်သို့ ပြန်သယ်သွားမည်ဟူ၍ တင်းတင်းမာမာ အရေးဆိုနေသဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် သူမ၏ အလိုကျ ‘ဝက်သစ်ခြံရိပ်သာဆီသို့ ပို့ဆောင်ခဲ့ကြ ရလေတော့၏။

မေရီလင်ကွန်းနှင့် ပတ်သက်သော အတင်းအဖျင်းများသည် အိမ်နိမ့်စံ ဘဝသို့ ရောက်ခါမှ ပို၍ ကျယ်လောင်စွာ ထွက်ပေါ်လာကြ၏။

မေရီသည် အိမ်ဖြူတော်၌ ရှိနေစဉ် မတရား သုံးဖြုန်းတတ်ပုံများ၊ အဝတ်အစားများကို ဈေးစကားမဆိုဘဲ ကြိုက်လျှင် ကြိုက်သလို ဝယ်ယူ တတ်ပုံများ၊ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲ ကပွဲကြီးများကို ကျင်းပ၍ ပကာသန ခုံမင်တတ် ပုံများ စသည် စသည်ဖြင့် မဆုံးနိုင်သော အတင်းစကားများပေတည်း။

မေရီသည် အသုံးအဖြုန်းကြီးလွန်း၍ အကြွေးများတင်ခဲ့ရာ သမ္မတ လင်ကွန်းသာ ဒုတိယအကြိမ် သမ္မတပြန်အရွေးမခံရပါက အကြွေးများ တန်းလန်းဖြင့် အိမ်ဖြူတော်မှ ဆင်းပြေးရမည့်ကိန်းနှင့် ကြုံခဲ့ဖူး၏။ မေရီမှာ အဘယ်မျှ လက်လွတ်စပယ် သုံးဖြုန်းခဲ့သနည်းဆိုသော် အကြွေး မည်မျှ ရှိနေသည်ကိုပင် မသိဟုဆို၏။

မေရီ၏လက်သုံးတော်ကြီးဖြစ်သော မစ္စစ်ကတ္တလေက ‘သမ္မတကြီး သည် မစ္စစ်လင်ကွန်း၏ အကြွေးကိစ္စများကို လုံးဝ မသိရှာဘဲ လုပ်ကြံခံ သွားခြင်းမှာ ကံကောင်းလှပါပေသည်’ ဟု ရေးသားခဲ့၏။

မေရီသည် အိမ်ဖြူတော်မှ ထွက်ခွာသောအခါ သေတ္တာကြီးများစွာ နှင့် အထုပ်ကြီး အထုပ်ငယ် ၅၀ ခန့် ပါသွား၏။ ထိုကိစ္စမှာလည်း လူ အများ၏ မေးငေါ့စရာ ဖြစ်ခဲ့၏။ သူမ၏ ရန်သူများက မေရီသည် သမ္မတ အိမ်တော်သို့ လာစဉ်က သေတ္တာကလေး နှစ်လုံး သုံးလုံးနှင့် လာခဲ့ပြီး ယခု ပြန်ထွက်ခွာသောအခါ ရထားနှင့်တိုက်၍ ယူရလောက်အောင် များလှပါတကား။ သမ္မတအိမ်ဖြူတော်မှ ပစ္စည်းများကို ဝင်လှသွားခြင်း လော၊ အိမ်ဖြူတော်ကို အရေခွာသွားခြင်းပေလော စသည်ဖြင့် ဝေဖန်ကြ လေ၏။

၁၈၆၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၆ ရက်နေ့ (မေရီအိမ်ဖြူတော်မှ ခွာသွားပြီး နှစ်နှစ်အကြာ) တွင် ‘ကလယ်ဗယ်လင်းဟယ် ရယ်လ်’ သတင်းစာက ဤသို့ စတင် ရေးသားခဲ့၏။

‘သမ္မတ အိမ်ဖြူတော်ကို မူလအတိုင်းဖြစ်အောင် ပြန်၍ မွမ်းမံ ပြုပြင် ရသည့်အတွက် ဒေါ်လာ တစ်သိန်း ကုန်ကျခဲ့ခြင်းကို တိုင်းသူပြည်သား တို့အား အသိပေးသင့်ကြောင်း၊ ထိုသို့ ကုန်ကျခဲ့ခြင်းမှာ မည်သူ့တွင် တာဝန်ရှိသည်ကို ဆိုခြင်းကိုလည်း ဖော်ပြသင့်ကြောင်း’

သတင်းစာက ရေးသည့်အတိုင်းမှန်လည်း မှန်နေ၏။ အိမ်ဖြူတော် မှ ပစ္စည်းများစွာတို့သည် ‘နှင်းဆီဘုရင်မ’ မေရီ၏ လက်ထက်၌ အမြောက်အမြား ခိုးဝှက်ခံရ၍ ပျောက်ဆုံးခဲ့၏။

သို့ရာတွင် ထိုသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ မေရီ၏ အပြစ်ချည်း မဟုတ်ချေ။ သူမ၏ အမှားများလည်း ရှိတော့ ရှိခဲ့၏။ ဥပမာ အိမ်ဖြူတော်ကို ကိုယ် တိုင် ကြီးကြပ်မည်ဟုဆိုကာ ဘဏ္ဍာစိုးနှင့် အခြား အလုပ်သမားများကို အလုပ်မှ ဖြုတ်ခဲ့ပြီး ‘ချွေတာရေး’ လုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုအခါ အလုပ် သမားများက တံခါးချက်နှင့် မီးဖိုမှလွဲ၍ ကျန်ပစ္စည်းများကို တတ်နိုင်သမျှ လစ်လျှင် လစ်သလို ခိုးဝှက်သွားကြလေ၏။

၁၈၆၁ ခုနှစ် မတ်လ ၉ ရက်နေ့ထုတ် ‘ဝါရှင်တန်စတား’ သတင်းစာ တွင် အိမ်ဖြူတော်သို့ သမ္မတလင်ကွန်း ရောက်ရှိပြီး ပထမဆုံးအကြိမ် ကျင်းပသော ဧည့်ခံပွဲ၌ ဧည့်သည်တော်များ အပေါ် အင်္ကျီပျောက်၊ ဦးထုပ် ပျောက် ဖြစ်ကြရပုံကို ဖော်ပြခဲ့၏။ ယင်းသို့ ဖြစ်ရသည်မှာ သမ္မတကတော် အသစ်ဖြစ်သော မေရီက အလုပ်သမားများကို လျှော့ချခဲ့ခြင်းကြောင့် အစေခံများက ပွဲဦးထွက် ပညာပြခဲ့ကြခြင်းပေတည်း။

အိမ်ဖြူတော်မှ မေရီ သယ်သွားသော အထုပ်ကြီး အထုပ်ငယ်များမှာ လူထု၏အမြင်တွင် မဖွယ်မရာ ဖြစ်နေသော်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အများ ထင်နေသလို အဖိုးတန်ပစ္စည်းများ မဟုတ်။ အဖိုးမကြီးလှသော

လက်ဆောင်ပစ္စည်းများ၊ ခန်းဆီးများ တန်ဖိုး မကြီးသော ပန်းချီကားများ၊ စာအုပ်များ၊ အင်္ကျီချိတ်များ၊ သမင်ချိုများ၊ အဝတ်ဟောင်းများ၊ ဦးထုပ်များ စသည်တို့သာဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ထိုစဉ်က ဝိုင်းဝန်း ထုပ်ပိုးပေးခဲ့ရသော မစ္စစ်ကက္ကလေက ပြောပြ၏။ ‘သမ္မတကတော်ဟာ ပစ္စည်းဟောင်းကလေးတွေကို တွယ်တာတတ်တယ်ရှင်’ ဟု မစ္စစ်ကက္ကလေက ပြော၏။

အဆိုပါ ပစ္စည်းများကို ထုပ်ပိုးနေစဉ် ဟားဘတ်တက္ကသိုလ်မှ ဘွဲ့ယူပြီး ပြန်ရောက်ခါစ ရှိသေးသော သားကြီးရောဘတ်က ‘မီးခြစ်တစ်လုံးလောက် ထည့်ပေးလိုက်ရင်ကောင်းမယ်’ ဟု စိတ်အချဉ်ပေါက်၍ ပြောမိခဲ့သည်ဟူ၏။ ထိုမျှသာမက ရောဘတ်က ‘ဒီသေတ္တာတွေ သယ်သွားတဲ့ ကားကြီး ချီကာဂို မရောက်ခင် လမ်းမှာ မီးလောင်ပြီးပစ္စည်းတွေ အားလုံးပါသွားရင် ကောင်းမှာပဲ’ ဟု ထပ်ပြောလိုက်သေးသည် ဆို၏။

မေရီသည် သားကြီး ရောဘတ်နှင့် သားငယ် တက်ဒ်တို့နှင့်အတူ ချီကာဂိုသို့ ထွက်ခွာခဲ့၏။ ထရီမ္မန်ဟိုတယ်ကြီးတွင် ရက်သတ္တတစ်ပတ်ခန့် တည်းခိုနေကြ၏။ သို့ရာတွင် ဟိုတယ်ခ ဈေးကြီးလွန်း၍ ဟိုက်ပတ်ခေါ် နွေရာသီ အပန်းဖြေစခန်းရှိ စရိတ်ကျဉ်းသော တိုက်ခန်းငယ်တစ်ခု၌ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြ၏။

အထက်တန်းကျကျ နေရာများ၌ မနေထိုင်နိုင်သည့်အတွက် မေရီသည် မျက်ရည်ပင် ကျမိသည်ဟူ၏။ မိတ်ဟောင်း ဆွေဟောင်းများထံသို့ စာလည်းမရေး၊ အတွေ့လည်း မခံဘဲ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အဆက်ဖြတ်နေလျက် သားကလေးတက်ဒ်ကို စာသင်ပေးကာ စိတ်ပြေလက်ပျောက်နေထိုင်လျက်ရှိ၏။

မေရီသည် ငွေကြေး စုမိဆောင်းမိ မရှိခဲ့သည်မှာ အမှန်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်လည်း လင်ကွန်းသေပြီး မကြာမီ ရက်ပိုင်းတွင် လင်ကွန်း၏ အင်္ကျီများကိုပင် ထုတ်ရောင်းချခဲ့ရ၏။ သူမ၏ မဖွယ်မရာ လုပ်ရပ်ကြောင့်

ရှက်စရာ ဖြစ်ရမည်ကို စိုးရိမ်၍ ဝန်ကြီးတစ်ဦးက မေရီ ရောင်းချခဲ့သော နေရာမှ လင်ကွန်း၏ အင်္ကျီများကို ပြန်လည် ဝယ်ယူ သိမ်းဆည်းခဲ့ရလေ ၏။

မေရီသည် နှစ်အနည်းငယ် ကြာသောအခါ စိတ်အပြောင်းအလဲ ဖြစ်လာ ၏။ ဝါရှင်တန်မြို့ရှိ အထက်လွှာ အသိုင်းအဝိုင်းသို့ ပြန်လည် ဝင်ဆံ့ ချင်လာပြန်၏။ ထို့ကြောင့် ဝါရှင်တန်သို့ သွားရောက်ပြီး ဆိုရှယ် အသိုင်း အဝိုင်းသို့ ပြန်ဝင်ကြည့်၏။ ထိုအခါ ဝါရှင်တန် ရေပေါ်ဆီ လူ့အလွှာ များက သူမအား ဆေးဖော်ကြောဖက် မလုပ်ကြတော့ဘဲ ဝိုင်းပယ်နေကြ သည်ကို တွေ့ရ၏။

မေရီနှင့် ဖူးစာ မဆုံခဲ့ရသော ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ ဇနီးသည် ယခုအခါ ဝါရှင်တန်မြို့တော် အမျိုးသမီးလောက၌ ရေပန်းစားသူတစ်ဦး ဖြစ်နေ၏။ မေရီ မျက်မှန်းကျိုးခဲ့သော ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဟောင်း ချေ့စ်၏ သမီးမှာ လည်း ပညာဂုဏ် ဥစ္စာဂုဏ်အလှူဂုဏ်တို့ဖြင့် ထိပ်တန်းကြယ်တစ်ပွင့် ဖြစ်နေ၏။

မေရီကား ထိုအမျိုးသမီးနှစ်ဦးကို မပြိုင်နိုင်တော့ပြီဖြစ်၏။ သူမသည် အသက် ၅၀ ကျော်ပြီဖြစ်၏။ ထို့ပြင် ကြောက်စရာ မိန်းမတစ်ဦးအဖြစ် နာမည်ပျက်နေပြီဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် မေရီက မာန်တက်ဆဲရှိ၏။ ငွေကို လိုသလို သုံးနိုင်လျှင် သူမ၏ ပြိုင်ဘက်များကို ပြိုင်နိုင်မည်ဟု ထင်မှတ်ခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ရသမျှ အကြွေးများ ချေးငှားယူကာ အဝတ်အစားများနှင့် ကျောက်မျက်ရတနာ များကို ဝယ်ယူ ဆင်ယင်၍ အထက်လွှာ အသိုင်းအဝန်းထဲ၌ ပကာသန ချင်း ပြိုင်ခဲ့လေ၏။

မေရီ၏ အကြွေးများမှာ ဒေါ်လာ ၇၀,၀၀၀ အထိ ရှိခဲ့၏။ လင်ကွန်း၏ သမ္မတလစာသည်ပင် တစ်နှစ်လုံးမှ ဒေါ်လာ ၂၅,၀၀၀ သာ ရှိ၏။

မေရီသည် ငွေကြေး ကျပ်တည်းလွန်းသဖြင့် သူမအဖို့ နောက်ဆုံး အကျပ်ကိုင်စရာရှိသော ကွန်ဂရက် လွှတ်တော်သို့ လိုလားချက်များ တင်ပြလေတော့၏။

မေရီက မိမိ၏ ခင်ပွန်းသည် သမ္မတအဖြစ် ဒုတိယသက်တမ်းကို အပြည့်အဝ ဆက်လက် တာဝန်ယူခဲ့မည်ဆိုက ရသင့်ရထိုက်သော လစာငွေ (၄ နှစ်အတွက်) ဒေါ်လာ တစ်သိန်းနီးပါးကို လွှတ်တော်က ပေးရမည်ဟု လျှောက်လွှာတင်၏။

ကွန်ဂရက်က သူမ၏ လျှောက်ထားချက်ကို ပယ်ချလိုက်၏။ ထိုအခါ လွှတ်တော်တွင်း၌ သူမ၏ တောင်းဆိုချက်ကို ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသော အမတ်များအား မေရီက ရစရာမရှိအောင် ကလော်တုတ်ခဲ့သည်ဟူ၏။

နောက်ဆုံးတွင် ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်က သူမအား အညှာတာဆုံး စဉ်းစားပြီး သမ္မတလင်ကွန်း လုပ်ကြံခံရသည့်နှစ်မှ ကျန်ရှိသော လပိုင်းများအတွက် လစာငွေ ဒေါ်လာ ၂၂,၀၀၀ ကို ကျန်ရစ်သူ သမ္မတကတော် ဟောင်းအား ပေးအပ်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။

ထိုငွေဖြင့် မေရီသည် ချီကာဂိုမြို့တွင် တင့်တောင့်တင့်တယ် အိမ်တစ်လုံး ဝယ်၍ နေနိုင်ခဲ့၏။

သို့ရာတွင် နှစ်နှစ်ခန့် ကြာပြီးနောက် မေရီမှာ အသုံးအဖြုန်းများလာ ပြန်၍ စရိတ်ထောင်းလာပြန်ရာ အိမ်ပေါ်တွင် အိမ်ငှား ဘော်ဒါများ တင်၍ အိမ်စရိတ် ကာမိအောင် ကြံဖန်ရပြန်၏။ မကြာမီ ထိုအိမ်ကို ရောင်းပစ်လိုက်ရပြီး သူမကိုယ်တိုင် အိမ်ငှားဘော်ဒါအဖြစ် အခန်းငယ် တစ်ခန်းငှား၍ သွားနေရလေတော့၏။

ကြွေးရှင်များကလည်း တပူပူ တဆူဆူ ဖြစ်လာကြသဖြင့် မေရီသည် မတတ်သာသည့်အဆုံး ရှိစုမဲ့စု အဝတ်အစားများကို ထုပ်ပိုးကာ လူမြင် လျှင် မမှတ်မိစေရန် ဇာမျက်နှာဖုံးထူထူ တစ်ခုကို လွှမ်း၍ နယူးယောက် မြို့သို့ ရှောင်လာခဲ့လေ၏။ လမ်းခရီး၌ တည်းခိုသော နေရာများ၌ မေရီ လင်ကွန်းသည် ‘မစွပ်ကလပ်’ ဟူသော နာမည်ကို ပြောင်း၍ စာရင်း ပေးခဲ့ရသည် ဟူ၏။

နယူးယောက်မြို့တွင် မေရီသည် သူမ၏ လက်စွဲတော်ဟောင်း မစွပ် ကတ္တလေနှင့် တွေ့ဆုံကာ သူမ၏ စိစဉ်ပေးချက်အရ စိန်ရွှေ ရတနာပွဲစား များဖြစ်သော ဘရက်ဒီနှင့် ကေးစ်တို့ထံ သွားရောက် အကူအညီတောင်း လေ၏။

‘သမ္မတကတော်’ ၏ အကျပ်တည်းများကို ကြားနာရပြီးနောက် ဘရက်ဒီနှင့် ကေးစ်တို့က ‘အစ်မကြီးရဲ့ ကိစ္စအားလုံးကို ကျွန်တော်တို့ လက်ထဲ စိတ်ချလက်ချ လွှဲလိုက်ပါ။ ရက်သတ္တအနည်းငယ်အတွင်း ဒေါ်လာ တစ်သိန်း ရအောင် လုပ်ပေးပါမယ်’ ဟု အာမခံလိုက်၏။ ထိုနောက် မေရီထံမှ သူမ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေပုံများကို စာသုံးစောင် ခန့် ရေးခိုင်း၍ ယူထားလိုက်၏။

ဘရက်ဒီနှင့် ကေးစ်တို့က ဘာလုပ်သနည်း။ ထိုစာများကို ဝါရှင်တန် မြို့တော်ရှိ ရီပတ်ဗလီကင် ပါတီခေါင်းဆောင်များထံ သွားပြကြပြီး သူတို့ လိုအပ်သော ရန်ပုံငွေများ မပေးပါက ထိုစာများကို သတင်းစာများသို့ ပေးလိုက်မည်ဟု ခြိမ်းခြောက်ခြင်းဖြစ်၏။

ရီပတ်ဗလီကင် ခေါင်းဆောင်များက မတုန်လှုပ်ကြချေ။ မေရီ လင်ကွန်းအကြောင်းကို သူတို့ကပင် ဇာတ်စုံပြန်၍ ခင်းပြလိုက်ကြသေး၏။

အကြံမအောင်သောအခါ မေရီသည် ဘရက်ဒီနှင့် ကေးစ်အား ပြည်သူလူထုထံသို့ တိုက်ရိုက်မေတ္တာရပ်ခံစာများ တစ်သိန်းငါးထောင် ခန့် ပုံနှိပ် ဖြန့်ချိပေးရန် ပန်ကြားပြန်၏။ ယင်းသို့ ပြည်သူလူထုထံ မေတ္တာ

ရပ်ခံရာတွင် မေရီလင်ကွန်းသည် အမှန်တကယ် အတိဒုက္ခ ရောက်ရှိ နေသည်မှာ မှန်ကန်ပါသည်ဟူ၍ တိုင်းသိပြည်သိ ပုဂ္ဂိုလ်များက ထောက်ခံမှ ခိုင်လုံမည်ဖြစ်ရာ မေရီမှာ ထောက်ခံလက်မှတ် ရေးထိုးပေး မည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှာဖွေရ၏။ သို့ရာတွင် မေရီအပေါ် အာမခံမည့် ပုဂ္ဂိုလ် မရှိ။ ထို့ကြောင့် မေရီလင်ကွန်း၏ ‘လူထုသို့ ပန်ကြားလွှာ’ မှာ ရေစုန် မျောခဲ့ရပြန်၏။

မေရီသည် ရီပတ်ဗလီကင် ခေါင်းဆောင်များအား စိတ်နာသွားပြီး စင်ပြိုင်ပါတီကြီးဖြစ်သော ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီထံ ချဉ်းကပ်လေတော့၏။ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ၏ ‘နယူးယောက်ဝါးလ်’ သတင်းစာသို့ သူမ၏ ခိုကိုး ရာမဲ့ အခြေအနေများကို ရေးပို့လိုက်၏။ ထိုအချိန်မှာ ရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပခါနီးအချိန်ဖြစ်၍ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ သတင်းစာက အကွက် ကောင်းယူကာ မေရီ၏ ပန်ကြားလွှာကို ဖော်ပြလိုက်၏။ ‘ရီပတ်ဗလီကင် များသည် သနားစရာကောင်းလှသော သမ္မတကတော် မုဆိုးမတစ်ဦးကိုပင် ဥပေက္ခာပြုထားသည်။ အကြင်နာကင်းသူများဖြစ်သည်’ ဟူ၍ ပြိုင်ဘက် ပါတီကို သိက္ခာချသော ဝေဖန်ချက်လည်း ဖော်ပြလိုက်၏။ တစ်ဆက်တည်း မှာပင် ရီပတ်ဗလီကင် သမ္မတကတော်ဟောင်းအတွက် ဒီမိုကရက်တစ် ပါတီဝင်များကပဲ ဝိုင်းဝန်း ထောက်ပံ့လိုက်ကြပါဟူ၍ ရန်ပုံငွေ ကောက်ခံ သော နှိုးဆော်ချက်ကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြပေး၏။ ဤသို့ဖြင့် မေရီသည် ရန်ပုံငွေ အနည်းငယ် ရရှိခဲ့လေ၏။

မေရီသည် အသားမည်း နီဂရိုးများထံမှ အလှူငွေ ရရှိရေးအတွက် တမျိုး ကြံဖန်ပြန်၏။ နီဂရိုးများမှာ သမ္မတကြီး လင်ကွန်း၏ ကျေးဇူးဖြင့် ကျွန် ဘဝမှ လွတ်မြောက်ခဲ့သူများဖြစ်၍ လင်ကွန်း၏ ဇနီးအား ကျေးဇူး ဆပ်ကြ လိမ့်မည်ဟု မေရီက တွေးမိ၏။ သို့ဖြင့် သူမသည် လက်စွဲတော်ဟောင်း မစွပ်ကတ္တလေနှင့် ပူးပေါင်း၍ နီဂရိုးများထံမှ ရန်ပုံငွေရှာရန် ကြံစည်တော့

၏။ မစ္စစ်ကတ္တလေမှာ နီဂရိုးအမျိုးသမီးတစ်ဦးဖြစ်၍ ယခင်က ကျွန်
တစ်ဦးဖြစ်ခဲ့၏။ နှစ် ၃၀ မျှ ကျွန်ဘဝ၌ နေခဲ့ရပြီးမှ လွတ်မြောက်ခဲ့ကာ
အိမ်ဖြူတော်၌ မေရီ၏ အဝတ်အစားများကို ချုပ်လုပ်သူအဖြစ်
လည်းကောင်း လက်စွဲတော်အဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။

မေရီက နီဂရိုးများထံမှ ရန်ပုံငွေ ဒေါ်လာ ၂၅,၀၀၀ ရရှိလျှင် မစ္စစ်
ကတ္တလေအား တစ်နှစ်လျှင် ဒေါ်လာ ၃၀၀ နှုန်း နှစ်စဉ် ပေးသွားမည်။
မေရီကွယ်လွန်လျှင် ဒေါ်လာ ၂၅,၀၀၀ လုံးကို မစ္စစ်ကတ္တလေအား လွှဲ
ပေးခဲ့မည်ဟု ကတိပြု၏။

သို့ရာတွင် နီဂရိုးများကလည်း မေရီ၏ ပန်ကြားချက်ကို ဥပေက္ခာ
ပြု၍သာ နေခဲ့ကြ၏။

ဘရက်ဒီနှင့် ကေးစ်ပွဲစားများကလည်း မေရီ၏ အဝတ်အထည်များ
နှင့် လက်ဝတ်လက်စားများကို ရောင်းချရန် ကြော်ငြာပေးကြ၏။ ဝယ်သူ
များကား လာရက်ကြပါ၏။ သို့ရာတွင် ဟောင်းလွန်းသည်၊ ဈေးကြီးလွန်း
သည် စသည်ဖြင့် ဝေဖန် ပြောဆိုကြကာ မဝယ်ဘဲ ပြန်သွားကြ၏။
ဘရက်ဒီနှင့် ကေးစ်တို့က မေရီ၏ ပစ္စည်းများကို ရောင်းချရန် ပြထားသော
ဆိုင်ခန်း၌ အလှူငွေ လက်ခံစာအုပ် တစ်အုပ်ထားရှိ၍ ငွေရှာပေးသေး၏။
အကယ်၍ ပစ္စည်းများကို မဝယ်ဖြစ်သည့်တိုင် ဒုက္ခသည် မုဆိုးမကြီး
အား သနားကရုဏာဖြင့် သဒ္ဓါကြေး ပေးလှူသွားနိုင်ကြရန် ရည်ရွယ်ခြင်း
ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် အလှူငွေ ထည့်ဝင်သူ ဟူ၍ မဆိုစလောက်သာ ရှိ၏။

ဘရက်ဒီနှင့် ကေးစ်တို့သည် နောက်ဆုံး ကြိုးပမ်းချက်အဖြစ် မေရီ၏
အဝတ်အထည်များနှင့် လက်ဝတ်လက်စားများကို ပြပွဲခင်း၍ လူတစ်ဦး
လျှင် ရုံဝင်ခ ၂၅ ဆင့်သာ တောင်းခံကာ ငွေရှာပေးကြပြန်၏။ သို့ရာတွင်
ပြပွဲမှာ ကျီးနှင့် ဖုတ်ဖုတ်ဆိုသလို ဖြစ်ရလေ၏။

ပွဲစားများမှာ လက်လျှော့လိုက်ကြရတော့၏။ မတတ်သာသည့်အဆုံး၌ မေရီ၏ ပစ္စည်းများကို ဘရက်ဒီနှင့် ကေးစ်ကပင် ၈၂၄ ဒေါ်လာနှင့် ဈေးဖြတ်၍ အပြတ်ဝယ်လိုက်ကြရ၏။ သို့ရာတွင် မေရီ၏ ပစ္စည်းများကို အစွဲထုတ်ရေးအတွက် သူတို့ ကြိုးစား လုပ်ကိုင်ခဲ့ရသော စရိတ်မှာ ဒေါ်လာ ၈၂၀ ကုန်ကျခဲ့၍ ထိုငွေကို ခုနှိမ်ယူလိုက်ရာ မေရီအတွက် လေးဒေါ်လာသာ ကျန်တော့သည် ဟူ၏။

မေရီလင်ကွန်း၏ ရန်ပုံငွေ ရှာဖွေရေး ကြိုးပမ်းမှုမှာ သူမအဖို့ အရှုံးပေါ်ခဲ့ရုံမျှမက အများပြည်သူတို့၏ ဝိုင်းဝန်း ဝေဖန်ရှုတ်ချမှုဒဏ်ကို ပါ ဆက်တိုက် ခံခဲ့ရလေ၏။

အယ်လ်ဘာနီဂျာနယ်က ‘မေရီလင်ကွန်းသည် သူမကိုယ်တိုင်အား ဂုဏ်သိက္ခာ မဲ့စေခဲ့သည်သာမက နိုင်ငံတော်ကိုလည်းကောင်း၊ သူမ၏ ကွယ်လွန်လေပြီးသော ခင်ပွန်းသည်ကိုလည်းကောင်း ဂုဏ်ပျက်အောင် လုပ်ခဲ့ချေသည်’ ဟု ရေးသားဝေဖန်၏။

‘သူမသည် လူလိမ်မကြီး၊ သူခိုးမကြီးဖြစ်သည်’ ဟူ၍ ကူးသန်းရောင်း ဝယ်ရေး ကြော်ငြာ သတင်းစာ၌ ‘သာလိုဝိဒ်’ က ရေးသားခဲ့၏။ သာလိုဝိဒ် မှာ လင်ကွန်းက ဆီးဝန်ကို ဖြတ်တက်သွားသော ၁၈၆၀ ပြည့်နှစ် သမ္မတ လောင်း ရွေးပွဲ၌ ဆီးဝန်ဘက်မှ မဲဆွယ်ရေးမှူးဖြစ်ခဲ့၏။

စပရင်းဖီးလ် ဂျာနယ်တစ်စောင်ကသာလျှင် ‘မေရီသည် ပြင်းထန်လှ စွာသော စိတ်ဝေဒနာကြောင့် သနားစဖွယ် ဖြစ်နေခဲ့ကြောင်း၊ သူမ ပြုမူ ခဲ့သမျှသည် အဆိုပါ စိတ်သောကကြောင့် လုပ်မိလုပ်ရာ လုပ်မိခြင်းသာ ဖြစ်ဖွယ်ရှိကြောင်း’ ဟူ၍ ဖေးဖေးမမ ရေးသားခဲ့၏။

ယင်းသို့ ဝိုင်းဝန်း ဝေဖန် ရှုတ်ချမှုများကြောင့် မေရီ၏ သားကြီး ရောဘတ်မှာ စိတ်ထိခိုက်လွန်းလှ၍ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် သတ်သေရန်ပင် ကြိုးစားခဲ့သည်ဆို၏။ ရောဘတ်အား ညီဖြစ်သူ တက်ဒ်က အတင်း ဆွဲ ထား၍ အသက်မသေခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဆို၏။

မေရီသည် သူမ၏ ခံစားချက်များကို မစွပ်ကတ္တလေထံသို့သာလျှင် ရင်ဖွင့်၍ စာလှမ်းရေးတတ်၏။ မေရီအား ဆွေမျိုးသားချင်းများက တဖြည်းဖြည်း ဝိုင်းပယ်လာကြရုံမက သားကြီး ရောဘတ်နှင့်ပါ အဆက် အသွယ် ပြတ်ခဲ့လေ၏။ ‘တစ်လောကလုံးမှာ ငါ့အတွက် မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်း တစ်ယောက်မှ မရှိတော့ပါဘူးကွယ်’ ဟု မေရီက မစွပ် ကတ္တလေထံ စာရေးခဲ့ဖူး၏။

မေရီ၏ အဝတ်အထည်များ ရောင်း၍ ရန်ပုံငွေရှာသောကိစ္စ ဖြစ်ပွားပြီး တစ်လမျှ မကြာမီ လင်ကွန်းပိုင် ခြံမြေများကို ရောင်းချ ပြီးစီးသွားရာ မေရီသည် သားနှစ်ယောက်နှင့် ခွဲဝေယူလိုက်ရာ တစ်ဦးလျှင် ၃၆၇၆၅ ဒေါ်လာစီ ရရှိကြ၏။

မေရီသည် တက်ဒ်ကို ခေါ်ကာ ပြင်သစ်နိုင်ငံသို့ သွားရောက် နေထိုင် လေတော့၏။ ပြင်သစ် ဝတ္ထုများကို ဖတ်ရှုကာ ပြင်သစ် အသိုင်းအဝိုင်း ၌သာ ကျင်လည်နေတော့၏။ အမေရိကန် အားလုံးနှင့် အဆက်အဆံ မလုပ်ဘဲ ရှောင်နေတတ်၏။

ပြင်သစ်နိုင်ငံ၌ နေထိုင်ရင်း မေရီ၏ ငွေများ တတိတိနှင့် ကုန်သွား ပြန်ရာ အမေရိကန် အထက်လွတ်တော်သို့ သူမအတွက် တစ်နှစ်လျှင် ဒေါ်လာ ၅၀၀၀ မျှ ပင်စင်ငွေအဖြစ် ပေးပါရန် အသနားခံစာ တင်လိုက် ရလေ၏။

အထက်လွတ်တော်တွင် မေရီလင်ကွန်းအား ပင်စင်ပေးရေး မပေး ရေးကို အကြိတ်အနယ် ဆွေးနွေးခဲ့ကြ၏။ အချို့ အမတ်များက မေရီအား ရစရာ မရှိအောင် ရှုတ်ချ၍ ကန့်ကွက်ကြ၏။ အီလီနွိုင်းပြည်နယ်မှ အမတ် ယိတ်စ်ဆိုသူက ‘မစွပ်လင်ကွန်းဟာ သူ့ယောက်ျားအပေါ်မှာ

တောင် သစ္စာမရှိခဲ့ဘူး၊ သူဟာ သူပုန်တွေဘက်က အားပေးခဲ့တယ်၊ ဒါကြောင့် ပင်စင်မပေးသင့်ဘူး’ ဟု ပြောဆိုခဲ့၏။

ဤသို့ဖြင့် ရင့်သီးစွာ ရှုတ်ချ ကန့်ကွက်မှုများ အကြားမှပင် မေရီအား နောက်ဆုံး ကြည့်ရှုခြင်းအနေဖြင့် တစ်နှစ်လျှင် ဒေါ်လာ ၁၀၀၀ ပင်စင် ပေးရန် လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်လိုက်လေ၏။

၁၈၇၁ ခုနှစ် နွေရာသီတွင် ‘တက်ဒ်’ သည် တိုက်ဖိုက်ရောဂါဖြင့် ကွယ်လွန်သွားရှာ၏။ ထိုနှစ်မှာပင် သားကြီး ရောဘတ်ကလည်း လက်ထပ်သွား၏။

မေရီကား အထီးကျန် ဖြစ်ခဲ့ချေပြီ။

သူမအား ထုထောင်း ရိုက်ပုတ်ခဲ့သော လောကဓံလှိုင်းများကြောင့် ဦးနှောက်လည်း မမှန်ချင်တော့ပေ။

တနေ့သ၌ ကော်ဖီဆိုင်တစ်ခု၌ ကော်ဖီတစ်ခွက် မှာယူပြီးနောက် ထိုကော်ဖီခွက်တွင် အဆိပ်ခတ်ထားသည်ဟု ဆိုကာ မသောက်တော့ဘူး ဟု အကျောက်အကန် ငြင်းဆန်ခဲ့၏။

တစ်ခါတွင်လည်း မိသားစု ဆရာဝန်ထံသို့ အရေးတကြီး ကြေးနန်း ရိုက်၍ သူမ၏ သားကြီး ရောဘတ်မှာ သေလုမြောပါး ဖြစ်နေသော ကြောင့် အသက်ကယ်ပါရန် တောင်းပန်ခဲ့၏။ သို့ရာတွင် ရောဘတ်မှာ နာမကျန်းခြင်း လုံးဝမရှိ၊ လူကောင်း ပကတိဖြစ်၏။

ရောဘတ်သည် မိခင်ကြီးအား သွားရောက် ခေါ်ယူပြီး ချီကာဂိုမြို့ ဟိုတယ်တစ်ခု၌ ထားရှိကာ တစ်ပတ်ခန့် အတူနေထိုင်၍ သူမအား ဖျောင်းဖျ နှစ်သိမ့်ခဲ့ရ၏။

ညညများတွင် မေရီသည် သားကြီးရောဘတ်၏ အခန်းသို့ ထပြေးလာပြီး သူမကို သတ်ဖို့ လိုက်လာကြပြီဟူ၍ အော်ဟစ်တိုင်တည်တတ်၏။ အင်ဒီယန်း လူရိုင်းတွေက သူမ၏ ဦးနှောက်ထဲမှ ဝိုင်ယာကြိုးတွေကို ဆွဲထုတ်နေကြပါပြီဟူ၍လည်း ပြောတတ်၏။ ဆရာဝန်တွေက သူမ၏ ဦးခေါင်းထဲမှ သံမဏိ စပရင်တွေ ယူထုတ်နေကြပြီ ဟူ၍လည်း ညည်းတွားတတ်၏။

နေ့လယ်နေ့ခင်း၌မူ မေရီသည် စတိုးဆိုင်များသို့ လျှောက်သွားနေပြီး စိတ်ကူးပေါက်ရာတို့ကို ဝယ်ခြမ်းနေတတ်၏။ ဥပမာ အိုးအိမ် မရှိတော့သော ထိုအခြေအနေ၌ ဇာခန်းဆီးများကို ဒေါ်လာ ၃၀၀ ပေး၍ ဝယ်ယူခြင်းမျိုးဖြစ်၏။

မိခင်ကြီး၏ အခြေအနေကို အကဲခတ်မိသော ရောဘတ်သည် စိတ်မကောင်းခြင်း ကြီးစွာဖြင့် ချီကာဂိုမြို့ တရားရုံးတော်သို့ အကျိုးအကြောင်း တင်ပြ လျှောက်ထားရလေတော့၏။ တရားရုံးတော်က မေရီအား ဆေးစစ်ဆေးပြီးနောက် စိတ်မမှန်ကြောင်း သိရှိရသဖြင့် အီလီနွိုင်းပြည်နယ် ဘာတေးဗီးယား စိတ်ရောဂါကုစခန်းသို့ ပို့လိုက်တော့၏။

ထိုစိတ်ရောဂါကုဌာနတွင် ၁၃ လမျှ နေခဲ့ပြီးနောက် မေရီအား ပြန်လွှတ်ပေးလိုက်၏။ သို့ရာတွင် ရောဂါမှာမူ ပျောက်ကင်းခြင်း မရှိသေးချေ။

မေရီသည် ပြင်သစ်နိုင်ငံသို့ ထွက်ခွာခဲ့ပြန်၏။ သားကြီး ရောဘတ်အား စိတ်နာခဲ့ပြီဖြစ်၍ စာလည်းမရေး၊ လိပ်စာလည်း အသိမပေးခဲ့ချေ။ □

ပြင်သစ်နိုင်ငံ ပါအူးမြို့တွင် မေရီ နေထိုင်နေစဉ် တစ်နေ့သ၌ မီးဖိုဆောင်နံရံပေါ်တွင် ပန်းချီကားတစ်ချပ် ချိတ်ရန် လှေကားဖြင့် တက်ခိုက်လှေကားကျိုးကျ၌ ခြေထောက်ပိုင်း ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ရ၏။ ကာလအတန်ကြာအောင် လမ်းမလျှောက်နိုင် ဖြစ်ခဲ့ရ၏။

ကျန်းမာရေး ဆိုးလွန်းလာသောအခါ မေရီသည် စပရင်းဖီးလ်မြို့၌ ခေါင်းချရန် အမေရိကန်သို့ ပြန်လာခဲ့၏။ ဟိုရှေး ယခင်က ဖခင်၏ အိမ်မှ ဆင်းလာပြီး နေထိုင်ခဲ့သော အစ်မ မစွစ်အက်ဒွပ်နေအိမ်၌ ပြန်လည် နေထိုင်၏။

‘မမရယ်၊ ခုအချိန်မှာတော့ ကျွန်မရဲ့ ယောက်ျားနဲ့ ကလေးတွေရှိရာ ဆီကို မြန်မြန် ရောက်ပါစေလို့ပဲ ကျွန်မအတွက် ဆုတောင်းပေးပါတော့’ ဟူ၍ မေရီက သနားစဖွယ် ပြောလေ၏။

ထိုအချိန်တွင် မေရီသည် အသုံးအဖြုန်း မရှိတော့ပြီဖြစ်၍ ရသမျှ ငွေကြေးများမှာ မယိုမဖိတ်ဘဲ ရှိတော့ရာ ငွေသား ဒေါ်လာ ၆၀၀၀ နှင့် အစိုးရငွေစုလက်မှတ် ဒေါ်လာ ၇၅၀၀၀ ဖိုးအထိ စုမိနေပြီဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် မေရီသည် စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်း၊ ကိုယ်၏ ချမ်းသာခြင်း လုံးဝ မရှိတော့ပြီဖြစ်၏။

မေရီသည် အစဉ်သဖြင့် သောကမီး တောက်လောင်လျက် ရှိ၏။ သူမ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသမျှ ဆင်းရဲဒုက္ခများသည် လင်ယောက်ျားသူတော် ကောင်းကြီးအပေါ် ပြစ်မှား ရိုင်းပျဲခဲ့မိခြင်းကြောင့် လောကဓံတရား၏ ဒဏ်ခတ်ခံရခြင်းပေတည်းဟူ၍ မေရီက တွေးမိခဲ့ဟန်တူ၏။

ထို့ကြောင့်လည်း မေရီသည် သွားလေသူ ချစ်ခင်ပွန်းအား ပို၍ တမ်းတလျက် ရှိနေတော့၏။ ယင်းသို့ တမ်းတခြင်းနှင့် တစ်ချိန်တည်းမှာပင် မိမိ၏ ဆိုးမျိုးဟူသမျှအတွက် ယူကျုံးမရ ဖြစ်နေရှာလေ၏။ ‘သူနဲ့ ပြန်တွေ့ရဦးမယ် ဆိုရင်လေ၊ ဒီတစ်ခါတော့ ကျွန်မ သူ့အပေါ် အစွမ်းကုန် ကြင်နာယုယပါတော့မယ်’ ဟူ၍ မစွစ်အက်ဒွပ်အား မေရီက မကြာခဏ တိုင်တည်ပြောဆိုနေလေတော့၏။

မေရီအဖို့ လင်ကွန်း၏ သွေးသားကိုယ်ပွားဟူ၍ ရောဘတ် တစ်ယောက်သာ ကျန်ရှိတော့ရာ သားကြီးအတွက် သောကမီးမှာလည်း ပွား

သည်ထက် ပွားနေမိပြန်၏။ ထိုအချိန်တွင် ရောဘတ်မှာ အမေရိကန် အစိုးရအဖွဲ့၌ စစ်ဝန်ကြီး ဖြစ်နေလေပြီ။

‘ဘုရား ဘုရား သူ့အဖေလိုများ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခံရလေမလား’ ဟူ၍ မေရီက ထိတ်လန့်ကြောင့်ကြနေတော့၏။ ထိုအပူကလည်း မေရီ၏ ကိုယ်စိတ်နှလုံး သုံးပါးလုံးအား ထိခိုက်စေလျက်ရှိ၏။

မေရီသည် သူမ၏ နောက်ဆုံးနေ့ရက်များကို တစ်ကိုယ်တည်း အထီးကျန် နေထိုင်လျက် ကုန်လွန်သွားခဲ့၏။

အိမ်ပြင်တွင် နေထိန်ထိန် လင်းနေချိန်တွင် မေရီသည် သူမ၏ အခန်းတံခါးအားလုံးကို ပိတ်ကာ မှောင်ချနေ၏။ ပြင်ပလောကကြီးနှင့် အဆက်ဖြတ်လိုက်ပြီဖြစ်၏။ အခန်းထဲတွင် ဖယောင်းတိုင်ကလေး တစ်တိုင်တည်းသာ ထွန်းထားပြီး တစ်ကိုယ်တည်း ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်နေ လေ့ရှိ၏။

ထိုအချိန်များတွင် မေရီ၏ စိတ်သည် အတိတ်သို့ ပြန်ရောက်နေပေ လိမ့်မည်။

ဟို . . . ငယ်စဉ်ဘဝ၊ နုပျိုရွှင်ပျနေသော အရွယ်၊ မြူးကြွသော ဝေါင်ကပွဲဂီတသံသာ၊ စတီဖင်ဒေါက်ဂလပ်စ်၏ ချိုသောအပြုံး၊ ပြီးတော့ လင်ကွန်း၊ အေဗရာဟင်လင်ကွန်း၊ မုန်းစရာလူကြီး အဖြစ်မှ ချစ်ကြင်ရသူ ဖြစ်လာပုံ၊ တစ်နေ့မှာ သမ္မတ ဖြစ်လာနိုင်သူဟူ၍ ဟောကိန်းထုတ်ကာ အားပေးတိုက်တွန်းခဲ့ရပုံများ၊ ထိုလူကြီး၏ စိတ်အာရုံကို ဆွဲငင်နိုင်ရန် အလှူဂုဏ်ကို တိုးစေခဲ့ရပုံများ၊ ပြီးတော့ ရွေးကောက်ပွဲ လောကဓံတွေ၊ ဩဘာလက်ခုပ်သံများ၊ ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချသံများ၊ သမ္မတအိမ်ဖြူတော်၊ ပျော်ရွှင် ခြင်း၊ မုန်းတီးခြင်း၊ ရန်လိုခြင်း၊ စစ်ပွဲ၊ ရှုံးပွဲများ၊ အောင်ပွဲများ၊ နောက်ဆုံး တော့ ဆူညံ ပေါက်ကွဲသော သေနတ်သံတစ်ချက်။

မေရီသည် နားကိုပိတ်လျက် မျက်လုံးအစုံကို တင်းတင်းမှိတ်ထား လိုက်၏။ မှိတ်ထားသော မျက်ခွံများအောက်မှ မျက်ရည်များသည် ညှစ် ထုတ်လိုက်သကဲ့သို့ ဖြိုင်ဖြိုင် ကျဆင်းနေလေ၏။

၁၈၈၂ ခုနှစ် အေးချမ်းသာယာသော နွေရာသီ၏ တစ်ခုသောည တွင် ဖယောင်းတိုင် မီးကလေး၏ အလင်းရောင်အောက်၌ မေရီသည် နောက်ဆုံးထွက်သက်ကို ရှုထုတ်လိုက်လေ၏။

မေရီသည် မှောင်ခန်းအောင်း၍ နေဖန်များသဖြင့် အကြောများ ဆိုင်းလာပြီး လေဖြတ်သွားရာမှာ ငြိမ်းအေးစွာ အသက်ကုန်သွားခြင်း ဖြစ်၏။

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၄၀ တုန်းက ဤအိမ်ထဲမှာပင် အေဗရာဟင် လင်ကွန်းသည် သူမ၏ လက်၌ လက်စွပ်ကလေး တစ်ကွင်းကို ဆင်ယင် ပေးခဲ့ဖူး၏။ ထိုလက်စွပ်ကလေးသည် မေရီသည် လက်၌ ရှိနေဆဲ။

လက်စွပ်ကလေးပေါ်၌ ထွင်းထားသော စာတန်းကလေးမှာလည်း မှေးမှိန်သွားခြင်းမရှိ။

‘ချစ်ထာဝစဉ်’။

မောင်ဝံသ

မောင်ဝံသ

သမ္မတကတော်

ဘဝခရီး

အသစ်တန်ဆာပေး ပြန်လာမိလို့လည်း သက်တမ်းလေးလေး
 တစ်နှစ်လေး သိပ္ပံနည်းနည်းသာ မိမိသိပ္ပံနည်းနည်း ခေါ်သောစိုး
 ကျောင်း၊ လက်ထပ်နေထိုင်တဲ့ ကျောင်းဝင်းနဲ့ မိမိသိပ္ပံနည်း
 သက်တမ်းမှာ စွယ်စုံကိုင်လျှောက်လို့ လက်ထပ်ပြီး ခေတ်ပေါ်ပြန်
 အတွက်ထားခဲ့ကြပါတယ်။ သက်တမ်းလေး ခေါ်သောစိုး
 ခပ်ပျံ့လည်လေး လှစေကာမူ၊ အဖော်လက်ထပ်အထိ
 ကြည်လင်ပုံသေ သင်ပို့ပေး ခေါ်သောစိုး
 အကေအပင်လက်ထပ်ကုန်အား မလေးကပ်မြင်သောလေး
 မလေးကပ်မြင်သေး နိုင်ပေးသောလေး
 သမ္မတကြီးကြိုက်လျှောက်လှည့်အထိ လှပလေးပေမယ့်
 ဝိရိယာပိုက် ခေါ်သောစိုး
 ပြည်တွင်းစစ်မိန့်ပြီး အစောင့်အကောင်ပေးမိန့်လှိုင်
 စိမ်းဖြူကော်လံ၊ ခေတ်ပေါ်လှူ၊ တပည့်မိန့်ပြီး သင်ပို့နေသောလေး
 မလေးသေဦးမလေးနှင့် ခေါ်သောစိုး
 သမ္မတကြီးကော်ကုန်၊ လှပကြည်လင်ပြောလက်ထပ်ကပ်စားကုန်အထိ
 လှစေကာမူ၊ စိတ်ကုန်မလေးလေးနှင့်ပင် လှစေကာမူ
 အနားမခံနိုင်ဘဲလို့ အတိတ်ခံမလေးလေး
 စိမ်းဖြူလေးကတော် ခေါ်သောစိုး
 လှစေကာမူလေး မိမိမှ တစ်ယောက်တည်း နိုင်ကြည်စေကြလျှင်
 ဘဝ အကောင်အစားခံပါစေ

Cover by Jae Hwang-
 dancing in the
 ballroom acrylic
 on canvas.
 2003